Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
by

Estate of the late
JOHN B. C. WATKINS

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/mindeudgave01wied

GUSTAV WIED

MINDEUDGAVE

TEGNING AF HARALD BRUN

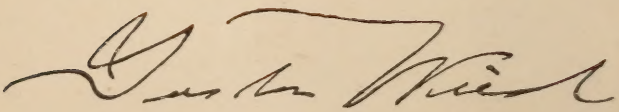

GUSTAV WIED

MINDEUDGAVE

I BIND

DIGT OG VIRKELIGHED
UNGDOMSHISTORIER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK FORLAG - KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCXX

PT
8175
W5
1920
Bd.1

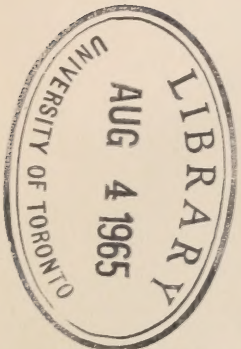

996585

ANDET OPLAG

OSCAR FRAENCKEL & CO. — KØBENHAVN

DIGT OG VIRKELIGHED

Livserindringer

(1914)

En Lygte stod og lyste
i bred og festlig Glans
mens hist paa Himlen smilte
de evige Stjerners Krans.

„Gad egentlig vidst," sagde Lygten
og stirrede hen i det blaa,
„hvad de Smaafyre tænkte deroppe,
da de første Gang mig saa'!"

I

FØDSEL OG FØRSTE BARNDOM

Jeg vil begynde med min Fødsel. Den foregik den 6te Marts 1858 paa Holmegaard ved Nakskov. Og jeg husker følgende om denne Begivenhed:

Min Moder stod om Formiddagen og slog Smør ned. Det var Udstillingssmør, det skulde til Nakskov paa Landbrugsudstilling og have første Præmie. Og eftersom min Moder var en ærekær Kone, vilde hun egenhændig slaa dette Smør ned, selv om hun maatte staa sidelæns ved Karret og gøre det. Thi det ene skulde passes, det andet ingenlunde forsømmes.

Medens det ene — det var mig — laa i mit Skjul og morede sig, kom en af vore Piger, Røde Hanne, løbende og meldte, at Fru Jessen var kommen kørende.

Fru Jessen var fra en Nabogaard, og hendes Ærinde var af gratulere min Bedstemoder, hvis Fødselsdag det ogsaa var.

Moder sagde Røde Hanne Besked om at koge Chokoladen, og da hun havde gjort Smørret færdigt, klædte hun sig om og satte sig ind i Stuen til de andre Damer for at drikke Chokolade. Fru Jessen spurgte nu til hendes Tilstand og fik det Svar, at Jens var kørt efter Madammen. Hvorpaa Gæsten fór op og erklærede, at i saadant et Hus vilde hun ikke være, fik spændt for og kørte hjem.

Senere kom Jens med Madammen, men først kom jeg. Thi da Jordemoderen arriverede — Madam Mencke hed hun, og fordrukken var hun — laa jeg i Sengen ved Siden af Moder, og Moder sagde til hende:

— De kommer for sent, Madam Mencke!

Madam Menckes Ægteskab var mærkeligt. Hun var Jordemoder, hendes Mand var Ligkistesnedker. Og de havde hver sin Kiste staaende til at sove til Middag i. Hun var fordrukken, han Afholdsmand. Men trods alt var deres Ægteskab alligevel ganske harmonisk . . . dog barnløst.

Madam Mencke tog altsaa hin 6te Marts Affære, svøbte mig og gjorde ved mig, hvad der skulde gøres. Men fuld var hun og tumlede fælt med mig. Snart havde jeg Hovedet nedad og snart Benene. Jeg tænker, det er Grunden til, at jeg altid senere har været lidt underlig . . .

Proprietær Jessen — Fru Jessens Mand — havde lovet at staa Fadder, hvis jeg blev en Dreng. Fru Jessen, som var meget nærig, bad til, at jeg maatte blive en Pige, men min Moder lovede hende, at hvis jeg blev en Pige, skulde hun selv komme til at staa Fadder. Nu blev jeg altsaa en Dreng, og Jessen gav mig det behørige Sølvtøj. Jeg husker ham som en lille munter, kuglerund Mand, som jeg holdt meget af. Han forærede mig hvert Aar til min Fødselsdag en Specie, en uhyre Sum. Desværre bortkaldtes denne elskelige Mand altfor tidligt. Hans Enke gav mig intet. Heraf rimeligvis mit „Kvindehad".

Jeg har ikke, som andre store „Lygter", Erindringer fra min Vuggetid. Det første, jeg husker, er fra mit sjette Aar.

Jeg sad paa Dørtrinet ind til Spisekamret, og inde i Spisekamret stod Moder og øste Mel op af en Tønde. Saa kom Røde Hanne farende og raabte, at Kongen var død.

Det maa altsaa have været i November 1863.

Moder dukkede ned i Meltønden og græd, jeg kan tydelig huske den underlige, brummende Lyd, der kom op der fra. Røde Hanne græd, hele Huset græd, og jeg tudede med. Det gjorde et forfærdeligt Indtryk paa mig, at en Konge kunde dø.

Røde Hanne var hos os i mange Aar og fik gennemsnitlig et Barn om Aaret, i hvilken Anledning hun heftigt misundte Mejeripigen, Rikke. Denne fik Børn med samme Regelmæssighed, men hendes døde altid, hvorimod Røde Hannes Afkom var i Besiddelse af en ukuelig Livskraft.

* * *

I et lille Hus ved Gaarden boede vor Avlskarl Jeppe, og hans Søn Laurits var mit stadige Selskab. Der var det mærkelige ved Laurits, at han ikke alene var født uden Tænder, men at han aldrig, saa længe han levede, nogen Sinde fik Tænder. Det profiterede jeg af. Naar Laurits spiste Rugbrød, kunde han ikke tygge Skorperne, eller „Ringen", som vi kaldte det, og mit daglige Spørgsmaal, naar jeg kom i Huset, var:

— Hvor mange Ringe er der idag?

Og jeg nød som en Herreret Laurits' efterladte Ringe, hvor Mærkerne af hans tandløse Gummer sad i Smørret eller Fedtet.

Gennem Opvæksten var jeg og Laurits trofaste Kammerater, og jeg kunde aldrig foretage mig noget, uden at Laurits var med. Senere, da jeg var kommen ud i

Verden og var bleven Boghandler, blev jeg stor paa det og saa' Laurits over Hovedet. Jeg kan huske saa tydeligt, en Gang jeg var hjemme i en Ferie, Laurits kom hen og vilde hilse paa mig, men jeg tog blot Hatten naadigt af og gik videre. Laurits kom for Resten siden til Amerika, hvor han straks efter døde af Mangel paa Tænder.

Laurits' Moder havde Saar paa Benene, og vi Børn plukkede altid Følfod til hende, som hun lagde paa Saarene. Den, der havde plukket flest Blade, fik som Belønning et Stykke Kandis. Faderen Jeppe var en stille Mand, som passede sit Arbejde og drak. Hvorfor Jeppe drak, véd jeg ikke. Maaske af Ærgrelse over Konen, som altid klagede og klynkede.

Laurits og jeg havde en Kammerat, der hed Morten Terkelsen, en Husmandssøn, en stille og blid Dreng. Jeg var den, der førte an, min Faders Gaard var den største i Sognet og kaldtes blot „Gaarden". Vi lavede Cirkus — Fader gav os Lov til at male Striber med Kalk paa Hestene, for at gøre dem til Zebraer — og vi arrangerede Børneballer og Fugleskydninger, hvor det kostede to Skilling at deltage. Smedens Dreng var den eneste som ikke maatte komme med, han lugtede. Forgæves bød han fire Skilling, men vi gik ikke paa Akkord.

* * *

Saaledes voksede jeg op i en sorgløs Barndom, indtil Livets Alvor meldte sig for mig: jeg skulde i Skole.

Den første Undervisning modtog jeg hos Madam Clausen, der bestyrede en Pogeskole. Hun var Søster til Major Clausen, Nakskov Ladegaard, „den lille Major", og havde Skole i et Hus, der laa lige ved Indkørslen til Gaarden. Hun havde en Datter, der hed Vita, som vi allesammen var forelskede i. Hun underviste os i Religion.

En Dag havde hun fortalt os om Peter, der forraadte

sin Herre i Ypperstepræstens Gaard. I Frikvarteret, da jeg stod og spiste Frokost sammen med min Fætter fra Sønderjylland — det var i Tiden efter Krigen — siger han til mig:

Skal vi forraade Madam Clausen?

Nej, det syntes jeg dog ikke, jeg vilde være med til.

Om jeg da var b a n g e?

Bange — ikke Spor!

Vi blev saa enige om, at hvis en Hane tilfældigvis skulde gale tre Gange, vilde vi stikke af fra Skolen og løbe hjem.

Nu boede der lige ved Skolen en Mand, der hed K l ü v e r, som vi var forfærdelig bange for, fordi han gik med sorte Briller. Han havde en Hane, og nu sker det hverken værre eller bedre end at den galer, først een Gang, saa to Gange og saa tredie Gang. Hvorefter min Fætter og jeg øjeblikkelig forsvinder og sætter Kursen hjemefter.

Paa Vejen mødte vi min Fader, og ham fortalte vi, at vi havde faaet fri, fordi Madam Clausen var bleven syg. Men længe nød vi ikke den gyldne Frihed. Hen mod Aften fortæller en af vore Piger os, at Fader var kommen hjem, Klüveren havde fortalt ham, at vi var løbet fra Skole, og nu var der til os.

Pigen, som holdt meget af min Fætter, maaske fordi han var „landsforvist", tog ham under sine Vinger og lukkede ham inde i sit Værelse, medens jeg maatte hytte mig selv. Jeg sneg mig op i Børnekammeret, og krøb i Seng, trak Tæpperne op over Hovedet og lod, som jeg snorksov, da Fader kom med Ridepisken. Men jeg sov ikke, jeg bad til Gud, om han vilde gøre et Mirakel.

Og saa — Ja, saa skete der mig i min store Skræk noget menneskeligt, og det kom med et saadant Bulder, at min Fader brast i Latter og løb sin Vej. Og jeg var frelst.

Fra Madam Clausens Skole kom jeg senere i Skole

hos Madam Størser. Hendes Mand drak, og han endte da ogsaa med at styrte ned fra en Stige og knække Halsen. Lige i Nærheden laa Almueskolen, hvor Læreren altid var fuld. Ja, jeg har set meget Spiritus i min Barndom. Dette er vel Grunden til, at jeg selv er bleven saa sober.

II

GAARDEN

Op til Gaarden førte (og fører da endnu) en lang Poppelallé. Men et Sted i Alléen manglede et Træ, og det var ikke muligt at faa nogen Poppel til at vokse paa den Plet. Hvisaarsag der blandt os Børn opstod den Overtro, at der her var begaaet et Mord. Vi gik aldrig forbi uden en stille Gysen, og navnlig om Aftenen holdt vi ikke af at nærme os Stedet.

Til Gaarden havde hørt en Skov, som min Fader imidlertid havde fældet. Det maa man ikke, og Fader fik da ogsaa Vrøvl med Myndighederne for det. Senere fik han Bebrejdelser af os Drenge, vi var meget fornærmede, fordi han havde berøvet Gaarden denne Værdi. Thi at have en Skov var jo noget nær det fornemste, man kunde tænke sig.

Gaarden selv saa' meget almindelig ud med den enetages Hovedbygning. Hvert Efteraar, naar Fader havde faaet sit Korn solgt, lovede han Moder, at nu skulde der komme en Kvist paa Hovedbygningen. Og hvert Foraar, naar det skulde til at være Alvor, sagde han altid:

— Det maa vente, Trine!

Og Hovedbygningen blev ved med at være enetages.

Paa denne Gaard levede der en Samling af Originaler. Naar jeg tænker tilbage, husker jeg de mærkeligste Mennesker . . . .

Først var der Rasmus Kukker. Om ham erindrer

jeg kun, at han stadig vilde tage Livet af sig, og at det lykkedes ham efter noget Besvær. Først hængte han sig, men barmhjertige Hænder skar ham ned. Derpaa sprang han i en Brønd, men atter var Barmhjertigheden rede, og han blev trukken op. Endelig lykkedes det ham at file Halsen over paa sig med en Brødkniv, og her kom de hjælpsomme Hænder for sent.

Saa var der Niels Lente, en gammel Fyr, der passede Heste. Han blev gift med en ung Pige, thi han havde et Hus. Og hans Kone bedrog ham, thi han var 70 Aar. Jeg kan huske, at vi var med til hans Bryllup, og der blev lavet specielle Boller til Suppen til Ære for Herskabets Børn. Bollerne blev tilvirkede, sagde man, paa den Maade, at Kvinderne spyttede i Hænderne og saa trillede Dejgen.

Fremdeles var der Faareper og hans Hund Judas Ischariotes. Og saa Per Knak, der gik omkring paa Gaardene og tiggede og sang — til os kom han altid i Slagtetiden. — Har I ædt Jer Pølse? sagde han. — Han havde et stort Nøgleknippe, som bl. a. indeholdt en Nøgle til Paradisets Port, en mægtig Nøgle til Pavens Skatkammer og en, som han med lettere Omskrivning kaldte Nøglen til sin Kones Kærlighed. Vorte-Ane havde sit Tilnavn, ikke af egne Hudprydelser, men fordi hun forstod den Kunst at læse over Vorter, Fregner og Modermærker og faa dem til at forsvinde.

Den onde Klüver med de sorte Briller var ogsaa lægekyndig og havde en stor Praksis som Massør. Han masserede for Benbrud og Forstuvninger. Men vi Børn vilde før blive stivbenede end søge ham.

Af de faste Folk paa Gaarden har jeg glemt at omtale Kusken Jens Due. Han var Fader til alle Sognets uægte Børn og tilbragte en stor Del af sin Tid med at sidde Alimentationsbidrag af. Hans Broder Lars Due var hans fuldkomne Modsætning, han opnaaede aldrig Faderlykken. Og Jens i sin Overflod

haanede ham. Lars blev forøvrigt gift med Henrik Loppes Datter, en gammel, pukkelrygget, rig og tyrannisk Ungmø. I dette Ægteskab blev Lars den lille: Konen pryglede ham, og Jens haanede ham endnu mere.

* * *

Her i disse Omgivelser drev vi Børn vor muntre Leg. Jeg havde kun een Søster, ellers var vi lutter Drenge, og Fader kaldte altid baade hende og min Moder „min Dreng". Mærkeligere er det, at denne Terminologi er gaaet i Arv. Jeg har altid kaldt min Datter „min Dreng", og hun har meget fornærmet gjort mig opmærksom paa, at hun virkelig ikke er nogen Dreng, men en Pige. Hun har jo endnu ikke og faar vel aldrig saa megen Forstand, at hun kan indse, at det er et Hædersnavn, jeg giver hende.

* * *

Den for Folkene største aarlig tilbagevendende Festlighed paa Gaarden var Høstgildet. Det formede sig som et Æde- og Drikkegilde i Rabelais-Stil. Deltagerne sultede sig tre Dage i Forvejen, og det endte altid med stor Drukkenskab.

Ved et af disse Gilder udførte jeg min Barnetids største Bedrift:

Vi havde paa Gaarden en Dreng paa 19 Aar, der hed Marius, som ved en af Kærlighedens underlige Førelser var forlovet med en Mejeripige paa 40, hende, hvis Børn altid døde. Han var ved et Høstgilde bleven overmægtig drukken, og jeg vaagnede ud paa Morgenstunden — vi Børn var bleven sendt tidligt i Seng — ved et forfærdeligt Spektakel „i Slippen" udenfor mine Vinduer.

Der stod Marius, omslynget af Rikke, og ude paa Vejen stod en Smedesvend, Galten kaldet. Det gik

snart op for mig, at disse tre var Hovedpersonerne i et frygteligt Skinsygedrama: Marius var optændt af Jalousi og vilde slaa Galten ihjel, og Kvinden søgte forgæves at gøre sin mildnende Indflydelse gældende. Jeg hørte mellem de vrede Mandfolkerøster hele Tiden hendes Klynken:

— Aa, lille Marius, aa, lille Marius!

Pludselig satte hun i med et skingrende Hvin: det var „lille Marius", der for at komme løs havde bidt et stort Stykke Kød ud af hendes ene Kind.

Nu greb jeg ind. Jeg sprang ud af et Vindue ned i Gaarden, gik hen til den rasende Karl — jeg har aldrig senere forstaaet, hvor jeg fik Modet fra — tog ham ved Haanden og førte ham hen til Karlekamret, mens jeg snakkede godt for ham. Da vi var komne ind i Kamret, gav jeg ham et vældigt Puf, saa han røg over i sin Seng. Men saa var det ogsaa forbi med mit Mod, Pokker tog ved mig ud igen, idet jeg slog Døren i Laas og benede tilbage ind igennem Vinduet.

Om Formiddagen, da jeg vaagnede, fik jeg at vide, at min Broder Einar ogsaa havde faaet for meget af Høstgilde-Punschen. Paa ham havde det haft den Virkning, at han havde taget „Den lille Gule" og var redet til Nakskov. Her blev han funden hos en Købmand, hvor han laa og sov Rusen ud. Hesten havde han bundet ved Madam Falcks Klokkestreng — Madam Falck var Dameskræderinde — hvor den stod og ringede og ringede, saa Madam Falck var lige ved at blive vanvittig.

Hvad angaar Marius, havde han knust alle Ruderne i Karlekamret og var paa den Maade brudt ud af Fangenskabet. Han endte sin Færd i Kostalden, hvor han faldt om og sov et Døgn, indtil han vaagnede, skamfuld og ulykkelig over, hvad han havde gjort. Men den 40aarige tilgav og trøstede ham.

* * *

I 8—10 Aars Alderen begyndte jeg at digte. Mit første Digt var til en Jagthund Chasseur og tolkede min primitive Naturglæde over dette Dyrs udmærkede Egenskaber.

Først senere begyndte mine Digte at dreje sig om Kærlighed. Og det er fra samme Tid, at „Den Anden" begynder at optræde. Siden den Tid har jeg følt det og føler det stadig saadan, som var mit Jeg delt i to Jeg'er, mig selv og Den Anden, og saaledes, at hver Gang der gaar mig noget imod, tager Den Anden straks Affære og siger: Ja, hvad kommer det i Grunden dig ved! Og saa føler jeg mig lettet.

Første Gang, Den Anden hjalp mig, var engang jeg havde læst et Digt for en af mine ældre Brødre. Det var et Kærlighedsdigt, og jeg syntes, det var yndigt, men min Broder grinede ubarmhjertigt af det. Jeg skulde allerede til at være ulykkelig, men saa sagde Den Anden til mig, at det skulde jeg da ikke bryde mig om, for det havde den Rakkerpukkel jo ingen Forstand paa.

Kun naar jeg var rigtig bange, kunde Den Anden endnu ikke klare det for mig. Jeg kan saaledes huske engang, vi var ovre at besøge Proprietær Schwendsen paa Helgenæs, en brillant Mand, Jordens elskeligste Mand, man kunde tænke sig. Det er forøvrigt ham, der i mange Aar har været Bibliotekar i Studenterforeningen.

Men den Nat, jeg taler om her, havde jeg det ikke godt. Jeg hørte inde fra et Værelse ved Siden af nogle underlige Lyde, Haarene rejste sig paa mit Hovede, og jeg troede, at der allermindst blev myrdet et Par Mennesker. Den Anden forholdt sig ganske passiv, og det endte med, at jeg klædte mig paa og løb, alt hvad jeg kunde, „hjem til Mor".

Næste Dag blev Gaaden opklaret. De mystiske Lyde

kom fra en Dreng, nogle Karle havde fyldt Brændevin i, som atter skulde ud . . .

Naturligvis skrev jeg ogsaa et Digt, tilegnet Holmegaard. De to første Vers lyder saaledes paa Melodien: „Jens og Jensine, de gik i Skoven“:

Lidt Nord for Nakskov, hvor Vejen drejer
et Gran tilvenstre, forbi en Bro,
der ligger Gaarden, som A u g u s t ejer,
og hvor med T r i n e han monne bo.
Tralalalalalala.

Der har de levet i mange Tider
og leet og grædt med hinanden tro,
og sat i Verden en hel Del Wied'er,
hvis Antal stemmer med 4 × 2.
Tralalalalalala.

III

TRINE

Vi kommer nu til den store Inkonsekvens i mit Liv, idet jeg af alle Mennesker har holdt mest af min Moder, skønt hun var et Fruentimmer.

Det var hende, der spredte Liv og Indhold over Hjemmet. Ingen kunde le som hun — og ingen græde som hun! Og desuden var hun en dygtig og energisk Kone i sit Hus — et stort Hus med mange Tjenestefolk.

Til at begynde med var mine Forældre vel nærmest fattige. De sad om Aftenen ved e t Spiddelys og læste og arbejdede. Engang Farfar kom paa Besøg, tændte Mor t o Lys. Den Gamle sad lidt og kiggede paa dem, og saa sagde han:

— Er I saa flotte hver Aften?

— Nej, sagde Mor — det er kun paa Grund af Farfars Besøg.

Saa rejste han sig, gik hen og blæste det ene Lys ud og sagde:

— Et er nok.

Saadan var altsaa mit Barndomshjem. Meget økonomisk. Jeg kan huske, de solgte det Smør, de lavede, og købte Margarine til os.

Naa, det mærkede vi Børn jo ikke noget til, vi troede, at saadan skulde det være. Og Mad fik vi nok af, kraftig Middagsmad og de berømte gamle, solide Aftensborde.

Mine Forældre havde 11 Børn. Derfor var der to Børnekamre, det store og det lille, og naar vi avancerede fra det lille over i det store, var det en Højtidsdag, næsten som en Slags Konfirmation.

Men hele Dagen — med Undtagelse af Maaltiderne — var vi altsaa i Børnekamrene, og naar det begyndte at blive mørkt om Vinteraftenerne, stod vi allesammen opstillede indenfor Døren og ventede paa, at Mor skulde komme og hente os over i Dagligstuen, hvor hun saa satte sig i Sofaen med alle Ungerne omkring sig og fortalte fantastiske Eventyr om Konger og Dronninger og Hekse og saadan noget.

Det Billede af Mor, der staar klarest for mig, er dog det, naar hun smaafløjtende eller nynnende stod ved det store Bord i Dagligstuen og klippede Tøj til en af os. Hun havde først lavet Mønsteret af „Berlingske Tidende", som hun hæftede fast paa Tøjet med Knappenaale og klippede til med en uhyre Saks. Denne brugte hun ogsaa til at klippe os med. Den „nippede", saa at Processen foregik under vild Hylen og Skrigen.

Mor har leveret Materialet til den af mine Bøger, der hedder „Bedstemoders Manuskript", og af denne ses, at vi paa mødrene Side stammer fra Bøhmen. Hendes Bedstefader var en indvandret Bøhmer, og derfra skriver det sig vel, at hun som Barn altid blev kaldt „Jødetøsen", fordi hun var saa sorthaaret.

Det gik paa en Maade i Arv til mig, for da jeg

kom til Kjøbenhavn, raabte Gadedrengene: Flæsk, Flæsk! efter mig.

Mor var døbt Trine. Og det Navn beholdt hun, saalænge hun bar Titlen „Madam". Men da hun blev Frue, saa sagde hun, at hun var døbt Cathrine, og senere strøg hun Trine helt og kaldte sig „Catha".

Hvoraf man ser, at hun trods alt var et ægte Kvindfolk.

Gaardens største Højtidsdag var for os Børn Moders Fødselsdag den 18de Juli. Jeg skrev engang — det var vel i Midten af 70erne — et Digt til hende, hvoraf jeg endnu husker første Vers:

Mel.: Nu vil jeg synge om Karen.
Den 18de Juli paa Gaarden,
hvor man faar Medaille for Smør,
en Højtidsdag stedse har vaaren
og er da endnu li'som før.
Thi Fruen, det sødeste søde
af alt, hvad som findes af sødt
baade blandt Kristen og Jøde,
paa denne Dato er født.

Et af mine sørgeligste Barndomsminder knytter sig til en saadan 18de Juli. Jeg havde taget mine Sparepenge (4 Mark) ud af min Sparebøsse og hos Boghandler Holmblad i Nakskov købt et ganske dejligt Billede, forestillende et grønt sjællandsk Landskab med marineblaa Himmel og rødgrødfarvet Solnedgang.

Dette overrakte jeg stolt Mor paa Sengen, forinden jeg gik i Skole.

Men Far skældte mig ud og sagde, at jeg værsgod skulde tage Billedet med igen og faa Pengene tilbage.

Og jeg gjorde det selvfølgelig.

Men det var den tungeste Gang, jeg nogensinde har gaaet. . . .

Paa Fødselsdagen kom Folk fra alle Gaardene rundt omkring, og der blev spist og drukket og spillet Kort til langt ud paa Natten. Men vi Børn blev puttet i

Seng Kl. 10, hvilket naturligvis var en uhyre Uretfæ
dighed. For saa begyndte egentlig Sjovet. Jeg tr
nok, at det var, fordi Mor ikke vilde ha', at vi skuld
se de Herrer, som vi ellers havde Respekt for, bliv
altfor glade.

Paa en saadan Festdag vandt jeg for evigen en ty
Proprietærs Kærlighed. Man sad og spillede Whist pa
Kontoret og blev kaldt ind til Aftensbordet. Medens d
Voksne saa spiste, listede jeg mig ind i Spillestue
(der var givet Kort, men der var en varm Ret, d
ikke kunde vente), og medens man altsaa spiste, pi
lede jeg alle Herrebladene ud og lagde dem i omtalt
Proprietærs Bunke, saaledes at han gjorde sin Mo
stander dundrende Storeslem. Jeg hører endnu d
Brøl, han udstødte, da han tog sine Kort op. Vi Bør
holdt saa meget af ham, fordi han var saadan en fo
nøjelig og gemytlig Mand, derfor undte jeg ham denn
Triumf.

Maaske lever han endnu. Han hed Fritz Kjær o
var Ejer af Gaarden Steensø ved Nakskov.

* * *

Da jeg begyndte at „digte", var Mor den eneste
der tog mig alvorlig, jeg læste altid mine Vers hø
for hende, og hun sagde, de var storartede, jeg skuld
ikke bryde mig om, hvad mine Brødre mente, de
havde de ikke Forstand paa. Hun sagde ogsaa —
hvad der har været mig en Støtte i hele mit Liv —
at jeg skulde bryde mig Pokker om, hvad „Folk" ment
om mine Sager. Naar bare hun og jeg syntes, de va
gode, saa var de gode.

Det var hende, der vækkede „Den Anden" i mig
hvad jeg er hende inderlig taknemlig for.

For ikke at blive overrumplede af ubehagelige Ti
hørere, gik hun og jeg, naar min Muse havde laksere
— som Brødrene kaldte det — enten saa langt v

kunde komme ned i Haven, eller, var det meget alvorligt, helt op paa Branderslev Kirkegaard.

Deroppe sad vi paa en stor Sten, som laa tæt op imod Kirkemuren, og da jeg for to Aar siden var „hjemme", gik jeg op og satte mig paa samme Sten og tænkte paa det herligste Afsnit af mit Liv, da jeg endnu ikke var „blevet til noget".

Hvad der nemlig er det værste, der kan hænde et Menneske.

IV

AUGUST

August er min Fader. Carl August Wied er han døbt.

Der gik længe det Sagn i Familien, at den stammede fra en Fyrste af Neuwied. En yngre, rebelsk Søn skulde derfra være flygtet til Danmark med sin Moders Kammerjomfru. Vi gik ligefrem og kaldte Dronningen af Rumænien for Kusine Carmen.

Men saa gav en ubehagelig Præst sig til at lave en Stamtavle over os, og af den fremgaar det, at Familien egentlig hedder Hansen, men har boet i et hvidt Hus paa Als.

Saa der røg det Fyrstendømme!

Naa, det er jo heller ikke af Vejen at være d a n s k.

— — —

Mit Hovedindtryk af Fader er hans overordentlige Flid. Han var oppe Kl. 6 om Morgenen og gik selv ud paa Marken og saaede. Jeppe gik med, naar han var ædru, ellers gik Fader alene. Han gik forøvrigt meget alene.

Vi Børn saa' ham egentlig kun ved Middagsbordet, hvor han sad tavs og frygtindgydende. Jeg husker, at der paa Bordet altid stod en stor Plat de menage, som foruden andre Krydderier ogsaa indeholdt en Flaske

Soya. Denne Soya-Flaske var for os Børn som Kund skabens Træ paa godt og ondt, vi maatte aldrig fa noget af dens Indhold. Hvorfor véd jeg ikke — mer Resultatet var naturligvis, at vi intet højere Ønsk havde end netop at smage den forbudte Soya.

Og saa blev Fader forresten brugt som Bussemand som den, der skulde tage Affære, naar Moder ikk kunde overkomme Retfærdighedens Haandhævelse. V stillede til Klø hos ham en Gang om Ugen, altid on Lørdagen. Det var ikke behageligt at gaa og vente, f Eks. naar man havde begaaet sin Forbrydelse om Man dagen, men jeg tror oprigtig talt ikke, det fra mi Faders Side var et Raffinement, det var simpelthen fordi han ikke havde Tid til at tage sig af os mer end den ene Gang om Ugen.

Men under alle Omstændigheder var det yderst ube hageligt.

Eksekutionen foregik altid ude i Entreen, der va bedst Plads til at svinge Spanskrøret.

Engang under en saadan Revselsesfest blev jeg ram af Nemesis. Jeg havde den Uge mærkelig nok inte Regnskab at opgøre, men indfandt mig alligevel ve Ceremonien i den lave Hensigt at fryde mig over d andres Høvl. Straffen udeblev ikke. Da Fader var fær dig med de Skyldige, tog han fat paa mig. Jeg proteste rede naturligvis og skreg, at jeg ingenting havde gjor men Fader bemærkede roligt, at saa havde jeg nok for tjent Pryglene en anden Gang.

Efter den Tid holdt jeg mig paa Afstand, naar mi personlige Nærværelse ikke var tvingende nødvendig

Fader var en dygtig Landmand, en Foregangsman paa sin Egn, og Naboerne kom ofte hos ham for a hente gode Raad. Han var den første, der begyndte a dræne sin Jord, og den første, der anskaffede en Saa maskine. Ogsaa Damptærskeværk anvendte han fø nogen anden. Det var dog kun i sin Bedrift; os Dreng tærskede han vedblivende ved sine Hænders Kraft.

Han havde en Nabo paa Gaarden Christiansdal, en Holstener, der hed Remien. Vi Børn kaldte ham Na, fordi han altid indledede sine Sætninger med dette Ord.

Han kom altid ridende over til os paa en lille Hest, selv var han høj og mager, ikke ulig Don Quixote, som han sad der paa Hesten med Benene næsten rørende Jorden. Han red altid hen til Moders Vindue og begyndte Samtalen:

„Na, mit lille Nabokone — —"

Han satte megen Pris paa Fader som Landmand, men var yderst konservativ og meget skeptisk overfor de Forbedringer, Fader indførte. Men et Aarstid efter, at Fader havde anskaffet noget nyt, gjorde Remien det samme, naar han havde set, at det gik godt.

En Gang om Ugen var Fader til Landmandsforsamling i Nakskov. Han kom hjem til Aften, og vi ventede med at spise, til han var kommen. Naar det trak ud over Tiden, gik Moder med os ud paa Trappen, og vi raabte da allesammen tre Gange: Far, Far, Far! Og saa passede det næsten altid saaledes, at Fader kunde svare „Ja" nede fra den anden Ende af Alleen.

Vi Børn var overbeviste om, at det var Trolderi.

Fader repræsenterede som sagt Alvoren derhjemme. Hans eneste Spøg var en Vise, han brummede for os, naar vi engang imellem fik Lov at ride paa hans Knæ. Den lød i al sin Simpelhed saaledes:

Der kom en Rytter ridende
i Galop, i Galop, i Galop.
Der kom en Kælling gaaende,
sank op, sank op, sank op.

Hermed var egentlig Faders Forhold til Poesien udløst.

Derimod fortalte han os ofte om sin Ungdom, mens han var Forvalter hos sin Fader, der var Forpagter paa

Aalholm. Den Stilling skulde Fader have arvet efter Bedstefader, men det blev ikke til noget. „Den gale Grev Raben" forlangte nemlig, at hans Folk skulde staa med Hatten i Haanden. Det vilde Fader ikke, og engang Greven vilde slaa ham med sin Ridepisk, fordi han beholdt Hatten paa, rev Fader Pisken fra ham og knækkede den i mange Stykker. Derfor blev han ikke Forpagter efter Farfar.

Paa Aalholm traf Fader „Trine"; hun kom der for at lære Husholdning. August begyndte straks at gøre Kur til hende, og det varede ikke længe, før de blev forlovede. Hendes Svigerinde, for hvem Partiet ikke var fint nok, søgte at gøre hende Livet surt, men Trine havde baade August og hans Fader paa sit Parti.

Min Bedstefader skal have været en prægtig gammel Mand. Han forærede engang de to Unge et Køretøj, for at de kunde køre rundt i Landet paa Visitter. Saa sejlede August og Trine over til Langeland og kom bl. a. til Apoteker Bauer i Rudkjøbing, der blev saa begejstret for deres Hest og Vogn, at han endelig vilde købe det hele. August vilde ikke sælge, men da de paa Hjemvejen paany kom igennem Rudkjøbing, fortsatte Farmaceuten sine Overtalelser, og det endte da med, at August solgte Hest og Vogn for 24 gamle Jagtgeværer.

De Apotekere har alle Dage været nogle Rade. Naa, men det har de jo Privilegium paa . . .

Med Postvognen holdt August og Trine deres Indtog paa Aalholm, og min Bedstefader var ved at dø af Latterkrampe, da han hørte om den Handel, hans Søn havde gjort.

Bedstefader var i det hele taget en meget fornøjelig Mand. Engang var han ude paa en Rejse, og mens han var borte, brændte Gaarden. Da han kom hjem, sagde han blot:

„Hvad Fanden er det, I har lavet, mens jeg har været borte!"

— — —

I min Opvækst var det gode Tider for Landmændene. Hveden kostede 16 Rigsdaler Tønden, og rundt om paa Gaardene blev der da ogsaa holdt store Gilder, hvor Champagnen flød. Det var forøvrigt kun paa de andre Gaarde; hjemme hos os erindrer jeg aldrig at have set den Drik.

Jeg har forresten heller aldrig set August drukken, undtagen en Gang efter en Skovtur. Vi havde glemt at købe de Brød, vi skulde have haft hos Bager Bigum i Nakskov, og paa Vejen hjem sad Fader ustandselig og sang: „Bigum, Bigum, Bigum, Bigum, Bigum, her skal tredve Franskbrød staa!"

Det var i de Tider, min Moder avancerede fra Madam til Frue. Nogle at Folkene havde Vanskelighed ved at opfatte den nye Titulatur, og Kusken Jens Due klarede sig paa den Maade, at han kaldte Moder „Hr. Fru Wied."

Naar det var Regnvejr i Høsten, samledes Landmændene altid hos hinanden for at „spille Vejret i Lave". Saa gik Tiden med det, og det slog jo ikke fejl, at Regnen holdt op.

Min Digtning havde ikke nogen Beundrer i min Fader. Hans Standpunkt overfor mine poetiske Frembringelser var dette:

„Ja, du har det jo fra Trine, hun er ogsaa tosset."

Men det hang vist sammen med, at alt, hvad der var til Unytte, var hans Natur imod. Bad vi Børn f. Eks., om vi maatte laane en Hest om Søndagen for at ride eller køre os en Tur, saa sagde han Nej, Hestene skulde hvile. Men kom der en Husmand, som kun havde Søndagen til at gøre sit eget Arbejde i, og bad om at laane en Hest til at pløje med, saa fik han den.

Saadan var August.

Men uden Humør var han ikke.

Der stod engang to Madammer og snakkede paa Vejen udenfor vor Have. Da de havde staaet der en

halv Time og endnu ikke gjorde Mine til at skille sagde Fader pludselig til mig:

„Gustav, tag de to Stole og gaa ud og spørg, o de ikke hellere vil sidde."

Jeg gjorde det med Fryd.

Madammerne skældte mig Huden fuld.

Og August lo hjertelig.

V

SKOLELIV I NAKSKOV

Da Tidens Fylde kom, blev jeg sat i Real-Skolen Nakskov.

Det var slet ikke behageligt. Skolen begyndte Klo ken 8 om Morgenen, og vi maatte meget tidligt op f at gaa de ca. $^3/_4$ Mil ind til Lærdommens Kilde. Ku i frygteligt Regnvejr eller Snevejr spændte Fader brun mende for og kørte os.

Naar det ikke regnede alt for meget, var vi glad ved Væden. Thi vi benyttede os af den paa følgend Maade:

Der stod i Bryggerparken lige udenfor Nakskov e mægtig Vandpost. Og under dennes Straale lod vi d i Regnvejr gennembløde. Hvorefter vi, vaade som druk nede Mus, stillede i Skolen og blev hjemsendte af de omsorgsfulde Bestyrer, der nærede Bekymring for vo Helbred. Og derefter vendte vi triumferende hjem, vaad men skinnende af Retfærdighed og i Overensstemmels med Autoriteterne. Paa den Maade kneb vi os mange herlig Fridag.

Skolens ydre Forhold var meget beskedne. Oprinde lig hørte den hjemme i en Bygning paa Søndergad men under en Ombygning maatte den bo tilleje i e Privathus i Tielegade. Jeg naaede aldrig at komme me over i den ny Skolebygning, min Skoletid faldt sam men med Skolens Udlændigheds Liv.

Og her sad vi i de mørke Morgener med Stearinlys foran os. Belysningen var ikke god, men for os Børn rigtig behagelig. Thi vi stjal Stumperne og anvendte dem i den hjemlige Industri til Fremstilling af Lys.

Ogsaa om Eftermiddagen brændte vi i den mørke Aarstid Lys. Thi Skoletiden var delt, saa at vi fra Holmegaard først naaede hjem henad Kl. 6. Det var en lang og drøj Dag.

Skolen havde sine Skikke, og dem blev jeg som andre nye Drenge indviet i. For det første skulde man døbes, hvilket foregik paa den meget simple Maade, at man blev holdt hen under Vandposten og fik en Straale ned over Hovedet, saa at Vejret gik fra en. Og dernæst skulde man, hvis man da ikke vilde leve som en Ismael, inden 14 Dage give Kringler.

Dette var ikke alene en nedarvet Vedtægt mellem Drengene, men ogsaa for en Slags Skat til Øvrigheden at regne. Thi Drengene fik Skillingskringler, men Lærerne skulde have Firskillings.

— — —

Skolens Bestyrer var Pastor Lund, en elskelig Mand, senere Provst og Landstingsmand. Jeg var saa uheldig at blive hans Yndlingselev, hvilket kostede mig et helt Aars Skolegang. Da jeg var 14 Aar, ønskede jeg at komme ud af Skolen for at hellige mig Boghandelen; men Pastor Lund skrev til min Fader, at det vilde være ham en stor Glæde at beholde mig et Aar endnu. Det har man for at opføre sig ordentligt.

Men jeg har da ogsaa husket det siden.

Samme Pastor Lund havde af en eller anden Grund faaet Øgenavnet Nas. Han holdt ikke af det, og han blev rasende, naar han fandt det skrevet paa Klassens sorte Tavle, og hele Klassen maatte undgælde for hans Vrede.

Og iøvrigt havde vi altsaa nogle Lærere.

Der var en ældre Mand, af os Drenge kaldet Tesse og senere Modellen til Overlærer Møller i

„Første Violin". Han havde evindelige Kvaler med sine Seler, og han afbrød ofte Undervisningen med det fortvivlede Udbrud:

„Jeg taber mine Bukser, Drenge!"

Et Billede, der ogsaa har fæstnet sig i min Erindring, er Tesse, staaende op ad Kakkelovnen, lig Eleonora Christina paa Zahrtmanns Billede, med Frakkeskøderne slaaede til Side fra sin uhyre Bag.

Tesse var noget af det grimmeste, jeg har set i mit Liv. Dog maa jeg til hans Retfærdiggørelse sige, at hans Kone var endnu grimmere. Men de elskede hinanden over al Maade, og Fru Tesse havde en mildnende Indflydelse paa sin Gemal. Naar hun kom og besøgte ham paa Skolen, udstedte han, for hendes Skyld og for den Kærligheds Skyld, som han bar til hende, almindelig Amnesti:

„Der er min Kone," sagde han, „nu skal Du slippe for denne Gang!"

Vi tilbad Fru Tesse!

Vor Skrive- og Tegnelærer kaldtes J y d e n; og ham glemmer jeg aldrig paa Grund af en Ytring, han engang fremkom med:

„Nu skal jeg hjem og ha' Rabarbergrød og anden varm Spies'!"

Til Religionslærer havde vi Pastor X. Han kaldtes paa Grund af sin store Højde L a n g h a l m. Og hans Kæreste, den mindste Dame i Nakskov, lød Navnet D v e r g k a r t o f l e n. Og de var paa deres Spadsereture en stor Fornøjelse for Byen.

Meget godt er der maaske ikke at sige om den Skole. Men eet Gode var der dog: vi havde ingen Lærerinder.

Om Sommeren oplevede jeg hver Lørdag den Rædsel at skulle i Vandet med Skolen. Jeg var meget bange for at gaa i Vandet, og jeg tog for det meste Brækpulvere for at blive daarlig og saaledes slippe for Vandturen. Det var nemlig meget ubehageligt: vi smaa

blev simpelthen smidt ud i Vandet med et Reb omkring os, saa kunde vi se, hvordan vi klarede os. Og der var derfor altid Graad og stort Spektakel. Engang løb jeg i min Skræk nøgen op igennem Byen, efterfulgt af en stor, ligeledes nøgen Dreng, Ludvig Jensen, som fangede mig paa Torvet og bar mig ned paa Svømmebroen.

Det var nu ikke blot af Angest, vi skreg. Thi Tesse, den kære Sjæl, havde udsat en Præmie paa to Skilling for den, der hylede højest, at hæve Mandag Morgen. Og Præmien blev ikke vunden uden Kamp.

— — —

Middagstimerne, hvor Skolen jo var lukket, tilbragte jeg mest paa Hotel „Harmonien", hvor jeg spillede store Tragedier sammen med Værtens Søn, William Henningsen. Vi spillede i den ny indrettede Teatersal, og jeg har endnu i Næsen Lugten af den friske Maling.

Senere fandt W. H. og jeg hinanden paa Folketeatret. Han var Suflør, og jeg, der skulde have „Erotik" op, stod paa Scenen. Og saa raabte vi i Munden paa hinanden:

„Sidder Du der, William?"

„Staar Du der, Gustav?"

Og fra den Dag fornyede vi vort Venskab.

— — —

Den første Komedie, jeg skrev, hed „Peter Syl eller Gudskelov min Tante er død!" Hovedpersonen var en Skomagerdreng, som elskede sin Mesters Datter, men blev afvist paa Grund af sin Fattigdom. Saa dør imidlertid hans Tante, han arver hende og hjemfører sin Elskede.

Stykket indeholdt altsaa en virkelig dramatisk Ide, hvad jeg aldrig senere har kunnet faa.

Jeg udførte naturligvis selv Hovedrollen, mens Skomager Pløk spilledes af en af mine Kammerater, Johannes Volquartz og hans Datter Pløkine af

min Søster. Men Prøverne forstyrredes noget af den Omstændighed, at Volquartz var forelsket i min Søster og gjorde Stormkur til hende. Det stred mod Stykkets Aand, hvor de to jo var Fader og Datter, og derfor oprørte det mig. Og under Generalprøven kom det saa vidt, at jeg drev ham en Lussing, saa han røg ud gennem den ene Væg. Hvorefter han blev fornærmet og gik hjem efter Forestillingen.

Men jeg havde dog den Tilfredsstillelse, at det var Frostvejr med Islag, saa han maatte krybe paa alle fire og nær aldrig var kommen hjem til Nakskov.

Forestillingen, der fandt Sted hjemme hos os paa Holmegaard, blev en stor Succes. Den indlededes med, at jeg, klædt som Danserinde, dybt nedringet og i lange Bomulds-Underbukser, dansede en ildfuld spansk Bolero under Publikums Jubel. Men Drengene, de Bæster, kastede Buketter til mig med Snore i, og naar jeg bukkede mig ned og vilde tage Blomsterne op, trak de i Snoren. Danserinden var ved at gaa paa Næsen og Publikum daanefærdigt af Henrykkelse.

— — —

Jeg vilde selvfølgelig være Skuespiller, men dette blev af min Familie anset for en Blamage, som imidlertid afværgedes af en klog Kvinde, min Moders Plejemoder, Kommandørinde Wulff. Hun gav min Moder følgende Raad: Fortæl ham, at hvis han vil lade være at blive Skuespiller, skal jeg forære ham et Dukketeater.

Moder fulgte Raadet, Teatret kom. Og jeg blev ikke Skuespiller, men dramatisk Forfatter.

Om Verden har vundet ved Byttet, véd jeg ikke.

IV

UNDERVISNING OG KONFIRMATION

Hjemme holdt vi stadig Lærerinder til Undervisning

af den mindste Yngel. Thi min Moder, som vedblev at faa Børn, kunde ikke paatage sig Undervisningen.

En af disse Opdragerinder hed Frøken Sofie Dauw. Hun havde Brystsyge, men var elskelig, munter, blid og venlig. Naar det var Tordenvejr, rullede hun Gardinerne ned og spillede op til Dans. Men dette forargede mig, jeg syntes, at naar Vorherre talte til os i Vrede, saa skulde vi Menneskebørn være stille.

Derfor holdt jeg mere af min Moders Maade at tage Tordenvejr paa. Hun samlede os alle i Soveværelset, og der sad vi i dyb Tavshed paa en sortbetrukken Puf, Moderen i Midten og alle Ungerne udenom, ligervis som en Høne med sine Kyllinger.

Senere fik vi en anden Dame fra Nakskov, Frk. Amalie X, som var en fuldstændig Modsætning til Sofie Dauw: ond, arrig og elskovssyg. Naar vi ikke vilde kysse hende, tog hun sin Brodérsaks og holdt den op for Halsen af sig og sagde:

— Ralle, ralle, nu myrder jeg mig!

Vi havde i det hele taget et meget daarligt Indtryk af hende, og hun kneb os altid. Og naar vi beklagede os over hende, holdt ganske vist Moder med os, men Fader holdt altid med hende. Jeg bad til Vorherre, at Frøkenen maatte dø. Det skete dog ikke, men den Dag kom, da hun maatte ud af Huset. Vi Børn dansede af Glæde, og jeg takkede Vorherre.

Moder og jeg gik ofte i Kirke. Men til min Sorg maatte vi skilles, naar vi kom ind i Kirken, thi der sad Mændene for sig og Kvinderne for sig. Et sundt Princip for øvrigt, som burde gennemføres i langt større Udstrækning!

Fra Gudstjenesten erindrer jeg med Forargelse Altergangen. Forargelsen kom fra den noget fugtige Degn, som altid trak Altervinen op med et lydeligt Svup, og jeg kan endnu den Dag idag ikke høre en Flaske blive

trukken op, uden at jeg mindes Degnen i Branderslev Kirke.

Vi havde dengang en Husjomfru, Caroline Petersen, „Pyss" kaldte vi Børn hende; hun havde udtrykkelig betinget sig, da hun blev fæstet, at hun skulde i Kirke hver Søndag. Pyss var dygtig arrig og nærig, værst naar hun kom fra Kirke. Men Fart var der i hende. Hun bar paa Hovedet et underligt lille Net med Frynser, og saa hastigt bevægede hun sig, at det stod omkring hendes Hoved som en Rædselshjelm.

Og Lufttrykket, som Damen frembragte ved at fare gennem Stuerne, var saa stærkt, at Kakkelovnslaagen, som hun passerede paa sin Bane, klappede i med stort Rabalder.

— — —

Præsten, som for Resten var Provst, kørte hver Søndag gennem Gaarden paa Vej fra Nakskov til Kirken. Hans Kusk hed Engel, og jeg troede længe, at saaledes skulde det være. Jeg fandt det saa naturligt, at en Provst havde en Engel til Kusk.

Provsten selv laa i en Doktorstol, der vippede op og ned som et Skib i Søgang, og fra Vinduerne vinkede vi Børn og kyssede paa Fingeren til ham.

Han var Enkemand og havde 3—4 Døtre. Den ene af dem styrede Huset for ham og gjorde det til hans Tilfredshed. Jeg husker, at han vakte min dybeste Forargelse ved engang at sige, at han saamænd tit kunde staa paa Prækestolen og komme til at tænke: Gud véd, hvad min lille Cathrine har til mig til Middag idag!

En anden af hans Døtre var forlovet med en teologisk Kandidat, en Mand ganske anderledes efter mit Hjerte. Og navnlig erindrer jeg een Ting om ham, som gjorde det dybeste Indtryk paa min poetiske Sjæl. Hver Gang han blev klippet — han var selvfølgelig krølhaaret, Teologen — samlede han de afskaarne

Lokker sammen og opbevarede dem. De skulde bruges til at stoppe en Hovedpude med, og paa den skulde han og hans Georgia „slumre“ paa deres Bryllupsnat. Han fik samlet meget Haar sammen, thi det varede mange Aar, inden han hjemførte sin Georgia.

Men det med Lokkerne syntes jeg altsaa var noget af det yndigste, jeg nogensinde havde hørt. Og jeg besluttede, at jeg vilde følge Eksemplet og berede min „Georgia“ den samme poetiske Hovedhvile.

I Vinteren 1873 gik jeg til Præsten i Nakskov. Her forargede Provsten mig atter ved at pudse sin Næse gennem et Hul i Lommetørklædet — jeg syntes ikke, at den Slags Ting sømmede sig en hellig Mand.

Den 20de April — paa min eneste Søsters Fødselsdag — blev jeg konfirmeret. Jeg var dybt greben af den højtidsfulde Handling, men noget urolig. Thi Søndagen i Forvejen havde jeg været paa Besøg hos min Gudfader Jessen og havde ved den Lejlighed taget mit Konfirmationstøj paa. Og Moder havde forklaret mig, at det var Synd mod Vorherre, som nok vilde straffe mig for det.

Men jeg afvendte saavel hendes som Vorherres Vrede ved et Digt, som jeg kaldte

En Bøn.

Fader, Du som troner hist i Himlen,
sku til Jordevrimlen,
sku til mig, som ned paa Knæ mig lægger,
sku til mig, som op mod Himlen strækker
op mod Englevrimlen,
mine Hænder, mens din Aand mig vækker!
Undskyld at jeg tog mit Komf'mationstøj paa,
da jeg over til Jessens monne gaa.

Moder græd af Glæde og forsikrede mig, at nu var hverken hun eller Vorherre vred paa mig mere.

VII

MINE SØSKENDE OG JEG

Elleve Børn var vi ialt. Men de 3 døde som smaa, saa vi var kun 8 tilbage.

En af dem, der døde, var en lille Pige, som hed Kaja Abigael. Jeg kan huske hende, som hun laa i sin Kiste; hun havde en hvid Kjole paa og en Buket Blomster i Haanden, hendes Kinder var lyserøde, og hun saa' ud, ganske som om hun levede. Hun laa paa lit de parade i den blaa Stue, og samtlige Sognets Koner og Piger var inde for at se paa denne Udstilling.

Rikke Skrals bedyrede, at hun aldrig havde set saa skønt et Lig. Og hun havde dog ellers Erfaring, eftersom der regelmæssig en Gang om Aaret døde et Barn for hende.

„Den blaa Stue", hvor min lille Søsters Kiste stod, var den Stue, hvor der spilledes Kort, naar der var fremmede. Det var Faders Kontor, og han sad ved sit Skrivebord ved Siden af Kisten og passede sit Arbejde som Sogneraadsformand.

Om mine to ældste Brødre Carl og John husker jeg ikke ret meget. Carl var ude som Landvæsenselev, John som Søkadet. Der var stor Jubel og Ærefrygt iblandt os, naar de i Ferierne besøgte Hjemmet; men ikke desto mindre var jeg meget glad, da John skulde hjemmefra. Han var nemlig Ejer af en Farvelade, som ved hans Bortrejse skulde tilfalde mig, og neppe var han ude af Døren, før jeg bemægtigede mig Klenodiet og begyndte at male, saa Farverne stod omkring mig.

Af de hjemmeværende Børn var jeg den ældste, og man beskyldte i Almindelighed mig for at støbe Kuglerne og lade de mindre skyde dem ud.

Dette benægter jeg!

Men naturligvis var jeg af og til med til de gale Streger, der lavedes, f. Eks. den Gang vi satte Hønsene ud at svømme. Jeg kan endnu huske Dammen fyldt med de skrigende, forskrækkede, baskende Høns, og vore Vagtposter, som var stillede op for at passe paa Fader.

„Der er han! Der er han!“ — vi kaldte ham i saadanne Øjeblikke aldrig andet end „han“ — raabte de, og saa tog Pokker ved os.

Een Historie var jeg i hvert Fald ikke med til: at plukke alle Fjerene af den store, gule Hane. Jeg vilde gerne have set Moders Ansigt, da hun sad ved sit Vindue og saa' det nøgne Kræ komme spankulerende forbi. Men jeg havde mit Alibi i Orden: jeg var til Fugleskydning i Svingelen. Moders Søster, Tante Thora, paastod ganske vist, at jeg, inden jeg tog afsted, havde sagt til de andre, at de skulde gøre det, men det var en skammelig Bagvaskelse.

Den næste i Flokken efter mig var Otto, som for sine kvindelige Dyders Skyld fik Navnet Mette. Han var nemlig en udpræget feminin Natur; han strikkede og syede og støvede af. Og iøvrigt passede han sit Embede som Hønsepige: „fandt Hønsene ud“, samlede Æg og passede Liggehøns.

Saa var Ejnar en ganske anderledes rask Dreng. Han var aldrig hjemme, og man vidste meget sjeldent, hvor han var. Og vi havde ikke engang Fred for ham, naar han var kommen i Seng. Han havde nemlig den Vane at gaa i Søvne. En Nat gik han ud i bar Skjorte for at løbe paa Skøjter, en anden Gang gik han ind i Faders Kontor og væltede Blækhusets Indhold ud over alle Faders Papirer, hvorefter han udbrød, som en Mand, der har gjort sin Pligt:

„Saa, nu er det gjort!“

Og en Nat vaagnede jeg ved, at han sad tvers over min Hals og dunkede mig i Siderne. Han troede, at

jeg var den lille Gule, og havde besteget mig for at ride sig en Tur.

Han havde en sørgelig Mangel paa Respekt for mig, skønt jeg var nogle Aar ældre end han; navnlig benyttede han sig ganske uærbødigt af den Omstændighed, at jeg ved en Sygdom var blevet skeløjet, til aabenlyst at haane mig. Jeg kan navnlig huske een Lejlighed, hvor han paa den mest usømmelige Maade erindrede mig om min Legemsfejl.

Vi skulde have en Forestilling hjemme — der var Fremmede til Aften — og jeg skulde optræde i et større Dansenummer. Da jeg kom gaaende i min Danserindedragt, møder jeg gennem Entreen Ejnar, og han siger til mig: „Pas nu paa, at du ikke render imod Dørkarmen!“ Jeg brast i Graad og gik i Seng, og Forestillingen maatte aflyses.

Men det gik ham da heller ikke godt i Verden. Da han var bleven konfirmeret, kom han i Maskinlære, men stak senere af tilsøs og kom til Afrika, hvor han var i 4—5 Aar. Nu er han i Australien for at grave Guld, men der er aldrig Guld, der hvor han graver. I Afrika giftede han sig for Resten; han købte en Kone for 5 Køer, og fik med hende en Søn, som var en naturhistorisk Mærkværdighed: en ung Hottentot med blaa Øjne. Denne min Nevø, som jeg desværre aldrig har set, nød paa Grund af den lille Specialitet med Øjnene stort Ry i sit Hjemland, var fra sin Fødsel en Seværdighed og er muligvis nu en stor og berømt Høvding.

Min eneste Søster hed Dagmar Alexandra, opkaldt efter de to Prinsesser. Vi holdt allesammen meget af hende, og hun var ogsaa en storartet Pige, modig, dristig og ærlig. Men hun havde heller ikke en eneste Veninde, og her er rimeligvis Grunden til, at hun ikke blev ødelagt.

Hun og jeg byttede undertiden Klæder og red ud paa Visit; hun var i det hele taget altid sammen med

os Drenge og var mere Dreng end Pige. Dette holdt Tante Thora ikke af; hun lukkede hende inde, for at hun ikke skulde blive ødelagt af „de vilde Drenge". Men vi trak hende i Triumf ud af Vinduet og bortførte hende.

Tante Thora var pukkelrygget, gnaven og pessimistisk, og vi Børn kunde ikke lide hende.

De to mindste Jens Frederik og Svend, gik meget paa egen Haand og havde deres egen Bande, men fik sommetider Lov til at være sammen med os andre. De imponerede engang os allesammen ved at bryde Pengeskuffen op i Chatollet og stjæle alle Kobberpengene for at spille Klink med dem; Sølv og Guld rørte de derimod ikke. Vi lod dem nok senere høre, at saa dybt var vi dog ikke sunkne, at vi stjal Penge, men i vore Hjerter sad der en hemmelig Misundelse over, at „de smaa" havde fundet paa noget, som vi andre ikke havde gjort.

Og iøvrigt førte vi altsaa dér paa Gaarden vort muntre Liv; vi sejlede ud paa Dammen i Bryggerkarrene og væltede, løb paa Skøjter og faldt i Møddingpølen, løb dyngvaade hjem til Lauritz Jeppesen og blev puttede i hans Forældres store Ægteseng, medens Tøjet blev tørret. Engang laa vi dér 6 Drenge og min lille Søster, saa nøgne som i Paradis, og ventede paa, at vort Tøj blev tørt.

Og jeg ser endnu tydeligt for mig Morten Therkildsen, da han var dumpet gennem Isen paa Møddingpølen. Han kom op igen, trak sine Klæder af og stod nu, rystende af Kulde og — himmelblaa over hele Kroppen! Thi hans Tøj var farvet med „Kugleblaat", og nu havde det paa Grund af Væden smittet af paa hans Krop.

Det Syn glemmer jeg aldrig, og jeg bevarer det som et Symbol paa min Barndom, der var himmelblaa som Morten Therkildsens kugleblaa Legeme.

VIII

MODERS VINDUE

Tilhøjre for Entreen laa Dagligstuen, som var noget af det største i Verden.

Stuen var paa 3 Fag, ved det øverste af dem stod en Forhøjning med et Sybord og en lav Lænestol. Og her sad Moder, og Vinduet var Moders Vindue. Ved det Vindue sad hun og arbejdede ustandseligt paa Vedligeholdelsen af vor Garderobe.

Vi sled meget, og der var mange Par Strømper at stoppe for Moders flittige Fingre.

Og samtidig fulgte hun fra sit Vindue alt, hvad der foregik paa Gaarden. Det var Hovedkvarteret, hvor alle Traade løb sammen.

Naar noget gik os imod, kom vi alle til Moders Vindue og klagede. Jens Frederik kunde for Eksempel komme og sige: — Di sloer mig, Mover!

Moder vendte Hovedet bort og blev ved med at sy.

Jens Frederik kom igen:

— Di h a r slaaet mig, Mover!

Og var det slemt, saa blæste Moder paa den mishandlede Haand. Ellers svarede hun blot:

— Saa slaa igen og pil af!

Legede vi Hest, skulde vi altid hen foran Moders Vinduet og vise, hvor flot vi var kørende. Eller jeg kunde tage en af Pigernes Kjoler paa for at være en Kælling, som havde faaet et Barn — saa skulde jeg hen til Moder og have gode Raad med Hensyn til Barnets Pleje. I alt, hvad vi foretog os, spillede Moders Vindue den største Rolle, og jeg kan slet ikke tænke, at det Vindue ikke havde været.

Og det var ikke alene os Børn, der søgte hen til det Vindue. For alle Gaardens Folk var Vinduet det Centrum, de søgte hen til. Trak det op til Tordenvejr, kom J e p p e og meldte: „Nu trækker hun sammen!“

Og var det galt med Mor Ellens Ben, kom Jeppe ogsaa og klagede sin Nød. Og Pigerne kom til Vinduet og aflagde Rapport om, hvad der var sket: Nu var der fundet en Hønserede i Laden, og nu havde den sortbrogede Ko faaet en Kalv.

Ogsaa Gaardens Gæster gjorde deres Opvartning ved Moders Vindue. Det vendte ud mod den lange Allé, der førte op til Gaarden, saa Moder derfra kunde se enhver, der kom op ad Alleen.

Her udenfor „fenstrede" Gæsterne, inden de kom videre. Her kom Remien fra Christiansdal, Svendsen fra Helgenæs, Jessen fra Adserstrup, Schouboe fra Abildtorpe, Neergaard fra Ladegaarden o. s. v.

Naar Remien sagde Nej Tak til at komme indenfor, var det som Regel med den Motivering:

„Mit Loch venter mig med Kalvesteg!"

Loch var Navnet paa hans Husbestyrerinde. Hun elskede os Børn, og hun stod for os som Eventyrets gode Fe. Thi hos hende fik vi Pandekager med baade Syltetøj og Sukker. Mens vi hjemme stod overfor Alternativet: enten Syltetøj eller Sukker.

— — —

Ved Fastelavn stillede udenfor Moders Vindue alle Branderslevs Børn, udmajede paa det frygteligste, og sang følgende Vise:

Her kommer et Par Fyre med lidt Skæg,
med lidt Skæg.
Som gerne vilde be om et Par Æg,
et Par Æg
Men har de kun en Skilling, saa lad gaa,
saa lad gaa,
det kan vi ogsaa skrive under paa,
under paa.

— · — —

Og til Moders Vinduer knyttede sig forskellige hjemlige Ceremonier.

Ud paa Sommeren, naar der var afmejet, stillede Høstfolkene sig op udenfor og sleb deres Leer. Det betød, at de skulde have Brændevin.

Og i Høstens Tid, naar det sidste Læs blev kørt ind, holdt det stille udenfor Moders Vindue, og Folkene gjorde Honnør. Det betød, at de skulde have Æbleskiver og Puns.

Saaledes staar Moders Vindue for mig som det gode Øje, der vogtede over Gaarden, som det Centrum, der samlede alt Liv omkring sig.

IX

HJEMMETS GÆSTER

Vi Børn var henrykte, naar der kom Gæster hjemme paa Gaarden. Naar vi kom fra Skole, saa' vi straks hen til venstre paa Gaardspladsen, om der var fremmede Køretøjer. Og holdt der bare en Vogn, dansede vi Indianerdans af Glæde.

Kun een Person paa Gaarden blev arrig, naar der kom Fremmede. Det var Kokkepigen „Røde Hanne", som rasede over, at hun skulde lave ekstra Aftensmad. Særlig galt var det, naar Fader og mine Brødre samtidig havde skudt Spurve, som der skulde laves Ragout paa.

Hos flere af vore Gæster lagde vi allerede den Gang Mærke til, at en meget talende Kone altid har en tavs Mand, og omvendt. Der var f. Eks. S.s fra Abildtorpe og K.s fra Stensø.

Fru S. var en stor, smuk Dame med et vældigt Humør og imponerende Talegaver. Manden derimod sagde aldrig et Ord. Han spillede Skak med Fader, begge lige tavse og lige optagne af Spillet. De var en Time om at gøre et Træk, og var Spillet ikke endt til Kl. 12 om Natten, naar S. skulde hjem, blev Brættet

med Brikkerne sat op paa Sekretæren til næste Besøg. Og det var under Dødsstraf forbudt Husets Kvinder at røre det.

Fru S. hørte til den kendte Suhrske Slægt og nød et Familielegat, hvilket vi Børn fandt overordentligt fornemt. Vi betragtede hende næsten som en kongelig Person. Og der var nu ogsaa noget kongeligt ved hende.

Da Abildtorpe brændte, gjorde hun et mægtigt Gilde i Lysthuset. Og en Gang hun skulde have Fest paa Gaarden og hverken havde Penge eller Kredit, satte hun sig op i sin Kalechevogn med sin fineste Silkekjole paa og med en vældig tyk Portemonnæ paa Skødet. Saaledes udrustet kørte hun rundt til de Handlende, købte ind med Portemonnæen demonstrativt anbragt paa Disken, lod sig Varerne bringe ud i Vognen — og kørte bort.

— Og véd De saa, hvad der var i Portemonnæen, lille Fru Wied? sagde hun til Moder, da hun fortalte hende Historien.

— Nej, det vidste Moder da ikke.

— Gammelt Avispapir, min Kære!

Hun var en brillant Dame, en Renæssancekvinde. Da Manden var gaaet fra Gaarden, som alle Landmænd gjorde den Gang, startede hun en Smørforretning i Kjøbenhavn og ernærede hele Familien.

Hr. og Fru K. var Ægteparret S.s Modsætning: h a n talte ustandselig, h u n var tavs som en Milepæl. Hun var Søster til S., og det er jo tænkeligt, at vi her staar overfor en Familieejendommelighed.

Vi Børn holdt meget af K., der altid fortalte Historier, den ene værre end den anden. Det var ham, hvis Kort jeg „pakkede", saa han fik lutter Herreblade og gjorde Modspillerne Storeslem.

Tit krøb vi ind under Spillebordet og sad musestille og lyttede til hans frygtelige Historier. Han var en rigt

anlagt Natur: havde en Nabo høstet 20 Fold, kunde man være sikker paa, at K. havde 30.

Ogsaa han maatte gaa fra Gaarden, og han blev senere Forpagter paa Møen, her hang der i hans Kontorvindue ud imod Gaarden en stor Plakat med Indskriften: Mensch, ärgre dich nicht! Det var nu hans Livsfilosofi.

Saa var der J. fra Adserstrup. J., som var min Gudfader og en prægtig Mand, døde tidligt, og hans Kone — Mor Jasse, som vi kaldte hende — drev Gaarden ved en Forvalter.

Hun havde et Ansigt som en russisk Buldog, men behængt med Guldstads var hun; Kæder og Ringe og Brystnaale. Iøvrigt var hun overordentlig nærig. En Gang hun var i Kjøbenhavn sammen med Moder, boede de paa Hotel Phønix. Og Mor Jasse hjemførte derfra Stumperne af de Lys, de havde brændt paa deres Værelse, samt det Sukker, de havde faaet tilovers fra deres Morgenkaffe.

— Vi har jo betalt for det, min Go'e! sagde hun.

Og saa puttede hun hver Dag Stykkerne ned i sin Kuffert.

Vi Børn kunde ikke lide Mor Jasse, og hun satte ærlig talt heller ikke Pris paa os. Kom vi ind i et Værelse, hvor hun tilfældigvis var, kunde hun sige til os:

— Her har du en Firskilling, min Dreng, kan du saa gaa ind i den anden Stue!

Mor Jasse havde det med, at hendes Sager pludselig kunde blive uærlige. Da Manden var syg, skulde han aarelades, og Barber G. blev hentet fra Nakskov. Men siden den Dag var Wienervognen, som „denne simple Person" havde kørt i, uærlig og blev aldrig brugt mere.

Efter Mor Jasse fik Sønnen Gaarden, men han maatte gaa fra den, trods Sukkeret og Lysestumperne.

Den eneste, der holdt sig paa sin Gaard, foruden Fader paa Holmegaard, var R. paa Christiansdal. Men han var ogsaa sparsommelig. Han spiste kun lidt, naar han var hjemme. Ude derimod tog han til sig, saa han var ved at revne. Men sparede da heller ikke paa sin Anerkendelse: han udbrød ofte med Munden fuld af Mad:

— Det smaker fortrinligt, Fru Wied!

Hans Kone stod ikke meget tilbage for ham, særlig Moders Rødgrød satte hun megen Pris paa, og hun fik sædvanligvis 3—4 Portioner i sig, snart havde hun faaet for megen Fløde og snart for megen Grød, som saa maatte suppleres. Men hendes egen Rødgrød var ogsaa, sagde Moder, „som et Logulv!"

Men Systemet var godt. R. sad i mange Aar, efter at mine Forældre var flyttede ind til Kjøbenhavn, paa sin Gaard som den eneste gamle, der var bleven tilbage. Og han efterlod sig ved sin Død $^1/_2$ Million.

Om Søndagen kom Nakskoviterne. Først Familien B. Fruen spillede dejligt Klaver, og min Fader maa have været lidt forelsket enten i hende eller i Musiken. Thi Moder havde i mange Aar forgæves bedt om et Klaver, men da Fru B. engang sagde, at vi maatte da virkelig have et Piano, kom der straks et Hornung & Møller. Manden var Telegrafbestyrer. Jeg erindrer ham som en lang, radmager Person, der aldrig spiste Brød til sin Mad.

— Det kan jeg faa hver Dag! sagde han og lod Brødbakken passere.

Fra Nakskov kom ogsaa Skibskaptajn S. og hans Kone. Ved dem var det mærkelige, at de rugede Kyllinger ud hjemme i deres Kakkelovn og havde en gammel Papegøje, der bedst som den sad, pludselig kunde sige:

— Nu tror jeg, jeg vil over paa den anden Pind! Hvorefter den skiftede Plads.

Vi Børn kunde staa i Timer foran Dyrets Bur for at opleve dette Under. Og den Talemaade blev et Mundheld iblandt os, naar vi kedede os og ikke vilde „lege med længere".

Til Nakskoviterne hørte endvidere Distriktslæge W., hvis Frue var saa fornem, at hun snakkede bagvendt. Hun sagde f. Eks. P o d f o d s e i Stedet for Fodpose, hvilket gjorde et dybt Indtryk paa mig.

Naar Moder holdt Fødselsdag, var alle disse Mennesker samlede omkring Festbordet. Dette bugtede sig i Bakke og i Dal, eftersom det var sat sammen af forskellige Borde af ulige Højde, og en Mængde umage Stole stod omkring det. I Dagligstuen brændte en Overdaadighed af Lys: Hængelampen var tændt, og desuden to Lys paa hver af Spejlkonsollerne og to paa Sekretæren. Baade i Kontoret og i Borgestuen var der Fest — Folkene og de fremmede Kuske fik Ekstramad og Punsch — og overalt var der Enighed om, at Holmegaard var det bedste Madsted i Nørreherred.

Hvilket naturligvis vilde sige det samme som i h e l e V e r d e n!

X

DYRENE

Selvfølgelig vrimlede det paa Gaarden af D y r.

Dyr opdrager. Der burde til hver Byskole høre en zoologisk Have, ikke en Have med Kænguruer, Marekatte og Næsehornsfugle, men en Have eller rettere en Gaard fuld af vore egne gode og forstandige Husdyr. Thi hvad véd Byboerne om Dyrene, andet end at de er g r i n a g t i g e?

Schandorp fortalte mig engang en Anekdote om en Røgter, der tjente hos hans Onkel. Han vilde ikke have Studenter til at komme i sin Kostald. Og naar Schan-

dorph spurgte ham: „Hvorfor ikke, Mikkel?“ saa svarede Mikkel:

„Nej, for Kjøbenhavnerne gaar altid og griner af Kvajet.“

Og Mikkel havde Ret: Køer skal tages alvorligt. Alene det at høre dem gumle Grøntfoder i sig er som at opleve en Sang af Homér.

— — —

Men selvfølgelig interesserede vi Børn os mest for Hestene.

Der var vore to Yndlingsheste: den lange gule og den lille gule, som vi mest fik Lov at ride paa og køre med, de var venlige og rare. Der var Jeppes den brune, som vi var bange for, fordi den var ond og vilde bide. Den brune havde sin Baas ved den smalle Indgang fra Stalden til Skæreloen, og det var en Sport for os at løbe fra det ene Rum til det andet, forbi den brune, som fór frem og vilde nappe os i Nakken. Den kunde ikke komme til det, eftersom Grimen var for kort. Det vidste vi, uden at vor Spænding ved Sporten dog af den Grund blev mindre.

Jyderne var to tykke, forædte, brune Hopper, som Jens Due striglede og fodrede og passede, saa de skinnede af Fedt og Frisering og kun kunde bevæge sig i et adstadigt Luntetrav. En fuldstændig Modsætning til dem var Prins, et ungt, slankt og vildt Dyr, rigtig en Indianerhest, som kun Ejnar turde sætte sig op paa. Han tumlede rundt med den, saa man ikke paa Hesten kunde se, hvad der var for, og hvad der var bag, mens Bror Mette stod lam af Rædsel og sagde:

„Du er jo tosset, Ejnar, du er jo tosset, Ejnar!“

Da min Søster voksede til, forærede Fader hende et Par smaa Islændere og et lille Køretøj. De to Islændere var meget søde, men ikke rigtig paalidelige, og navnlig ikke gode at ride paa. Om det hænger sammen

med den islandske Folkekarakter, véd jeg ikke, men pludselig kunde de standse og sætte Forbenene stift frem for sig som Bomme. Der stod de, og ingen Magt paa Jorden kunde faa dem videre. Der var ikke andet at gøre end at vende om og køre hjem.

Undertiden naar mine Forældre var ude paa Gæsteri, kunde vi lumske alle Hestene løse og lade dem løbe rundt i Gaarden. Det var et pragtfuldt Skue! De blev alle som Børn paany, selv den gamle Mælkehoppe Endetønden — saaledes kaldet paa Grund af visse fysiske Ejendommeligheder — fløj Gaarden rundt med flagrende Hale og strittende Manke.

Vi Børn morede os storartet. Men i Stalddøren stod Niels Lente og jamrede:

„Aa Gu', aa Gu', Børn, hvad er det dog, I hitter paa!"

— — —

Saa var der Hundene.

Judas med Tilnavnet Ischariot, en dejlig, graagul Schæferhund, var Faarepers private Eje og regerede sammen med ham over 300 Faar. Det var et dejligt Syn, naar Faareper en Sommeraften ved Solnedgang kom vandrende op ad Alleen med Judas og de 300 — jeg tænker altid paa Abraham i Mamre Lund.

En Gang om Aaret, i Maj eller Juni, blev Faarene vaskede i en Mergelgrav. Husmandskonerne, der blev udkommanderede til dette Arbejde, laa paa Knæ paa en Bro langs Bredden. Faarene blev smidt i Vandet og svømmede i Dødsangst fra Kone til Kone, fra den ene Ende af Mergelgraven til den anden, indtil de blev rene. Jeg kan endnu høre Faders Kommandorøst:

„Lad gaa!"

Saa lod Madammerne gaa, de sendte alle paa een Gang deres Faar til Naboersken.

Otte Dage efter, naar Dyrene var tørrede af Solen, blev de klippede med nogle mærkelig konstruerede

Faaresakse. Denne Ceremoni, hvor ogsaa Husmandskonerne fungerede, foregik i Laden ved lange Borde og under megen Jamren og Brægen. Kunsten var at klippe Pelsen af saa hel som mulig, og ikke lave alt for mange Huller i Faarenes Skind.

Det var en stor Sorg for os, da Judas og Per, sammen med Faarene, blev solgt. Men en Trøst var det naturligvis, at de ikke kom længere bort end til Svendsen paa Helgenæs, hvor vi kunde besøge dem.

Judas' og Pers Historie har jeg iøvrigt nedskrevet i min Bog „Silhouetter".

Men vi havde mange andre Hunde. Der var Rinaldo, som levede saa længe, at man tilsidst kunde se den gø. Høre den kunde man ikke, den havde mistet ethvert Spor af Stemme og gjorde et uhyggeligt spøgelseagtigt Indtryk.

Og der var Hønsehunden Chasseur, til hvem jeg skrev mit første Digt. Vi sad engang i Dagligstuen, da hele Huset rystede, saa vi troede, det var Jordskjælv. Vi undersøgte Sagen og fandt, at Rystelsen hidrørte fra Chasseur, som sad paa Loftet lige over Hængelampen og loppede sig. Og da vaagnede Digteraanden i mig.

Der var fremdeles Broholmeren Frej og de to smaa Abeterrier Fiks og Færdig samt Gravhunden Bugge, der kom til Gaarden samme Dag som min Søster blev født og elskede hende med den mest lidenskabelige Kærlighed.

— — —

Da Schæferiet blev nedlagt, gik vi over til at holde Køer — eller drive Hollænderi, som det kaldtes. Moder maatte afstaa sin Værdighed som Mejerske og overgive den til en faglært Smørkunstnerinde. Andelsmejerier eksisterede ikke dengang, hver Gaard producerede sit Smør og sin Ost.

Svin havde vi naturligvis ogsaa, og paa Gaards-

pladsen vrimlede det af Smaakræ: Høns, Ænder, Gæs og Kalkuner.

Fader fodrede dem altid selv. Naar han gik fra Hovedbygningen over til Kornloftet for at hente Foder, fulgtes han i Hælene af dem alle, og midt i Flokken gik et Par Hunde eller Smaagrise, et Føl eller en Kalv. De stod opstillede udenfor Døren, mens Fader var derinde, og saa snart han kom ud med Foderet, slog et Haglvejr af Duer ned fra de nærmeste Tage.

Det var et Syn, jeg aldrig glemmer.

Senere, da Røde Hanne blev Hønsepige, satte Fader Laas for Kornloftet. Hun elskede nemlig Dyrene saa højt, at hun stjal Korn til dem. Og kom der en Tordenbyge og slog ned over de smaa Kræ, saa de var forkomne og halvdøde, samlede hun Ællinger og Kyllinger op og puttede dem ind paa sit Bryst. Vilde Jens Due under saadanne Omstændigheder lægge en kælen Arm om Hannes Liv, hører jeg hende skrige:

„Rør mig ikke, Jens, jeg er smækfuld af Kyllinger!"

Ovre i Laden var der Ugler, i Haven Pindsvin, paa Markerne Harer og Ræve, og i Mosen ynglede Vildænderne. Mens højt paa Ladetaget Storken havde sin Rede — den var det jo, der bragte Moder alle Børnene.

Og saa var der David. Det Dyr, der gennem flere Aar blev min trofaste Ven og Ledsager.

Men han skal have sit eget Kapitel.

VI

DAVID

David var en lille sortgraa Allike.

Jeg købte ham af Trine Tamburs Jørgen for 8 Skilling. Han var rasende arrig, da jeg bar ham hjem, huggede efter mig, bed og kradsede og skreg. Hvorfor

han fik Navnet David, ved jeg ikke. Men det hed han nu altsaa.

Han blev først installeret i en tom Kyllingekasse med Tremmer for, og dér sad han og skulede ondt og vilde ikke æde. Men lidt efter lidt blev vi gode Venner; han fik Lov til at flyve frit om, hans stækkede Vinger voksede ud, og han fløj op i Træerne og sad dér og plirede med sine smaa Knappenaalsøjne.

Saa byggede jeg i min Have en Villa til ham af Pæle, Ler og Mos. Han lærte at komme hjem, naar jeg kaldte paa ham om Aftenen, satte sig ind paa sin Pind i Huset, og jeg stængede Døren for Katte og Ræve. Og det første, jeg gjorde om Morgenen, var at lukke Vinduet fra Soveværelset op ud mod Haven og raabe:

„David, David!"

„Tja-a, Tja-a!" skreg David tilbage.

Det var sørgeligt at skulle skilles fra ham, naar jeg gik i Skole. Og saa fandt jeg paa en Morgen, medens jeg gik ned gennem Alleen, at raabe „David", og han svarede og fulgte med fra Træ til Træ. Men da Alleen hørte op, vendte han om og fløj hjem. Næste Dag lokkede jeg ham ned paa mit Tornyster ved at byde ham af min Skolemad. Men da vi var naaede Halvvejen til Nakskov, satte han af og fløj tilbage til Holmegaard.

Første Gang han fulgte mig helt ind til Byen, og jeg maatte knipse ham væk fra mit Tornyster, da jeg gik gennem Skolens Port, var jeg grædefærdig, thi jeg anede jo ikke, hvornaar jeg skulde se David igen. Jeg søgte ham i Frikvarteret, men han var der ikke. „Du faar ham aldrig mer' igen", trøstede mine Kammerater mig. Men da jeg kom hjem om Aftenen, sad David sjæleglad paa Ladetaget.

„Men er du dér, David, min elskede Ven!"

„Tja-a, her er jeg!" svarede David, og han plumpede som en lille sort Bold ned paa min Haand.

Den Aften fik vi Lov af Røde Hanne til at spise Pandekager inde i Køkkenet, af samme Tallerken. Hun hadede ellers David — „den lede, sorte Satan!"

Fra nu af fulgte David mig næsten daglig til Skole. Sad paa min Skulder en Stund, lettede saa, tog sig et Sving ind over Markerne, kom tilbage, fik Frokost. Ved Skoleporten tog vi Afsked. David blev berømt i det hele Amt, og jeg var stolt over at eje ham. Jeg havde Tilbud paa ham lige op til 3 Mark. Men at sælge ham, faldt mig aldrig ind.

Dette var Davids skyldfri Ungdom.

Men saa en Dag begyndte han at ødelægge Gaardens Tage: han fandt det morsomt at hale Halmen ud. Og desuden fløj han ind i Spisestuen og stjal Sølvtøjet, navnlig Spiseskeerne syntes han om. Og saa fik jeg Ordre til at stænge ham inde.

Jeg syntes, det var Synd, at han skulde sidde nede i Havehuset, og min Søster gav mig da det Raad, at laane Kaptajn Storms Papegøjebur, hvis Beboer nu for Alvor var „gaaet over paa en anden Pind." Jeg fik Buret, og David blev puttet derind.

Men han blev i samme Nu sindssyg, skreg og raabte som en rasende. Jeg stak de lækreste Kødbidder ind til ham, han vilde ikke æde. Saa lukkede jeg ham ud igen. David var henrykt, stjal øjeblikkelig en Sukkertang og genoptog straks sin gamle Sport med Halmen.

Og nu lød min Faders Ordre: „Du maa faa David ind, ellers skyder jeg ham!"

Men det var umuligt, han var bleven fuldstændig vild. Jeg kunde faa lokket ham til mig paa en halv Alens Afstand, men naar jeg rakte Haanden ud for at tage ham, sagde han: „Ho ho ho!" helt nede i Halsen — og var væk.

Saa blev han skudt. Han sad og pyntede sig nok saa fornøjet paa Kanten af en Vognfjæl. Skudet faldt,

og David forsvandt, og da jeg kom derhen, laa han død paa Vognbunden.

Da var der En, der sagde med fornøjet Røst: „Nu skal han begraves!“ og jeg glemte Sorgen og fik travlt. David blev lagt i en Cigarkasse, der var polstret med Hø, og dækket af hvide Lagener, og jeg var Præst med en af Moders gamle, sorte Kjoler bundet oppe om Halsen.

Mine Brødre bar Kisten. Bag den kom Præsten og saa Stuepigen Mine og min Søster. En Grav var gravet i et Bed under et stort Hægebærtræ, og her blev David puttet ned. Jeg holdt en gribende Tale over den Afdøde, skildrede hans store Fortjenester, hans Elskværdighed, Livsglæde og Trofasthed. Der blev rejst et Kors paa hans Grav, og paa Korset bar et Stykke Papir følgende Inskription:

Hvo vil vel krænke Davids, Allikens, Fred
og tage venlig Blomst fra Gravens Bed?
Hvo vil vel bryde Træets Blomst og Blad —
se Himlens Fugl fandt her et Skjul saa glad!
Hvo vil ej hygge om den Plet af Jord,
som gives her til Ringe og til Stor?
Hvo vil ej frede om den Dødes Bo —
her skulle vi dog een Gang finde Ro.

Versene havde jeg fra Nakskov Kirkegaard, og jeg sørgede dybt over min trofaste Ven og Følgesvend. Samtidig var jeg dog glad ved, at hans urolige Sjæl nu havde faaet Fred, som Moder sagde.

Men tre Dage senere gravede jeg ham alligevel op for at se, hvorledes han nu saa' ud.

XII

FORELSKELSE, DIGTNING OG ANDRE SYGDOMME

Jeg husker ikke, hvornaar eller hvorledes jeg første Gang var forelsket. Det vilde være smukt og interessant,

om jeg kunde huske det, men jeg vil være ærlig og tilstaa, at jeg husker det ikke.

Derimod erindrer jeg, at da jeg var 7 Aar gammel, vilde jeg gaa i Døden for Olivia, en jævnaldrende ung Dame. Jeg erklærede mig aldrig, og véd derfor ikke, om hun elskede mig. Jeg tror det forøvrigt ikke, men min Kærlighed var saa usigelig sart, at jeg aldrig kunde tale om den. Det var tilstrækkelig Næring for den, hvis jeg blot kunde se eller muligvis røre ved Genstanden for mine ømme Følelser.

Siden kom jeg paa Danseskole hos en Frøken i Nakskov og udviklede mig hurtigt til Balløve. Jeg dansede meget og maa ogsaa have været dygtig. Frøkenen skrev i hvert Fald næste Aar til min Moder, om jeg maatte være med igen, saa kunde jeg gaa gratis, hvis jeg vilde hjælpe hende med at tage mig af Begynderne. Hun satte megen Pris paa mig, og i det hele taget kunde ældre Damer godt lide mig, kyssede mig og klappede mig. Men det brød jeg mig ikke om. Kærlighed skulde være aandelig, noget, man kun drømte om indvendig. Romantiker var jeg til Fingerspidserne.

Der hændte f. Eks. det, at en ung Dame paa en Nabogaard om Natten sprang ud af Vinduet og gik til Stævnemøde med Kusken. Det, fandt jeg, var ikke rigtigt. H u n burde være bleven siddende indenfor, mens han udenfor havde gjort Kur til hende, det havde været det rette. Kvinden havde, fandt jeg dengang, kun Sjæl, ingen Krop udover, hvad man kunde se, og ved Tilnærmelser sank hun i min Agtelse. Naturligvis vilde jeg gerne kysse den, som jeg p. t. var forelsket i, men jeg havde paa Fornemmelsen, at hvis jeg gjorde det, vilde min Kærlighed svinde og Damen være besmittet . . .

Undertiden var jeg forelsket i 2—3 paa een Gang. Det var frygteligt, men dejligt, og jeg græd af

Henrykkelse og Sorg, fordi jeg ikke kunde regne ud, hvem jeg holdt mest af og skulde gøre til min Hustru.

Saa ramtes jeg af et frygteligt Slag: jeg fik Mæslinger, og da jeg blev rask, var jeg s k e l ø j e t. Naar jeg saa' paa Numer et, troede Numer to og Numer tre, at det var dem, mine Blikke gjaldt.

Den Pige, jeg elskede længst og højest, var Thyra Jensen. Jeg naaede hende kun til Skulderen, aa, men hun var dejlig! Hun var sorthaaret, og naar hun var paa Bal, havde hun Haaret løst ned ad Ryggen. Og hun var i hvid Kiole med højrødt Livbaand, stor Sløjfe paa højre Skulder, lille Sløjfe paa venstre Skulder. Vi førte altid Ballerne op sammen, og vi skænkede hinanden vore Kotillonsordener, saa hun maa vel ogsaa have været indtaget i mig. Hun blev forøvrigt senere gift med en Landmand, som gik fallit, og det sidste, jeg ved om hende, er, at hun og Manden sammen opførte smaa Proverber paa Kroerne rundt om i Landet.

Om hende digtede jeg:

Jeg drømte, jeg bad dig med skælvende Røst
om at fylde mit Sind med den højeste Lyst,
jeg følte dit Svar i dit straalende Blik,
jeg følte — oh, sig dog, det ej var en Drøm —
at, Elskte, et Kærlighedsløfte jeg fik.

Jeg drømte, jeg vaagned og fandt mig forladt,
jeg følte rundt om mig den dybeste Nat,
jeg følte, at Tant kun er Menneskers Ord,
jeg følte — oh, sig dog, det blot var en Drøm —
at, Elskte, man mer ej paa Kærlighed tror.

Men jeg var inderst inde slet ikke bedrøvet. Jeg syntes, at Kærlighed s k u l d e være ulykkelig.

Saa fik jeg Tyfus. Det var, mens jeg var forelsket i Margrethe. En Aften henad Juletid, da jeg gik hjem fra Skole, satte jeg mig paa en Stenbunke og faldt i

Søvn. Mine Brødre kom hjem uden mig, Moder blev meget urolig, men Fader trøstede hende: han kommer nok, naar han bliver sulten. Jeg kom da ogsaa, men kunde næppe slæbe mig afsted og maatte straks puttes i Seng. Lægen blev hentet og konstaterede Tyfus?

Jeg laa i et halvt Aar, var meget syg og mistede alt mit Haar. Jeg kan endnu huske, at jeg i mine Feberdrømme altid tænkte: Hvad mon Margrethe vil synes om mig uden Haar?

Moder plejede og passede mig, og tilsidst kom jeg da ogsaa over det. Jeg fik nyt Haar, dejlig sort og krøllet, saa jeg lignede en Neger, og jeg glædede mig over det, mest paa Margrethes Vegne. Det var en dejlig Tid, da jeg begyndte at komme mig: alting var nyt og smukt, og jeg glædede mig ved Livet. Men jeg var saa svag, at første Gang jeg var oppe, faldt jeg om, da Jens Frederik kom til at støde til mig. Og stolt var han naturligvis.

Det Aar døde Tante Thora, Moders Søster. Hun var saa bange for Smitte, at hun aldrig turde komme ind i mit Sygeværelse. Kun een Gang stak hun Hovedet ind ad Døren og kaldte paa Moder. Dagen efter fik hun Tyfus og to Dage efter var hun død. Og jeg mente, at det var Vorherres Straf over hende, fordi hun ikke havde hjulpet Moder med at passe mig.

. . . Saa blev jeg altsaa atter helt rask, og med bankende Hjerte gik jeg for paany at møde Margrethe. Hun saa' op og ned ad mig, og saa sagde hun:

„Føj, hvad er det dog for noget Haar, du har faaet? Og saa er du bleven endnu mere skeløjet!"

Da gik Kvindens Grusomhed første Gang op for mig. Men dette helbredte mig ikke. Jeg opgav Margrethe og forelskede mig i Camilla . . . Der voksede i min Have en Pinselillie, jeg plejede den og vaagede over den, og da den var udsprunget, overrakte jeg den til Camilla. Hun gav den til en af mine Kammerater. Men

Camilla var rødhaaret, og jeg hævnede mig med et Smædedigt, hvis sidste Vers lød saaledes:

Thi raader jeg hver Ungersvend,
som ynder Blomster smaa:
pluk I de h v i d e Roser,
og lad de r ø d e staa!

Jeg havde dengang en Hule i en Grøft ved Pottemagermarken under nogle store Slaaenbuske, foret med et tykt Lag Halm og et gammelt Gulvtæppe. Der laa jeg og stirrede op i det grønne Løv og tænkte paa Kærligheden og Livets Vanskelighed, fredløs og forladt af Guder og Mennesker. Fra den Tid stammer vistnok følgende Vers:

Jeg tror, at den evige Jøde
er genfødt og lever i mig — —
thi aldrig, hvorhen jeg saa vanker,
fanger jeg Fred paa min Vej;

Dette Digt slutter saaledes:

Farer jeg ud over Havet,
langt fra den skovklædte Strand —
ak, jeg kan ikke vente,
til Skibet mig bringer i Land.

Ned jeg mig styrter i Bølgen,
som vælter med Larm under Ø —
jeg ønsker at knuses mod Revlen,
m e n J ø d e n k a n s l e t i k k e d ø.

Dog var jeg heller ikke dengang ganske uden Humor. Jeg skrev f. Eks. et dramatisk Digt i 19 Optrin:

PAA HELIKON.
Tragisk-komisk Digtning.
Optegnet af K l i o.
Professorinde i Historie.

Scenen er Helikon. De 9 Muser er forsamlede. Klio sidder med en sørgmodig Mine og ridser paa sin Tavle. Kalliope vandrer tankefuld op og ned. Melpomene sidder med Haanden under Kinden og søger at sammenarbejde et Drama af ingenting. Polyhymnia læser over paa sin Rolle til næste Gudstjeneste. Urania sidder med himmelvendte Øjne for at passe paa, at Stjernerne ikke kommer i Uorden. Euterpe, Terpsichore og Erato spiller, danser og synger, medens Thalia gaar rundt og griner ad dem alle. Pludselig staar hun stille og siger:

Helst jeg drog fra Guders Bolig
hurtig væk.
Thi at leve her saa rolig
er min Skræk.
Alle gaar I rundt og sover
omkring Hippokrenes Vover.

XIII

I BOGHANDLERLÆRE I NAKSKOV

Jeg var altsaa bleven konfirmeret.

Da Moders Plejemoder, Kommandørinde Wulff, der var Familiens Faktotum, blev spurgt om, hvad jeg da skulde være, naar jeg ikke maatte blive Skuespiller, svarede hun: Boghandler. Det er saadan en nydelig Forretning.

Fader gik ud til Familiens Ven, Peter Jansen, Chef for Thierrys Bog- og Papirhandel i Nakskov, og tingede mig i Lære som „Dreng" — nu om Dage hedder det vist Lærling.

Jeg blev tinget for Kost og Logis og skulde udføre alt til Faget henhørende.

Da der var knapt med Plads i Huset, ryddede Hr. Jansen sit Klædeskab, og dér tilbragte jeg Nætterne sammen med et Stearinlys og to Knagerækker.

Det var som at ligge paa Bunden af et Akvarium. Skabet fik kun Lys fra en Rude i Loftet. Ruden kunde ikke aabnes. Vilde jeg have Luft, maatte jeg lade Dø-

ren staa aaben ud til Trappegangen. Men det turde jeg ikke af Frygt for Overfald. Naar jeg var kommen i Seng om Aftenen, sad jeg en Tid med Knæene trukne op under Hagen og nynnede Salmer eller selvlavede Sange. Højt turde jeg ikke synge, thi der førte ogsaa en Dør direkte ind til min Principals Sovekammer.

Jeg græd lidt og nynnede lidt og faldt omsider i Søvn.

Klokken 7 Morgen satte Pigen mine Sko af udenfor Døren til Trappegangen. Men før hun slap dem, huggede hun dem med Hælene haardt ind mod Døren. Det var Tegnet til, at jeg skulde staa op.

Foruden Jansen var der i Bogladen en ældre Svend (nu „Medhjælper") ved Navn Drewsen; han var tavs og krølhaaret. Saa var der en Dreng foruden mig; han hed Johannes Brandt. Han var fra Nakskov og tog mig undertiden med hjem om Aftenen. Han havde to Søstre, hvoraf jeg øjeblikkelig forelskede mig lidenskabeligt i den yngste.

Jansen selv var en alvorlig og smuk Mand, som vi havde megen Respekt for. Men Humør maa han have haft, thi engang han stod bøjet over et Arbejde inde paa Kontoret, og jeg troede, det var Brandt, gav jeg ham et kraftigt Slag i Bagdelen. Saa vendte han sig om og sagde smilende:

— Dér tog De nok fejl, lille Wied.

Jeg kom fra den Stund til at holde meget af ham.

Forretningen blev ikke lukket før Kl. 9 Aften. Der var dengang endnu ingen Jernbane paa Lolland; man tog med Postvognen til Nykjøbing og derfra med Toget til Kjøbenhavn. Hver eneste Aften stod Brandt og jeg og lyttede efter Posthornet. Naar vi hørte det nede i Vejlegade, viste vi, at Klokken var ni, og at vi maatte lukke.

Ingen af os havde Uhr.

Vi satte da Skodderne for Vinduerne og slukkede Gassen. Brandt gik hjem, og jeg gik ind i mit Skab.

Bogladen laa paa Torvet. Skraas overfor boede Frøken Juul. Hun var Konditor og lavede nogle aldeles vidunderlige Napoleonskager. Jeg stjal undertiden en Fireskilling af Kassen og købte mig en af dem. Fader gav mig ingen Lommepenge.

— Hvad skal en Dreng med Penge, sagde han.

Kagen aad jeg, naar jeg var kommen i Seng. Jeg tyggede ganske stille, for at Jansen ikke skulde høre det. Jeg led af Samvittighedsnag ved Tyveriet og vilde øjeblikkelig have tilstaaet, om han havde spurgt mig. Men fem Dage efter tog jeg igen en ny Fireskilling.

Medens jeg var i Bogladen her, indtraf Møntforandringen til Kroner og Øre. 16 Skilling var 35 Øre. Det kunde Bønderkonerne ikke forstaa. Jeg heller ikke. Men alligevel maatte jeg forklare dem det. Kunde vi paa ingen Maade enes, maatte Jansen eller Drewsen hentes.

Mit Arbejde bestod i at pakke Bøger og Tapetpapir ind, sælge „Afføringsbilleder“ og bringe Pakker i Byen.

Det værste for mig var, naar jeg skulde hente Bogpakkerne, som kom med Dampskibet „Zampa“ fra Kjøbenhavn en Gang om Ugen. De var saa store, at jeg ikke kunde bære dem, men maatte køre med Trillevogn. Jeg sneg mig om ad Sidegader og igennem Baggaarde. Men det sidste Stykke maatte jeg frem over Torvet med min Vogn. Det var frygteligt ydmygende. Jeg kunde jo møde en af mine Forelskelser! Gjorde jeg det, vendte vi begge to Hovedet den anden Vej.

En Ting trøstede mig i min Fornedrelsestilstand, og det var Bøgerne, som jeg turde læse i.

Drachmanns „Med Kul og Kridt“ udkom den Gang. Han havde selv tegnet Omslaget. Han var altsaa baade Digter og Maler. Mit Hjerte bankede af Ærefrygt over en saadan Storhed.

Jeg laante Bogen med op i Skabet og læste. Men

pludselig bankede Jansen paa Døren ind til sit Værelse:

— De har glemt at slukke Lyset, Wied!

Midt i et dejligt Digt blæste jeg Lyset ud.

En Dag sagde Jansen:

— Her kommer en ny Mand i Forretningen.

Og han flyttede ud af sit store Soveværelse for at give Plads til den nye. Selv fik han et lille Rum ved Siden af Spisestuen.

Brandt og jeg talte om, hvad det kunde være for en fornem Person, der skulde komme.

En Dag var han dér og blev præsenteret som: Hr. Bloch fra Kjøbenhavn.

Han blev kun i Nakskov en Maaned. Hans Fader, en rig Grosserer, havde landsforvist ham, fordi han ikke kunde styre ham. Bloch var lang, mager og bleg og sygelig at se, men overordentlig velklædt og elegant i sin Optræden.

Men snart satte han hele Byen paa den anden Ende ved sine Meriter. I Provstestræde ved Siden af Præstegaarden og lige overfor Kirken laa en Beværtning, der hed „Klappen". Bloch holdt til dér, blev Kæreste med et Par af Opvartningspigerne, gjorde en mægtig Gæld; de forargede Borgere kom til Jansen, som skrev til Fader Bloch, der kom og hentede Sønnen og sendte ham til Færøerne.

Brandt og jeg var forfærdelig forargede over unge Blochs Leben og takkede Gud, at vi ikke var som denne Tolder.

Saa flyttede Jansen tilbage til sit Soveværelse, og alt kom i den gamle Gænge.

Hele Ugen igennem saa' jeg hen til Lørdagen. Lørdag Aften fik jeg nemlig Lov at gaa tidlig hjem og blive til Mandag Morgen.

Hvor var det dejligt at ligge i et rigtigt Værelse! Og Moder og mine Søskende var saa glade ved mig. Om det saa var „Pys", smilede hun venligt og gav

mig to Stykker Franskbrød til min Kaffe Søndag Morgen. Men Søndag Eftermiddag var igen trist. Thi imorgen var det Mandag.

Jeg maatte op i det sorteste Mørke for at skynde mig ind til Byen for at være i Bogladen til rette Tid.

Men saa en Søndag Aften sagde Moder til mig, at om otte Dage skulde jeg til Kjøbenhavn; jeg havde faaet en Plads i Fr. Wøldikes Boghandel, skulde have 25 Kr. om Maaneden og bo hos Tante Marie, hvor allerede mine to store Brødre Carl og John boede.

XIV

SKINDERGADE

Jeg havde været i Kjøbenhavn to Gange før i et Par Sommerferier.

Begge Gange havde jeg besøgt min Faders Fætter, Agent Johan Wied og hans Kone, Tante Petrea.

Han var „virkelig" Agent, fordi han i 64 havde fra Stubbekjøbing, hvor han dengang boede, sejlet et Parti Fødevarer til Soldaterne paa Als.

De boede i Nyhavn, Charlottenborgsiden, og jeg hører endnu en kæmpemæssig Mand raabe Sa-a-nd! Sa-a-nd! hver Morgen nede paa Gaden.

Forøvrigt bestilte jeg ikke andet i disse Ferier end at køre frem og tilbage med Sporvognen fra Kongens Nytorv til Frederiksberg Runddel.

Tilsidst kendte alle Konduktørerne mig og kaldte mig „Den pantsatte Bondedreng".

— — —

Men nu skulde jeg altsaa til København for Alvor!

Jeg var baade glad og bedrøvet. Glad over, at jeg skulde ind til den store By. Og bedrøvet over, at jeg ikke kunde komme hjem hver Søndag.

Jeg kørte med Diligencen fra Nakskov til Nykjøbing. Og derfra med Toget.

Den første Aften jeg drak The hos Tante Marie i Dronningens Tværgade 56, vakte jeg vild Jubel hos mine Brødre Carl og John ved at flække et Birkesbrød og selv beholde øverste Halvdel, der var Birkes paa, medens jeg lagde den underste hen i Brødbakken igen:

— Er Du gal Dreng, sagde John.

— Ja, for det holder jeg mest af, sagde jeg.

Det Birkesbrød har jeg faaet stukket ud mange Gange senere i mit Liv.

Næste Dag gjorde jeg min Entré i Bogladen i Skindergade.

Tante Marie fulgte mig til Hjørnet af Klosterstræde. Men jeg vilde selv gaa ind i Butikken. Der traf jeg Fuldmægtigen.

De første Ord, han sagde, da jeg havde meddelt ham mit Navn, og fortalt, at jeg var den nye Lærling, lød:

— Aa, Herregud, er De saadan en Splejs. Jeg, der havde glædet mig til at faa en rigtig stor og kraftig Bondedreng, der kunde tage ordentlig fat.

Men Fuldmægtigen og jeg blev alligevel lidt efter lidt gode Venner, og han tog sig faderligt af mig, da det senere i nogle Aar kneb for mig at bjerge Føden.

Jeg skulde ekspedere Kunderne i Butikken, løbe Byærinder, pakke Forlagsartiklerne ind til Sortimentsboghandlerne, føre Subskriptionsbogen og Journalen.

Særlig det sidste kneb det med, da jeg aldrig har været nogen Regnemester. For at faa Bogen til at stemme med Kassen, lærte „Svenden", der hed Mikkelsen, mig at opføre en Post, han kaldte „Diverse". Den spillede senere en stor Rolle i mine Regnskaber. Og gør det da for Resten endnu.

Svenden stod under Fuldmægtigen og jeg igen under Svenden.

Principalen saa' vi ikke meget til.

Han holdt sig mest hjemme paa sin Villa i Frede-

riksberg Allé og sendte sin Husbestyrerinde ind med smaa Rekvisitionssedler efter Penge.

Hvad han brugte Pengene til, véd jeg ikke.

Han sad vist meget haardt i det. Jeg maatte atter og atter rundt i Byen for at faa skrevet bag paa Veksler hos Hegel og Reitzel.

Og sine Lagre, hvor Bøgerne laa i „Materie", havde han pantsat til diverse Diskontører, saaledes, at naar vi skulde bruge Bøgerne, maatte jeg hen hos de Herrer og laane Nøglerne til vore egne Pakhuse og aflevere dem igen efter Brugen.

Alt dette undrede mig ikke, thi jeg troede, at saadan skulde det være.

Men til at begynde med var jeg bange for at være alene sammen med ham.

Og det skrev sig fornemmeligst fra følgende Begivenhed.

En Dag, da Fuldmægtigen og Mikkelsen var ude at skaffe Penge til Dækning af nogle Veksler, og jeg var ene i Indpakningslokalet bag Butikken, gaar Døren til Principalens Kontor pludseligt op, og han kommer krybende paa alle fire frem over Gulvet og ind under det store Midterbord, medens han vifter afværgende med den ene Haand og hviskende gentager:

— Jeg er ikke hjemme! Jeg er ikke hjemme!

I samme Øjeblik ringer Butiksklokken. Det var en af vore Bogtrykkere, som spurgte efter Principalen.

— Han er ikke hjemme! siger jeg.

— Hvornaar tror De, han kommer? spørger Bogtrykkeren.

— Aldrig! siger jeg i min store Forfjamskelse.

— Aldrig?

— Ja, det vil sige, det véd jeg ikke, Han er syg, han er . . . han er ikke kommet ind idag.

Bogtrykkeren gaar og slaar Butiksdøren i efter sig.

Men inde i Bagværelset kryber Principalen frem under Bordet og gaar rolig ind paa sit Kontor.

— — —

Et Lyspunkt i Forretningens daglige Liv var det, naar Ernst Bojesen kom og besøgte os. Iøvrigt var min Tilværelse uden megen Afveksling, jeg havde vanskeligt ved at finde rundt i Kjøbenhavn, og min Forretningstid strakte sig fra Kl. 8 om Morgenen til Kl. 9, om Sommeren 7, Aften. Mikkelsen var altid ude om Natten og vilde ofte gerne have mig med, men den anden (min „Daimon") raadede mig altid fra det og sagde, at jeg burde blive hjemme og digte.

Ret mange Bekendte havde jeg ikke. Jeg kom en Del hos Skrædermester Patheier i Helliggejststræde. Skrædermesteren var en lille, kuglerund, hvidhaaret Mand, med hvide Bakkenbarter. Privat kaldte jeg ham „Vatmanden", og han bar altid høj graa Hat, der sad ham bag ad Nakken. Han havde været Steen Blichers Skræder og fortalte om, hvorledes Blicher engang vilde stikke af uden at betale sin Regning. Patheier havde imidlertid faaet opspurgt, hvilken Smakke Blicher skulde med, og mødte op paa Skibet og fik følgende Forskrivning:

De 65tyve, skriver fem og tredsindstyve Rigsbankdaler, som jeg er Hr. Skrædermester Patheier skyldig for begaaede Klæder til mig og Søn, forpligter jeg mig til paa Ære og Samvittighed at betale i Løbet af December Maaned dette Aar.

Kiøbenhavn, den 26. November 1842.

St. St. Blicher,
Præst til
Spentrup og Gassum.

„Dette Aar" kom imidlertid aldrig. Og Patheier forærede mig Forskrivningen:

— Det Skrog, sagde han — han kunde jo ikke betale.

— — —

Om Søndagen tog vi i Dyrehaven, Patheiers Familie og jeg, Datteren Bine, Svigerdatteren Marie, Datteren, Fru Laura Lassen med sine to Børn, Ejlert og Johan.

De tog sig i det hele taget af mig og indførte mig hos deres Venner, Kontorchef Dahls, hvis Datter Julie jeg blev meget forelsket i. Gamle Fru Dahl var en brillant Dame og meget smuk. Kontorchefen var en Søn af hendes Mand, men hun havde taget ham til sig, hvad der vakte vor højeste Beundring for den gamle, dra stiske Dame.

Min Broder John var en livlig og meget munter ung Mand, som voldte Tante Marie mange Bekymringer ved sit glade Leben. Jeg havde derimod ikke Tid til at gaa ud om Aftenen, jeg sad hjemme og digtede og dig tede. Jeg forsøgte at faa mine Digterværker optagne i forskellige Blade og Tidsskrifter, men jeg fik dem alle returnerede . . . endogsaa fra Holst's „Børnevennen". Det var strenge Tider, jeg savnede Moder meget til at læse mine Sager op for mig, og jeg led meget af Hjemve.

Særlig kan jeg huske en Aften i Frederiksberg Allé hvor jeg sad og tænkte paa Selvmord. Det blev dog ikke til noget, hvad jeg senere ved flere Lejligheder dybt har beklaget.

XV

DR. TVÆRGADE

Naar jeg læser mine Optegnelser fra disse Aar, om kring Midten af 1870erne, er de fulde af Sorg, Sul og Klage.

Jeg var uhyre ked af at være bleven anbragt ved Handelen.

„Stilede højere", som det hedder, og gav mig ti at læse Græsk og Latin hos Skolebestyrer Sophus Bag ger paa St. Knudsvej.

Fransk tog jeg Time i hos hans Frue.

Desuden læste jeg mine Digtninger højt for Ægte parret, og de vandt deres Bifald.

I mine Optegnelser for 29de December 1877 staar:

Hvilket Liv, dette: at være Handelsmand! Løgn, Løgn og Løgn! Gid jeg en Dag kunde sige: „Stop! Nu er det forbi med os to, Merkur. Farvel!"

En anden Gang staar jeg foran en aaben Kakkelovnsdør og tænker paa at stikke min Haand ind i Ilden: „Og du vilde være fri for at blive længere ved Handelen." I Begyndelsen greb denne Tanke mig med Begærlighed, staar der videre: men min gode Engel talte manende Ord til mig, jeg afstod fra mit frygtelige Forsæt og lukkede skamfuld Ovndøren.

Rimeligvis har Ilden ogsaa været mig for varm.

— — —

Tante Marie boede i Dr. Tværgade 56, Stuen. Der var ingen Entré. Man gik fra Trappegangen lige ind i Spisestuen eller Kabinettet.

Min Broder John og jeg sov i Spisestuen. Han „stod" den Gang hos Schotlænder og Goldschmidt paa Amagertorv. Var dygtig, som ved alt, hvad han blev sat til. Men var ogsaa ked af Handelen. Vilde læse til Polytekniker, ligesom jeg gerne vilde være Student.

Men Fader havde ikke Raad til at hjælpe os. Saa foreløbig maatte vi slaa det hen.

John var en frisk og glad Ungersvend, der lo ad mig, som gik tavs og dybsindig omkring. Men jeg lod ham le og digtede videre efter Fyraften. Hemmeligt misundte jeg ham hans Livsglæde. Men naar han en enkelt Aften fik mig med ud paa „Daudi", sad jeg hele Tiden og længtes efter Pen, Blæk og Papir. Og den Maade, han og hans Kammerater omtalte Kvinden paa, forargede mig i høj Grad.

Jeg betragtede hende nemlig endnu stadig som et ophøjet Væsen.

— — —

Da jeg kom til at bo i Dr. Tværgade, havde Tante lige faaet en ny Pige, der var en fuldkommen Modsætning til den forrige, som hun havde haft i mange

Aar, og som havde tiltaget sig et saadant Herredømme i Huset, at John havde givet hende Navnet „Ministeren". Hun hed Mine, var halvgammel og strengt sædelig. Den nye Pige hed Rosa, var ung og levelysten.

Lige overfor vort Hus laa og ligger endnu Dansesalonen „Kjæden". Der sneg Rosa sig over, naar Tante var gaaet til Ro. Men det blev opdaget. Og nu lagde Tante og jeg os paa Vagt paa Trappegangen og fangede hende.

John lo os ud og mente, at Pigen skulde have Lov at more sig.

I det hele var John dengang meget letsindig.

Og alligevel holdt Tante mere af ham end af mig, som dog troligt om Søndagen fulgte hende med i Kirken i Abel Kathrines Stiftelse, som dengang laa i Dr. Tværgade. Jeg var den eneste Ungdom, der sad der i Kirken og alle de gamle Mænd og Kvinder fra Stiftelsen nikkede venligt til mig.

— — —

Henne i Bogladen gik alt i den gamle Gænge: Jeg ekspederede i Butikken, løb Byærinder, gik til Gyldendal og C. A. Reitzel for at faa min Principals Veksler diskonterede af gamle Fr. Hegel, en høj, mager og alvorlig Mand, som indgød mig stor Respekt. Brødrene Carl og Theodor Reitzel var mildere og spøgte med mig. Jeg véd ikke, hvorfor Hegel og Brødrene Reitzel altid var villige til at skrive bag paa Vekslerne. De har vel holdt af Manden. Det samme kom jeg gennem Aarene ogsaa til.

Men en mærkelig Mand var han. Han turde ikke bede Fuldmægtigen om Penge. Og en Nat gjorde han Indbrud i sin egen Pengekasse, hvis Laag han brød op og tog, hvad der var i den. Og om Morgenen fandt vi Kassen tom. Paa Bunden laa en Lap Papir, hvorpaa stod skrevet: „Taget 300 Kr. N. N."

Da lod Fuldmægtigen en Smed sætte nogle mægtige Kramper paa Kassen og købte dertil en mægtig Hængelaas.

— — —

I Bogladen i Skindergade saa' jeg for første Gang i mit Liv en rigtig Digter.

Der kom en lille, blegfed Mand ind med en rødbrun, falmet Paryk og vaadt, tjavset Overskæg. Han spurgte efter Principalen. Som sædvanlig nægtede jeg ham hjemme.

Da Manden var gaaet, sagde Wiene: „Véd De, hvem det var, lille Wied? Det var Christian Winther."

Vor Boglade udgav den Gang en Julebog, som hed Christian Winthers Billedbog med Træsnit, skaarne af Fr. Hendriksen og H. P. Hansen.

Jeg blev meget skuffet ved at se den berømte Digter.

Saa tilfredsstillede Carl Andersen, Inspektøren paa Rosenborg, bedre mit Krav paa, hvordan en Digter burde se ud: Høj, velvoksen, elegant med store, milde, blaa Øjne.

— — —

Da jeg kom hjem i Dr. Tværgade om Aftenen, laante jeg „Hjortens Flugt" af Tante Marie. Hun gav mig den tøvende, idet hun sagde, at den var ikke noget for unge Mennesker.

Og 20 Aar senere tog en Mand, hos hvem jeg var paa Besøg, to Eksemplarer af samme Bog frem af sit Pengeskab og fortalte mig, at de var blevne sendte hans Døtre som Foræring til deres Konfirmation; „Men jeg vil ikke have mine Pigebørn ødelagte," sagde han, „derfor gemmer jeg Bøgerne, indtil Tøserne bliver gift."

— — —

Medens vi boede i Dr. Tværgade, blev jeg Dus med „Kongens Have". Der søgte jeg ind tidlig og sildig, naar jeg havde fri. Jeg gik fra Bænk til Bænk og saa' paa Soldaterne og Ammerne. De forargede mig ved deres robuste Kurmageri — men jeg kunde alligevel ikke blive derfra.

XVI

NØRRESØGADE

Da ingen andre vilde anerkende mig som Digte gjorde jeg det selv.

Jeg lod mit Haar og mit Slips vokse. Véd ikke re hvilket af dem der endte med at blive længst.

Noget, der ogsaa gjorde mig poetisk stemt, var, Tante Marie flyttede med os fra den lumre, prosaisk Dr. Tværgade ud til Nørresøgade med Udsigt til Ve Vand og Træer.

Herude gik jeg Ture omkring Søerne og lod Slipse flagre. Inde i Bogladen gemte jeg det forsigtigvis ba Vesten.

Wiene sagde, at det var Synd, thi det var udmærke til at tørre Penne i.

— — —

Ovre paa Nørrebros Dossering mødte jeg en Da paa min Spadseretur Digteren Goldschmidt; lille, tæ sluttet, alvorlig og med skarpe Øjne under store Bryn Han gik med Briller, hvad der ikke ganske svarede t mit Begreb om en Digter. Men da jeg lige havde læs hans „Hjemløs", anerkendte jeg ham alligevel.

Han var skilt fra sin Kone og boede ensom og fo ladt paa en 3die Sal paa Gl. Kongevej. Hans Kone o Datter kendte jeg fra Bogladen i Skindergade, hvor d ofte kom for at afhente og aflevere Kort, som de „illu minerede" til Boths „Beskrivelse over Danmark„.

Jeg saa' paa disse Damer med onde Blikke, thi je tvivlede intet Øjeblik om, at det var dem, der va Skyld i Skilsmissen. De havde selvfølgelig pint o plaget den arme Digter.

Det gik pludselig op for mig, at en Digter vistno ikke burde være gift. Senere i Livet saa jeg mang Eksempler paa, at jeg havde Ret.

Og jeg besluttede til den Ende at leve og dø so

Pebersvend. Hvilken Teori jeg praktiserede indtil Aaret 1894. Da faldt ogsaa jeg for Aldersgrænsen.

— — —

Mens vi boede i Nørresøgade, skete det, at jeg lod mine skæve Øjne operere.

Jeg kunde nemlig ikke gaa i Fred paa Gaden for Drengene. De satte Pegefingrene over Kryds og holdt mig dem op for Næsen. Nogle særlig raffinerede slog endogsaa Smut med Øjnene for rigtig at haane mig.

Og da en lang Laban engang spurgte mig, hvordan jeg egentlig bar mig ad med at slippe omkring Gadehjørnerne uden Hudafskrabninger, gik jeg grædende ind til Tante Marie og sagde, at jeg v i l d e have noget gjort ved mine Øjne for at faa dem lige.

Hun fulgte mig da op til gamle Øjenlæge Dr. Christensen paa Nørregade, som den Gang var meget berømt.

Han sagde, at jeg skulde stille paa Torsdag mellem 1—3.

Da Tante og jeg den Dag mødte i Venteværelset, hørte vi Skrig og Brøl inde fra Operationsstuen. Og rundt om sad mange Børn og Voksne med de underligste Spyd i Øjnene.

Jeg blegnede.

— Skal vi ikke hellere gaa igen, min Dreng? spurgte Tante.

Jeg knyttede Hænderne og bed Tænderne sammen og sagde:

— Nej!

Saa kom jeg ind og lagdes paa Pinebænken. Tante havde sagt, at jeg skulde spørge Doktoren, om jeg ikke kunde blive bedøvet.

Jeg blev undersøgt. Men Bedøvelse kunde jeg ikke faale, mit Hjerte var for svagt.

Jeg laa altsaa spillevende og lod Lægen husere med mine Øjne.

Han havde en Del Elever, som saa' til og skulde lære noget.

— Se her, mine Herrer, sagde han og holdt den kriminelle Nerve eller Muskel op paa en Pincet — se, hvor kraftig den er! Træk dog Vejret! sagde han saa til mig, der næsten glemte denne Ceremoni af Smerte.

— Jamen skær, skær, bad jeg.

— Ja, sagde han, — ja.

Og saa tog han en Broderesaks og klippede Nerven over.

— Er jeg saa færdig?

— Nej, De skal først sys.

Og saa syede han mig i Øjet med sort Silke.

Ude i Venteværelset sad Tante Marie halvdød af Spænding.

Saa kørte vi hjem til Nørresøgade, og jeg blev puttet i Seng.

Aldrig har jeg hverken før eller siden haft Mage til Hovedpine. Og jeg har dog haft en Del.

Men Tante led vist næsten endnu mere end jeg.

Saa begik jeg en Heltegerning: Da det andet Øje skulde klippes, sagde jeg, for at skaane hende, intet derom, men vandrede alene til Lægen og lod mig klippe og sy sammen. Tante græd af Rørelse og kaldte mig en „Karakter".

Det var jeg stolt af. Men det mærkeligste ved Affæren var, at Folk bebrejdede mig Operationen. Jeg havde været langt kønnere med skæve Øjne, sagde de. Dog, Gadedrengene lod mig i Fred.

Derinde i Bogladen arbejdede jeg troligt — men grumme nødig.

For at hjælpe paa sine Pengesager havde min Principal fundet paa at lave en Prisnedsættelse. Han var vistnok Opfinder af denne senere saa almenyndede Trafik. Han engagerede til den Ende en Hoben Kolportører, der skulde drage Land og Rige rundt med Tasker fulde af billige Bøger og Subskriptionssager.

Og han engagerede en „Direktør" til at lede denne Afdeling af Forretningen.

Direktøren, en tidligere Provinsboghandler, fik sit Kontor i et forhenværende Køkken. Dér stod han og laborerede Dagen lang. Men det gik ikke. Kolportørerne rendte deres Vej baade med Tasker og Bøger, og et halvt Aar efter forlod ogsaa Direktøren os. Han gav sig saa til at hjælpe Fru og Frøken Goldschmidt med at „illuminere" Both.

Samtidig med Direktøren var der bleven ansat en Lærling hos os ved Navn Gjedde.

En Himmelhund til at finde paa Løjer. Han havde en Morgen stoppet en ny „Kolportør" ud og stillet ham i Køkkenet med Hat og Stok og det hele.

Da Direktøren kom, sagde Gjedde:

— Der er kommen en ny Kolportør, Hr. Direktør.

— Hvor er han?

— Han staar ude i Køkkenet.

Direktøren fo'r derud.

— Naa, min gode Mand, begyndte han — tror De nu ogsaa, at De kan paatage Dem dette Arbejde.

Kolportøren svarede ikke.

— Hvad har de før givet Dem af med? spurgte Direktøren, der ivrig gik rundt og tog sit Overtøj af.

Intet Svar.

Saa vendte Direktøren sig pludselig om mod Manden, forundret over hans Stumhed. Han saa' da straks, at Fænomenet var en Attrap.

„Gjedde! Gjedde!" siger han saa, ryster paa Hovedet og sætter sig hen til sit Køkkenbord.

Men inde i Indpakningsrummet laa Gjedde flad af Latter.

Ingen kunde le som han. Det begyndte med, at han rystede og dinglede og slog ud med Armene. Man troede, at han var bleven ramt af et Slag. Men paa een Gang brølede Latteren ud af ham, og han sank enten om paa det nærmeststaaende Møbel eller kastede sig

fladt ned paa Gulvet, huggede med Fødderne og skreg „Aa Gud, aa Gud, aa Gud!“ Efterhaanden skreg vi alle med, selv Direktøren.

— — —

Min Principal var en driftig og meget dygtig Mand. Han var Udgiver af de den Gang berømte Tidsskrifter: „Fra alle Lande“ og „Historisk Arkiv“. Men Medarbejderne havde lidt ondt ved at faa deres Honorarer. Han udgav bl. a. ogsaa Gustave Dorés „Bibelen i Billeder“. Klicheerne sendtes os direkte fra Paris. Vi maatte indløse dem paa Toldboden. Det kneb undertiden med at skaffe Pengene, saa Hefterne kom ikke ganske regelmæssigt.

Jeg gjorde Bekendtskab med en svensk Xylograf Sandberg. Han reparerede Klicheerne, hvis de var komne til Skade paa Rejsen. Han havde i sin Tid været ansat paa Dorés Atelier sammen med en halv Snes andre. De tegnede Tegningerne. Mesteren skitserede dem bare, saa maatte Eleverne udføre dem — men Doré signerede dem.

Jeg syntes, det var Snyderi. Senere har jeg selv brugt „Medarbejdere“.

Livet demoraliserer.

— — —

Jeg var stadigvæk led og ked af at være ved Handelen.

Men det glemtes efter Lukketid.

Saa gik jeg lange Ture rundt om Søerne, ud paa Amager, i Frederiksberg Have og Søndermarken eller ud til Brøndshøj.

En Søndag gik jeg endogsaa langs Strandvejen til Helsingør. Og for at det skulde være rigtig poetisk, sov jeg om Natten i en Høstak udenfor Byen. Maanen skinnede og Natteravnene sang.

Men om Morgenen var jeg saa fuld af Ørentviste, Edderkopper og andet Kryb, at jeg maatte styrte ind paa en Badeanstalt og rense mig.

Det blev baade første og sidste Gang, at jeg i den Grad lod „Poesien" rende af med mig.

I det hele begyndte Livets Realiteter mere og mere at gaa op for mig.

XVII

SØNDAGE OG SELSKABER

Jeg vedblev paa Søn- og Helligdage at gaa med Tante Marie i Abel Kathrines Stiftelse eller med Tante Bine, en Datter af Skrædermester Patheier, i Frue Kirke.

Min ugudelige Broder John og mine jevnaldrende Venner, Johan og Ejlert Lassen, Søstersønner af Tante Bine, lo mig ud.

Men det rørte mig ikke. Jeg var stolt af at lide saavel for min digteriske som for min religiøse Overbevisning.

Og omsider lod de mig i Fred.

Naar jeg kom fra Kirke, og vi havde spist til Middag, gik jeg mine ensomme Ture.

Jeg satte mig da paa Bænkene ved Søerne, i Kongens Have, i Frederiksberg Allé, i Frederiksberg Have eller Søndermarken og indledede Samtale med gamle Mænd og Koner, som gerne betroede mig deres Sorger og Genvordigheder.

Jeg tænkte den Gang ikke paa, at jeg derved samlede Materiale til mine senere Bøger. Thi jeg ansaa i de Tider Livet for eet og Poesien for noget andet, noget langt højere og fornemmere.

Jeg fandt aldrig paa at notere disse vore Samtaler ned, saa lidet værdifulde syntes de mig. Men de maa alligevel have sat sig fast i min Hjerne, thi endnu den Dag i Dag kan jeg, naar jeg kommer til at tænke paa den eller den Bænk, paa det eller det Sted, tydelig

huske, hvad den eller den gamle Mand og Kone sagde mig.

Og det har været mig til megen Nytte og Glæde i mit Forfatterskab.

— — —

Ofte tog dog John, Brødrene Lassen og jeg tidlig Søndag Morgen med Madpakke i Lommen med Toget ud til Klampenborg, hvor vi da hele Dagen turede rundt i Dyrehaven og gerne endte paa „Bakken", hvor Tyroler-Ferdinand og hans brunøjede Datter optraadte og Manden, der aad brændende Blaar. Jeg husker derimod ikke, at vi nogensinde gæstede Sangerindepavillonerne eller Danseestraderne. Og vi kom altid hjem til Aftensmaden, som enten blev indtaget hos Tante Marie i Dr. Tværgade eller hos Patheiers i Helliggejststræde og senere i Borgergade.

Ude i Dyrehaven fandt vi paa de latterligste Ting. Jeg kunde undertiden glemme, at jeg var Digter, og blev til Menneske.

Engang krøb jeg saaledes op i en Busk, der stod tæt ved en af Spadserestierne. Kammeraterne skjulte sig bag de nærmeste Træstammer. Mit Haar var den Gang saa langt, at naar jeg strøg det frem over Panden, skjulte det ganske mit Ansigt. Det gjorde jeg den Søndag og sad nu stiv og stille paa en Gren til Forundring og Rædsel for de Forbipasserende, medens John og de andre hulkede af Latter i deres Skjul. Omsider, da der stod tæt af Mennesker omkring min Busk, udstødte jeg et Brøl, rystede Haaret bort fra Ansigtet, viste Tænder og lo trist og glædesløst: ha, ha, ha!

Mængden splittedes under Skrig og Skraal, særlig hylede Kvinderne op, medens jeg hoppede ned af min Gren og forsvandt med John og Kammeraterne i Skoven.

Jeg følte i de Tider en sær Fornøjelse ved at gøre Folk bange, navnlig Damer, som jeg syntes undertiden kunde være noget vigtige.

Engang paa Valby Langgade kom der saaledes gaaende imod mig et Kvindfolk med et endogsaa særlig ubehageligt Ansigt. Jeg saa' mig mere og mere „gal" paa hende. Og da vi var lige ud for hinanden, løfter jeg pludselig Haanden og siger med en Stemme, der rystede af Sindsbevægelse:

— Hvad er det dog for et Dyr, der kryber i Deres Ansigt! —

— U-hu-u! siger Damen og basker sig vildt med Fingrene omkring Næse og Kinder — Hjælp mig! Hjælp mig!

Men jeg gaar rolig videre.

— — —

Af en Slags Tante af mig, en Fru Vognmand Julie Andersen og hendes Mand, blev vi undertiden om Sommeren inviterede paa Skovtur og kørte da derud i en af deres store Charabancer.

Manden var uformelig fed og fyldte næsten det ene Sæde. Konen var lang og usigelig mager.

Johan Lassen og jeg, der var de tyndeste og skikkeligste, blev pressede ned paa hver Side af Vognmanden. „Tante Julie", „Tante Bine", Ejlert Lassen og min Broder John sad paa det andet Sæde. „Husassistenten" blev med Madkurven placeret hos Kusken. Saa rullede vi af langs Strandvejen til Klampenborg.

Saa snart vi havde spist, stak vi Unge af og kom ikke igen, før vi skulde hjem.

Jeg tror, at vi skammede os ved at vise os sammen men den overfede Vognmand.

Paa Hjemturen var John engang kommet til at sidde nærmest Kuskesædet, lige bagved Husassistenten. Han kneb hende da et Par Gange saa eftertrykkeligt, at hun skreg og fniste.

„Tante Julie" blev meget opbragt og sagde, at hun havde tilladt sig at tro, at det var pæne Folks Børn, hun havde inviteret. Og hun sagde bittert: Aa, jeg

beer! da John ved Hjemkomsten hilste Farvel og Tak for idag.

Samme Vognmandsfamilie, der var uden Børn, holdt ungt Selskab et Par Gange om Vinteren. Det var da vor Glæde at faa Fruen til at synge, særlig var der en svensk Kærlighedssang, som vi var rent vilde efter at bede om. „Tante Julie" havde en høj, meget skingrende Stemme, og naar hun, lang og mager, satte sig til Klaveret, lagde Hovedet paa Siden og kælent begyndte:

„Slum-ra-a, slum-ra-a, du min elskerrinna . . . .!" indtog vi unge Mennesker de mest fantastiske Stillinger for at skjule vor Latter.

Under denne Proces sad Vognmanden uafvigelig og sov paa en Stol lige indenfor Døren.

Han vaagnede først, naar vi tog Afsked. Nu gaar de Fremmede, lille Vilhelm, sagde Fruen. Og han mumlede Farvel.

Beboelsen var ovenover Hestestalden, og medens jeg skriver dette, lugter og hører jeg endnu Dyrene.

Gennem Brødrene Johan og Ejlert Lassen blev John og jeg som før omtalt indført hos Kontorchef Dahls, hvis Søn Jens og Datter Julie var vore Jævnaldrende.

Der kom vi til Selskaber og Baller.

Jeg var en Tid meget indtaget i Datteren. Naar der skulde være Bal, blev Dørtrinet mellem Dagligstuen og „Salen" skruet af. Parrene stilledes da op i Dagligstuen og svang sig ved en kæk Manøvre ind i Salen. Datteren gav vi Navnet: „De sytten Par Strømper", rimeligvis fordi hun var saa fin og sirlig og skiftede Strømper, hvergang hun skiftede Kjole.

Det fandt vi unge Fyre „skabagtigt".

Men som sagt, jeg var en Tid meget indtaget i Frøken Dahl og hun i mig.

Jeg blev af den Grund inviteret ud til Familien alene. Saa læste jeg højt af egne og andres Digterværker.

En Aften sad jeg tykt omgivet af Familiens Damer og læste Edgard Poes: „Ravnen". Vi var alle stærkt grebne af dette pompøse Digt.

Jeg læste netop Verset:

Ha, Profet — min Stemme skælved —
kom du hid fra Luft, fra Helved!
sig var Himlen vældig hvælvet,
ved den Gud, hvortil vi ber:
Er der Balsam end i Gilead,
sig, mig, er der, jeg Dig be'r?
Kvad da Ravnen: Aldrig mer!

. . . . da Døren til Entreen pludselig gik op, og John, Brødrene Lassen og Jens Dahl leende og støjende viste sig.

Jeg holdt beskæmmet inde. Thi jeg havde en Gang for alle højt og helligt svoret, at jeg aldrig nogensinde vilde læse højt for nogen, og allermindst for Damer.

Jeg var altsaa bleven grebet i en Løgn, og Kammeraterne lagde ikke Fingrene imellem.

— Ha, Profet, din Stemme skælved! sagde de i lange Tider bagefter til mig, naar jeg sad stille hen i egne Tanker og ikke deltog i deres efter min Mening letfærdige Passiar.

— — — .

Hos Dahls traf jeg paa et Bal første Gang sammen med den senere saa skønne og talentfulde Skuespillerinde Emma Thomsen.

Hun hed den Gang Emma Lange. Og ingen anede da, hvad hun skulde blive.

Men dejlig var hun allerede dengang at skue, saa dejlig og omsværmet, at jeg, som den generte Bondedreng, jeg inderst inde var, ikke vovede at byde hende op til Dans.

XVIII

KJØBENHAVN — DENGANG

I den første Tid, jeg var i Kjøbenhavn, havde jeg, som sagt, meget vanskeligt ved at finde rundt i Byen. Naar jeg blev sendt i Ærinde fra Bogladen til længere bortliggende Kvarterer, holdt baade Wiene og Mikkelsen lange, orienterende Foredrag for mig — det gjorde mig endnu mere tummelumsk. Jeg kom altid for sent hjem efter en planløs Flakken rundt. Jeg havde nemlig den fikse Idé, og har den da endnu, at jeg ikke vilde spørge om Vej. Jeg vilde selv finde den! Følgen var, at jeg ofte kom halve Timer for sent tilbage til Bogladen.

— De skulde benytte deres Søndage til at orientere Dem i Byen, lille Wied! sagde Wiene.

Men han kunde tro Nej! Jeg havde anden Brug for mine Søndage. Og desuden var det slet ikke ubehageligt saaledes at faa forlænget Fritid.

Vejen fra Dr. Tværgade til Skindergade lærte jeg jo snart at kende, eftersom jeg maatte gaa, eller løbe, den fire Gange daglig.

Jeg gik altid igennem Klareboderne for at komme forbi Gyldendalske Boghandel, „Nordens største Forlag", hvor Ibsen, Bjørnson, Lie og Kielland, „de fire store Profeter", udkom, og hvor jeg ogsaa nærede et lille, aah, saa lille, lille et Haab om engang selv at blive taget til Naade.

— — —

Da vi flyttede ud i Nørresøgade, førte min Morgen-, Middags- og Aften-Rute mig ad Teglgaardsstræde over Teglgaardsbroen, derpaa igennem en kort Sideallé paa den anden Side af Stadsgraven ud til Farimagsgade forbi Klampenborgbanegaarden og hjem. Vi boede et Par Huse fra Irvingianerkirken. Dér holdt en gammel Kagekone, som naturligvis blev min Veninde, halvt

paa Fortovet, halvt i Rendestenen holdt hun, lige under Kirkens graa Skifertag. En Vinterdag, da det havde været stærkt Snefald om Natten og nu var faldet i med Tø, rutscher al Sneen fra Taget paa en Gang ned og fylder Konens Vogn, begraver hendes Kager, Æbler og Sukkerstænger. Det var en trist Historie. Konen græd og vred sine Hænder. Og havde der ikke staaet nogle Gadedrenge og raabt Hurra ved Balladen, havde jeg sikkert grædt med. Nu skyndte jeg mig bare hurtigt forbi, at Madammen ikke skulde se mig.

Næste Dag fortalte hun mig Gaarsdagens frygtelige Hændelse. Og jeg lod skurkagtigt, men deltagende, ganske fremmed for den. Købte dog, for at berolige min Samvittighed, to Stykker af hendes snevandsbløde Wienerbrød. Og høstede mange Taksigelser.

— — —

Om Sommeraftenerne og tidlig Søndag Morgen holdt jeg af at gaa paa Volden og ad „Kirsebærgangen" langs Stadsgraven, hvor elskende Par sad paa Bænkene og sære, ældre Mænd stod med lange Medestænger og fiskede ingenting. Jeg har i det mindste aldrig set dem faa noget. Og aldrig har jeg kunnet begribe Fornøjelsen ved denne Sport. Mændene stod og gloede stift og vedholdende ud paa Floddet derude paa Vandet. De saa' ikke og hørte ikke, hvad der gik for sig rundt om dem, var som hypnotiserede — og rimeligvis dybt lykkelige. Disse samme underlige Mænd kunde man i Regnvejr se ligge i Grøften langs „Svineryggen" ind mod Baneterrænet med smaa Lerpotter, Sardindaaser og rustne Blikmælkespande og rode efter Orm. De stak de gamle, krogede Fingre dybt i Jorden og gravede og gravede og gryntede af Tilfredshed, naar de fik fat i et særligt langt og fedt Bytte.

— — —

Paa Voldene færdedes ogsaa nogle andre sælsomme Mænd og Koner. De var gerne forsynede med Ruinerne af gamle Trækvogne med en laset og forreven Sæk

over. Af og til fandt de noget, som de hemmelighedsfuldt puttede ned under Laserne. Længe kunde jeg ikke begribe, hvad det var, de samlede. Indtil jeg en Dag spurgte Wiene derom. Jeg fik da Gaaden løst: det var Hunde- og Katte-Ekskrementer, som de solgte til Handskemageren, sagde han. Men jeg troede ham ikke. Jeg kunde ikke tro, at der var Mennesker, som maatte nøjes med en saadan Levevej.

— — —

Hvad der for en Provinsboer gav den Tids Kjøbenhavn dets særlige Præg i Morgentimerne, var den Raaben og Skrigen, der var rundt paa selve Hovedgaderne af Mænd og Koner med Sand, Roskilderejer*) „en Rigsort en Pot", Sild-Sild, Sa-and, Sa-and! og grønne Kranse. Naar Bøndervognene kom rullende og larmende, kunde disse Udraabere blive ganske blaarøde i Ansigtet for at overdøve Bulderet. De kunde true arrigt ad Bønderne, som svarede dem med et: Hold Kæft! og et bredt, hoverende Grin.

— — —

Saa var der „Lørdagsflæsketorvet" udenfor Raadhuset paa Nytorv. Hundreder af Vogne holdt der med halshuggede Svin og flaaede Kalve- og Faarekroppe.

Omkring Christian den IV's Springvand paa Gammeltorv sad Fuglemadammerne med Duer, Høns, Ænder og Gæs, hvoraf nogle skreg, skræppede og kaglede, andre kun lugtede.

Og paa „Halmtorvet" udenfor „Porten" for Enden af Frederiksberggade holdt Halmlæs ved Halmlæs, hvor søvndrukne Bønderkarle laa paa Ryggen og sov, trætte efter den lange Nattekørsel ad Landevejene ind fra Gaardene, ofte milevidt borte fra.

Saa tømtes de forskellige Torve og Pladser lidt efter lidt, og „Garden" rykkede frem ude fra Ladegaarden med Kostene skuldrede og Øjnene agtpaagivende spej-

*) Senere erfarede jeg, at disse fornemmeligst fanges ved Holbæk.

dende rundt for at opdage bortkastede Cigarstumper, som de løb om Kap efter og med et tilfreds Grin nappede væk for Næsen af Kollegerne.

Disse „Gardister" var til Forskel fra deres militære Kolleger af alle Aldre og alle Størrelser.

Jeg saa' en Dag en af mine Legekammerater hjemme fra Holmegaard, ung, udslidt, ødelagt, rødnæset. Han nikkede deliristisk gemytlig til mig fra Kørebanen. Men jeg tog, fejg eller genert, eller hvad man nu vil kalde det, Øjnene til mig.

— — —

Om Sommeraftenerne gik Strømmen, ligesom nu, ud ad Vesterbro, ad Frederiksberg og Søndermarken til. Men de fleste standsede dog op ved Tivoli, som man ogsaa kunde nyde fra Voldskrænten langs „Philosophgangen", naar man ikke havde de nødvendige 50 Øre at give i Entré. Jeg har ofte siddet der paa Volden og set de kulørte Lamper paa Baadene og Ballonerne, hørt Musiken fra „Plænen" og Larmen fra den gamle Rutchebane, der buldrede af Sted og tordnede, som styrtede et Par Huse sammen, Skrigen, Raaben og Latter af de Lykkelige, som morede sig paa den anden Side af Kanalen.

En Aften, jeg følte en uimodstaaelig Længsel efter at være med, men ingen Penge havde, kom jeg pludselig til at huske paa de fine, broderede Konfirmationsseler, jeg havde paa. Jeg listede dem stille af mig i Halvmørket, spændte Spændetampen fastere i Bukserne, skyndte mig hen i en Marskandiserkælder i Vestervoldgade, fik to Kroner for Selerne og gik i Tivoli.

— — —

Store Bededag, naar Klokkerne begyndte at ringe, lukkede vi Forretningen. Mikkelsen og jeg styrtede op paa Volden, Wiene foretrak at skrive til sin Kæreste i Hobro. Men vi andre m a a t t e paa Volden. Først var der Vestervold, man promenerede paa, og da den blev sløjfet, Østervold. Der kunde være saa tæt af Spad-

serende, at man kun rykkede frem Fod for Fod. Men jo flere, der var, desto rarere havde man det. Man nikkede og hilste og smilte til hinanden, som var man en stor Familie. Mikkelsen traf gerne en eller anden lille Veninde, som han forsvandt med. Det gjorde intet Skaar i min Fornøjelse, thi jeg holdt mest af at være alene. Det gør jeg forresten endnu! Og helst de 23 Timer af Døgnet.

XIX

NY TORV

Det var lidt efter lidt gaaet op for min Principal, at det ikke betalte sig at have Sortimentsboghandel. Butikken i Skindergade blev derfor opsagt, og efter nogen Søgen lykkedes det os at finde et Lokale paa en lav Mezzanin paa Ny Torv, hvor vi flyttede ind. Jeg var stolt af herefter k u n at være Forlægger og ikke ogsaa „Diskespringer".

Det var meget besværligt at faa alle Bøgerne transporteret fra det ene Sted til det andet. Men Wøldike fandt paa Raad. Jeg blev sendt rundt paa Bibliotekerne for at laane deres „Bogkasser", nogle mærkelige Tingester, der mindede om Hospitalernes Sygebaarer. Og som sædvanlig viste Folk sig hjælpsomme imod ham.

Omsider kom vi da i Orden.

Men nogle Dage før Flytningen gjorde jeg mig skyldig i en „Spøg", som mærkelig nok ikke drog hverken Principalens eller Wienes Vrede, men kun en stille, venlig Formaning ned over mig.

Wøldike havde forskrevet fire vældige, levende Hummere, jeg tror fra Norge. De laa og kravlede rundt i en Kasse ude i Køkkenet. Jeg havde faaet Lov til at gaa i Teatret den Aften, og da jeg kom ud for at

gøre mig i Stand, ser jeg Dyrene. Jeg tager da den største af dem alle og lader den dumpe paa Halen ned i Baglommen af Wienes langskødede Overfrakke.

Det gik som Fod i Hose, og jeg vandrede fro i Teatret. Da jeg stillede næste Morgen, staar Mikkelsen i Butiksdøren:

— Naa, Wied, der er til Dem i en god Mening! siger han.

Jeg havde ganske glemt Hummeren.

— Hvad er der? spørger jeg.

— Hummeren! svarede Mikkelsen.

— Hummeren! sagde jeg, og der ilte et koldt Gys ned gennem min Ryg. — Hvad er der med den?

— Den kunde ikke komme op . . . sagde Mikkelsen. Den sidder endnu i Wienes Lomme.

— Nej da!

Just saa galt var det nu ikke. Men da Wøldike savnede sin bedste Hummer, kom den ganske Boglade paa den anden Ende. Hele Forretningen blev gennemsøgt. Tilsidst gik Principalen selv ud i Gaarden med et tændt Stearinlys og søgte under Rendestensbrættet.

Men Dyret var væk.

Klokken blev otte, og Wiene gik ned for at tage sin Overfrakke paa.

Den var saa mærkelig tung.

Han stikker Haanden i Baglommen og udstøder et fælt Skrig: Der sad Hummeren med Kløerne opad og havde nappet ham godt i Langfingeren:

— Hvordan Fanden er den kommet derned? Og baglæns!

— Saa gik det op for ham, at det maatte være mig, der havde lavet Komedie, førend jeg gik i Teatret.

Men det værste var endnu tilbage. Hummeren vilde ikke op af sit Skjul. Den satte alle syvoghalvfemsindstyve Kløer imod. Jo kraftigere man halede, des mere strittede den for at faa Lov til at blive.

Tilsidst maatte Bunden sprættes ud af Lommen, og saa gled Dyret jo let nok.

Jeg afventede i Frygt og Bæven Wienes Ankomst.

Men han sagde ikke andet end:

— De kan bare vente Dem, lille Wied, Wøldike er rasende.

Jeg maatte altsaa vente om igen.

Og Wøldike kom:

— Naa, hvordan morede De Dem i Aftes? spurgte han venligt.

— Jo . . . . Tak . . . . æ . . . . godt! stammede jeg.

— Det gjorde vi ogsaa . . . . sagde han og saa' polisk paa mig over Brillerne. — Vil De saa gaa ud paa Nørrebro og hente mig et Dusin Flipper!

Det var naadigt sluppet!

Wøldikes Flipper kunde kun faas i en bestemt Butik paa Nørrebrogade lige for Fælledvejen. Det var et saa uhyre Nummer, han brugte. Han skiftede Flipper et Par Gange om Dagen. Og Strømper (graa Uldstrømper med hvide Borter) 3—4 Gange. Jeg véd ikke hvorfor. Véd kun, at det betød en halv Fridag for mig, naar jeg blev sendt afsted efter disse Ting. Manden kunde godt have sendt enten Karlen eller en af Bydrengene. Men jeg er vis paa, at han sendte mig, fordi han opdagede, at jeg var glad ved Turen.

Wøldike var i det hele en god Mand.

Da Mikkelsen, som ikke kunde klare sig i Fædrelandet, skulde rejse til Amerika og kom for at sige Farvel, spurgte Wøldike:

— Hvor mange Penge er der i Kassen, Wiene?

— 50 Kroner. Og vi har en Veksel paa 300, der skal betales inden 12.

— Giv Mikkelsen de 50 Kroner, nikkede Wøldike. — Faar vi skrabet de andre sammen, faar vi vel nok de 50 med.

Og Mikkelsen fik Pengene.

— — —

Paa den anden Side var det mig næsten umuligt at hale ud af Principalen de 25 Kr., som jeg skulde have i Gage om Maaneden.

I mine Optegnelser fra 3—5—1877 staar:

„Hos Wøldike vil jeg ikke blive, naar jeg har staaet min Læretid ud, thi jeg maa jo have mine Penge til bestemte Tider, og det kan man ej faa hos ham; jeg har tilgode for 2 Aar nu — var det mine egne Penge, fik det være, hvad det var, men dem skal Tante Marie have for mit Ophold hos sig i det forløbne Aar."

Jeg spurgte Wiene, hvorfor jeg ikke fik mit Tilgodehavende:

Wiene svarede:

— Wøldike siger, at Deres Tante er rig, saa det gør ikke noget, at hun maa vente.

Og da jeg endelig efter 5 Aars Læretid forlod Wøldikes Boghandel, havde jeg 900 Kroner tilgode.

Da jeg forlangte dem (og fik dem) blev han saa fornærmet, at han siden ikke vilde hilse mig, naar jeg mødte ham paa Gaden.

— — —

Fra Skindergade til Ny Torv fulgte os vor Rengøringskone.

Hun var svensk af Fødsel. Hvad hun hed, husker jeg ikke. Vi kaldte hende altid kun „Madammen".

Hun var et ensomt Menneske. Havde tidlig mistet sin Mand og sin eneste Søn.

Hun og jeg sluttede et varmt Venskab. Jeg besøgte hende i hendes Toværelsers Lejlighed paa en tredie Bagsal i Borgergade. Hun trakterede med Kaffe, og sang for mig en lille, rørende, svensk Sang, der begyndte saaledes:

> Tänk någon gång, när du en blomma plockar,
> på den, hvars lif så föge blommor har . . .

Men hun kunde ogsaa være munter, le og spøge.

Engang laante jeg hendes Kjole, Sjal og Hat. Tog disse Sager paa og gik tværs over Torvet for at lægge et Brev i en Brevkasse, som hang paa Huset overfor.

I vore Vinduer stod Mikkelsen, „Madammen" og vor ny Fuldmægtig, Andreas Krøyer, og morede sig.

Henturen til Postkassen gik uden Uheld, skønt jeg syntes, at en Politibetjent, jeg mødte, saa' inkvisitorisk paa mig.

Men da jeg var for Hjemgaaende, begyndte en noget anløben Matros at gøre Kur til mig, han forsøgte at lægge Armen om mit Liv, jeg vilde springe til Side, men faar Madammens Skohorn, som ligger i Kjolelommen, ind mellem Benene, jeg falder, Kjolen flyver til Side og blotter mine graastribede Mandfolkebukser. Matrosen staar og gaber af Forundring, og imidlertid farer jeg op og tilbage til Forretningen, hvor jeg selvfølgelig blev modtaget med Jubelraab . . .

Ak, „Madammen", ja! Da jeg efter endt Læretid forlod min Plads, var hun meget bedrøvet. Jeg tilsvor hende da ikke at glemme hende, men besøge hende ret ofte i hendes Stuer i Borgergade.

Naturligvis kom jeg der aldrig — jeg Meneder!

XX

SORG OG DRØVELSE

Den 6te Marts 1878 skrev jeg i mine Optegnelser: „Idag er jeg tyve Aar — men det er ogsaa det eneste, jeg er".

Og resigneret tilføjes der:

„Dog maa jeg ikke være utaknemlig, men glad over, at mine Ønsker tildels er opfyldte. Og saa bør og vil jeg takke Gud for den Tid, jeg har levet, og bede ham føre mig frem paa den Bane, jeg helst vil gaa.

Og vil han ikke det, saa beder jeg ham give mig Kraft til at vandre den Vej, han viser mig".

Med det, at mine Ønsker tildels var opfyldte, mente jeg vel, at Skolebestyrer Sofus Bagger og Frue saa elskværdigt havde tilbudt at læse Græsk, Latin og Fransk med mig.

Men det var mig ikke nok. Jeg vilde helt bort fra Handelen og tage Studentereksamen — troede saa, at Himmeriges Porte stod mig aabne.

Flere af mine Kammerater fra Nakskov Realskole var forflyttede til Nykjøbing og gik i Latinskolen dér.

Dette var Salighed!

Hvem der kunde gøre det samme.

Og da min Principal, en Dag da jeg havde gjort en af mine sædvanlige Bommerter henne i Bogladen, siger til mig: „Wied, Wied, De bliver aldrig Forretningsmand!" tager jeg henrykt Anledning heraf til at skrive: „Gid han havde talt Sandhed uden at vide deraf, da var jeg lykkelig!"

Stadig skrev jeg Vers i min Fritid, mange og lange.

Men ejheller dette tilfredsstillede mig.

„Skulde jeg ikke have den rette Sangbund i mig?" spørger jeg mig selv forfærdet: „Thi det er mærkeligt, jeg f ø l e r aldrig, hvad jeg skriver, jeg skriver, fordi jeg v i l skrive, og ikke, fordi jeg af en indre Stemme opfordres dertil."

Og drøveligt slutter jeg af:

„Naar jeg kommer paa de Tanker, at der ikke skulde kunne blive en Digter af mig, da bliver jeg meget modløs, ja næsten fortvivlet, thi hvilket Liv venter mig da!"

Dette var Graad og Tænders Gnidsel . . . . Her et Skrig, betitlet:

S o r g.

O, kunde jeg flyve som Fuglen bort
til et fremmed Land!

Men, ak, min Vinge er altfor kort,
jeg intet kan . . .
nej, intet, slet intet jeg mægter!

O, kunde som Jorden jeg dække mig til
under Bladenes Gem,
og først naar Vinteren stander til
igen komme frem . . .
men intet, slet intet jeg mægter!

O, kunde som Ormen i Jordens Skød
jeg bore mig ned
og finde mig der en Alkove blød
og slumre i Fred . . .
men intet, slet intet jeg mægter!

Jeg havde for anden Gang skrevet hjem til min Fader, om det ikke var muligt, at jeg kunde faa Lov til at læse til Student.

Skolebestyrer Bagger havde sagt til mig:

„Wied, kunde De ikke have Lyst til at tage Artium?"

„Om jeg har Lyst!!!?" staar der i Optegnelserne: „Det har været min Tanke Dag og Nat i lange Tider. Nu har jeg skrevet hjem og venter Svar imorgen eller iovermorgen. Vorherre give, det maa være bejaende!"

Saa den 30te April 1878 kommer Svaret, og i Optegnelserne under samme Dato læses:

„Jubel, Jubel, Fryd og Glæde
i mit Hjerte tager Sæde!
Al min Kval og Nød er endt:
thi jeg blive maa — S t u d e n t ! "

Og endnu 3die Maj er jeg fornøjet:

„Inde i mig synger det," læses der: „uden om mig synger det, alt er Fryd og Glæde for mig! Hvor jeg nu skal være flittig! Jeg kan tage Artium paa 3 Aar, siger Hr. Bagger, og da Vorherre har hjulpet mig saa langt, saa hjælper han mig nok videre, naar jeg selv

arbejder af alle Kræfter hen mod Maalet, Stjernen, Lykken!!!"

— — —

Tante Marie var imidlertid atter flyttet. Vi boede nu i Bianco Lunos Sideallé med Adgang gennem Beværtningen „Gimle" til Landbohøjskolens hyggelige Have, hvor jeg tilbragte mangen en Søndag Formiddag med mine Bøger. Eller jeg gik ind i Frederiksberg Have eller Søndermarken og forsøgte at læse paa mine Lektier. Tante sagde, at jeg havde godt af at være saa meget som muligt i fri Luft. Det kunde være rimeligt nok, men jeg glemte at læse. Jeg drømte, saa' paa de unge Piger og digtede Kærlighedsvers.

— — —

Det var vist paa den Tid, at jeg i det kgl. Teater overværede Opførelsen af Henrik Ibsens „Hærmændene paa Helgeland" med Fru Agnes Nyrop som „Hjørdis". Jeg blev i den Grad grebet baade af Komedien og Fru Nyrops pragtfulde Spil, at jeg gav mig til at læse N. M. Petersens „Islandske Sagaer" og der ud af sammenskrev jeg paa femfodede Jamber mit første større Arbejde: „Gunlaug og Geiride", Tragedie, jeg husker for Tiden ikke i hvor mange Akter.

Da Dramaet var færdigt, læste jeg det for Tante Marie.

Hun sagde, at det var storartet og at jeg burde indlevere det til det kgl. Teater. Det vovede jeg imidlertid ikke. Saa raadede hun mig til at gaa til den norskfødte Digter Andreas Munch, og bede ham sige mig sin Mening om det.

Munch var gift med en Kusine af Tante, en Frøken Norberg fra Nysted, adopteret af Grev Raben, Aalholm.

Det var et ejendommeligt Ægtepar at se sammen, Munchs. Han: høj, bredskuldret, smuk, et rigtigt Mandfolk; hun: lille, med et ret karakteristisk, klogt Ansigt.

Jeg skrev til Digteren, at jeg herved tillod mig at

sende ham min Komedie til Gennemlæsning, og om han vilde være saa god at sige sin Mening om den. Desuden undlod jeg ikke at meddele ham, at jeg var en Søn af hans Kones Fætter.

Jeg fik et yderst elskværdigt Svar.

Og paa den af ham i Svaret fastsatte Dag og Tid begav jeg mig hen i Kronprinsessegade, hvor han boede.

Jeg tror, at jeg gik fem Gange op og ned ad Trappen til hans Lejlighed paa 2. Sal, uden at have Mod til at ringe paa.

Endelig tog jeg mig selv med Vold og halede i Klokkestrengen.

En blondekappet Stuepige lukkede op:

— Om Professoren var hjemme?

— Hvem jeg var?

Jeg sagde mit Navn og blev ført ind i Dagligstuen til Digteren og Fruen.

Han smilede venligt og rakte mig sin store, bløde Haand.

Hun saa' skarpt paa mig:

— Saa De er en Søn af August Wied?

— Ja . . . . Jeg skal hilse Dem mange Gange fra Tante.

— Tak . . . . Vil De hilse igen.

Og saa gik hun.

Hvad Munch egentlig mente om mit Digterværk, husker jeg ikke mere, kun det ene staar endnu klart for mig, at han efter min Mening unødigt længe opholdt sig over, at jeg havde stavet Ordet Sanser med d.

— Det bruger vi ikke i Norge, sagde han — men kanske det er specielt Dansk.

— Ja, sagde jeg — det er . . . det er Dansk; men der er ogsaa dem, der stryger d'et.

— Saa skulde De gøre det! mente han.

— Syntes han, at jeg skulde levere Stykket ind til Det kongelige Teater?

— Tja—e . . . men nu har de jo lige spillet „Hærmændene".

Jeg er vis paa, at mine Øjne straalede, da jeg svarede:

— Ja, jeg har været henne at se det!

Han smilede:

— Har mærket det . . . .

Fru Munch stak Hovedet ind fra Naboværelset og sagde:

— Andreas, har du Tid?

Jeg var dybt skuffet over Resultatet af mit Besøg.

Men d e t lærte jeg altsaa, ikke for Fremtiden at stave S a n s e r med d.

— — —

Da jeg kom hjem, skrev jeg denne dybe og bitre Aandrighed i min „Muæmaj", som der staar udenpaa Kvartbindet af mine Optegnelser (man var jo Græker):

„Hvad er Fred? — Et Substantiv?"

XXI

FERIE

Jeg tog altid mine Ferier helst om Sommeren.

Lollandsbanen maa være bleven færdig, det Aar jeg fik Plads i Kjøbenhavn, thi allerede i den første Ferie kunde jeg køre med Toget lige til Nakskov.

Jeg var henrykt derover. Det gik jo hurtigere!

Som i en Rus af Længsel efter Holmegaard og dens Beboere, var de sidste Dage før Ferien gledne hen.

Jeg glemte alt andet. Hørte ikke, naar der blev kaldt. Stod som hypnotiseret og stirrede hen for mig. Sagde J a, naar jeg skulde sige N e j, og rødt, naar der skulde svares blaat.

— Sover De, lille Wied? spurgte Wiene og smilede med sit gode Smil.

Han vidste vel, hvad Længsel og Forventning var, han, som havde sin søde, lille Kæreste siddende i Hobro!

— — —

Strækningen Kjøbenhavn—Nykjøbing syntes aldrig at skulle faa Ende. Denne gentagne Skiften fra Tog til Dampskib og om igen til Jernbane, tog alt for lang Tid.

Paa Nykjøbing Station stod „Latinerne" fra Nakskov og Omegn opstillede for at byde Goddag.

Det var den første Hilsen fra de hjemlige Steder.

Og endnu festligere var det, hvis Dagen passede saaledes, at Kammeraternes Ferie ogsaa var inde.

Saa gik det med Sang og Klang og Snakken hele Lolland igennem.

Vi glemte Byer og Stationer.

Kun én Station huskede vi: Søllested. Der var nemlig en Dame-Stationsforstander. Det interesserede os uhyre at se hende komme ud paa Perronen med Uniformshue paa.

Hele Kupeen talte om dette Fænomen.

Saa naaede vi Aunede. Og endelig saa' vi Nakskovs korthalsede Kirkespir.

Hvem mon var paa Stationen!

— Ikke stikke Hovedet ud! Ikke stikke Hovedet ud! varskoede de Besindigere.

Men vi sloges alligevel om Vinduespladserne. Det kom an paa at være den første, der kunde raabe:

— Der er Fa'r! Eller: Der er Mo'r! Eller: Der er Provst Petersen! Eller: Der er „Nas", „Jyden", „Langhalm" eller „Tesse"!

Lutter Navne paa elskede forhenværende Lærere.

— — —

I samme Nu, Toget holdt var vi nede paa Perronen, glemte ofte Vadsæk, Kuffert, Overfrakke, Hat, bare for

hurtigst muligt at styrte os i Favnen paa den første den bedste „hjemmefra".

— Goddag, Jens! Hvordan har du det?

Kusken hilste ærbødigt med Pisken:

— Tak godt, unge Herre! Og De?

Han sagde „De" og „unge Herre"! Man voksede!

Saa rullede man ad de kendte Gader, ud igennem „Nakskov Madeskov" og videre ad Taars Landevej. Hvert et Ansigt, man drog Kendsel paa, nikkede man til og fik et Gen-Nik tilbage.

Nu naaede man Holmegaardsbroen og rullede op gennem Alleen. Hjertet svulmede af Fryd. Man trak Vejret saa mærkeligt dybt.

De hjemmevante smaa Søskende, der var med i Vognen, lo En ud:

— Det var da ikke noget at skabe sig saadan for...!

Man svingede forbi Laden ind i Gaarden: D e r stod Hyldebusken. D e r Brændestablerne.

Med et flot Knald af Pisken rullede Jens op foran Hovedtrappen.

Og der stod M o d e r e n!

— Velkommen, min Dreng! sagde hun — Næ-e, hvor du er vokset! Er du sulten?

— Tror jeg ikke Knægten har faaet Skæg! sagde Faderen, som „tilfældigvis" kom ud fra Dagligstuen ...

I Spisestuen var Aftensbordet allerede dækket. Men først maatte man engang rundt i Haven for at hilse paa de gamle „Steder", se, om der var Pærer paa Kejserindetræet og „Krejer" (en Art smaa, røde Blommer) paa „Børnenes Træ" henne ved det store Lysthus — og om „David"s Grav var vel holdt. Og Hundene maatte man ha' fat i og klappe ....

— — —

— Hvor skal jeg ligge?

— Ja, nu skal du bare se. Fa'r har ladet lave et Gæsteværelse til d i g alene!

Op gik det ad Loftstrappen.

Med Brædder var der skildret et lille Tagkammer af, fire Alen langt og to Alen bredt.

Det var storartet! Og der var trukket et Muselins Gardin for det skraa Tagvindue. Vidunderligt! Og Servante var der og Seng og Bord og Stole.

Man fór om Halsen paa Faderen.

— Ja, det skal du ha' til at sidde og digte i, sagde han.

Og deroppe digtede man disse Vers: „Til Dorothea S.“, saaledes hed „Hun“ den Gang.

Hvorfor bier du saa længe,
lille søde Lærkefugl?
Tror du ej, jeg kunde trænge
til lidt Solskin i mit Skjul?
Mismod viger ved din Latter,
Glæden fødes ved din Sang —
hvi gør du mig Tiden lang,
Ungdoms, Skønheds favre Datter!

Kom herhid! Slyng dine Arme
om min Hals, lul mig i Ro;
lad mig ved dit Hjertes Varme
drømme, vi er et, vi to!
Tryk din Purpurlæbes Bue
mod min Pande, mod min Mund:
lad kun lyse for en Stund
Erosfaklens søde Lue!

(Der stod først; „Elskovsfaklens“, men det har jeg vel fundet for kraftigt. Imidlertid digtede jeg videre:)

Tænk, hvor snart vor Vaar er endt!
Tænk, hvor snart vor Ungdom rinder!
Tænk, om ej vi havde kendt
Amor, før vort Liv forsvinder!
Derfor kom, læg dine Arme om min Hals!
Lul mig i Ro!
Lad mig ved dit Hjertes Varme
drømme, vi er et, vi to!

Samme „Dorothea S." havde i flere Aar en fast Parketplads i mit Hjertes Teater. At sige, naar jeg var hjemme. Var jeg i Kjøbenhavn, satte jeg hende op i anden Etage.

Aa, men hvor hun var dejlig i Ferien! Brun og rød og rund! Nu begyndte jeg nemlig at forsone mig med, at Kvinderne ogsaa havde Legeme.

Dagen efter Ankomsten listede jeg mig over i Nærheden af Dorotheas Forældres Gaard.

Hendes Moder var den tidligere omtalte muntre Frue, der købte ind med Portemonnæen stoppet trind af Avispapir.

Hun favoriserede vor Kærlighed.

Kaldte mig simpelthen: Svigersøn! Hvad der bragte Rødmen op baade i mine og „Genstanden"s Kinder...

Men altsaa, tre Dage efter at jeg var returneret til Kjøbenhavn, var Dorothea, om end ikke glemt, saa dog gemt hen — og jeg besang i en smeltende Sonet Elise, der boede paa Strandvejen:

Vi vandred rundt i Havens dunkle Gange,
jeg havde mod mit Hjerte trykt din Arm,
en dejlig Stemning vaagned i min Barm;
thi højt i Træ lød Nattergalens Sange,

mens Maanen smiled' mildt paa Himlens Bue,
og Sundets Bølger gik foruden Larm,
og Aftenluften bæved sødlig varm —
alt nærede mit Hjertes stille Lue.

Da siger du: „Nu hjemad jeg maa drage" —
Det var, som fo'r et Sværd mig i mit Bryst;
men jeg maa tie, smile og forsage.

Oh! Bort med dig drog alt, som var min Lyst!
Da jeg stod ene, uden dig tilbage;
da stod jeg ene, ene uden Trøst!

Hvilket altsaa imidlertid var Løgn. Thi dels havde

jeg jo Dorothea paa Lolland, og dels var jeg samtidig stærkt betaget af Julie, der boede i Frederiksberg Allé.

XXII

Skovturene!

En tre—fire Vogne i Række ud af de flade, lollandske Veje med de lunende og skyggende Popler langs Diger og Marker . . . . Støv, Lærkesang, Duft af Hø og Kløver . . . .

Initiativet til disse Ture udgik som Regel fra Helgenæs, hvor der særlig i Sommerferien var samlet en Hoben Ungdom, der fyldte Hus og Have, Mark og Skov med Latter, Sang og ivrige Diskussioner.

Muntrest af alle var Gaardens Ejer, „gamle" Reinhold Svendsen. Vi kaldte ham „gamle", fordi den ene af Sønnerne ogsaa hed Reinhold. Men ingen af os var yngre end „gamle" Svendsen!

Og hvor vi elskede ham! Han stod for os som Ideal-Faderen. Vi længtes efter ham, bare han havde været borte fra os en Time. Naar han fik sin Middagssøvn, sad og stod vi Vagt udenfor hans Dør, for at han ikke skulde slippe fra os.

Og som Faderen var ogsaa Børnene. Der udgik Glæde fra dem, Munterhed og Friskhed. De var som skabte af et andet Ler end vi andre. Der var „Race" i dem.

— — —

Kære Fru Wied!

Har Deres Børn og Gæster Lyst til at deltage med vore ditto i en Pederstrup-Skovtur imorgen. Mødested Helgenæs Gaardsplads Kl. 1.

Hjertelig Hilsen fra min Kone og

Deres hengivne

S. u. Reinhold Svendsen.

Saadan en Skrivelse kom altid pr. ridende Stafet.

Undertiden mødte ogsaa en hel Kavalkade bestaaende af 6—8 unge Damer og Herrer med den ældste Søn, min Ven og Skolekammerat Jens Peter, i Spidsen.

Denne Flothed var til temmelig Foragelse for min Fader, som til vor store Sorg altid var meget kneben med Udlaan af sine Heste „til Unytte".

Det var undertiden endogsaa kun med særdeles Besvær, at vi fik to „Kameler" til at køre os tilskovs. Fader sagde altid først rent og purt Nej, naar vi bad ham om noget. Saa blev jeg puffet frem:

— Bed du, saa siger han straks ja.

„Han" var i daglig Tale Fa'r.

Han forkælede mig nemlig dengang. Kaldte mig „Professoren" og ventede, at jeg skulde blive „noget stort"; for Eksempel Præst. Blev i alle Maader skuffet . . . .

— — —

Naa, men jeg fik altsaa Tilladelse til at laane „Jyderne". Moder gav sig til at pakke Madkurve, og paa det berammede Klokkeslet holdt vi for Herskabsdøren paa Helgenæs.

Vi mødte med een Vogn, Helgenæsserne med tre!

Saa blev vi „pakket om", hvilket bestod i, at nogle af os fra Holmegaard blev puttede ind imellem dem fra Helgenæs, og omvendt.

— Man skal ikke sidde saadan og lumre sammen sagde „gamle Svendsen", der ikke var bange for et kraftigt Ord — Værs'god og miks Jer!

Vi „miksede os" og rullede afsted . . . .

Alle vi kendte, fik et Hurra. Ogsaa de, vi ikke kendte, naar de bare saa' lidt glade ud — eller ogsaa hvis de var særlig sure at skue.

Ud gennem Nakskov kørte vi — ind ved Møller Bays og ud ved Møller Soves.

Kors, hvor vi lo og snakkede.

Det vil sige, ikke jeg saa meget. Jeg har altid haft

det med at slaa over i mine Omgivelsers Modsætning. Taler jeg med en Højremand, bliver jeg ubetinget Venstre. Taler jeg med Jøder, bliver jeg Muhammedaner.

Jeg er forfærdelig ked af det, for det er langt bekvemmere at være enig med sine Medmennesker. Men jeg kan simpelthen ikke lade være at sige imod!

— — —

Den Dag, vi gjorde Skovturen til Pederstrup, var det nu rent galt. Jo mere de andre pludrede og lo, des tavsere og utilgængeligere blev jeg.

Jeg syntes, det hele var saa „fjollet".

Og da vi omsider naaede Skoven, løb jeg min Vej fra Selskabet og skjulte mig i et Bregnekrat tæt ud til Vejen ved Skovløberhuset. Der laa jeg.

Da der skulde spises, blev der kaldt, raabt og skreget paa mig.

Jeg sagde ikke et Ord. Og man gav sig til at søge.

Pludselig fandt jeg paa at lade som om jeg var besvimet, da jeg hørte de Søgende komme nærmere og nærmere. Jeg strakte mig altsaa stift ud og lukkede Øjnene.

— Her ligger han! raabte saa Jens Peter Svendsen, som var vadet ind mellem Bregnerne. — Halløj, Gustav, er du syg?

Jeg sagde fremdeles ikke et Muk.

Man stimlede sammen om mig og diskuterede Sagen:

— Ja, her kan han jo da ikke blive liggende, mente En fornuftigvis. — Lad os bære ham til Skovløberen.

To af de stærkeste bøjede sig ned for at bære mig. Jeg holdt mig stiv som den standhaftige Tinsoldat. Men det var paa Nippet, at jeg var falden ud af Rollen, da Jens Peter pietetsløst gav sig til at kilde mig paa Maven.

Latteren sad mig lige bag Tænderne. Men med en Kraftanstrengelse bevarede jeg Alvoren.

Jens Peter blev skældt ud af en medlidende ung Dame:

— Saaledes behandler man ikke dødssyge Personer, sagde hun.

Du er altsaa d ø d s s y g nu, tænkte jeg — og b l e v det. Ikke desto mindre besluttede jeg, for at faa Handling i Dramaet, at leve lidt op, baskede med Armene og klippede med Øjnene.

— Nu vaagner han! sagde de.

Men jeg sank atter hen.

— Vil du ikke ha' Mad?

— Jeg vil hjem . . . . aandede jeg.

— Hvad siger du?

— Jeg vil hjem . . . .

Det blev nu sat under Debat, hvem der skulde følge mig.

— Jeg kan godt køre alene, sagde jeg — hvis jeg maa køre i Svendsens lukkede Vogn.

D e r slap den ud! Vi paa Holmegaard havde aldrig ejet nogen lukket Vogn; og jeg ansaa det for noget af det fornemste at køre i en saadan.

At jeg havde sat hele Komedien i Scene for Vognens Skyld, betvivler jeg dog; men Udsigten til Køreturen bragte mit dødssyge Hjerte til at hoppe af Glæde.

Endnu engang tilbød man mig en Ledsager, som jeg atter afslog. Men Vognen forlangte jeg „slaaet op".

Dette blev gjort, og hyllet i Tæpper og Plæder rullede jeg tilbage til Holmegaard. En Kørsel paa 2—3 Timer . . . .

Paa Vejen var jeg Konge, Kejser, Pave! Jeg sad bag Glasruden og slog naadigt ud med Haanden til dem, jeg mødte. Og varede det for længe, inden der kom Mennesker forbi, hilste jeg med samme konge-kejser-pavelige Haandbevægelse paa Markens Køer og Faar eller paa Poplerne langs Vejene eller Hønsene og Hanerne paa Bøndernes Møddinger.

Dette holdt jeg paa med længe. Saa blev jeg træt

og søvnig af Sult, Varme og Rystelse. Jeg faldt i Blund.

Men i Drømme saa' og hørte jeg Kammeraterne derude i Skoven larme og le. Jeg saa' dem spise og vilde være med. Jeg strakte Armene frem for at styrte mig hen til dem. Men nogen holdt paa mig. Jeg kunde ikke komme løs. Jeg skreg og græd.

Saa vaagnede jeg. Taarerne løb ned ad mine Kinder. Ak, hvor jeg fortrød, hvad jeg havde gjort! Bare jeg dog turde bede Kusken om at vende og køre mig tilbage; men det turde jeg ikke. Jeg græd videre, faldt atter i Søvn og vaagnede først, da Vognen holdt foran Hoveddøren paa Holmegaard.

— Jeres unge Herre er syg, sagde Kusken — vores Jens Peter sa', at jeg skulde køre ham hjem.

Saa lod jeg Moder og Stuepigen lede mig ind. Besluttede paany at være „Konge" og lod „Enkedronningen" og hendes „Hofdame" klæde mig af og putte mig i Seng.

— I maa være stille, sagde jeg — Kongen har Hovedværk. Og saa er han saa sulten.

Moder og Stuepigen bragte mig Mad, listede forsigtigt omkring, lagde kolde Omslag paa min febersyge Pande, rullede Gardinet ned for Dagslyset og var i det hele saa elskelige og omhyggelige, at jeg var lige ved at betro dem Sagens sande Sammenhæng . . . .

Men det skal man ikke gøre. Det demoraliserer Publikum.

XXIII

STUDIESTRÆDE

Det Tidspunkt kom, da Tante Maries Pengemidler ikke længere tillod hende at føre eget Hus. Vi maatte skilles. Hun flyttede i Pensionat, og John og jeg

lejede to Værelser i det historiske Nr. 4 i Studiestræde.

Vor Lejlighed havde tidligere været beboet af Herman Bang, Gustav Esmann, Peter Nansen.

Værtsfolkene hed Ottesen: En høj, slank, forhenværende smuk o. s. v. Kone, energisk, dygtig, slagfærdig, — og hendes fede, noget apatiske Mand, som nærmest anvendtes til at gaa Byærinder.

Da min Broder og jeg flyttede ind, boede der en Del Folketingsmænd i Huset. Og i Køkkenet bag vore Stuer logerede den senere saa bekendte Politiker og Folketingsmand J. K. Lauritzen. Han læste til juridisk Embedseksamen, hjulpen frem af nogle Velyndere, der tidligt havde lagt Mærke til hans eminente Begavelse.

Hos Ottesens boede han gratis i Køkkenet mod at børste de Logerendes Tøj og Støvler. Desuden gav han Undervisning i Matematik.

— Har-r-r De det? Hører jeg ham r're løs paa sit Jydsk, idet han demonstrativt slog Kridtet mod den sorte Tavle, saa at Stumperne raslede rundt i Rummet.

— — —

Paa den anden Side af Væggen sad samtidig John og søgte i sit Ansigts Sved at forklare mig Begyndelsesgrundene af samme forfærdelige Videnskab.

Jeg begreb nemlig ikke et Muk.

Og har til Dato aldrig begrebet det!

John var færdig med at „staa" i Fonnesbechs Herreekviperingshandel paa Østergade og læste nu flittigt til polyteknisk Eksamen.

Han underviste mig ogsaa i Astronomi.

Der er i dette Fag noget mystisk noget, der hedder „Paralaxen". Den har voldt mig megen Kummer.

— Kan du ikke faa ind i din tykke Hjerne, at — —

— Nej, sagde jeg — Nej!

Og i Køkkenet ved Siden af skreg „vores Sokrates", Je Kaa, som Gadedrengene kaldte ham:

— Har-r-r De det? Har-r-r De det! —

Det var rædsomme Tider.

Tilmed var min Broder meget utaalmodig. I ham selv gled „Paralaxen" og alt det andet matematiske Hokuspokus som Sødmælk i et Spædbarn, saa han begreb ikke, at ikke ogsaa jeg kunde sluge denne Lærdom; sagde, at jeg v i l d e ikke. Medens jeg forklarede, at jeg k u n d e ikke.

— Er du da Idiot? spurgte han.

Ja! svarede jeg med Overbevisning.

— — —

Den 1ste Septbr. 1878 flyttede vi fra Tante Marie. Jeg havde i den Anledning skrevet en Kantate, der begyndte med Recitativ af „en afdød over Skyerne svævende Familieaand af den Wiedske Slægt".

I Kantaten optraadte desuden: Odin, Thor, Vejviserens Skytsaand, to Bybude, Tanten, to bortdragende Nevøer samt Vognmandskusken og Flyttefolkene.

Et pompøst Værk!

Familieaandens Recitativ lyder f. Eks. saaledes:

Rul dig, o Torden, med Gny og med rædsomme Drøn over Jorden! Sving dig, o flammende Lyn ned gennem Skybjergets Kløft!

Styrt dig, o blødende Regn, fra Himlens vældige Sluser, stands vore Børnebørnsbørn, som flygter fra Gimle*) i Dag!

Hvorpaa en Duet:

O d i n.

Gimle er kun
for Guders Færden.
Mennesket mægter
ej der at leve,

T h o r.

Vover Krybet
Plads at vælge
i Guders Bolig,
da brat det dør.

*) Husets Navn

Odin og Thor.
Derfor rende
fra Guders Sæde
disse Tvende
til Studiestræde!

Recitation af Vejviserens Skytsaand.
Nr. 4, 2den Sal, København K.

— — —

Samtidig med at vi flyttede fra „Gimle", havde jeg staaet mine fem Læreaar ude hos Wøldike.

Moder var netop i København den Gang, og vi skulde fejre „Slaveriets Ophævelse" ved et Besøg i det kongelige Teater.

Men det blev intet til for mit Vedkommende.

Man havde nemlig drukket saa tætte Afskedsbægre med mig oppe paa Forlaget paa Nytorv, at jeg kom i den syvende Himmel.

Nu havde Spiritus dengang den Indflydelse paa mig (og har til Dato), at jeg kom til at le utøjlet, naar jeg havde faaet rigeligt af den. Intet kunde standse denne Latter. Og jeg lo ikke af noget bestemt. Latteren væl-dede ud af en rig, indre Kilde, som fik mig til at vride mig i ormeagtige Slyngninger. Jeg lo ikke højt, fniste snarere og paa en saa uhyggelig Maade, at den stundom fik de Tilstedeværende til at kigge rundt paa hinanden for at opdage, hvem af dem det var, jeg lo af. Ja, det kunde hænde, at man blev vred paa mig, skønt jeg ikke sagde eet fornærmeligt Ord, bare lo.

Jeg husker 3 saadanne Generalruse. Den første var engang, medens jeg var paa Besøg hos min Tante og Onkel Boesen i Nykjøbing paa Falster. Jeg var paa en Skovtur, hvor jeg var kommen for sent til Spisningen og kun havde nydt af Punschen.

Jeg lo som en Besat hele Vejen, medens vi kørte hjem.

Og da jeg kommer ind i min Onkels Butik, kaster jeg

mig hen over Disken og ler, ler, ler, i den Grad, at Tante giver sig til at græde.

Anden Gang var altsaa nu, da jeg forlod Boghandelen.

Og tredie Gang var i Begyndelsen af dette Aarhundrede ved et Folketingsvalg i Roskilde.

Jeg taber aldrig Besindelsen ved saadanne Lejligheder. Véd godt, at jeg ler; vil gerne lade være, men kan altsaa ikke. Tværtimod, jo mere jeg kæmper for at genvinde Alvoren, des overdaadigere bliver Latteren.

Saaledes ogsaa den Gang, jeg for sidste Gang gik fra Nytorv til Studiestræde.

Folk vendte sig om efter mig paa Gaden. Jeg lo mig vaklende frem fra Lygtepæl til Lygtepæl. Fik ved hver Pæl et nyt, forstærket Anfald.

— Er De syg? spurgte en medlidende Mand mig.

— Pas Dem selv! svarede jeg og tog Sigte paa den næste Pæl.

— Sikken Ungdom! sagde Manden . . .

Endelig naaede jeg hjem, hvor Moder og min Broder sad og ventede mig — med en halv Flaske Portvin for at fejre Dagen.

— Men Gud, min Dreng — —! sagde Mor og slog Hænderne sammen, da jeg fniste ind.

— Aa, jeg er saa fuld, saa fuld! sagde jeg og segnede sammenskrumpen af Latter ned paa en Stol — og saa glad, saa glad over, at jeg nu er færdig med Boghandelen! — — — Lad mig komme i Seng!

— Jamen vi skal jo i Teatret.

— Jeg vil be—læse Teatret et Stykke!

— Det er uforsvarligt at give Drengen saa meget at drikke, mente Mor.

— Jeg er ikke Dreng, sagde jeg — jeg er Svend!

Og saa puttede man Svenden i Seng.

Moder vilde „vaage", som Mødre har for Skik.

Men min fornuftige Broder fik hende dog overtalt til at gaa med sig i Teatret, som Aftalen var.

Jeg laa og smaagrinede endnu en halv Timestid, efter at de var gaaede.

Saa faldt jeg i Søvn . . .

Dette var Begyndelsen paa det nye Afsnit i mit Liv.

XXIV

STUDIESTRÆDE II

Straks slap Boghandelen mig imidlertid ikke helt.

Fader havde indvilliget i at give mig 50 Kr. om Maaneden til Føde og Ophold. Klæder og Skotøj kunde jeg faa, naar jeg var hjemme i Ferierne. Men Undervisningen til den saa attraaede Studentereksamen, og Bøgerne, jeg skulde bruge, maatte jeg selv skaffe Penge til.

Jeg klagede min Nød for min Ven Wiene, som imidlertid havde giftet sig og etableret en Bog- og Papirhandel paa Østerbrogade.

Og han hjalp mig, som det elskelige Menneske han var.

— De kan komme ud til mig et Par Timer tre Dage om Ugen, sagde han — og hjælpe mig at føre Bøgerne.

Saaledes talte han i sit Hjertes Godhed, skønt han bedre end nogen anden vidste, hvor — for at bruge et mildt Udtryk — lidet anvendelig jeg var til Bogføring og Regnskabsvæsen.

Men jeg modtog med Glæde Tilbudet, og Studenterlæsningen begyndte under megen Jubel.

I Optegnelserne for 3die Maj 1878 læses:

„Inde i mig synger det, uden om mig synger det, alt er Fryd og Glæde for mig! Hvor jeg nu skal være flittigt! Jeg kan tage Artium paa tre Aar, siger min kære Lærer, Hr. Bagger."

Jeg anede ikke, at disse projekterede tre Aar skulde

blive til — otte, men tog altsaa trøstig fat paa Læsningen hos Skolebestyrer Bagger og Bogføringen hos Emil Wiene.

Dog, det gik ikke godt, gjorde det ikke.

„Menneskene er dog nogle underlige Dyr," læses det kort efter i Optegnelserne. „Nu, da mit højeste Ønske er opfyldt, burde jeg saa ikke være glad? Men tværtimod, jeg har ikke en glad Time, ja, jeg kan godt sige: ikke et glad Minut."

Det er Mangel paa Selvtillid, som volder mig al den Ve.

„Gaar jeg ud til Wiene, da siger „det" i mig: Du er ikke din Plads voksen! Gaar jeg til Bagger for at høres i mine Lektier, da hvisker „det": Du kan dem ikke! Og saaledes gaar det med enhver Ting, som jeg foretager mig; altid den samme Utilfredshed, altid den samme Stemme: D e t gaar ikke! D e t kan du ikke!"

Jeg saa' med en Følelse af Beundring blandet med Misundelse op til min Broder John, der jo var i samme Kasus som jeg, havde forladt Handelen og var begyndt at læse til Polyteknikum. Knejsende, med rank Ryg, gik han frem ad den Vej, han nu havde valgt, glad og frejdig og sikker paa at naa sit Maal.

Jeg forstod ikke, at han „turde", forstod ikke, hvor han hentede det store Mod og den trygge Selvtillid fra.

En Tid haabede jeg, at jeg maaske gik og bar paa en Sygdom, og at d e t var Grunden til al min Sorg og Kvide.

Jeg bad Gud om at skynde sig lidt med at lade denne Sygdom bryde ud: „Lad den komme jo før jo hellere, thi denne Tilstand er næsten uudholdelig!"

Samtidig med denne „Humørsyge" kommer noget andet til, noget, der synes at være min Mangel paa Selvtillid ganske modsat:

„Det er betænkeligt," staar der i Optegnelserne, „saa jeg i den senere Tid har lagt mig efter Kritik

og Ironi. Jeg tror ikke, Hjertet bliver blødt af den Slags Arbejde, (?); men Verden er dog saa grin- og naragtig, saa det er umuligt at lade være at kritisere. Jeg er naturligvis lige saa grinagtig selv; f. Eks. naar jeg i mit onde og triste Lune vandrer lig en Statue omkring med himmelvendte Øjne og foldede Hænder. Jeg tror, at jeg næste Gang, det sker, skal gaa hen foran et Spejl for at le mig i godt Humør igen. Men det er sandt, Kragen, han mener jo selv, at han er et kønt Dyr; saa den Kur nytter nok ikke."

— — —

Saa skifter Sindet, og Humøret bliver atter lyst.

„O, menneskelige Natur, hvor er du forunderlig, uudgrundelig," skriver jeg. „Er jeg den samme, som jeg var for nogle Maaneder siden? Nej! Hvad er jeg da? Mig selv! — I Vinter var jeg nemlig en gal Mand, plaget af Tusinde Sorger og Bekymringer som, i Parentes, ingen Steder har hjemme. Nu derimod er jeg glad og tilfreds, som et ungt Menneske bør være. Hvad er Skyld i Forandringen? Jeg véd det ikke. Jo, jeg véd! Det er Vorherre, som har hjulpet!"

„For at leve godt i Verden behøver man kun at være god!" skriver jeg paa min 21-aarige Fødselsdag, 6te Marts 1879. „Det vil sige," fortsætter jeg noget dunkelt, „altid at være tilfreds med sig selv. Derpaa skal nu min Stræben gaa ud; thi kun ved at være tilfreds med sig selv, det vil sige: ikke ønske sig anderledes, end man er, men arbejde paa at blive anderledes, paa at blive bedre og bedre, ædlere og ædlere, føler man først den sande Livsglæde."

Jeg havde altsaa tre Ting at „arbejde" hen imod: at faa Studentereksamen, at føre min Ven Wienes Bøger og at blive „ædlere og ædlere."

Desuden skulde jo ogsaa Digtningen passes.

Jeg fik endogsaa Tid til at deltage i den literære Strid i Slutningen af Halvfjerdserne og Begyndelsen af Firserne.

Og jeg stod paa „De Gamle"s Side. Til Professor Andreas Munch skrev jeg et Poem paa otte Vers i Anledning af hans „Fra en gammel Digter" i Ill. Tid. 25de Februar 1877.

De to første Vers lyder saaledes:

„Det er dog kedeligt med disse Gamle" —
En Taabe, som har kunnet sige sligt.
Jeg mener tværtimod det Land er rigt,
i hvilket Olding-Skjaldene sig samle.

En Vredes-Straale i mit Øje luer
ved at se dig forhaanet uden Grund,
thi end din Harpe har en klangfuld Bund,
af en af Døgnets usle, sløve Fluer!

Hvem denne nedrige „Flue" var, husker jeg ikke mere. Men Slaget traf ham ikke, thi Ill. Tid. nægtede til min store Forundring at optage mine Vers.

Ligesaadan gik det mig med et Digt paa 16 dejlige Strofer, som jeg et Aar senere indsendte til det af Peter Hansen redigerede „Nær og Fjærn".

Digtet hed: „Et Spørgsmaal", og et Par af Versene lød:

Man taler, man skriver, man trykker, man læser
i Bladene hist og i Bladene her
om „Tankefrihedens" herlige Færd
for en og for hver —
lig arrige Gæs ad hinanden man hvæser.
— — —
Jeg beder Jer kun om taalmodig at høre
et eneste Spørgsmaal og svare derpaa:
Jeg kan ej forstaa,
hvorfor I „det gamle" aldeles forsmaa . .
er det bedre, det, I vil fremføre?

Hvad er det, I vil? Skal bort Rel'gionen?
Nuvel, men hvad giver I os saa igen?
Hvad stiller I hen

som Gengæld, fordi I røved' os den,
der har siddet saa længe paa Tronen?
— — —
Nej, giv noget positivt os i Eje,
en fast, en ledende Snor for vort Liv!
Lad nu Jer Kiv
være andet end opstyltet Tidsfordriv —
Vis Tvivleren Sandhedens Veje!
— — —

Osv. osv. osv. . . .

I Juli 1879 fik jeg første Del af Artium, og den 4de September s. A., da jeg vender tilbage fra Sommerferien skriver jeg i Optegnelserne:

„Ja, nu er jeg her i København igen og skal til at læse til anden Del af Artium — 2 Aar fordres der til denne Eksamen! Saa jeg bliver en gammel Fyr."

— — —

Ja, det blev jeg, særdeles gammel! Thi først den 10de Juli 1886 læses i mine Optegnelser:

„Idag Kl. $10^1/_2$ blev jeg Student (2den Karakter)."

UNGDOMSHISTORIER

(1895)

Wer sich nicht selbst zum Besten haben kann,
Der ist gewiss nicht von den Besten.

GOETHE.

I

Stengaarden, 23. Juli 18..

Kære Sif!

Da jeg ikke er skaaret saa behændigt for Tungebaand som Du, maa jeg skrive. —

„Hvorfor kan Du ikke altid være saa god som nu?“ — — Af disse ti Ord flyder alle vore Lidelser.

Thi hvorledes er jeg, naar jeg i dine Øjne er „god“?

Et Barn, der legemlig og aandelig træt læner sit Hovede til dit Bryst og viljeløst giver sig ind under dine Kærtegn!

Og naar Trætheden er forbi, og jeg atter vaagner til Bevidsthed — da er jeg ikke længer „god“.

Du bebrejder mig, at jeg stiller saa store Fordringer, trækker saa uhyre Veksler paa din Kærlighed. Men det er ringe mod, hvad Du forlanger af mig; thi Du vil intet mindre, end at jeg skal opgive min Personlighed. Jeg skal være „dit Barn“; andet ønsker Du ikke.

Du vil gøre mig til „Ægtemand“; men jeg vil være noget mere, noget større.

Lej et Bybud, om Du absolut vil giftes!

Kan være, at din Kærlighed for Dig er det højeste. Min er det ikke for mig.

For Dig er Kærligheden maaske Livets Maal. For mig er den kun et af dets Midler.

Du mangler Alvor.

Ja selv i dette Øjeblik, medens Du læser, hvad jeg her skriver, trækker Du paa Smilebaandet af „Barnet“.

Og fordi Du tager Livet som en Spøg — en stundom lidt nærgaaende maaske, men dog en Spøg, der som oftest kan klares med en „Aandrighed" — er Du tilbøjelig til at se letfærdigt paa alt.

Nu spørger jeg Dig: hvad tror Du, jeg vilde blive til, om jeg bestandig var „god"?

Og er det ingen Sinde faldet Dig ind, at jeg kunde t æ n k e, selv om jeg ikke t a l t e?

Du, som roser Dig af din Intelligens, har paa dette Punkt ikke mere Intelligens end min gamle Tante.

— Kvindernes Intelligens som deres „Frisind" bor paa deres Tunge — det er ikke gaaet dem i Blodet.

De tror at kende Menneskene, og de kender ikke engang sig selv.

Thi deri synes mig „Intelligensen" at bestaa, at den viser os vore stærke og svage Sider som i et Spejl. Helst de svage, da Styrken nok selv skal manifestere sig — om den findes.

Vi bebrejder jo netop de gamle og de dumme, at de er blinde for deres egne Svagheder.

Thi det er en Kvinde- og Præsteløgn, at en klog Mand ikke skulde „kende sig selv."

Med aabne Øjne bør det os at leve Livet!

Du kaster mig saa tit i Ansigtet, at jeg lader mig paavirke af andre. — Men Du selv da!

Og jeg betragter det forøvrigt slet ikke som nogen uheldig Egenskab ved et Menneske, at det er i Stand til at lade sig belære af andre, der ser klarere. Tværtimod! Thi det modsatte er næsten altid Tegn paa en vis aandelig Løben i Frø. Og baade Du og jeg trænger til at belæres. Thi — lad os være ærlige — vi hører dog sikkert ikke til Samtidens største Aander.

Underligt, at Du kan være saa blind. — Underligt, at Du ikke kan se, at største Delen af den Virak, der brændes Dig for Næsen, ydes Dig af Mændene, fordi Du er smuk og Kvinde. Og af Kvinderne, fordi Du er rapmundet.

Du lader nok haant om Mængdens Dom; men inderst inde skælver din Sjæl i bange Forventning.

Jeg kan ikke taale at se Dig glad — nej. Thi hvert Ord af din Mund, hver Bevægelse af dine Hænder og dine Øjne synes mig at spørge: Gjorde jeg ikke det godt?

Du har en Art at fordre Bifald paa, der kommer mig til at rødme!

Du kan undertiden — jeg siger undertiden — give et godt Svar. Men den Maade, hvorpaa Du siger det, faar mig til at blues paa dine Vegne. Thi din naive Selvgladhed grænser til Dumhed.

Det er derfor, jeg nødig vil færdes ude sammen med Dig. Thi jeg holder ikke af, at man har Dig til Bedste. Og jeg har set Mennesker smile bag Din Ryg.

Og selv om ingen andre haaner Dig i saadanne Øjeblikke — saa gør jeg det! Jeg sidder tavs og stille, og medens Læberne drages nedad i Foragt, skriger og græder det i mit Hjerte; og jeg vil tage Dig i mine Arme og bære Dig bort, langt bort til et ensomt Sted, hvor jeg vil sætte Dig paa mine Knæ og lægge Dit Hovede ind til mig og i milde, kærlige Ord fortælle Dig, hvad det er, der volder os to al denne slidende Pine og Sorg. — Og Du vilde slynge Armene om min Hals, kysse mig og kæle for mig — og spille. Og jeg vilde blive „god igen" og sige, at jeg havde ikke ment et eneste af alle de stygge Ord.

Og saa vilde vi begynde forfra paa den gamle Vise!

Nej Du, selv om dette Brev vil volde Dig Smerte, saa maatte det siges, det som er sagt deri. Du maatte vide, hvorfor jeg saa ofte er „underlig". Du havde Ret til at høre det, som jeg havde Ret til at sige det.

Tro nu ikke, at hvad jeg her har skrevet, er skrevet for at saare og bedrøve Dig.

Det er skrevet i den dybeste Alvor og fordrer at blive optaget paa samme Vis.

Skulde det dog ikke være vort Fortrin frem for „de andre“, at vi kan tage Spørgsmaalene op — selv om de angaar vort eget kære Jeg?

Du mener maaske nu af mit Brev at kunne dømme, at min Kærlighed til Dig er død.

Dertil vil jeg svare: Aldrig har jeg skrevet til nogen, som jeg her har skrevet til Dig. Og det vil fra mit Synspunkt sige: Aldrig har jeg elsket nogen, som jeg har elsket Dig.

Og jeg mener, Du faar tro mig.

Din
Gunnar Warberg.

II

Drosken standsede udenfor Laagen. Men Manden derinde i Vognen blev siddende og trykkede sig tættere op i Hjørnet, som om han helst vilde blive, hvor han var, køre bort igen til Banegaarden, sætte sig i Toget og rulle afsted.

Kusken kravlede ned fra Bukken, hvor den gamle, vejrbidte Læderkuffert stod paa Højkant med Reb om Maven; thi Laas og Remme var forlængst ødelagte og ubrugelige.

— Værs'artig, Hr. Warberg! sagde han og aabnede Vogndøren.

Og saa maatte Manden jo ud.

— Kufferten skal vel op paa Kvisten, Hr. Kandidat?

— Nej, jeg bor i Stuen nu.

— Saa-aa, naa . . .

„Kandidaten“ stod paa Fortovet med sit Rejsetæppe over Armen og sin Stok i Haanden. Han skævede op til Verandaen, hvor den vilde Vin nu i Tusmørket hang som lange, sorte Kniplinger ned mellem Træsøjlerne. Der var Lys bag Ruderne i Verandadøren; det skinnede med et blodrødt Skær ud gennem de tynde, mørkerøde Gardiner, der var trukket for.

— Hum! mumlede han uvillig og vendte sig om mod Vognen — Jeg ha'de Lyst til at køre bort med Dem igen, Hansen!

— Hva'?

— Jeg ha'de Lyst til at køre Fanden i Vold med Dem igen, Hansen!

— Hæ! lo Kusken, der stod og baksede med Kufferten — det smager nok ikke Kandidaten at ta' fat paa Wirtskaften paa en frisk?

— Nej, det ved Gud, det ikke gør!

— Næj, sukkede Kusken medfølende — men vi faar jo leve, hvor vi er sat, Hr. Kandidat! Jeg synes ellers, Kandidaten plejer og resedere paa Kvisten?

— Ja; men nu har jeg lejet Stuen, hele Stuen! Fem Værelser med Spisekammer og Kloset og Vadskekælder og Brænderum og elektriske Ringeapparater!

— Jaja, sese, det er jo immer en Forfremmelse! Hvor er Kandidatens Forældre rejst hen da?

— Til Palæstina, min gode Hansen, til Palæstina eller det hellige Land!

— Hó! brummede Kusken, han havde faaet Kufferten paa Skulderen og gik nu bag efter Warberg gennem den smalle Strimmel Have op i Huset.

— De kan sætte Kufferten her!

Det var udenfor Entrédøren til Stuelejligheden. Der var matte Ruder i Døren, og bag dem kunde man se Omridset af en kvindelig Skikkelse, der stod og ventede med Haanden paa Laasen.

— Skal jeg ikke bære Spe'taklet helt ind?

— Næ Tak, der kan s'gu være „Spetakel" nok i Forvejen!

— Ja, for den er tung, er'en!

— Næ Tak, sæt De den bare ned. Hvormeget skal De ha'?

— Ja-a, det bli'r vel en Krones Mønt, Hr. Kandidat. Men det haster ikke, jeg kan godt . . .

— Ja-a Tak, Tak! det er yderst venligt af Dem,

Hr. Hansen; men i Dag behøves det ikke. Værsgod; og saa er her femogtyve Øre til et Glas Øl.

— Mange Tak, Hr. Warberg, mange Tak! Og saa haaber jeg, at Kandidaten snart titter ned, nu De er kommet tilbage? Mutter snakker immer om Dem; og Børnene med da!

— Det skal jeg, Hansen. Jeg har hele Kufferten fuld af Skidentøj.

— Tak, Tak, Hr. Kandidat, for nu kommer der snart en Mund til, gør der; Mutter, hun er jo . . . hun er jo ventendes igen, ja saamænd.

— Hansen, Hansen! sagde Warberg og truede med en oprakt Finger.

— Ja-a, Herregu', ja — — — mumlede Kusken og saa' forlegen ned for sig.

— Og hvad Nummer er saa det?

— Ja-a, det er jo Nummer fire, Hr. Kandidat.

— Det er de tre for mange, min gode Hansen! Hvad skal vi med alle de Børn?

— Hæ, hæ ja, snak om d e t! Det raader En nok ikke sæl for.

— Læg Trense paa!

— Hæ, hæ, hæ, snak om det ja, lo Kusken og begyndte at gaa ned ad Trappen. Der var kun et Par Trin. — Næi, har man først været saa honnerabel og ta' en Kone, saa . . . Naa, Adjøs, Hr. Kandidat, og husk saa og tit ner!

— Det skal jeg ja, Farvel!

— Farvel, farvel! . . . Og Tak!

Og den tunge Gadedør faldt drønende i.

I samme Øjeblik blev Entrédøren til Stuelejligheden aabnet paa Klem, og den øverste Del af et Kvindehovede: Øjnene (nogle store, skinnende graa Øjne), Panden og et Pur af blaasort Haar, viste sig i Aabningen:

— Gunnar dog, at la' mig staa her og vente!

— Godaften Sif! nikkede Warberg rolig.

Døren blev slaaet helt tilbage, og den ventende fløj ham om Halsen og kyssede ham lidenskabeligt paa Mund, Øjne og Kinder.

Han skød hende lempeligt fra sig:

— Naa, naa, naa! sagde han — der kan let komme nogen!

— Hvad gjorde saa det? Alle Mennesker maa gerne se, at jeg holder a' Dig!

— Hvorfor kom Du saa ikke herud, mens Droskekusken var her?

— Nej, kære, Du har jo selv sagt, at vi skal være forsigtige! sagde hun logisk — Aa lille, lille Du, hvor jeg er glad over, at jeg har Dig igen!

Hun greb begge hans Hænder og trykkede dem op mod sit Bryst.

— Ja-a, det er jo ogsaa rart at komme hjem, sagde han.

— Aa, vi har faaet lavet saadan et hyggeligt Værelse til Dig! snakkede hun løs — Din Mo'er har ladet alle dine Møbler flytte herned, inden hun rejste; og nu har Benjamin og jeg ordnet dem rigtig vildt, rigtig „vanvittigt" dejligt!

De havde faaet Kufferten ind i Entréen og lukket Døren. Og nu stod hun ivrig og hjalp ham Overfrakken af. Hun hængte den op paa Knagerækken og vendte sig derpaa om mod ham med udbredte Arme:

— Næ, hvor Du er bleven solbrændt og smuk! sagde hun — Kys mig! Aa hvor h a r jeg dog længtes efter Dig!

Hun slyngede sine Arme om ham og knugede ham heftig ind til sig. Han lukkede Øjnene:

— Etna! mumlede han.

— Ja, lo hun — og stadig i Udbrud!

Saa trak hun ham hen mod Døren til Verandaværelset:

— Kom og se!

— Er Benjamin derinde? spurgte han.

— Nej, han er ude at købe Brød og Portvin. Hvid Portvin! Og Krebs, Du; aa det bli'r saadan en fin Aftensmad, kan Du tro! Og hvor er dog Benjamin skikkelig — og fed! Jeg vilde næsten ønske. at Du ha'de lidt af begge Dele, hva'? Se nu, Gunnar!

Og hun slog Døren op paa vid Gab.

Der saa' unægtelig pragtfuldt ud derinde:

Lampen med den røde Papirsskærm over var anbragt midt i Værelset og fyldte det med et dæmpet Halvlys. Den stod ovenpaa det opretstaaende Klaver, der med Bagsiden fremefter var stillet paa skraa ud fra Væggen henne i Hjørnet ved Verandadøren. Langs Klaveret ud paa Gulvet stod „Chaiselonguen", en Jærnseng, hvoraf Benenden var borttaget, og over hvis Madrasser der var bredt et brungult Tæppe. Ved Chaiselonguens Hovedgærde knejsede en Viftepalme paa en høj, firkantet Søjle (en aflang Pakkasse dækket af nogle gamle, mørkeblaa Gardiner). En lille, lav, grøntbetrukket Sofa stod i Hjørnet til højre. Skrivebordet var stillet ved Langvæggen mellem Kaminen (grøn Majolika) og Døren ind til de andre Værelser. Og henne i Hjørnet ud mod Entréen var det store Empirespejl i Mahogniram-men anbragt. Det stod løst henstillet ovenpaa et stort ovalt Mahognibord og støttede sig til Væggen. Bordet var bedækket af Mapper og Billeder, udstoppede Fugle, Stenkiler og Præparater i Spiritus. Mellem Bordet og Chaiselonguen stod Reoler, hvori Bøgerne var henstillet uden Orden: Nogle med Ryggen indad og andre paa Hovedet. Øverst oppe under Loftet stod en udstoppet Ørn og en ægyptisk Vandkøler. Billeder og Malerier var ophængt rundt paa Væggene paa tilfældige Søm.. Foran Glasdørene ud til Verandaen var et Par lange, mørkerøde Gardiner kastet løst op over en forgyldt Gardinstang, hvis Guld paa flere Steder var skallet af, saa at det hvide Gibs grinede frem. Og paa Døren mellem Sofaen og Skrivebordet hang et gammelt Maske-

radekostyme: en Klovndragt af Teateratlask, halvt blaa og halvt gul.

Gunnar var standset midt paa Gulvet. Først kunde han kun se Lampen og Klaveret og dets nærmeste Omgivelser. Men da hans Øjne havde vænnet sig til det dæmpede Lys, og han saa' det hele Kaos, smilede han.

— Ja, er det ikke vanvittigt? spurgte Sif og tog ham om Armen og drejede ham rundt.

— Storartet! Men hvor er det Klaver — kommet fra igen?

— Det har Benjamin lejet til Dig. Jeg var med. Han sagde, at det aldrig blev d i t Værelse, naar der ingen Klaver var.

— Hum! hvor mon han har faaet de Penge fra? Gunnar saa' mørk ud.

— Af Kæresten vel, af „Prinsessen". Men lad os ikke tale om d e t nu!

Hun trak ham ned paa Chaiselonguen og satte sig selv ved Siden af ham;

— Tak for alle dine dejlige Breve! sagde hun og kyssede hans Hænder.

— Dejlige? spurgte han og vendte Ansigtet bort.

— Ja, netop d e j l i g e, Du! baade de gode og de onde; for saadan e r Du jo, og saadan holder jeg af Dig . . . Men jeg synes, Du er saa underlig? Er Du slet ikke lidt glad over, at Du har mig igen?

— Det er nok Dig, der har mig, mumlede han.

— Hvad er det, Du siger?

— Jeg siger, at jeg er lidt træt af Rejsen. Og saa er jeg sulten.

Hun rejste sig hurtig.

— Ja nu skal jeg lave Te, nikkede hun — jeg glemmer jo rent mine Husmoderpligter af Glæde over min lille Mand! Læg han sig saa ned og hvil sig imens . . . Skal jeg pusle ham, Barnet?

Hun stak sine Arme ind under hans Ben og lagde ham op paa Chaiselonguen.

— Ligger han nu godt? spurgte hun og strøg ham over Kinden og Skægget med sine store, hvide Hænder.

Han greb hende om begge Haandledene og trak hende ned til sig:

— Mit Livs Forbandelse! hviskede han og klemte sine Fingre haardt sammen.

— Av, av! Gunnar dog!

— Mit Livs Forbandelse! mumlede han igen.

Hun lo, saa alle hendes hvide Tænder skinnede frem:

— Ja-a! sagde hun — saa jag mig fra Dig da!

— Du kommer jo igen!

— Ja-a, hver Gang kommer jeg igen! Du kan jo ikke undvære mig!

— Kys mig, bad han.

Hun kastede sig ned paa Knæ foran ham og trykkede sine Læber imod hans. Og det var, som saa' han tusinde flimrende Ildorme bag sine lukkede Øjenlaag.

— Mere, hviskede han — mere! Kys mig mere! Og han slog sine Arme om hende og knugede hende tæt op til sig.

— Mit lille Barn, sagde Sif, og atter skinnede hendes hvide Tænder — min lille Dreng! Saadan er det, jeg vil ha' Dig!

Det ringede. Hun rejste sig hurtig, ordnede sit Haar og strøg sig med Hænderne ned over Kjolen:

— Det er Fætter Benjamin, sagde hun og gik ud for at lukke op.

Gunnar aabnede langsomt Øjnene og lod dem glide rundt i Værelset. Han smilede tungt: Her laa han paa den samme „Chaiselongue", bag det samme Klaver, under den samme Lampe. Hvad havde saa hans Rejse, hans Breve, hans „Opgørelser" gavnet ham? Det var bare Stuen, der var bleven en anden. Saasnart han kom sammen med Sif, gjorde hans Tanker ham til en Klud

i hendes Hænder . . . Du er en Kabliau, Gunnar Warberg!

Ude i Entréen hørte han dem tale hviskende sammen. Og han hørte hende le frisk og frejdigt som en syttenaarig „Uskyldighed“ — dette halvgamle Fruentimmer med de hvide Lemmer.

Saa aabnedes Døren, og Benjamin kom ind.

— Ogsaa han er den samme, tænkte Gunnar — glatraget og smilende og fed og skikkelig som en kastreret Gud.

— Godaften! nikkede Fætteren — og velkommen hjem!

— Godaften, Mette! sagde Gunnar og vilde rejse sig.

— Nej, bliv bare liggende, kære, bliv bare liggende!

Og den tykke trak op i sine Bukser og dalede ned paa Chaiselonguen paa sin underlig kejtet-affekterte Maade, forsigtigt og langsomt, som om han var dømt til at sætte sig paa en rødglødende Jærnplade. Han klappede venligt Gunnar paa Armen med sin buttede Haand og smilede til ham:

— Det var da rart, vi fik Dig hjem igen!

— Tja-a . . . sagde Gunnar — ét Sted skal man jo være.

Og saa tav de begge en Stund. Benjamin sad og saa' paa sine Hænder og svajede med Hovedet som en gammel Dame, der prøver en Kappe. I det hele var der noget fruentimmeragtigt over ham, hvorfor Gunnar ogsaa havde givet ham Kælenavnet „Mette“, hvilket syntes at smigre ham.

— Har Du endnu ikke faaet nogen Plads? spurgte saa Gunnar.

— Nej, men jeg er lige ved at faa en!

— Naa, er Du det?

Den tykke var altid lige ved at faa et eller andet. Han skrev Ladninger af Ansøgninger (det paastod han da!), men gik stadig ledig. Og opnaaede han under-

tiden at faa en Plads, saa dukkede han gerne efter en Maanedstids Forløb op i København igen. Han kunde ikke holde de Mennesker ud, sagde han, de ha'de ingen Dannelse! Han var Forstmand og havde været ansat i Sverrig, Tyskland og Rusland; men stadig søgte han tilbage til Danmarks Hovedstad.

— Hvor er det, Du skal ha' den Plads? spurgte Gunnar.

— Det er paa Als.

— Er der Skove derovre!

— Ja-a, det skriver da Manden. — Og det nytter jo ikke noget, dette her Driverliv; man maa se at faa noget at bestille! lagde han energisk til og fingererede ved sit Slips.

— Javist, ja. Paa dit Ansigts Brød, skal Du æde din Sved! som vor vittige Ven Hørkræmmeren siger.

— Ho, ho!

Og saa tav de igen.

Ude i Køkkenet hørte man Sif klirre med Tallerkener og Kopper. Og ude paa Vejen kørte en Droske raslende forbi.

— Jeg skal hilse Dig fra dine Forældre, Gunnar.

— Tak. De kom vel godt afsted?

— Ja. Og saa skulde jeg sige til Dig fra Værten, at Du maatte ingen Søm hugge i Væggen.

— Det er vel snarere fra Værtinden?

— Ho!

— Fætter! lød paa en Gang Sifs Stemme ude fra Køkkenet — nu maa De komme og hjælpe mig!

Benjamin rejste sig langsomt og rystede sine tykke Ben for at faa Bukserne til at falde paa Plads igen. De var noget snævre; de saa' ikke ud til at være syt til ham.

— Det var da rart, at I blev gode Venner igen! sagde han.

— Hvem? spurgte Gunnar skarpt.

— Du og Frøken Møller.

— Naa, saa den Geschichte er Du sat ind i?

— Ja, hun var jo saa ulykkelig!

— Hum . . .

— Du kan tro, det er no'en storartede Krebs, jeg har faaet fat i, Gunnar!

— Krebs?

— Ja; Frøken Møller sagde, at Du skulde ha' Krebs, for det var din Livret. Aa, det var saadan en dejlig Madam, jeg købte dem hos. Hun ha'de kun et Øje, og saa sa' hun hele Tiden: væsati, lille Herre, Di ka' sæl lugte til Dyrene! Hende maa Du hen og se paa. — — — Nej bliv bare liggende, vi skal nok klare det!

Og Gunnar laa igen alene. Han vendte sig om paa Siden med Ansigtet ind mod Klaveret og lukkede Øjnene. Han lo ad sig selv, rakte Tunge ad sig selv. Men lige meget hjalp det. Man er, som man er — indtil „Tidens Fylde" kommer. Og saa er det nok snarere Omstændighederne, der er forandrede; Mennesket er det samme.

Han hørte Sif og Benjamin komme fra Køkkenet ind gennem Entréen og ind i Stuen. De listede sig stille, puslende afsted og talte hviskende for ikke at forstyrre ham, før Maaltidet var arrangeret. De troede, at han var faldet i Søvn.

Og straks blev han sentimental og tænkte, at disse to Mennesker dog vist i Grunden holdt meget af ham.

— Saa er der serveret, Hr. Warberg, lød Sifs Stemme.

Gunnar drejede sig om og slap Benene ned af Chaiselonguen.

— Næ, hvor nydeligt! sagde han.

De havde anbragt et lille firkantet Bord midt paa Gulvet og dækket det med en hvid Dug. Paa Bordet stod to gammeldags Messinglysestager med brændende Lys, og midt imellem dem en Tallerken topfuld af straalende, højrøde Krebs.

Og der var Assietter med Kød og Ost og Smør. Og tre Spejlæg var der og Øl og en hel Flaske hvid Portvin.

— Hvor har I dog faaet al den Masse Mad fra?

— Det er Frøken Møller, sagde Benjamin — hun har været saa flittig, mens Du har været borte!

Gunnar saa' over paa hende. De sad paa hver sin Side af Bordet:

— Jeg kan ikke lide det, sagde han og virrede nervøst med Hovedet — jeg kan ikke lide det, véd Du!

— Jamen, kære lille Ven, Du kan jo traktere en anden Gang, naar Du bli'r rig.

— Og saa det Klaver, Benjamin?

— Aa men Herregud, skal vi nu ikke hellere spise og saa snakke om alt det en anden Gang? Nu skal Gunnar være rar. Ikke sandt, Fætter?

— Jo-o! nikkede Fætter, han sad allerede og spiste med Øjnene.

Gunnar bøjede Hovedet og tav.

Og saa tog de fat paa Maden. Først Krebsene med Peber og Eddike. Saa Æg og Kød og Ost. Og Øl og Portvin drak de. Og saa kom Sif med Te; og „Mette" bød Fintbrød, som han havde bragt med fra Bageren i en stor gul Papirspose. Han spøgte og lo paa sin underlige sipper-nippede Maade og spiste og fortalte og fik de to andre til at le med. Det var om sin Forlovede, han fortalte, „Prinsessen", der var rig og stak Smaasummer til ham af sine Naalepenge.

Hverken Gunnar eller Sif havde nogen Sinde set hende. Han havde vist dem et Portræt af en middaldrende Dame; og da de sagde, at hun syntes dem at se lidt vel gammel ud, blev han fornærmet og erklærede, at hun var nitten Aar. Hvordan han havde gjort hendes Bekendtskab, og hvor i Byen hun boede, vilde han ikke mæle noget om. Han sagde, at hun var eneste Barn, og at hendes Fader var rig og holdt Tjener og havde været „noget oppe i Ministeriet". Hendes

Moder var død, og der var en gammel, ugift Tante, der bestyrede Huset.

— Den gamle Hængemule! sagde Benjamin — bare hun kunde krepere.

— Hvornaar skal De giftes med Prinsessen? spurgte Sif.

— Ja det bli'r vist aldrig! sukkede han — for nu har Mulen ligefrem forbudt mig Huset.

— Saa løb bort med Pigebarnet!

— Jamen det vil hun ikke.

— Saa elsker hun Dem ikke, Benjamin. Jeg vilde løbe med Gunnar til Verdens Ende!

Mettes fede Ansigt lyste:

— Ja, De! sagde han og berørte hendes Skulder med en let Finger — Var det endda Dem, jeg var gode Venner med!

Han lagde Hovedet paa Siden og saa' paa Frøkenen med Dueøjne.

Hun lo.

— Der kan Du bare høre, sagde hun og bøjede sig over Bordet og klappede Gunnar paa Kinden.

Han saa' over paa hende. Og nu i Skæret fra Lysene saa' han for første Gang i Aften hendes Ansigt tydeligt. Dette Ansigt, som undertiden kunde faa ham til at gyse i en Art mystisk Skræk: denne brede Mund med de lange blodrøde Læber og de skinnende Tænder (han vilde have givet Aar af sit Liv til, at de havde været „forlorne", thi saa havde han været den stærkeste!). Disse store, staalgraa Øjne, der kunde lyse af Begær som Øjnene paa en Kat. Og saa dette pragtfulde, blaasorte Haar, som i deres Kærligheds, eller i deres „Forholds" første, sanseberusende Tid havde smykket hende med Navnet Sif, Sif med Ravnehammen. Men han saa' ogsaa Rynkerne om hendes Øjne og den dybe Fold ved hendes Mundvige. Og hendes Hals, som hun altid søgte at dække med Kniplinger og Baand, der gik højt op under Hage og Nakke. Denne Hals,

hvis Hud var brunrød og rynket, og som saa ubarmhjertig forraade hendes Alder. — Men han vidste, at hendes Legemteellers var fint og ungt, som paa en syttenaarig Kvinde — — og han lukkede sine Øjne og drejede Hovedet bort, thi han saa' hendes sejrstolte Blik hvile paa sig. Hun vidste jo, at hun holdt ham uløselig bunden og fangen ved sit Legemes spændstige, mystiske Ungdom, der atter og atter lod ham glemme „Dødningehovedet" paa hendes Skuldre!

Hun rejste sig og blæste Lysene ud paa Bordet foran sig:

— Nu vil jeg spille for Jer! sagde hun og gik om ved Klaveret — Læg Du Dig hen paa Chaiselonguen, Gunnar; saa skal vi ha' det som i gamle, gamle Dage deroppe paa Kvisten.

Men Gunnar tøvede. Begyndte hun først at spille, vilde al hans mejsommelig opkonstruerede Modstandskraft være brudt, alle de Løfter, han havde givet sig selv derude paa Landet, alle de Eder, han havde svoret, vilde løses og svinde, og han vilde igen blive hendes værgeløse Bytte. — — Og dog elskede han hendes Musik, elskede at ligge derhenne paa Tæppet, rullet sammen i en Klump, med Knæene trukket op under Hagen og med Øjnene lukkede, og glemme alt omkring sig, glemme at han levede, at han var et Væsen, der arbejdede, spiste, sov og led. Han bare lyttede og lyttede og lod Musiken bruse omkring som en Storm af Toner . . .

Benjamin havde rejst sig og lagde Haanden paa hans Skulder:

— Ja, læg Du Dig hen paa Chaiselonguen, sagde han — saa sætter jeg mig her i Sofaen, og saa spiller Sif, saa alle Sorger og gamle Tanter høvler Fanden i Vold!

Men Gunnar tøvede endnu.

Da gik Frøkenen igen bort fra Klaveret og kom hen til ham:

— Skal den lille bæres i Seng? spurgte hun og strøg ham mildt over Haaret med sin store, hvide Haand. Og hendes Ansigt var nu i det dæmpede Skær fra Lampen ungt og rundt som hendes fagre Legeme.

— Hjælp mig Fætter! sagde hun.

— Lad mig være! vrissede Gunnar.

Men de løftede ham leende op fra Stolen og lagde ham varsomt hen paa Chaiselonguen. Og han gjorde ingen Modstand, han smilede bare og lod dem handle med sig, som de vilde.

Og saa satte Sif sig til at spille: dæmpet og blødt og legende mildt som en Moder, der dysser sit Barn til Ro.

Og Gunnars Øjne lukkede sig, og hans Tanker blev milde og gode som Strengenes Toner. Han tænkte, han gjorde hende vel Uret. Det var jo ham, og ham alene, der havde bragt al denne pinefulde Mistro, al denne opslidende Kamp og Gaaen paa Vagt og Liggen paa Lur ind i deres Forhold. Han fortrød de onde Breve, han havde skrevet til hende, medens hun havde gaaet alene herinde og længtes efter ham og været flittig og sparet sammen for at kunne gøre ham en Glæde, naar han kom tilbage. Hun var mild og god og kærlig imod ham; og han vidste dog, at hun hørte ilde derhjemme af sin Moder og Søster for hans Skyld. Det var altid Kvinden, der udsatte sig for de tusinde Ubehageligheder ved et Forhold som deres. Og nu vilde han, fra i Dag af vilde han søge at lægge Baand paa sine Luner og være mod hende, som hun var mod ham: mild, kærlig og god. Thi han holdt jo dog til syvende og sidst af hende.

Alt dette laa han og tænkte, medens Musikken tonede omkring ham dæmpet og blødt som Lyd af stille Skoves Susen. Og han syntes, det var nydeligt, baade det, han tænkte, og det, han hørte.

Og han følte en blød, dulmende Fred fylde sin Sjæl . . . Og det syntes han ogsaa var yndigt.

Men da rejste hun sig pludselig op, Sif med Ravne-

hammen, og pustede Lampen ud, der stod paa Klaveret. Og han syntes at høre hviskende Stemmer og listende Trin, og en Dør, der sagte blev aabnet og lukket.

— Nu er vi ene, Gunnar! hørte han hende sige tæt ved sit Øre.

Og i den mørke Stue, hvor kun Skæret fra en Lygte derude paa Vejen foran Huset lyste som en Glød bag Altandørens røde Gardiner sank hun ned ved hans Side og trykkede sine hede, begærlige Læber mod hans Mund. Og han slog sine Arme om hende og drog hende ind til sig.

Og inderst inde i ham, dybt, dybt nede i Sjælens skjulteste Aflukke sprang en Klap til Side, og en lille, grinebideragtig Djævel med Hovedet paa Skakke stak Overkroppen frem, skød Skuldrene op, slog ud med Hænderne og sagde:

— Ske, hva' der vil!

III

Ude skinnede Solen, og Himlen var blaa. Men Vognene og Blæsten, denne evigunge, livskraftige danske Blæst, fyldte Luften med en tør graa Støvtaage, der dalede ned og lagde sig som en Bodskappe over alle Omgivelser, over Træer og Urter og Mennesker og Plankeværker og Husenes Facader og de uskyldige Dyr.

Gunnar bøjede om fra Villavejen, hvor han boede, og ind paa en Vej med Stenbro og Sporvogne og Fortove med brede Fliser.

— Der gaar s'gu Forbryderen! hørte han saa pludselig en Mandsstemme raabe.

Han saa' op;

Det var Maleren, Hans Malling, som stod ovre paa det andet Fortov med sin Kone. Han gik over til dem.

— Hva' Fanden! hvor kommer Du fra! spurgte Malling — Er Ferien allerede forbi?

— Ja, i Overmorgen begynder Skolen.

— Han ser s'gu godt ud, Marie, hva'? Brun som en Jødekage! Men hvor er Fedtet, Du skulde ha' lagt paa Nyrerne, gamle Ven?

— Det ligger i Kufferten! Jeg har ikke faaet den pakket ud endnu.

— Saa skulde Du s'gu gøre det! for nu faar Du Brug for det, min Dreng!

— Saa-aa?

— Ja-a! Naar Du kommer i Tugthuset!

— Aa Snak, Hans! sagde Fruen og slog sin Mand over Armen.

— Gu' kommer han i Tugthuset, kender jeg den danske Sædelighed ret.

— Hvad er det for et Tugthus, Du vrøvler om? spurgte Gunnar.

— Børnehuset, kære! Børne- Tugt- Rasp- og Forbedringshuset, hva'? Hva' si'er Du til det? Gratis Finker paa Statens Bekostning? . . . Naa Du foregiver maaske ikke at kende din egen Skændsel? vedblev Malling, da Gunnar stadig saa' uforstaaende ud. — Véd Du da ikke, din Slavofil, hvad alle dannede Mennesker her taler om? . . . enkelte med Sorg, men Pluralis med Glæde? . . . Hvornaar kom Du?

— I Aftes.

— Han kom i Aftes, Marie, og han véd endnu ingenting! . . . Tør jeg spørge: hedder De maaske ikke Gunnar Warberg?

— Aa Hans . . .! begyndte Fruen.

— Stille, din Vipstjært, naar Lærken synger!

. . . . Hedder De kanske ikke Gunnar Johannes Warberg?

— Jo! smilede Gunnar — Lad ham bare tale ud, Frue!

— Og De skriver undertiden geniale Noveller i Smudsbladet „Københavneren"?

— Undertiden, ja!

— Men stundom ogsaa utugtige?

— Aldrig!

— Godt, nikkede Maleren — saa Du lyver osse! Men nu siger man imidlertid, at Deres sidste geniale Utugtighed eller utugtige Genialitet har krænket den ældre Blufærdighed paa højere Steder . . . De skal i Hullet, kære! Maaske en Smule Vand og Brød. Maaske en delvis Halshugning.

— Aa Snak! sagde Warberg — Min sidste Historie er jo noget af det moralskeste, jeg endnu har skrevet.

— Moralen er mangfoldig, Hr. Literat Warberg. Spørg min Ægteviede?

— Ja-a, Warberg, sagde Fruen tøvende — jeg synes heller ikke om den Novelle! Den var vist godt skrevet og sandfærdig nok, men . . .

— Du har stødt hendes jomfruelige Blufærdighed, Gunnar. Husk paa, hun har ikke været gift mere end i syv Aar!

— Aa Snak, Hans! Du véd godt . . .

— Jeg skriver ikke for Fruentimmer! sagde Gunnar — Jeg skriver for voksne Mandfolk!

— Har Du Trumfer paa Haanden, Marie? spurgte Malling og kneb det ene Øje sammen — Saa puds ham!

— Men De véd jo ikke, hvem der faar Deres Ting at læse, vedblev Fruen ivrig — særlig naar det staar trykt i et Dagblad, som ethvert Barn . . .

— . . . kan gaa hen og købe for fem Øre! fuldendte Gunnar — Undskyld Frue! men jeg kender Melodien! Den er fra den rigtige gamle, grundmurede Sæbekælder! . . . Men vil De saa ikke først skrive en Artikel i Berlingske Tidende, om at Staten skal lukke sine offentlige Butikker i Farvergade med Annekser! De, der taaler dem, skal da ikke dømme mig fra Ære, Liv og Gods!

— Ak ja, kære Hustru, sukkede Malling — er det ikke det, jeg stadig docerer: Dømmer ikke, at I ikke

skulde dømmes! . . . Véd Du, hvad hun sagde til mig igaar, Gunnar? Hun sagde, at jeg var hende ikke nok! Fatter Du Dybden? Ikke nok!

— Men Hans dog! raabte Fruen — Nu gaar Du virkelig over alle Grænser!

— Ja han er forfærdelig! lo Gunnar — Ham skulde de saamænd hellere sætte i Børnehuset.

— Skal vi saa gaa? spurgte Maleren — Hvor skal Du hen, Gunnar.

— Aa, bare ud og ha' en Mundfuld Græs.

— Det skal Marie og jeg ogsaa. Skal vi følges ad? Eller Du gaar kanske og brygger paa en ny Utugtighed til otte Øre Linien?

— Ja, sagde Warberg — Men jeg kan vist faa udmærkede Ideer ved at slaa Følge med Dig!

Godt! . . . Højre . . . Nej det er sandt: Venstre om! Marsch!

Og de vandrede afsted, Fruen i Midten og Herrerne paa hver sin Side af hende, ad en Del Smaaveje og krydsende Gader ud mod Frederiksberg.

De talte om Warbergs Novelle. Maleren fortalte, at der i det allerrødeste Højreblad havde staaet en Opfordring til „rette Vedkommende" (med gotiske Typer naturligvis) om at sætte en Stopper for „Griserierne" i „Københavneren".

— Og Du kan ta' Gift paa, kære Ven, endte han — at det ikke vil være en Røst i Ørkenen! Der er alt for mange Sortebrødre, der kribler efter at ramme den Djævel en Pæl gennem Livet.

— Naa, jaja! Man maa jo bøje sig under Livets Tilskikkelser! mente Gunnar — Alt er jo interessant, naar bare det tages paa rette Maade.

— Jamen, Warberg, det var dog forfærdeligt, hvis De skulde komme i Fængsel! sagde Fruen bekymret. — De mister jo deres borgerlige Ære!

— Den er s'gu fløjten for længe siden! brummede Maleren.

— Naa-aa, Frue, trøstede Gunnar — jeg har jo hverken myrdet, eller stjaalet, eller gjort falske Bancosedler!

— Det er nu egentligt mærkeligt, sagde Malling — for Holberg, han er da svært fin nu; og han siger s'gu baade det ene og det andet.

— Ja, og Rabelais oversættes med Statsunderstøttelse!

— Og Boccaccio, Du!

— Og Villons „Lille Testamente"! lagde Fruen til.

— Ikke at tale om Bibelens store Testamente! sagde Gunnar.

— Ak Gud ja, nikkede Malling — Du skal bare se, gamle Dreng, om et Par Hundrede Aar, saa bli'r Du brugt i Skolerne, og Konfirmandinderne „kommer op i Dig" paa Kirkegulvet! . . . Det hedder sig bare at holde ud!

— Ja, skal ikke manquere!

Man var imidlertid skraaet over Frederiksberg Allé, op igennem Platanvejen og tværs over Vesterbrogade, og gik nu i Rahbeks Allé ud imod Søndermarken.

— Salige ere de umyndige i Aanden! sagde Malling og pegede paa Idiotanstaltens røde Bygning.

— Aa lad nu være at sige saadant noget, Hans! Du mener det dog ikke;

— Hold Bøtte, jeg diskuterer ikke med Fruentimmer!

— Det er svært, saa Du altid bliver stor, lille Hans, naar Du er sammen med Warberg! sagde Fruen og kneb sin Mand i Armen.

— Jeg bliver ingenlunde større end sædvanlig, hjerte Hustru! mente Maleren — Men jeg fatter uvilkaarlig lidt mere Mod, thi min Ven dér foragter Kvinderne ligesom jeg!

— Ja Du er en herlig Størrelse! lo hun og klappede ham paa Kinden.

Maleren rødmede som et Studenterfrø:

— Vig fra mig! sagde han — din kælne Flagstang!

— Kan De se, han bliver rød, Warberg?

Gunnar nikkede smilende.

— Aa Sludder! mumlede Malling og vendte Ansigtet bort.

— Det gør han altid, naar jeg kærtegner ham, lo Fruen og saa forelsket paa sin Mand.

— Det er over Dig, jeg rødmer, brummede han — Du maa jo skamme Dig, maa Du, at du ikke engang kan holde dine . . . dine . . . Drifter i Ave paa offentlig Vej og Sti!

Gunnar tænkte med et Suk paa sit Forhold til Sif og misundte disse to Mennesker, der forstod hinanden, var saa glade ved hinanden og saa forelskede i hinanden — efter syv Aars Ægteskab!

Man var nu kommen gennem Smuget mellem Ny Carlsbergs Grunde og gamle Bakkegaard og gik paa Asfalttrottoiret langs Valby Langgade.

— Skal vi gaa ud og se til mine Fade ude i Brænderiet? spurgte Malling.

— Oho! sagde Gunnar.

— Ja vi kan s'gu godt la' være!

— Nej, naturligvis gaar vi derud! Har Du mange Fade derude for Tiden?

— En tre-fire Stykker.

— De skal vel heller ikke sælges?

— Nej Gu' skal de ikke nej! Jeg kaster da ikke Perler for Svin?

— Naanaa! godt Ord igen!

— Vi skal her ned ad! kommanderede Maleren og svingede om ad en Sidevej, overskygget af store, løvrige Elmetræer. For Enden af Vejen havde man Udsigt over den gamle Jærnbanevold til Kalvebodstrand og Amagerland med dets Kirker, Huse og Gavle.

— Kan Du se Palæet? spurgte Malling og pegede med sin Stok over mod Kristianshavns Arresthus, hvis

gulgraa Stenmasser hævede sig op over de omliggende Bygninger.

— Jeg ser det, sagde Gunnar — og min Sjæl længes efter Klosterets stille Fred!

— Gud, hvor I Mandfolk kan vrøvle! lo Fruen — og saa si'er I endda, at det er os, der skulde gaa med Mundkurv!

De krydsede igennem en Mængde smalle, ubrolagte Veje og Smøger, hvor smaa, tarvelige Villaer og Bøndergaarde laa mellem Haver og Marker.

— Her kan man da trække Vejret, Malling!

— Det er det eneste Sted paa Jorden, man kan trække det! bekræftede Maleren. Saa standsede han og pegede:

— Se d e n der elsker jeg! sagde han — Og om Gud vil, skal Marie og jeg ligge Lig i saadan en Hytte!

Det var en lille, straatækket Villa med hvidkalkede Bindingsværks-Mure: en høj Kælder og en lav Stueetage. Oppe under Taget var der i begge Gavlene to rundbuede Jærnvinduer med mange Sprosser og smaabitte, aflange Ruder. Og op til Indgangsdøren, der sad i den østre Gavl, førte en gammel, forfalden Trætrappe med Jærnrækværk i Blade, Slyngninger, Slangehoveder og Drueklaser. Det midterste Vindue i Stueetagen var en grøntmalet, ottekantet Karnap med spidst opløbende Spaantag og Flaskeruder. Og de tykke, kluntede Egestolper bag Væggenes Overkalkning havde givet sig i Sammenføjningerne og stivede sig af mod hinanden dinglevorne og løse i Knæene som Benene paa en Flok ældre Kavalerer, der støvler hjemefter fra Klubben en Lørdag Aften.

Huset kunde vel være bygget i Begyndelsen af dette eller i Slutningen af forrige Aarhundrede.

— Er det ikke herligt? sagde Malling — er det ikke kolossalt . . . vanvittigt!

— Jo, nikkede Gunnar — det er brillant!

Maleren hævede sin knyttede Haand op mod den blaa Himmel:

— Og skulde nu ikke alle Byggeidioter og Kaserneentreprenører ristes levende, at de gaar rundt som brølende Løver og opsluger os alle disse Huse! skummede han.

Fruen rystede paa Hovedet. Og Gunnar sagde:

— Jeg beundrer din hellige Ild, Ove Malling, den vil nok føre til store og gode Handlinger!

— I to Stokfisk! brummede Maleren, gjorde omkring og gik med lange, fornærmede Skridt foran de andre.

Da han naaede Fabrikkens Port, standsede han og vendte sig:

— Kom saa, I to Vallemennesker! kaldte han.

Men idet de alle tre vilde dreje ind ad Porten, skraaede en buttet Mandsperson hurtigt over Vejen imod dem. Det var Fætter Benjamin:

— Er Du her, Gunnar? Det er godt! For jeg vilde gerne tale med Dig.

Han stod der fed og bleg og forstyrret med Bukserne stumpende over Anklerne og med ubørstede Sko.

— Er Du med dem? spurgte han med et usikkert Blik hen mod Maleren.

— Ja.

— Jamen . . . jamen Du maa gaa med mig! Jeg maa tale med Dig!

— Hvad er der dog paa Færde?

— Aa, det er forfærdeligt! Det gælder mit Liv!

— Ih Gud bevares vel!

— Du maa komme med!

— Ja, ja, ja!

Gunnar vendte sig om mod Mallings:

— Undskyld, sagde han — Jeg kan ikke gaa med Jer! Men I kan træffe mig inde i Søndermarken, naar I er færdige. Lige indenfor ved den første Bænk . . . Er det en Aftale?

Malling nikkede.

— Og hvis jeg ikke skulde være der, saa gaa bare. I skal ikke vente paa mig.

Malling nikkede igen:

— Hvad er det for en Eunuk? spurgte han saa.

— Det er min Fætter.

— Ham, „Mette"?

— Ja.

— Jamen, h a m maa jeg s'gu ha' fat i, sagde han ivrig.

— Nej, nej, ikke nu!

— Du har jo lovet mig det!

— Ja, ja, men ikke nu!

— Har han myrdet nogen?

— Næi, saa galt er det vel ikke?

— Ja for han ser s'gu helt metafysisk ud!

— Saa kommer I altsaa over i Søndermarken?

— Javel!

— Og Gunnar skyndte sig afsted efter Fætteren, der var forsvunden om Hjørnet af Fabrikken.

IV

— Ær der icke noket, jaj tør byte Dem?

Værten stod og balancerede sig af med venstre Haand støttet mod Bordets Plade og slog elskværdig-deliristisk ud med højre. Hans ene Ben var for kort og dertil stift.

— Ær der icke noket, jaj tør byte Dem, min Herre?

— Nej Tak.

— Aviser? . . . De illustrerede Blade?

— Nej Tak.

— Maa jaj icke tænde Gassen?

— Nej.

— Omfoorlatelse, Omfoorlatelse! . . . Det ær længe

siten vi har haft den Ere at se Hr. Warberg heroppe . . . tje, tje!

— Ja . . . Jeg har været i Sibirien!

— Ach so! Mechet lang Rejse . . . tje, tje! . . . Hr. Warberg vil nok drife Spøk met en stakkels Konditter!

— Paa ingen Maade, Hr. Federschlag! . . . Vil De bede Lauritz bringe mig en Absint!

— So gerne!

Og Hr. Federschlag drejede sig rundt paa sit friske Ben som paa en Tap og haltede ind bag Disken i det tilstødende Lokale.

Der inde var Gassen tændt, og hans værkbrudne Skygge hoppede henover Gulvet i Lysningen mellem Portiererne, blev lang og tynd, væltede sig op over det hvide Marmorbord, der stod midt paa Gulvet og syntes at forsvinde ud gennem den store Spejlglasrude ud mod Sidegaden.

Gunnar sad i en Hjørnesofa i Kaféens inderste Værelse og lænede Hovedet mod det høje Panel, der adskilte Lokalerne. Han sad og bryggede paa en Novelle. Han „undfangede" bedst, naar der var Liv og Travlhed og Mennesker omkring ham. Det ligesom puffede Ideerne frem i hans Hjerne. — Det vil sige, det maatte være Liv og Travlhed og Mennesker, som han ikke behøvede at tage Notits af! Thi sad han hjemme og arbejdede, kunde den mindste Lyd i Huset, eller blot det, at nogen gik forbi udenfor paa Vejen, bringe ham til at fare sammen af Nervøsitet: Nu kommer de ind og forstyrrer Dig! Og han svedte af Angst.

Saadan var han nu engang indrettet. Det nyttede ikke, at han vilde kæmpe imod; han havde blot at bøje sig for „sit Væsens Love", om han vilde have noget udrettet.

— Ønsker Hr. Warberg, jeg skal tænde Gassen?

— Nej Tak, Lauritz. Men vil De mikse!

Drengen stillede sig hen i Lyset mellem Portiererne

og „miksede“. Det lød som en stille Kildes Rislen, da Vandet løb fra Karaffelen ned i Absintglasset. Men han holdt dem ogsaa saa langt som vel muligt fjernet fra hinanden for af accentuere sin Færdighed.

— Værs'artig! sagde han og satte Glasset paa Bordet med en elegant Svingning af Overkroppen.

— Tak, min Søn!

Lauritz blev staaende og pillede forlegent ved sin Urkæde.

Gunnar tog en Slurk Absint:

— Har De noget paa Hjerte, kære? spurgte han saa.

— Jeg skal væk til første November! hviskede Drengen hurtig og skævede ind til Disken, hvor Værten balancerede.

— Hva' skal De?

— Jo.

— Og hvorfor?

— De gamle Herrer siger, at jeg gør for megen Støj.

— Hvad er det for „gamle Herrer“?

— Det er Elefanten og de andre.

— Saa kan de Stødere jo gaa . . . gaa ud i zoologisk Have!

— Her er ogsaa . . . saa mange . . . der gerne . . . vil ha' at . . . jeg skal blive.

— Ja naturligvis skal De blive!

— Jamen . . . jeg tror ikke, at Hr. Federschlag . . . Han har allerede sagt mig op!

— Den . . . Tyrolerferdinand! mumlede Gunnar.

Lauritz smilede gennem Taarer:

— Hæ, ja . . .

— Jeg skal nok tale med ham, min Søn!

— Ja, hvis Hr. Warberg vilde . . . Og de andre ovre fra Bladet . . .

— Vi skal nok hjælpe Dem, Lauritz . . . Vi sætter

Elefanten ud i Zoologisk Have, og Napoleon og Caprivi paa Panoptikon!

— Der er han! hviskede Drengen forskrækket. Han havde staaet og kigget ud i det yderste Lokale, hvor Glasdørene klirrede op og i.

— Hvem?

— Elefanten!

— En Kaffé, Formiddagskop! lød Værtens Stemme inde ved Buffeten.

— En Kaffé, Formiddagskop! raabte Overkelneren ud gennem Væghullet til Køkkenet.

— En Kaffé! ekkoede en Kvindestemme derude fra.

Der hørtes tunge, slæbende Trin og en brummende Hilsen. Og „Elefanten" skridtede ind i det Lokale, hvor Gunnar hidtil havde siddet alene. Det var fornemmeligst „Stamgæsterne", som holdt til her.

Lauritz hjalp den nyankomne Overfrakken af og hængte den og Hatten, en uhyre Hat, hen paa en Knage.

— Her er mørkt! brummede Elefanten og satte sig i Sofaen ved Væggen lige overfor Gunnar.

— Nu skal jeg tænde!

Lauritz strøg en Tændstik og tændte Gasblusset over Gæstens Hovede.

— Er Aftenbladene kommet?

— Nej.

— La' mig faa de illustrerede Blade og „Københavneren".

— Jo saa gerne!

Warberg havde siddet tilbagelænet med halvt tillukkede Øjne og betragtet de to derovre under den hvide Gaskuppel: Elefanten, høj, svær og brøsig med vældige Lemmer, Hænder og Fødder, skaldet og med smaa, knarvorne Øjne uden Bryn. En bred, hængende Mund, og en Næse, lang og bevægelig som en Snabel. — Og Lauritz: fin, slank, rødkindet og ungdommelig.

Med lyst, lokket Haar, en Skælm i hvert Øje og Masser af halvkvalte Smaasmil i Mundkrogene!

Disse to Modsætninger maatte støde sammen, som den gule, misundelige, herskesyge Alderdom altid maa støde sammen med den rødmussede, lattermilde, spottelystne Ungdom!

Min Gud, at ikke Resultatet forud var givet! At ikke Lauritz gladeligen kunde trække denne gamle Tapir ved Snabelen ud af Kaféen og lukke Døren forsvarligt efter ham!

— Jaj hober, Herren blifer bedjent til Tilfreshet?

Det var Tyrolerferdinand, der var kommen til, og som fra Toppen af sit levedygtige Ben stod og duvede og vaklede og tog galante Svømmetag foran Elefanten, der syntes at goutere ham.

Gunnar drak af sin Absint, lukkede Øjnene og gav sig sin Novelle i Vold:

Det var en Slags Advarsel, han vilde forme. Et Raad til Fædre og Mødre. Han fandt det urigtigt, ja rent ud farligt, at man ofte overlod Drengebørn til Tjenestepigernes Omsorg: de klædte dem af og paa, vadskede dem og badede dem og bragte dem i Seng. Han vilde i Novellen berette, hvad han selv havde oplevet: En Barnepige, et gudsfrygtigt, missionsvenligt og trofast gammelt Tyende sad ved hans Seng om Aftenen og lærte ham at synge Salmer og at bede Fadervor. Hans Hænder laa foldede ovenpaa Dynen, og baade han og Pigen sang og bad højt og lydeligt. Men hendes Hænder var under Dynen, hvor de karesserede hans Legeme, indtil han skælvende og feberhed slog Armene om hendes Hals og bed hende i Kinden. Saa rejste hun sig, kyssede ham heftigt og sagde: „Naa, naa, naa, lille Gunnar! læg sig nu pænt ned og sov i Jesu velsignede Navn . . .

Det vilde han fortælle. Et lignende Emne havde han behandlet i den Novelle, man sagde, han skulde „tiltales“ for. Men han vilde ikke give tabt, om han saa

hundrede Gange skulde blive tiltalt! Du milde Gud, det var jo ikke h a m, der havde begaaet Forbrydelsen! Han advarede jo kun og berettede om, hvad andre havde forbrudt lige overfor ham — og lige overfor saa mange! Den og den og den havde betroet ham lignende Historier fra deres Barndom. Og alle led de den Dag i Dag i større eller mindre Grad under Følgerne af liderlige Tjenestepigers, Lærerinders og halvgamle Tanters lystne Kærtegn! . . . Han vilde pege paa denne skæbnesvangre Fejltagelse, dette vanvittige „Dogme", som Menneskene gik rundt og troede paa som paa saa meget andet: at Kvinderne var mindre sanselige end Mændene. (Han tømte sit Absintglas). Gu' var de ikke nej! Det var bare „Følgerne", de frygtede! Og i Kraft af denne fikse Idé om Kvindens „Renhed" betror saa naive Forældre deres ti-tolv Aars Drengebørn i Kloerne paa de første de bedste af disse Vampyrer . . . Herligt, sublimt, genialt! næsten Synd at drage til Felts imod . . . Lauritz, mere Absint!

Han rettede sig op med et Ryk, virrede med Hovedet og aabnede Øjnene:

— Atter et mislykket Forsøg! mumlede han. — Andre paastaar, at Absint virker dulmende, blødt, yndigt som Fuglenes Sang og Anemonernes Duft . . . Men jeg bliver altid rent vanvittig af det! . . . Herregud, hvad vil jeg nu ogsaa skrive om den Slags Sager for? . . . Idyller om Maaneskin og Aaløb og platonisk Kærlighed, det er d e t, der gaar paa Markedet! Mundus vult decipi, ergo vil den ha' sød Suppe og Pandekager!

Men saa slog han sin flade Haand ned i Sofaen, saa det klang i Fjedrene og røg af Betrækket:

— Jeg gi'er mig „den unnespilleme" ikke! sagde han saa — for jeg har Ret! . . . Lauritz, en . . . en Kop Kaffe!

Der var nu kommet Publikum rundt i Kaféens forskellige Lokaler. Mest unge Mennesker: Studenter,

Malere og „Forfatterjournalister“ med deres Damer. Glasdørene raslede uophørlig op og i. Klokken var henved syv. Gassen var tændt overalt. Og Klirren af Porcellæn, Summen af Stemmer, Latterudbrud og Skraben af Fødder og Stoleben, Opvarternes Gallop og Raaben paa Mad og Drikke, Bordklokkernes Kimen og Avisernes Skratten, naar de vendtes — alt dette frydede Gunnars Øjne og Øren, netop fordi han sad saa stille og uænset i sin Krog. Han syntes, at det hele var sat i Scene for hans Skyld.

Han saa' sig om:

Elefanten sad endnu i Sofaen lige overfor. Hans skaldede Hovede var sunket ned mod hans Bryst. De smaa rødaarede Øjenlaag var lukkede. Han trak Vejret med en pibende Lyd gennem den hængende Snabel, der næsten berørte hans Hage. — At en saadan Moloch skal fortære min Ven Lauritz' Fremtidslykke! tænkte Warberg. — Men det skal ogsaa nok blive Løgn!

Han vendte sig fra Genboen; men følte samtidig en pirrende Lyst til at gaa over og knipse ham et eller andet Sted i Ansigtet.

Under Gaskronen ved Bordet midt i Lokalet sad en lille Mand med et langt, blegt, „nyvasket“ Ansigt og en krum Næse. Hans Pande var høj, og hans tynde, rødbrune Haar lagt i sirlige Strøg fremover fra Nakke og Tindinger. Ikke Spor af Baghovede. Skinnende hvidt Linned og en tveenders Kravat i Crême med dunkelrøde Pletter og Diamantnaal. Smaa Fødder. Krumme Ben i stramt graat. Kortskødet sort Jakke, svær Guldkæde paa hvid Vest. Mægtig Signetring paa Langfingeren. Og en manglende Hjørnetand.

Det var Moritz P. Benjamin, Handelsrejsende for et Hamborgerhus. Warberg havde set ham heroppe paa „Schweitzeren“ et Par Gange. Og Carl, Overkelneren, havde hviskende betroet ham Fænomenets Navn.

Han sad for Øjeblikket med en Kop Kaffe foran sig og rørte stiv og stram Sukkeret rundt.

— Lauritz! kaldte Gunnar. Aa, gi' mig en Kop Kaffe!

— En Kaffé! brølede Drengen.

— En Kaffé . . . Kaffé! . . . Kaffé! svarede Ekkoerne.

Moritz P. Benjamin vinkede majestætisk med sin hvide Haand med Signetringen. Lauritz hoppede hen til ham, idet han samtidig sendte Gunnar et skælmsk Blik. Lauritz var „literær" og yndede ikke at betjene profane Gæster.

— Tør jaj olejli Dem om Fløøte? bad Hr. Benjamin høflig.

Lauritz styrtede efter Fløde ind i et af de andre Lokaler.

Warberg tog en Cigar op af Lommen, skar Spidsen af og tændte.

Nu kom Drengen balancerende med Kaffen paa den ene Haand og den store, fælles Flødekande (en Specialitet for „Schweitzeren") i den anden. Han serverede først for Gunnar og satte derpaa Flødekanden over til Hr. Moritz.

— Dancke! . . . Ock tør jaj so ulejli Dem om Berliner Tageblatt?

Lauritz bukkede, blinkede igen hen til Warberg og forsvandt.

Hr. Moritz rørte alvorlig som en Pascha rundt i sin Kop og ventede. Saa tog han en uhyre Mundfuld Kaffe og skævede samtidig over Koppen hen til Gunnar, der sad tilbagelænet i Sofahjørnet og dampede paa sin Cigar.

Der kom ingen Lauritz.

Gunnar smilede bag Cigaren.

— Fòr jaj dock snart icke den Berliner Tageblatt! lød det pludselig fra Hamborgeren, og hans blege Ansigt blev rødt.

Inde fra Buffetværelset lød noget som en undertrykt Fnisen. Men der kom stadig ingen Lauritz.

Et Par Journalister fra „Københavneren" traadte ind, hilste høflig-reserveret paa Warberg og tog Plads ved et Bord henne ved Vinduet.

Elefanten vaagnede, gabede, gnikkede sine Øjne og udstødte prustende Lyde.

Og pludselig fór Hr. Moritz P. Benjamin med et Sæt op fra sin Stol. Han var nu pæonrød, og hans Hænder dirrede. Han skyllede Resten af Kaffen i sig i ét Drag og sagde rasende, henvendt til sine Fædres Gud, eller til hele Menneskeheden:

— Naa so det ær aldeles umuli och fo den Berliner Tageblatt paa saa en skidt Kafé!

Og Fanden tog ved ham ud, væk, bort i den fri Natur. Eller hen paa en anden Beværtning.

Gunnar lo og rystede paa Hovedet:

— Ak, hvorfor spilder Menneskene deres Krudt paa Fluer og Myg!

Derpaa tog han sin Lommebog frem og begyndte at nedskrive Sceneriet til sin Novelle:

Han tænkte sig tilbage til sin Barndom derhjemme paa den lollandske Gaard med de hvide, kalkede Længer og de sorte, mosgroede Straatage. Han saa' for sig Børnekammeret, som han den Gang havde set det: stort, rummeligt og højt til Loftet. Fra Forældrenes Soveværelse førte en Dør derind. Til venstre for den var der Dør ind til „Pulterkammeret" med Syrenbusken udenfor Vinduet (hvor de Spurve dog kunde kvidre om Morgenen!) og med det store, røde Linnedskab, hvor Duge og Servietter og Lagen laa hvide og pyntelige i høje Stabler. Og til højre førte saa en Dør ind til „det grønne Gæstekammer", hvor Bedstemoder døde, og hvor det spøgede. Og hvor der var en rigtig Servante med Marmorplade . . . Og en „Kanonkakkelovn" med Hejmdal, der stod paa Bifrost eller Regnbuen og blæste paa Gjalderhornet! . . . Inde i Børnekammeret

var der ingen Kakkelovn og ingen Servante, der stod kun et „Natbord" med hvide Forhæng. Og lange hvide Sjirtingsgardiner med røde Borter var der for Vinduerne . . . Og han saa' saa tydeligt Sengene: „egemalede" Fyrretræssenge med „Sengeheste" paa Siderne; og paa Endestykkerne store, drejede Knapper, som de kunde tage af og spille Top med . . . Han laa i Sengen henne i Krogen mellem Vinduet og Gæstekammerdøren. Hans to yngre Brødre i Sengene, der stod Side om Side ud paa Gulvet fra Pulterkammervæggen . . . Henne paa Natbordet brændte den lille blaa Lampe med et Blus ikke større end en god Stjerne. Snakken gik fra Seng til Seng; og man bombarderede hverandre med Hovedpuder, Tæpper, Bukser og Sko . . . Saa blev Døren lukket ind til „det lille Børnekammer", der laa paa den anden Side af Forældrenes Værelse: og Drengene puttede sig ind under Dynerne: Der er Sofie! . . . Og den gamle, trofaste, hellige Pige kom listende ind paa sine udtraadte Slæber, stor og bred i det halvmørke Værelse. Naa I er i Seng! . . . Og hun nuslede en Stund rundt i Stuen, lagde Tøjet til Rette paa hver sin Stol foran Sengene, ordnede det: Trøje, Vest og Bukser, og øverst Underbenklæder og Strømper. De to smaa lod hun remse Aftenbønnen op, som de bedst kunde. Saa lagde hun dem til Rette i Sengene og „puslede" dem: Sov nu! . . . Og saa satte hun sig hen til Gunnar: Fold nu dine Hænder, min Dreng, sagde hun — Du er jo stor! . . . Og saa sang hun og bad Fadervor med ham, inderligt og hjertevarmt, saa hun ofte græd derved . . .

Ak, ak, ak, hvor mangt og meget sker der ikke paa Jordens Kreds, „naar Solen er gangen til Hvile"!

— Undskyld, men jeg vil gerne tale et Par Ord med Dem, Hr. Warberg . . .

Gunnar saa' op fra sin Bog:

— God Aften! . . . Værs'god!

— Forstyrrer jeg?

— Næ-æ, aldeles ikke!

Hr. Erik Krog satte sig i Sofaen ved Siden af Gunnar. Han var Redaktør en chef for „Københavneren". Og en overordentlig „facil" Mand var han; meget høflig, lidt nervøs og meget distrait.

Warberg holdt af ham, som han holdt af alle de „uartige Drenge", der var knyttede til Bladet. Han elskede denne Ungdom, der vovede sin Trøje, sit gode Navn og Rygte, sin „Carriere" ved at knipse de gamle Samfundsbjælker under Næsen uden Hensyn til Rang og Stand og „Forbindelser". Knipsede maaske bare for at knipse! Men han deltog ikke i deres Liv udenfor Bladet, kom sjælden sammen med dem; thi han var jo en god Del ældre end de fleste af dem. Han gik sine egne Veje. Sad i sine stille Kroge og iagttog. Blev vel af de andre betragtet som en Særling, maaske som „hoven", maaske som en Posør.

— Nu har vi faaet officiel Meddelelse om, at der er lagt Sag an imod Dem for Deres Novelle, begyndte Hr. Krogh med sin bløde, dæmpede Redaktørrøst.

— Naa, ja det var jo ventet.

— Overretsprokurator Gøthe er beskikket til Deres Defensor.

— Kan man ikke vælge saadan en Ka'l selv?

— Det kan De godt, jo; men det vil bare irritere. Og De skal jo dømmes.

— Det skal jeg vel . . . Hvad er denne Gøthe for en Fyr? Kender De ham?

— Kender ham ikke, nej. Men han skal være en meget habil Mand. De skulde gaa op og hilse paa ham.

— Tror De, det nytter?

— Nej; men man bruger det. Og skade kan det jo ikke!

— Ja, nu skal jeg tænke over det . . . Hør, sig mig; er der noget med Forhør og den Slags?

— Ja, De faar en Tilsigelse til at give Møde paa

Raad- og Domhuset, og der skal De saa bekende Deres Synder.

— Er der ogsaa noget med Pinebænk, Tommelskruer og gloende Knibtænger?

— Nej, næ-æ, hæ! saa galt er det dog ikke!

. . . Naamen jeg har travlt! Jeg skal over paa Redaktionen . . . Ser vi snart noget nyt fra Dem? . . . For De er vel ikke blevet bange?

— Aa nej!

— Hvorfor kommer De aldrig personlig over og ser til os?

— De véd jo, jeg er en Huleboer, kære Hr. Krogh — en Eremitkrebs.

— Krebs ikke; Sandelig ikke Krebs! lo Redaktøren — De bryder jo Baner! Gaar jo fremad med Fanen i Haanden! . . . Naamen, naar bare vi faar noget til Bladet, saa . . . Ja, De forstaar mig naturligvis? De er jo velkommen, naar De vil! . . . Men jeg mener . . .

— Javel, javel! nikkede Gunnar og trykkede smilende Redaktørens Haand.

— Hør det er sandt! sagde saa denne — De véd, at bliver det kun en Bøde, betaler Bladet den!

— Ja, det bliver det s'gu ogsaa nødt til! lo Warberg.

— Naturligvis ja! Det gør vi altid . . . Men bliver det Fængsel, saa maa De selv . . .

— Det skal være mig en Fornøjelse!

Erik Krogh lagde sin Arm om Gunnars Skulder og saa' ham smilende ind i Ansigtet:

— De er en Stoiker, Hr. Warberg! sagde han — En Mand uden Nerver!

— Naa-aa! mente Gunnar — sommetider mere end sommetider!

I Sofaen lige over for havde Elefanten siddet med fremskudte Øjne og udspilede Øren for at opfange lidt af Parrets Samtale. Han kendte dem begge af Anseelse og læste med Begær deres Blad her paa Kaféen. Men

hjemme i sine Stuer og i Athenæum — han maatte være i Athenæum — bandede, lynede og tordnede hin imod den Slags „Gadedrengeskriverier". Og det vilde have vundet hans og Meningselefanters fulde Billigelse, om „Kongen" en skønne Dag havde ladet sine Livjægere omringe „Københavneren"s Kontor og ladet Indbo og Papir og Abonnementsprotokoller og Penneskafter offentlig brænde, og Redaktør og Medarbejdere klæde Stejle og Hjul paa Nørrefælled, hvor denne hersens Struensee engang blev henrettet for nogle lignende „sjosjalistiske" Narrestreger!

Men, som sagt, her paa Kaféen slugte han Bladet og var ligefrem personlig fornærmet, naar han skulde vente, til en anden var færdig med at læse det.

Gunnar følte sig fristet til at kysse paa Fingeren over til denne gamle Korsridder. Men han nøjedes dog med smilende at skudre sig til Rette i Sofahjørnet:

— Ak ja, trods alt er det s'gu i Grunden undertiden ligefrem „Sjov" at leve Livet!

V

Der ligger ude paa en af de smaa Sideveje mellem Frederiksberg Allé og gamle Kongevej en solid toetages Villa, bygget af røde Sten. Den ligger noget tilbage i Haven, og langs Stakittet ud mod Vejen vokser en tæt, mandshøj Ligusterhæk.

Der boede to Familier i Villaen: i Stuen Ejeren, Kontorchef, Kammerjunker Banners Enke med otte Børn og en Søster. Paa første Sal en afskediget Herredsfoged med Frue og Datter.

Om Aftenen, naar Mørket hvilede over Land og By, faldt et Lysskær ofte ud mellem Gardinerne, der var trukne for Vinduerne i Hjørnestuen til venstre i Stueetagen, og lagde lange, hvidgule Striber hen over Havens Blomster og Plæner. Og Gunnar plejede altid

at standse ude paa Vejen og kigge ind gennem en lille Aabning i Hækken for at se, om disse Striber var der, forinden han gik ind i Haven og slog med Haandtaget af sin Stok tre hurtige Slag paa den nærmeste Vinduespost.

Han havde selv indført denne Maade at melde sin Nærværelse paa. Han vilde ikke gaa ind og ringe paa Dørklokken, da han risikerede, at Fru Kammerjunkerinden, høj, stram og sortklædt, selv kom ud og lukkede ham op. Han følte sig som en Forbryder for Gud og Mennesker, naar han saa' hendes stive, iskolde Ansigt. Og samtidig følte han en stille Lyst til at give hende en Lussing. Hun holdt ikke af, at denne „rodløse Eksistens" var Ven med hendes Søn. Hun mente ham vel kapabel til at fordærve hendes Afkom indtil syvende Led. Den unge Banner havde selv leende fortalt Gunnar, at Fruen betragtede ham som noget i Retning af det store Dyr i Johannes' Aabenbaring.

Men de to Venner holdt sammen. Og Gunnar søgte altid ud til Tage Banner, naar „hans Sjæl var bedrøvet". Thi Tage var som Himmelens sorgløse Fugle, der synger og kvidrer, fra Sol staar op, til Sol gaar ned — en Lærke, der basker med Vingerne og jubler ins Blaue hinein, bare fordi den lever.

— Det er noget Sludder, Du, havde han engang ytret, da de sad og talte dybsindigt om Død og Forkrænkelighed — det er noget rent Sludder, dette her med at dø; Vi skal skam ikke dø! Ja det kan være I andre; men j e g dør s'gu aldrig!

Gunnar kunde undertiden irriteres af Vennens overstrømmende Livsmod; han kaldte ham saa en letfærdig Sjæl, en nærsynet Diskenspringer, der ikke kunde se uden sin egen Alen til Ende — en Slagter uden Nerver og „Blod".

Men Sagen var den, at Tage var en „sund" Natur, som det kaldes, et Barn, solskinsglad og letlevende. Og Gunnar var en „syg" ditto, en Drømmer, en Tviv-

ler — og voksen. Og dog var der kun seks Aars Forskel paa deres Alder: otteogtyve og toogtyve.

Tage var juridisk Kandidat. Men da han kun havde faaet anden Karakter, læste han om. Han vilde have første. I Familien Banner fik den ældste Søn altid første Karakter til Embedseksamen, og de var Jurister alle; Bedstefaderen havde endogsaa været Professor ved Universitetet; saa der var „Traditioner". Og allerede som Student havde den unge Banner ved Faderens Indflydelse faaet midlertidigt Arbejde i Ministeriet. Og han havde under den gamles Sygdom og i den nærmeste Tid efter hans Død næsten været uundværlig deroppe paa Kontoret, saa godt havde det vist sig, at han var inde i Forretningerne. Han kunde godt straks efter sin Eksamen være bleven fast ansat med Udsigt til hurtigt Avancement: men han var ærgerrig og vilde kunne stige til de højeste Poster, hvorfor han foreløbig nøjedes med det „midlertidige" og læste af al Kraft for igen at gaa op til Eksamen om Foraaret. Man sagde, at han sad med Fødderne i koldt Vand for at kunne holde sig vaagen til langt ud paa Natten.

Syv Søskende havde han, fire Brødre og tre Søstre. Og da han var af en gammel, patricisk Embedsmandsslægt, ansaa han sig ved Faderens Død som Familiens mandlige Overhovede. Han havde taget den gamles Stue i Besiddelse og sad nu der omgivet af høje, bogfyldte Reoler og i en magelig polstret Armstol foran et vældigt mahognitræs Skrivebord og gav sin Husstand Audiens.

Gunnar havde ofte frydet sig ved at se ham i hans Værdighed derhjemme uddelende Raad og Formaninger og lette Ørefigen til de mindre Bannere, der larmede omkring i Huset. Og Fyren forstod at sætte sig i Respekt. Men dog kunde han undertiden lade et Par Ord falde om, at alt dette Familieri trættede og distraherede ham. Og hver Gang raadede Gunnar ham til at flytte bort fra det hele. Saa lo han og sagde:

— Ja, jeg skal virkelig tale med Moer derom. Jeg kan jo sige, at det er Dig, der mener, at det er det rigtigste!

De havde gjort hinandens Bekendtskab paa en Trappegang, Gunnar og Tage. Det var, medens Gunnar endnu var ved Boghandelen. Han havde dengang et Kvistværelse hos en Præsteenke, Fru Petersen, paa gamle Kongevej Nummer 98. Og lige overfor, paa den anden Side Trappen hos en Kul- og Brændehandler, boede Tage Banner, stud. jur., som der stod paa Visitkortet paa Døren.

Til at begynde med havde Gunnar ærgret sig over dette fine, adeligt klingende Navn. — Og han havde fast besluttet ikke at ville have noget med denne „Vigtigper" at gøre. Men saa en Aften han kom sent hjem fra Manuduktøren (han læste til Artium, samtidig med at han passede sine Pligter i Bogladen), stod der udenfor hans Dør et smilende, lyslokket og blaaøjet Drengebarn med Studenterhue paa og hilser:

— Er det ikke Hr. Warberg?

— Jo.

— Mit Navn er Banner.

— Hum . . . .

— Jeg har været ovre hos Dem, men De var ikke hjemme! Hør, De kunde vel ikke være saa god at laane mig lidt Tobak? Jeg venter et Par Kammerater i Aften, og nu ser jeg, at der er ikke Spor. Og Tobakshandleren har lukket. Kunde De ikke laane mig lidt, bare til i Morgen.

Gunnar skævede til Fyren. Han saa' slet ikke adelig ud: en tætsluttet, noget kantet Figur, et rødmusset, frisk Ansigt og store, kloge Øjne. Nej ikke Spor af adelig.

Saa mumlede Gunnar noget om, at han skulde se ad. Og Tage fik saa en fem-seks Haandfulde Tobak af hans Pose.

— Det er ikke noget ekstra, det koster kun en Krone Pundet.

— Og mit koster femoghalvfems! lo Banner — Hør, har De ikke Lyst til at komme over hos mig? — — Spiller De L'hombre?

— Nej.

— Whist da?

— Jeg spiller slet ikke Kort.

— Jamen saa kom over og drik en stille Toddy? De kan jo gaa igen, naar De keder Dem! Aa kom, hva'? Jeg har saa tit villet gaa over og sige Goddag til Dem; men De ser altid saa farlig bøs ud, naar man møder Dem.

Warberg smilede:

— Saa-aa?

— Saa kommer De? Men De maa selv ta' en Pibe med, for jeg har kun tre.

Se naturligvis havde det længe været Gunnars skjulte Ønske at komme i Lag med disse her Studenter, hvis Stand han agtede at træde ind i; men som alle „mislykkede Eksistenser" var han mistroisk og holdt paa sin Værdighed.

Men da han havde spist til Aften (Smørrebrød og Te, som han selv smurte og lavede), gik han dog over og drak en stille Toddy paa Nabokvisten.

Han syntes udmærket godt om Tage, blev ligefrem „forelsket" i ham paa Grund af hans kvikke, friske Ansigt og hans spillende Humør. Og der gik snart ikke en Dag, uden at de besøgte hinanden. Ogsaa ovre i Banners Hjem i Villaen kom han undertiden. Og han befandt sig vel derved. Rimeligvis fordi han her fik tilfredsstillet denne Zigøjnerens momentvise Trang til at sidde i en Families Skød. Ak ja, man er jo til syvende og sidst hverken Skidt eller Kanel!

Men hvorfor boede nu Tage Banner ikke hjemme?

Jo, ser De, den gamle Kammerjunker og Kontorchef var en fornuftig Mand, der endnu huskede sin egen Ungdom (et meget sjældent Tilfælde!). Og da Sønnen havde faaet sin Studentereksamen. sagde Faderen til ham, at han maatte se at finde sig et Værelse i den nærmeste Omegn, da han nu var et voksent Menneske, der ikke længere bestandig skulde rende i Hælene paa Fa'er og Mo'er! Værelset skulde den gamle nok betale; og en Seng, et Bord og et Par Stole kunde han bede sin Mo'er om. Maaltiderne skulde han indtage hjemme i Villaen, thi det var det billigste. Men for Resten maatte han synge og ryge Tobak og spille L'hombre og drikke Punch, lige saa galt han vilde paa sin nye Hybel. Med Læsning behøvede han ikke at anstrenge sig for meget i det første Aars Tid; men han skulde ha' første Karakter til sin Embedseksamen!

Tage fik Taarer i Øjnene, hver Gang han fortalte denne Historie om sin Fader!

Og han fôr rundt og saa' paa Værelser, fløjtende og syngende som en Stær, der ser paa Stærekasser; og fandt til sidst denne Kvist hos Brændehandleren. Fik nogle Møbler hjemme fra og flyttede ind. Og han og Gunnar Warberg gjorde saa hinandens Bekendtskab.

Men nu for et Aars Tid siden var den gamle Kontorchef jo død, og Tage var draget tilbage til Villaen for at indtræde i sin Værdighed som Familiens Overhovede. Den trykkede ham, det havde Gunnar længe mærket. Han havde en fire-fem Timers dagligt Arbejde inde i Ministeriet; og naar han kom hjem, skulde han læse. Og saa var der en Skrigen og en Larmen, en Legen og Kiven af alle de velsignede Guds Børn; og en Snakken og Praten og Refereren og Spørgen til Raads af Moderen og Tanten, saa at den ulykkelige Fyr ofte imod Sædvane var ganske modfalden og mat i Sokkerne.

— — —

Det var en mild og lun Maaneskinsaften i Slutningen af September.

Gunnar stod udenfor paa Vejen og kiggede ind gennem Aabningen i Ligusterhækken. Jo, Striberne laa hen over Plænen, og denne Aften endogsaa bredere og lysere end sædvanlig; thi det ene Vindue stod aabent, og Gardinet var kun halvt trukket for. Han kunde se det øverste af Kakkelovnen og nogle Hylder af Reolerne. Han nikkede smilende hen for sig, gik ind i Haven, hen til Vinduet og slog de tre aftalte Slag paa Vinduesposten.

— Javel, gamle Ven! hørte han Tage sige inde i Værelset. Og et Øjeblik efter viste hans lokkede Hovede sig i det aabne Vindue.

— Adgangen er fri! meldte han i Belejringsstil, med hviskende, hemmelighedsfuld Stemme og store „Gebærder" — Vagtposterne er inddragne; og den sammensvorne aabner Portene paa det aftalte Tegn!

Gunnar gik om til Gangdøren. Og oppe i Entréen stod Tage smilende og bukkende under Gasblusset med Lyset strømmende ned over sine blonde Lokker og sit rødkindede, klarøjede Drengeansigt. En Livsglædens og Ligevægtens Apoteose!

— Brillant! sagde han — brillant, at Du kommer i Aften! Her er Plads til Frakken. Værsgod at træde ind i Hallen! En Pibe, naturligvis? Der i Gyngestolen, kære Ven, der i Gyngestolen! Og Benene op paa Stolen her. Saa! Skal det være en Kognakstoddy eller et Glas Banco? Jeg har lidt Hoste i denne Tid, derfor drikker jeg Banco. Hvad vil Du ha'? Jeg kan vist faa varmt Vand endnu ude hos Ternerne.

Men Gunnar bad om Banco for ikke at volde Ulejlighed.

Der var saa hyggeligt, saa „hjemligt" i dette store, højtloftede Værelse med de mange Bøger i Reolerne langs Væggene og de tunge, folderige Gardiner for

Vinduerne. Og Tæppe var der over hele Gulvet, og Møblerne var gammeldags og solide.

Og saa denne Vært der! dette Solskinsbarn, for hvem Livet laa som en Urtegaard, hvor man blot behøvede at række Haanden ud for at faa den fuld af skinnende Tulipaner og dugfriske, sødtduftende Roser!

Og Gunnar mindedes med et Suk sin tidligste Barndom, hvor ogsaa han kunde sidde med aaben Mund, fuldt og fast overtydet om, at Duer og andet Fuglevildt fløj stegt med Sauce og Kartofler og Ribsgelé og hele Herligheden lige lukt ned i Maven paa ham . . . Det var d e n Gang, ja! Og dog gaves der faktisk Mennesker (der sad jo et!) — „Søndagsmennesker", for hvem dette var Livet fra Vuggen til Graven! medens andre . . . Hvilken himmelraabende Uretfærdighed af den „retfærdige" Gud!

— Smager Bancoen? Er Piben tilpas stoppet?

— Jo Tak!

— Hør, Du, Gunnar: nu flytter jeg!

— Naa!

— Jo, jeg kan ikke holde denne Børnehalløj ud!

— Nej, jeg sagde det jo.

— Ja, og jeg har talt med Fa'r om det . . . Du véd, jeg taler altid med Fa'er derinde, inden jeg falder i Søvn . . . og han sagde, at det var rigtigt. Jeg flytter hen til Fru Petersen igen. Hun bor nu i Valdemarsgade og har akkurat to Værelser staaende ledige.

— Ja naturligvis! Vorherre vidste jo, at Du skulde flytte.

— Ja, han er en Stadska'l, er han! Og de passer mig saa storartet.

— Hvornaar flytter Du?

— Imorgen, iovermorgen, en af Dagene. Værelserne er parate. Du skal jo ogsaa flytte?

— Ja; men u d e n Gudernes Bistand, saa det vil vel falde lidt besværligere.

— Ja det er underligt, smilede Tage glad og tryg

— men jeg har altid saadan et knusende Held med mig! . . . Og saa er jeg bleven forlovet, Du!

— Hva' er Du? spurgte Gunnar og rejste sig halvt op i Stolen.

— Jeg er bleven forlovet.

— Saa for Satan!

— Tak! lo Tage — Ja, jeg vidste jo nok, hvordan Du vilde ta' det, gamle Ven! Du har jo dine fikse Ideer. Aa, men det er saadan en sød lille Pige! tilføjede han med straalende Øjne.

— Ja-a, det er de allesammen til at begynde med!

— Jeg er vis paa, at Du vil synes om hende. Jeg skal sende Bud efter Dig en Aften, naar hun er her!

— Ja Tak skal Du ha'! Hvad hedder hun? Hvem er hun?

— Hun hedder Mary . . . Mary Thomsen.

— En Datter af Professoren?

— Ja.

— En Søster til ham, Orangutangen, Matematikeren, som vi to, Du og jeg, Du og jeg, har gjort saadan et syndigt Sjov med i gamle Dage derovre paa Kvisten?

— Ja, nikkede Tage lidt spagfærdig — men jeg skal jo ikke giftes med ham!

— Man gifter sig med hele Familien, gode Ven, naar man da ikke har ganske ualmindelige Ben i Næsen!

— Du vil vel ogsaa gifte Dig engang!

— Det ske sent! sagde Gunnar og slog Kors for sig.

Og der blev en lille Pavse nu, i hvilken de to Venner bakkede kraftig løs paa deres Piber. Tavsheden afbrødes kun af Tage, der et Par Gange hostede tørt og hult.

— Det er en slem Hoste, Du har.

— Ja, jeg er bleven noget forkølet.

Han drak af sit Glas. Saa vendte han sig pludselig helt om til Gunnar og lagde sin Haand paa hans Ben:

— Du maa ikke være ked af, at jeg har forlovet mig, bad han indsmigrende — Jeg holder virkelig saa ubeskrivelig meget af Mary! Og hun er ogsaa noget af det sødeste og elskværdigste, man kan tænke sig, naar man først lærer hende rigtig at kende. Og Du skal se, hvor hyggeligt Du skal faa det hos os, naar vi engang bli'er gift!

Han havde Taarer i Øjnene, den Kylling!

Gunnar smilede og klappede Vennens Haand:

— Du er et Barn, Tage, sagde han godmodigt — at Du vil ta' Notits af, hvad en anden siger den Sag anbelangende. Er Du bare selv glad og fornøjet og forelsket i Pigen, saa lad Du blot mig vrøvle!

Banner spillede øjeblikkelig en Hopsa med Fingrene hen ad Skrivebordet:

— Ja, det er ogsaa sandt! sagde han fornøjet — Skaal Gunnar! Men jeg vilde nu saa gerne, at I allesammen skulde være glade! Du er nu ogsaa en underlig Støvle, føjede han til — Du er altid meget bedre, end Du lader!

— Naa-aa, det vil jeg ikke sige; men man bøjer sig jo for et Faktum.

— Hvad er Klokken? vedblev Banner og halede sit Ur op af Lommen — Halv Ti. Nu skal Du bare se! Om et Øjeblik skal jeg agere Sættedommer, Du! Rudolph og Oskar har i Dag været oppe at slaas nede paa Kroketpladsen. Det vil sige, det er Rudolph, der har givet Oskar en ordentlig Sinkadus paa Siden af Hovedet med sin Kølle. Du véd, han er saa ustyrlig hidsig. Og nu skal jeg holde Lov og Rettergang over dem. Der er de! Bevar nu Alvoren!

— Jamen . . .

— Næ, bliv bare liggende!

Man hørte Trin ude i Entréen og mumlende Stem-

mer. Døren blev aabnet, og Rudolph og Oskar traadte ind.

Tage vendte sig om mod dem:

— Naa, der er I! Er I færdig med Jeres Lektier?

En mumlende Bejaelse hørtes fra Drengene, der skulede hen til Gunnar.

— Og hvad er saa det, jeg hører af Mo'er? vedblev Banner — Kan I to store Knægte ikke holde Fred?

— Det var Oskar, der — — —

— Det var Rudolph, som — — —

Og nu begyndte begge Gutterne at fortælle i Munden paa hinanden en hel Mængde om Buer og Køller og tabte Slag og løse Krokader og Stikkelsbærbuske, saa man ikke forstod et levende Muk.

— Stille! befalede Tage. Han havde vendt sig helt bort fra Gunnar for ikke at briste i Latter, om han skulde komme til at se hans Ansigt — En ad Gangen! Du først Rudolph!

Den ældste af Drengene, en lang, mager, skummelt udseende Fyr paa en fjorten, femten Aar, traadte et Skridt frem. Han saa' noget fortrykt og trodsig ud; og Gunnar vidste, at han var Familiens Skumpelskud.

— Det var Oskar, der sa'e, at jeg ha'de snydt, begyndte han med en mørk og mumlende Stemme.

— Ja, for det ha'de Du osse! kvidrede den lille bag ham — for Du skubbede til — — —

— Stille, Oskar, til din Tur kommer! afbrød Banner ham — Han sagde altsaa, at Du havde snydt?

— Ja, og saa skældte han mig ud for Rævefredrik og sagde, at jeg hellere skulde flaas og bruges til at fore Pelse med, og saa rakte han Tunge a' mig og sparkede til min Kugle, saa den fløj ind mellem Stikkelsbærerne. Og saa . . . og saa — — —

— Og saa slog Du ham i Hovedet med din Kølle?

— Ja , . . for jeg har ikke snydt mere end han!

— Det er godt! . . . Oskar!

Den lille hoppede frem foran Broderen og stillede sig lige klods op ad Tage, hvem han lignede paafaldende med sit lysblonde Haar, sine Basunkinder og sine blankblaa Solskinsøjne. Han rettede sig og stirrede stift paa sin Dommer. Paa venstre Side af Hovedet oppe under Haaret havde han en stor Bule, der saa' ud som et Søpindsvin. Det var der, Køllen havde truffet. Han var vel en ni-ti Aar. Gunnar ænsede han slet ikke mere, saa ivrig var han for at komme til at forklare sig.

Der spillede et ganske lille bitte Smil om Tages Læber, da han spurgte:

— Naa, saa Du kalder din ældre Broder Rævefredrik?

— Ja, kvidrede den lille med en høj lys Stemme — for det er han da osse, naar han snyder! Han puffede sin Kugle op a' det Hul, Du véd nok, Tage, der er lige foran Midterbuen. Og saa vilde jeg ikke spille med mere, og saa slog han mig lige her oppe!

Han pegede paa Søpindsvinet.

— Du glemmer nok, at Du først rakte Tunge af Rudolph og sparkede til hans Kugle.

Den lille blinkede lidt med Øjnene og rødmede. Men saa stirrede han igen Broderen stift ind i Ansigtet:

— Ja . . . ja, det glemmer jeg nok! stammede han.

— Har Du Latin til i Morgen?

— Ja!

— Hvad har Du for i Grammatik?

— Futurum Activum a' laudare!

— Lad os høre!

— Laudabo, laudabis, laudabit — laudabimus, laudabitis, lauda . . . lauda b a n t!

— . . . bunt! rettede Tage.

— b u n t, b u n t! ja naturligvis! sagde Drengen.

— Naa, sagde Tage og rejste sig — saa kan Du gaa, Godnat! Men husk paa, at den Bule, Du har i Hovedet, den har Du selv fortjent.

— Jamen, Tage — — —

— Hys, ikke mere! Godnat!

Og Banner gav Drengen et let, ligesom kærtegnende Dask paa den ene af hans tykke Kinder.

Da Oskar aabnede Døren og gik, vilde Rudolph liste sig ud med.

— Nej, Rudolph, vent lidt, jeg har noget at tale med Dig om!

Drengen blev staaende med Haanden paa Laasen og mumlede noget hen for sig.

Tage stod med Ryggen mod ham og syntes at søge mellem Papirerne paa Skrivebordet:

— Nu har Du vel set, sagde han, medens hans Hænder stadig blev ved at pusle rundt paa Bordet — nu har Du vel set, at jeg ikke har givet Oskar Medhold, som Du plejer at sige?

Rudolph skulede hen mod ham og mumlede igen nogle Ord.

— Hvad siger Du? spurgte Banner nervøst.

— Jeg si'er, at det er godt, at I snart bli'er fri for mig herhjemme.

Tage vendte sig hurtigt om mod ham:

— Kære lille Rudolph, sagde han og søgte at gøre sin Stemme mild og indtrængende — Du maa dog indrømme, at der her i dette Tilfælde ikke er blevet gjort Dig Uret! Tværtimod! Du som den ældste burde dog ha' saa megen Forstand, at Du ikke bryder Dig om, hvad saadan en lille Fyr siger. Og da i ethvert Tilfælde ikke slaar saa aldeles vildt og i Blinde løs paa ham! . . . Hvad siger Du?

— Nu bli'er I jo snart allesammen fri for mig! mumlede Drengen igen.

Banner sukkede og strøg sig med Haanden over Panden:

— Ja, saa kan Du gaa, Rudolph. Godnat!

— Godnat, mumlede Drengen og sneg sig ud.

Da Døren var lukket, vendte Tage sig om mod Gunnar:

— Jeg kan . . . jeg v e d ikke, hvad jeg skal gøre ved den Dreng! sagde han og vred i Fortvivlelse sine Hænder — Han ødelægger det hele for mig! Nu saa' Du da selv, Gunnar, at jeg behandlede ham saa mildt, saa mildt! Han skulde jo haft en Dragt Prygl; men d e t nytter slet ikke. Og jeg k a n heller ikke prygle. Jeg synes, det er saa sørgeligt! Jeg har prøvet det én Gang, og saa endte det med, at vi tudede lige højt begge to; og det er jo latterligt! Hvad vilde Du? Hvad vilde Du gøre?

— Ja-a, sagde Gunnar langsomt — man skulde jo ofre megen Tid paa ham, tale med ham, komme til at holde af ham. Men har han ikke altid gaaet for Lud og koldt Vand herhjemme — undskyld?

— Jo! det er jo netop Ulykken, Du! Ingen har kunnet lide ham. Fa'er ha'de ikke mindste Interesse af ham og knubsede ham, naar der var noget i Vejen. Og Mo'er og Tante skældte ham ud. Ja, Mo'er har endogsaa fortalt mig engang, at straks, da han var født, og Madammen lagde ham paa Sengetæppet foran hende, vendte hun Ansigtet bort og sagde: tag ham igen, tag ham væk, jeg kan ikke taale at se ham, jeg kan ikke lide ham!

. . . Det er underligt, hva'?

— Ja-a, men der er jo saameget meningsløst trindt omkring os! . . . Holder Du heller ikke af ham?

— Nej oprigtig talt! Vi er jo saa forskellige! Men jeg søger altid at være retfærdig. Jeg holder snarere med ham, som Du saa'. Men hvad tror Du, der bliver af saadant et Menneske?

— Véd ikke. Rimeligvis sender I ham ud af Landet, eller han løber sin Vej. Maa skøtte sig selv, svømmer ovenpaa en Tid og gaar saa til Bunds som Skraldevognskusk eller Lommetyv i New York eller Chicago. Jeg har selv en Broder, eller jeg har da for Resten to,

som gør i den Branche. Vore Forældre har sat for mange Børn i Verden, de har ikke kunnet overkomme dem . . . Jeg syntes, Rudolph talte om, at I snart blev fri for ham?

— Ja, sagde Banner rødmende — han skal jo konfirmeres til Foraaret, og saa har vi faaet en Ansættelse til ham ved det store nordiske Telegrafselskab i London: Direktøren er en Ungdomsven af Fa'er.

Gunnar smilede:

— Naa, I har allerede været betænkt paa Deportationen!

— Tage lagde sin Haand paa Warbergs Arm og saa' ham ængstelig ind i Øjnene:

— Ja, er det urigtigt af os, Du? er det ondt af os? Men hvad skal vi gøre? Han ødelægger hele Hjemmet her for os! Synes Du, at det er min Pligt at ofre Tid og Arbejde og maaske min egen Karriere for at ta' mig af Rudolph? Jeg tror det ikke! Fader sagde engang til mig: Se først selv at blive til noget, saa kan Du bedre hjælpe dine Søskende! Og jeg synes, Fa'er har Ret. Jeg syntes altid, Fa'er ha'de Ret! Hvad kan det nytte, at jeg gaar hen og forspilder min egen Fremtid? Saa bliver vi bare t o ulykkelige Mennesker! For jeg tror ikke, at j e g kan stille noget op med Rudolph. Hvad siger Du?

— Jeg siger, som din kloge Fa'er, lille Tage; arbejd Du foreløbig for egen Regning, det er baade det fornuftigste og det rentableste.

— Du er dog spydig?

— Paa ingen Maade, kære Ven! paa ingen Maade! Synes Du, jeg er „spydig", som Du siger, saa er det „Livet" jeg harcellerer lidt over. Du gode Gud, skulde man bistaa med Raad og Daad alle de sørgelige Stakler, der tridser rundt paa Gader og Stræder, saa maatte man etablere en „fri Consultation" fra seks Morgen til tolv Nat; og saa vilde det endda ende med, at man spillede baade aandelig og legemlig fallit, og at der

bare blev én ulykkelig mere, som Du siger! Alt, hvad vi kan gøre i den Sag, og hvad vi bør gøre, er, ikke at haane disse Mennesker, ikke at anse os for „bedre" end dem!

— Jamen Du hjælper dog din Fætter Benjamin, „Mette", som Du kalder ham!

— Hjælper? aa ja, nikkede Gunnar — jeg stikker ham en Krone ud engang imellem, og gi'er ham et Raad, som han ikke følger. Men det er ogsaa noget helt andet, vedblev han — for saasnart dette mystiske med at „holde af" spiller ind med, saa gaar alle Teorier fløjten. Og jeg holder nu af „Mette"! Han er en mærkelig Fyr, en galgenhumoristisk Sjæl. Jeg forsikrer Dig, at ha'de jeg mange Penge, vilde jeg dyrke ham i Renkultur, bare for at se hvor vidt han i Ordets bogstavelige Forstand kunde drive det!

— Jeg vilde ønske, jeg var saadan som Du! sagde Banner tankefuld.

— Ih, Gud Fader bevares! lo Gunnar.

— Jo. for der er slet ikke noget ejendommeligt ved mig. Jeg er saadan lige ud ad Landevejen.

— Du! sagde Gunnar — Du er s'gu „ejendommeligere" end de fleste af dine ærede Samtidige, ti Du er et „lykkeligt" Menneske!

— Ja, det er jeg! sagde Tage med Overbevisning.

— Ja, og vi andre er ved at blive chromgule af Misundelse!... Men da man nu engang ikke kan skabes om, saa er jeg for min Part bare glad ved, at Du laante det Fjerdingspund Tobak af mig i sin Tid derovre paa Dydens gamle Kongevej! Skaal Du, Baumlærke!

Og Vennerne klinkede og trykkede hinandens Hænder og var ganske sentimentale af gensidig Kærlighed og Agtelse.

Saa kom der En løbende med smaa trippende Skridt gennem Entréen. Døren blev slaaet op, og en lille Gut

paa en syv-otte Aar kom springende ind. Han var lysblond som Tage og Oskar, men finere, elegantere af Skabning. Og hans Øjne var store og dybt mørkeblaa. Et hysterisk Kvindfolk vilde sige, at han lignede en „Engel"; og sød var han unægtelig.

— Men Thorkild, er Du ikke i Seng endnu? spurgte Banner forundret.

— Nej, Mo'er sa'e, at jeg gerne maatte blive lidt længe oppe i Aften?

— Saa-aa? Men gaa nu ind i Seng!

Thorkild delte Soveværelse med Tage. Og Rudolph og Oskar havde Sovekammer og Læsestue sammen.

— Hvem er det, der ligger i Gyngestolen? spurgte Drengen.

— Det er Gunnar. Kan Du ikke kende ham?

Thorkild løb hen til Gyngestolen:

— Er det Dig, Gunnar? Godaften! Jeg kunde ikke se Dig.

— Godaften, Thorkild den høje! smilede Gunnar og klappede Drengens Haar — Naa, hvordan har Du det?

— Godt. Har Du no'en Frimærker til mig?

— Nej, skam ikke i Aften, lille Ven! Jeg har glemt dem hjemme.

— Nu har jeg femhundrede!

— Naada, det var svært!

— Sig nu Godnat, Thorkild, sagde Tage.

— Godnat! sagde Thorkild og bukkede chevaleresk.

— Godnat, Thorkild den høje og sov vel!

Drengen fôr hen til Banner og slog sine Arme om hans Hals:

— Godnat gamle, gode Tagemand! sagde han.

— Godnat, min Dreng, sagde Tage og kyssede ham — Hvad Tid skal Du op i Morgen?

— Syv!

— Saa husker Du nok at være stille!

— Jeg skal være saa stille, saa stille! Li'saa stille

som saadden! sagde han og viste en halv Tomme med Fingrene.

— Aa dit Vrøvl! lo Broderen og daskede ham over Haanden — Gaa nu ind og læg Dig!

Og Thorkild forsvandt bag Døren til Soveværelset.

Men ikke to Minutter efter kom han hoppende ind igen fuldstændig afklædt i sin stumpede kortærmede Skjorte, der var nedringet som en Chemise.

Han stillede sig op midt paa Gulvtæppet, slog ud med Armene og begyndte at deklamere:

Dengang jeg drog afsted,
dengang jeg drog afsted,
min Pige vilde med — — —

— Vil Du se, Du skrupper ind med Dig! truede Banner.

— — — ja min Pige vilde med!

Gunnar lo, og Tage lo med, men sagde dog, idet han gjorde Mine til at rejse sig:

— Nu skal jeg minsandten komme og varme din Ende!

— — — Det kan Du ej min Ven,
jeg gaar i Krigen hen;
og hvis — — —

— Nu s k a l da . . .! udbrød Tage og rejste sig i en Fart og greb en Lineal paa Skrivebordet.

Men Thorkild sprang op i Gyngestolen til Gunnar og puttede sig, saa godt han kunde, ned under hans Arm. Der laa han og smaalo og tittede op paa Broderen, der stod med Linealen hævet til Slag.

— Nej, Du maa ikke slaa, Du maa ikke slaa, Tagemand, Du maa ikke slaa!

Drengen sprællede med sine nøgne Ben op i Luften.

— Vil Du saa se, Du kommer i Seng, dit lille Utyske!

— Ja, ja, ja! men Du skal først lægge Linjalen, Du skal først lægge Linjalen!

Banner kastede Linealen hen paa Bordet.

— Kom saa!

— Jeg vil ride! sagde Drengen saa — Du skal ride mig ind!

— Aa din Plageaand!

Men Tage satte sig alligevel paa Hug ned ved Gyngestolen, og Gunnar hjalp Drengen op paa hans Skuldre. Der sad han saa gnistrende fornøjet med et Ben paa hver Side af Broderens Hals og med sin ene Haand trykket fast mod hans Pande; Øjnene skinnede ligefrem, og hans smaa hvide Tæer krummede sig af Glæde.

— Nu skal vi ha' Heine! sagde Tage og stillede sig op midt ude paa Gulvet — Lad nu Gunnar faa Heine, Thorkild!

Og Drengen slog ud med sin ene Arm og deklamerede:

Wer zum ersten Male liebt,
sei's auch glücklos, ist ein Gott!
Aber wer zum zweiten Male
glücklos liebt, der ist ein Narr!

Ich, ein solcher Narr, ich liebe
wieder ohne Gegenliebe.
Sonne, Mond und Sterne lachen,
und ich lache mit — und sterbe!

— Bravo! lo Gunnar og klappede i Hænderne — Har Du lært ham den, Tage?

— Ja. Det var ifjor, da jeg elskede Johanne — ohne Gegenliebe! . . . Men nu har jeg jo Mary! Et Hurra for Mary, Thorkild!

— Hurra-a-a! skreg Drengen.

— Og saa galopperede Tage med ham ind i Sovekammeret.

VI

En Dag, Warberg kom hjem fra Skolen, laa der paa hans Skrivebord en stor blaa Konvolut. Ingen Udskrift. Der stod bare: Læs dette! Sif kommer paa Fredag.

— Hvordan var det Brev kommet til at ligge her? Siden han var flyttet ned fra Kvisten, havde hun ikke længere Nøgle til hans Lejlighed . . , Benjamin? Nej, han havde heller ingen Nøgle! Saa havde hun vel faaet Værten til at lukke sig op. Hun manglede jo ikke Mod.

Han løftede Konvolutten op og lod den dumpe ned paa Bordet igen:

— Rimeligvis atter et af disse „Proverber", som hun vandrede rundt til Teaterdirektørerne med og fik Fribilletter paa, og som han atter og atter maatte forsikre hende om var „særdeles talentfulde", skønt han paa en Prik havde kunnet paapege hende, at det havde hun stjaalet fra den Forfatter og det fra den og det fra den! . . . Men Du maa jo læse det, mumlede han — Du maa jo læse det! . . . Om man vidste, hvilken sølle Nathue Du i Grunden er!

Han tog sin Overfrakke af og hængte den fra sig i Entréen. Saa halede han op af en af Lommerne i den en lille trind Pakke i hvidt Papir. Det var to smaa Blodpølser, han paa Vejen hjem havde været inde at købe i en Slagterbutik. Det gjorde han undertiden, naar han ikke havde Penge nok til at købe Billetter for paa Spisekvarteret. Han stegte saa Pølserne over Spritapparatet ude i Køkkenet og fortærede dem med Puddersukker til. Saa lavede han sig en Kop Kaffe. Og saa havde han dineret.

Saasnart han i Dag havde spist, og Kaffen var færdig, stoppede han sin lange Pibe og stillede Koppen hen paa en Stol foran „Chaiselonguen".

Derpaa tog han Konvolutten og skar den op:

— Nej denne Gang var det s'gu en Novelle!

Han bladede i Papirerne:

— Seks og tyve Sider! . . . Hvad hedder den? . . . „En Lighed" . . . Ja, det vil jeg s'gu gerne tro!

Saa lagde han sig paa Chaiselonguen, røg og læste:

Det var forbi. Alt det, som i Aar havde været hendes Lykke og Liv. Han havde bedt, og hun havde givet. Da Rusen var forbi, begyndte Forholdet at kede ham, han blev kølig og hensynsløs, fandt altid saarende Ord, tillagde hende slette Egenskaber og skjulte til sidst slet ikke, at han helst ønskede, det maatte brydes. En Dag fik hun saa et Brev, hvori han udtalte, at han ikke mere vilde se hende, og omtrent samtidig erfarede hun, at han stod i Kærlighedsforbindelse med en anden Kvinde.

(Det er nu foreløbig Løgn! mumlede Gunnar, der straks var paa Sporet:)

Nu var det forbi, hun havde givet alt og mistet alt. I nogle Maaneder sørgede hun som en afsindig, hendes Hjerne arbejdede Nat og Dag med dette ene Ord „forbi", men der var ingen Hjælp i det, ingen Hjælp i hele Verden — det var forbi og kom aldrig igen.

Saa mødte hun en Dag Aage.

Han var 20 Aar . . .

(Ho, ho!)

Han var 20 Aar; hun havde truffet ham for et halvt Aar siden, og han havde den Gang med barnlig Heftighed tilstaaet sin femaarige Lidenskab for hende, hvorledes han havde drevet rundt paa Gaderne i Feber for at møde hende, at hans første Ungdom var gaaet hen med Længsel efter hende.

Der havde været noget usigelig rørende ved ham, som han havde staaet foran hende med sine store blaa

Barneøjne; der var en stille, levende Længsel i dem, som kun vovede sig til Tilstaaelse, ikke til Bøn.

Og med et eneste Ord skulde hun slaa denne friske, unge Følelse til Jorden.

Hun havde taget hans Hoved mellem sine Hænder og kysset hans lyse Haar, og saa havde hun sagt det — at hun var forlovet.

(Yndigt! mumlede Gunnar — Henrivende! Hyrdepoesi!)

Han havde blot set paa hende, holdt fast om hendes Haand og sluppet den.

Hun havde ikke set ham efter Bruddet med Kai, og han vidste rimeligvis intet om det.

Mon han elskede hende endnu! Hun ønskede det næsten; hun længtes efter at høre kærlige, varme Ord igen — blot noget, som kunde adsprede hende, fylde ud den døde Tomhed i hendes Sjæl, bringe i Forglemmelse den Smerte, hun stadig følte over Kais Bedrag.

(Den Satan! At hun tør! Mit Bedrag! Jeg stoppede mig saagu da ikke ud! . . . Men videre. Det er virkelig interessant:)

Da Aage saa' hende, kom han straks hen og hilste.

„Men, kære Frøken, hvor De ser daarlig ud — De er bleven mager . . .

(Ha, ha! brast det ud af Gunnar — Det tror Fanden!)

. . . har De været syg?"

„Ja — nej — ikke syg, men jeg er i daarligt Humør — det vil sige, jeg har været det. Nu er det forbi", føjede hun til med et nervøst Smil.

„Nej, De ser sletikke morsom ud."

„Morsom" — hun lo lidt haardt — „nej — — jeg morer mig heller ikke." Hun sænkede Stemmen. „Det er saa trist det hele."

„Aa nej, lad nu være med at være sørgmodig — det er saa kedeligt."

„Ja, naar De først faar levet det igennem, som jeg har levet, saa er De vist heller ikke „morsom" mere."

„Nej men Herregud — alle Mennesker er sørgmodige — det er ikke til at holde ud."

„Der er jo ingen Grund til andet," sagde hun og trak op i sine Handsker.

(Meget godt!)

„Nej Frøken, nu er De affekteret — De har da virkelig ikke noget at sørge over."

Hun saa' op paa ham, medens der gik et underligt Smil over Læberne.

„Tror De ikke?"

„Nej." Han lo bittert; saa gik der nogle Minutter i Tavshed.

„Lad os gaa lidt ind i Ørstedsparken og sætte os i Solen — aa gaa med — jeg elsker Solskin."

„Ja, det husker jeg — naar bare Solen skinner, er De i godt Humør."

De gik ind i Parken og satte sig lige i den stærkeste Sol; han trak Hatten ned i Øjnene og stak Hænderne i Lommen. Da de havde siddet lidt, sagde han pludselig:

„Jeg har længtes forfærdelig efter Dem i Sommer — — uh, jeg havde det saa kedeligt derovre paa Fyn."

„Naa, det var derfor."

„Aa De véd godt, at jeg holder meget af Dem."

„Endnu?"

„Ja — — — momentvis."

„Naah!"

„Ja Herregud, man kan da ikke blive ved at gaa og fortæres af Kærlighed til en Kvinde, der ikke bryder sig om En."

„Jeg bryder mig meget om Dem."

„Ja-a, men det er kedeligt paa den Maade. — — Hvordan har Deres — Ven det?"

„Godt — antager jeg."

„Piner han Dem endnu?"

Hun svarede ikke.

„De fortalte mig lidt om det en Dag, De var i daarligt Humør."

(Hyit! fløjtede Gunnar. — Der kom hun nok til at forskrive sig!)

„Ja jeg husker det; nej, han piner mig ikke mere, det er forbi — det hele er forbi." Hun saa' frem for sig, Øjnene blev blanke, og det sitrede som Graad om Munden. Men Aage sprang op, snurrede sig rundt som et Barn, for saa hen og kyssede hende paa Kinden.

„Men Aage dog!"

„Ja, men jeg blev s'gu saa glad" — og han snurrede rundt igen — „nu kan vi jo faa det forfærdelig rart — hvor jeg er glad!"

„De tænker kun paa Dem selv, Aage — De er glad nu, men De har ikke en Tanke for, om jeg har lidt ved dette Brud."

Han satte sig hen og tog hendes Haand i sin.

„Aa jo — men jeg troede egentlig ikke, De brød Dem videre om ham. Naar man saadan er bleven plaget, saa synes jeg, det maa gaa over."

„Ja — engang — men førend det kommer saa vidt!"

„Nej nej — nu maa De ikke blive trist igen — jeg er saa glad."

Hun vilde gerne have fortalt ham lidt om de sidste Maaneder . . .

(Se nu her! tænkte Warberg — „De sidste Maaneder!" . . . Vi har ikke engang været en Maaned borte fra hinanden. Og hun har rimeligvis ladet sig karessere af „Aage" otte-fjorten Dage efter, at jeg var rejst!)

. . . om det hun havde lidt, om den dræbende Tomhed, der nu var i hendes Liv, men hun følte, at han kun havde interesseret sig for hendes Forhold til Kai, fordi det spærrede Vejen for ham; nu, da det var brudt, tænkte han ikke mere paa det, han var blot glad, at Hindringen var borte.

„Jeg maa gaa — Klokken er fire."

Han rejste sig med et Suk og slentrede tavs og mismodig ved Siden af hende.

„Kan vi ikke blive sammen i Dag?" spurgte han forknyt — „jeg har det saa trist derhjemme paa Værelset alene — De véd jo, jeg er Uvenner med min Familie, fordi jeg skriver i det Blad . . .

(Jeg tænkte s'gu nok, det var ham! Han spiller sandelig sin Rolle godt! I skal se, det ender med . . . naa!)

. . . Vennerne bryder jeg mig ikke noget om — kun om Verner, og han er rejst. Jeg er saa glad over, at jeg har truffet Dem og over at — — Hvorfor kan De nu ikke være lidt god ved mig? — Nu har De jo Lov til det.

Hun saa' paa ham, paa hans dybe blaa Barneøjne . . .

(Puhh, disse Barneøjne hos voksne Mandfolk, som alle „Forfatterinder" skriger paa!)

. . . paa hans smukke lyse Haar; der laa noget træt og hjælpeløst om de halvtaabne Læber, der bad om lidt Glæde blot for et Par Timer — og hun fik den samme Lyst som for et halvt Aar siden til at tage dette Barnehoved . . .

(Der er det s'gu igen).

. . . mellem sine Hænder, stryge rundt i hans Haar med sine Læber . . .

(Føj, føj!)

. . . klemme hans smalle Kinder mellem sine Fingre og kysse denne blege, frygtsomme . . .

(Barnemund! . . . ja naturligvis! — Sikke Lyster for en Sorgens viede Præstinde!)

. . . Og hvorfor skulde hun ikke være god ved ham, han havde dog været saa trofast — — — og, ja hun vilde ind i noget andet, bare for en Tid — ikke noget alvorligt, bare glemme, glemme denne fortærende Jam-

mer, der aldrig'tav, denne isnende Tomhed, der aldrig talte — —

(Meget godt!)

. . . andre Ord skulde lyde i hendes Øre, andre Kys viske de gamle ud. Hun vilde haane sine varme Følelser og sin Smerte — — ak, nej nej, hun vilde blot glemme, glemme bort for et Øjeblik og saa begynde at lide igen.

Hendes Haand hvilte i hans.

„Farvel," sagde hun, „jeg gaar i Teatret i Aften, dér kan vi ses — De kan faa Lov til at følge mig hjem — — — er jeg saa god?"

„Ja, De er forfærdelig rar — men —"

„Men?"

„Men det er saa lidt — — aa, kan De ikke gaa lidt tidligt derfra?"

„Kl. 10?"

„Nej — 9."

„Ja ja da, kom saa Kl. 9."

Han sprang i Vejret af Henrykkelse.

„Hvor De er sød — jeg elsker Dem, elsker Dem, tænk paa sjette Aar."

„Hvorlænge kan De blive ved endnu, tror De?"

„Saalænge De vil."

„Og naar jeg ikke længer vil?"

„Saa bliver det momentvis igen — — — aa men De er saa dejlig, dejlig — — —."

„Tys, Aage dog — gaa nu."

Og hun slog efter ham med Paraplyen . . .

(Ah, ha, Skælmsmester!)

. . . „Iaften, iaften — dejlige — Kl. 9."

Hun nikkede og gik.

* * *

— Det kan ende med allehaande, tænkte Gunnar og stoppede Tobakken ned i sin Pibe — med Allehaande

og Nellikepeber! som Mor sagde i gamle Dage . . . Det er egentlig ret „pikant“ at ligge her og læse en skøn Sjæls, eller rettere: et skønt Legemes Bekendelser! . . . Hvor hun er sanselig, det Pigebarn. Hvordan var det, der stod: stryge rundt i hans bløde Haar med mine Læber! Og hun tror s'gu fuldt og fast, at det er lutter Sorg og Kval og Kvide, der faar hende til at foretage disse Strygninger! Det er det farlige ved Fruentimmer, at de ogsaa lyver for sig selv! det er derved, at de bliver absolut uimodtagelige for Fornuft og Forædling . . . Hæ, det er jo ikke første Gang, at Frøken Fernanda kaster sig i Armene paa en Aage „for at trodse og glemme“! . . . Men saasnart jeg blot giver hende et Ord, et Vink, vips, saa er hun i mine Arme igen . . . Skulde det være, fordi hun alligevel kun „elsker“ mig? . . . Naamen videre i Romanen:

Da hun Kl. 9 kom ud fra Teatret, stod Aage i Forsalen.

„Det regner,“ sagde han helt ynkelig — „vi kan ikke spadsere i det Vejr.“

„Nej, det er umuligt jeg maa tage Sporvognen . . .

(Hæ! nu tror hun naturligvis, at hun har beriget det danske Sprog med: a t t a g e S p o r v o g n e n!)

. . . saa venter vi til en anden Dag.“

„Nej, det er ikke kønt af Dem, nu har jeg glædet mig i alle disse lange Timer — jeg har intet kunnet bestille, har ingen Ro haft paa mig, blot fordi jeg skulde træffe Dem — og saa vil De gaa strax.“

„Ja, men kære Barn, der er jo intet andet at gøre.“

(B a r n, der har vi det! Det er „Lammekød“, disse halvgamle Piger vil ha'!)

„Jo — De kunde godt gaa hjem med mig — — aa gør det — hva'?“

(Hun gør det s'gu nok, „Aage“! Hun gør det s'gu nok, „mit Barn“!)

„Nej Aage — saa uforsigtig tør jeg ikke være.“

(Haa, haa haa-aa!)

„Aa, naar De kunde besøge h a m, kan De saamænd ogsaa gaa op til mig."

„Det var noget helt andet; men lad os ikke tale om h a m, det sætter mig i daarligt Humør."

„Vi kunde have det saa rart! Herregud, hvad gør det dog — vi sidder der en Timestid, til Regnen er holdt op; jeg læser noget for Dem — De ryger en Cigaret, og — — gaa nu med? Kan De ikke unde mig den Glæde? Husk paa de fem Aar — det fortjener da virkelig en Belønning."

Hun stod lidt og saa' paa ham — han saa' saa forknyt ud — hvor han dog egentlig var køn og sød og naturlig!

Hvorfor skulde hun ikke gaa med ham?

(Nej, hvorfor Satan skulde hun ikke gaa med ham?)

Hun havde virkelig Lyst til det.

(Ja, det tror jeg!)

Ja, jo glemme!

Kaste sig ind i noget, kvæle den dumpe Smerte inden i hende — den, som aldrig tav!

Aa, om hun blot var letsindig!

(Føj for Fanden! sagde Warberg højt — hvor det Kvindemenneske spiller Komedie for sig selv!)

Hun vilde gaa fra den ene til den anden, der var nok, der attraaede hende! Hun vilde stille dem alle tilfreds; naar de blot hjalp hende med at dræbe det andet, saa gav de hende tilbage til Livet.

Men vilde hun saa ikke foragte sig selv?

(Gu' vilde De ej, Frøken Møller!)

. . . Snak, Snak, naar hun gjorde det for at redde sig! Hun maatte døves, drages ind i noget nyt, eller ogsaa forgaa: hun kunde ikke mere sidde derhjemme og stirre paa de fire Vægge, de samme Billeder, de samme Møbler, de samme Tanker! — de evindelige, søvnløse Nætter med Lampen paa Bordet og Bogen, hun aldrig blev færdig med. Og de hvileløse, søvntunge Dage, hvor hun vandrede frem og tilbage fra Sofaen til Lænestolen, klemmende sit Hoved med Hæn-

derne for dog bare at føle noget; denne trælsomme Sliden Dagen op! Nej hun kunde ikke mere!

(O Herman Wessel, hvorfor er Du død!)

Om hun blot fik Glemsel en Time om Dagen, blot en Drøm om Natten, hvor hans Ansigt ikke var med, tæt op til hendes med Øjne og hviskende Ord, som blev til Løgn, naar hun vaagnede — — —

Gunnar var kommet i en ligefrem ovenud gemytlig Stemning. Han gav sig til at fløjte Melodien til: Ach du lieber Augustin.

Saa tog han sig en Slurk Kaffe og læste videre:

„De tvivler, saa vinder jeg," udbrød Aage fornøjet, da hun havde staaet og set paa ham uden at svare — „De gaar med — ikke?"

„Naa ja — jo, jeg gaar med — er det langt?"

„I Hejbergsgade."

De naaede Porten, kom uset ind og stod endelig sikkert i Stuen.

„Det er bedst at rulle ned, inden jeg tænder Lampen — her er Genboer."

Han gik roligt og langsomt fra det ene Vindue til det andet, indtil alle Persiennerne var faldet; saa tændte han Lampen og to Lys paa Skrivebordet. Hun følte sig saa tryg ved at se ham gaa saa rolig omkring; han var hverken nervøs eller febrilsk, det var ganske, som han modtog en Kammerat.

„Hvor her er nydeligt" — sagde hun, idet hun satte sig i en blød, polstret Lænestol — „hvor har De pludselig faaet Raad til at bo saa elegant?"

„Jeg har ikke Raad til det, men, Herregud, jeg kunde ikke mere holde ud med de to Træstole, Hestehaarssofaen og den egemalede Seng! De eneste, der gad besøge mig i det Hul, var mine Kreditorer. — Naa saa — 35 Kr. om Maaneden, det er da egentlig billigt — jeg klarer mig da — det er dejligt at have nogenlunde godt med Penge."

„Ja De er glad bare De har Solskin og Penge."

„Og Dem," sagde han og løb hen og kyssede hende paa Halsen.

(Uf, sagde Gunnar og gyste — at han vil røre ved den Hals!)

Hun saa' smilende paa den unge Mand og rystede paa Hovedet.

„De vilde jo læse noget for mig."

„Ja, men først maa jeg sørge for min Gæsts Behageligheder."

Han stillede en Flaske Vin og Kransekage hen for hende.

„Men Aage dog, De vidste jo ikke, at det blev Regnvejr!"

„Jo, det regnede allerede Kl. 8!"

„Og saa „Meneser", min Yndlingsdrik!"

„Ja, det vidste jeg; De fortalte mig en Gang, at — — naa — drik nu, spis, og her er Cigaretter, saa læser jeg."

Han tog et Manuskript og begyndte. Men hun hørte slet ikke paa ham.

Dette l i g n e d e altfor meget.

Det var jo kun rent ydre Ting, men det samlede tusind Minder i hende, om hende, Minder, som fik Taarerne frem i hendes Øjne. Saaledes havde hun siddet saa ofte med h a m! Den samme Vin, Cigaretter, Lænestolen, og saa ham, der læste.

Det var, som en af hendes lykkeligste Dage levede op igen — — eller drømte hun?

Stemmen lød der ved Siden af hende, blød og dæmpet — det var ogsaa h a n s Stemme.

Hun hengav sig saa helt til Erindringen, at hun et Øjeblik syntes, den var bleven til Virkelighed. Hun sad med lukkede Øjne, hørte ikke, han holdt op med at læse, saa' ikke, han rejste sig og lagde sig ned foran hende; først, da han tog hendes Haand og kyssede den, fôr hun sammen.

„Det var saa kedeligt at læse, det er tusind Gange

bedre at sidde her og kysse Deres Haand, deres dejlige, hvide Arme!"

Et Sekund saa' hun næsten forvildet paa ham, saa lukkede hun igen Øjnene.

Ogsaa d e t t e!

Hvor tit havde h a n ikke afbrudt Læsningen og kastet sig ned foran hende, slynget sine Arme om hendes Liv og presset Hovedet mod hendes Bryst!

Og nu laa Aage der!

Var det Aage — eller — — —

„De maa ikke jage mig bort," bad han og bøjede sit Hoved ned i hendes Skød.

„Nej bliv kun" — hviskede hun — „aa, hvor jeg har det godt."

„Jeg vil aldrig svigte Dem — aldrig — jeg skal være saa god — saa god — og kære, kære Frøken — Minna — naar jeg nu bliver til noget — for det gør jeg, naar De holder af mig — vil De saa ikke gifte Dem med mig?"

(Den ulykkelige!)

Der løb en Taare ned ad hendes Kind — han forstod hvorfor — forstod, at en anden havde sagt hende de samme Ord endnu mere indtrængende, og at han alligevel havde svigtet.

Han tog Taaren bort med sin Haand . . .

(Hæ, hæ!)

. . . og som Svar paa hendes Tanker gentog han med en barnlig, troskyldig Stemme:

„Jeg vil aldrig svigte — aldrig pine Dem."

Hun smilede, men Smilet gjaldt ikke ham, det var til en andens Ord, hun havde lyttet — til gamle kendte, angerfulde Ord — — hun blandede Drøm og Virkelighed sammen: Kai og Aage — hun lullede sig ind i Ligheden, vidste ikke at skelne mellem dem, eller v i l d e ikke rive sig ud af Illusionen, der havde bragt hendes gamle Kærlighedsdag frem som et Fata Morgana.

Hendes Sanser var saa bedøvede af Erindringen — hendes Vilje saa slappet af Sorg — hendes Længsel efter h a m saa stærk, at hun lod Fantasien tumle saa vildt, den vilde. Hun tørstede efter et Øjeblik i Kais Arme, og selv om dette kun var Indbildning, saa fortryllede, lammede den hende, saa hun ikke mere vidste at skelne klart; Tankerne greb afsindigt om dette korte Nu . . .

(Jeg tror, der er mange Fruentimmer, der vil finde dette her yndigt og særdeles sandfærdigt!)

. . . hidsede Ligheden mere og mere frem, og da han kyssede Smilet bort fra hendes aabne Læber, skælvede hun af Lykke (— „en fjern forsvunden Lykke", stod der efter en Tankestreg! Men det var dog strøget ud).

Hun tog om hans Hoved som i Drømme, drog det nærmere og nærmere til sig, og saa hviskede hun med en Søvngængers fremmede, tonløse Stemme:

„Holder Du da virkelig af mig?"

„Jeg elsker Dig, elsker, elsker — vanvittigt." Der bredte sig et jublende Fortabelsens Smil over hendes Ansigt, mens hun skælvende gentog:

„Ja v a n v i t t i g t — det er rigtigt — v a n v i t t i g t." Han løftede hende op fra Stolen og tog hende ind til sig, pressede hendes Legeme fast mod sit, og hun gjorde ingen Modstand, hun hvilede tungt og viljeløst i hans Arme med sit Ansigt vendt op imod ham . . .

(Warberg noterede med stille Glæde, at han aldeles ingen „Skinsyge" følte ved at læse dette. Bare videnskabelig Interesse og en Smule Medlidenhed med Henrik Nielsen, „Aage". — — Det skulde for Resten herefter more ham nu og da at faa en liden Samtale med samme Hr. Nielsen, de havde jo nu fælles Minder!)

. . . Hans unge Sanser og hans længe tilbagetrængte Lidenskab brød nu voldsomt løs som en Storm, han

ikke kunde dæmpe. Han lagde sig paa Knæ foran hende og kyssede hendes Læber, Bryst, Arme og Hals . . .

(Pftøj!)

. . . og borede tilslut sit Ansigt ned i hendes Skød, mens han skælvede som af Hulken.

Saaledes blev han liggende nogle Minutter, til hun lagde sin Haand paa hans Haar; da for han sammen og stønnede:

„Jeg kan ikke mere . . .“

(Heji, hut, hø hø! brød det ud af Gunnar.)

. . . jeg kan ikke — jeg k a n ikke — — Minna — bliv min — helt — nu — — naar Du vidste, hvor jeg har længtes efter Dig i alle disse Aar — og nu holder jeg Dig i mine Arme og maa dog ikke røre Dig. — — Du dræber mig . . .

(Gunnar saa' pludselig for sig Sifs Ansigt. Han kendte det: Øjnene halvt tillukkede, Næsefløjene vibrerende og om Munden dette sanselige halvt grusomme, halvt medynksfulde Smil — — Venus triumphans!)

. . . hvorfor ligger Du saa stille, hengiven, modstandsløs, naar Du dog ikke vil tage imod mig — jeg kan ikke holde det ud — jeg kan ikke — —“

Han faldt sammen paa Gulvet med Hænderne for Ansigtet og hulkede, hulkede som et sygt, hjælpeløst Barn. Minna laa saa stille, som hun sov — sansede intet mere, bare hørte denne Stemme og de Ord, hun kendte altfor godt. De sænkede over hende en forgangen Lykke, som hun drømte til Liv — og Glemselen kom, om end kun for en stakket Stund. Hun vilde ikke med et Ord vække sig selv op af det Bedrag, som hans Stemme og Kys havde tryllet over hende — hun vidste, det var Aage, men hun følte kun Kai.

Da greb Aage voldsomt fat i hendes Hænder.

„Hvad skal jeg gøre, Minna — sig det — jeg vil

alt, hvad Du vil, blot Du vil blive min! Skal jeg skyde mig — jeg vil gerne give mit Liv for at eje Dig nu i dette Øjeblik — — jeg sværger Dig, jeg skal dræbe mig om en Time — bagefter, saa er der ingen, der véd noget uden Du selv — — sig blot ja — vil Du — vil Du?"

Han saa', hun bevægede Læberne, og han bøjede sig helt ned til hende — hun hviskede — nej, hun smilede det ud som et Digt:

„Ja, jeg vil."

— Bravo! sagde Gunnar og smilede skalkagtig. Men han følte dog samtidig et underligt Ubehag liste op i sig. Noget, der lignede Væmmelse. Og ved Siden af denne Følelse var der en pirrende Nysgerrighed, en kildrende Lyst til at faa alting at vide, til at sættes ind i de mindste Detailler.

Og han greb atter Resten af Manuskriptet, han havde lagt fra sig paa Stolen ved Siden af, og læste videre:

En Time senere gik Aage ind i det tilstødende Værelse; der satte han sig ved Vinduet, hvilede Hovedet paa sine Arme og ventede, at Minna skulde kalde paa ham.

Men da hun var bleven alene, da Kærtegnene og de varme, bedende Ord var forstummet, vaagnede hun op til Virkelighed; hun rejste sig halvt op og saa' sig omkring.

Et fremmed Værelse!

Drømte hun nu eller havde hun drømt? Gud i Himlen — aa — nej, nej — det var sandt — og — almægtige Gud — d e t var sket . . . og Kai — Kai — han var her ikke . . .

(Nej desværre!)

. . . men hans Stemme, hans Ord, hans hele Væsen h a v d e været her og omslynget hende. I grænseløs Fryd havde hun givet sig hen til en Lighed, der havde beruset hendes Sanser, hidset hendes Fantasi; og nu,

da alt det tav, nu var der kun det uoprettelige tilbage. Den gamle Lidelse trængte Taarerne frem i hendes Øjne — nu havde hun mistet h a m for anden Gang. Og hun syntes, hendes rene trofaste (Kykeliky-y!) Kærlighed var bleven tilsmudset, hun kunde ikke mere mindes den som før — hun var bleven skilt fra ham ved dette, mere end ved det virkelige Brud — — og dog var d e t jo sket, fordi hun elskede h a m saa afsindigt. Med et Spring stod hun paa Gulvet, men hun vaklede og greb fat om en Stol — d e n Stol — saa slap hun igen, skænkede et Glas Vin, men satte det fra sig uden at drikke — hun kunde ikke drikke Meneser nu.

(Gud véd i sin Himmel, hvad det er for Vin! tænkte Gunnar.)

Hendes Øjne var stift rettet mod den lille Dør — Store Gud, hvis han nu kom ind — hvorledes skulde hun saa møde ham — nej — det var umuligt, hun kunde ikke se ham igen, hun vilde skamme sig blodrød for hans Blik. Hun saa' sig om: Stolen, Lampen, Manuskriptet, Meneseren — alt det, alt det, der havde betaget hende saa stærkt før — nu var det intet — kun livløse, almindelige Ting.

Nej, bort maatte hun, før han kom! Saa tog hun sit Tøj, og idet hun gik hen mod Døren, kastede hun et sky Blik til Sofaen, hele Skikkelsen trak sig sammen som i Kulde, Øjne og Mund lukkede sig fast sammen — — et Øjeblik — saa lukkede hun Døren lydløst efter sig.

Da Aage lidt efter kom ind, var Stuen tom.

S i f.

* * *

Gunnar lod Haanden, der holdt Manuskriptet, synke ned paa Chaiselonguen. Derpaa rejste han sig, gik hen

og stoppede sin Pibe paany, tændte den og drak Resten af sin Kaffe.

— Lad os nu ta'en med Ro! tænkte han og satte sig til Rette med Ryggen mod Klaveret. Han støttede Nakken mod Instrumentets Træbagklædning, og han syntes, at hans Hoved blev koldt og klart. Og saa tænkte han:

— Vil Du nu, til at begynde med, jage Sif paa Døren, naar hun kommer paa Fredag? . . . Nej. Og hvorfor ikke? Fordi Du ikke „elsker" hende, fordi din saakaldte Sjæl, det foreløbig mystiske i Mennesket, aldeles ikke føler sig elveskudt af hende. Du kan tydelig se, hvad det er, der knytter D i g til hende. Det er hendes Krop. Og da Du ifølge din lidt forkvaklede Natur s k a l have en Kvinde at stille dit Begær paa, saa handler Du klogest i at vedligeholde dit Forhold til Sif, indtil Du finder en anden, der maaske kan „elveskyde" Dig baade sjæleligt og legemligt. Og Du bedrager hende jo ikke. Ved Jert sidste „Opgør" fik hun fuld Klarhed over Situationen. Hun er tilfreds med Dig, som Du er . . . Punktum!

Det var det!

Lad os saa se lidt paa hendes „Lighed"? . . . En i Sandhed fortræffelig Novelle! . . . Bare Løgn fra Ende til anden, hvad h e n d e s Motiver angaar! . . . Naar et Kvindfolk taler, kan hun ofte have det vanskeligt nok med Sandheden. Men naar hun giver sig til at skrive, særlig „Litteratur", hvilket Himalaya af Løgne! . . . Og den bitte Henrik Aage Nielsen er nok ikke fuldt saa barnlig, som hun syntes at antage . . . Naa, men det kommer nu ikke mig ved! Hun sværmer nu engang, ifølge sin fremskredne Alder, for det barnlige . . . Men lad os se lidt nærmere paa denne famøse „Lighed", der saa grumt har forført hende: Han er høj, jeg er lille. Han er lys, jeg er mørk. Han er skægløs, jeg er en Støvekost. Hun sætter sig i en blød, polstret Lænestol og taler stedse om „denne Stol" og

„denne Stol“ — jeg har aldrig ejet nogen blød, polstret Lænestol. Og saa denne Vin, hun stadig plejer at drikke hos mig — jeg aner ikke, hvad Meneser er for et Arkanum. Og saa er der den „barnlige, troskyldige“ Stemme og „Barneøjnene“ og denne „Hulken som et sygt, hjælpeløst Barn“ — hæ, det kan vi s'gu præstere allesammen, naar det er d e t, der skal gøre Udslaget!

Warberg rejste sig fra Chaiselonguen og stillede sin Pibe hen i en Krog.

— Uf! sagde han — hvor saadan et Fruentimmer kan demoralisere et sølle Pjok af et Mandfolk!

Men saa smilede han overlegent og slog ud med Haanden som en Audiensgiver:

— Næmen det skal være mig en Glæde at træffe denne Aage! Ikke Spor af Nag eller Skinsyge! Tværtimod: Goddag gamle Ven, skal vi tømme et Bæger sammen, vi to, hva'? Vi to — vi to Ajaxer!

VII

Gunnar kom sjokkende ned ad Fortovet langs Ministerialbygningerne. Klokken var halv otte Morgen, og han skulde ud paa sin Skole ude paa Amager. Men han gad ikke i Dag. Han vilde meget hellere tage en rask lille Tur ud i Skoven for at se efter, om Løvet var begyndt at blive gult. Skulde han — eller skulde han ikke? Han havde jo denne rare Mavehistorie at gribe til som Undskyldning for sin Udeblivelse. D e n havde hjulpet ham før, naar han havde følt Trang til at tage sig en Ekstraferie. Og i Dag havde han oven i Købet seks Timer i én Kørevæk derude! Skulde han — eller skulde han ikke?

Han var naaet hen til Knippelsbro, hvor han standsede og saa' ned paa Vandet: Propper og Fiskehoveder og Halmstraa og Papirsstumper og en gammel

Haarbørste kilede med Strømmen ud efter mod Kalveboderne. Paa et Skib, der laa ved Bolværket, gik en Dreng og spulede Dæk og fløjtede. Nu blev der pebet Signal henne fra Brovagten, og Kæderne blev spændt over Broen. Et Skib skulde igennem, bugseret af en lille Jolle. Det kunde jo tage en evindelig Tid. Vognene, der kom rullende inde fra Byen, stoppede op, idet Kuskene gav hinanden et Tegn ved at løfte Pisken lodret over deres Hoveder. En enkelt Fodgænger sprang over Spærrekæden og ilede i lange Hop frem over Broklapperne, som allerede havde begyndt at hæve sig. Vagten bandede, og Publikum lo. En lille Hund, der var kommen midt ud paa den nærmeste Klap, standsede raadvild og saa' sig omkring. Broen hævede sig mere og mere. Hunden hagede sig fast med Kløerne og rejste Børster af Skræk. Men først da Klappen næsten stod lodret, gav den tabt; satte sig paa Halen og rutschede ned i en Sky af Støv. Stor og almindelig Begejstring blandt de omstaaende. Kun en gammel følsom Dame i et falmet fransk Sjal sagde: Det sølle Pus!

Warberg havde nu taget sin Beslutning. Broens Afspærring havde gjort Udslaget. Han vendte energisk omkring og gik op i „Café Bourse“ henne paa Hjørnet. Her forlangte han en Kop Kaffe og et Fireøres Brevkort. Han sad midt inde i Kaféen. Men naar han løftede Hovedet, kunde han se ud paa Gaden. Og han saa' flere af sine Kolleger vandre forbi til deres Halvtredsindstyveøres-Dont ude paa Skolen. Dér gik Løjtnanten, og dér gik Magisteren. De saa' saa morgengraa og ilde opstandne ud. Gunnar nikkede ud mod dem og blinkede skælmsk med det ene Øje.

Saa skrev han paa Brevkortet:

Kære Hr. Skolebestyrer Møller!

De bedes meget undskylde min Udeblivelse i Dag;

men ligesom jeg skulde til at spadsere afsted, fik jeg et heftigt Anfald af min gamle Mavelidelse.

Deres hengivne
Gunnar Warberg.

Han skrev til Hr. Møller, fordi han vidste, at denne var saa meget Menneske, at han godt senere i et lyrisk Øjeblik kunde goutere Sagens rette Sammenhæng.

Saa betalte han og gik.

Han gik op langs Børsen ad Kristiansborg til. Vogntoget ud over Knippelsbro var forsvundet. Der rullede kun en ensom Sporvogn afsted og lige i Hælene paa den en Droske.

Warberg følte sig glad og fri til Mode. Han vilde køre med Toget til Klampenborg og saa gaa over Fortunen og Ordrup til Charlottenlund. Men han vilde a l e n e derud. Guderne forbyde, at han skulde møde Sif eller nogetsomhelst andet levende, der kunde slaa Følge med ham! Det var sandt: Sif! Hun skulde jo komme ud at møde ham i Dag, naar han gik fra Skolen Klokken to. Blæse være med det! Han kunde jo gaa ud til hende i Morgen og give hende et Kys, saa var d e t i Orden — hvis hun da ikke kom støvlende ud til ham i Aften! Han havde jo lovet at vise hende Censuren over Stykket, han havde faaet refuseret. Ak ja! Men Frikort til Teatret havde han da hugget sig. — Han lo ved at tænke paa den lille Teaterdirektør, der havde taget sig selv i Nakken og var rendt op og ned ad Gulvet og havde set skummel ud for at illustrere en „moderne" Forfatter i Funktion. H a m kunde man bruge i en Farce!

— Tror De, jeg vil jage mine Abonnenter væk, Mand? snøvlede han — eller vil D e maaske levere Hofmannsdraaber til hver Billet? Hvorfor skal det altid være saa gyselig sørgeligt hvad I skriver nu for Tiden? Se til de s t o r e Digtere, Shakespeare for Eksempel,

han puttede s'gu bestandig noget grinagtigt ind imellem! Men naar I skal skrive, saa . . .

Her var det, at den lille Postelinsfigur havde grebet sig i Nakken og var travet i Stormskridt op og ned ad Brysselertæppet i sit Kontor.

Gunnar havde maattet bide sig i Overskægget for ikke at le himmelhøjt. Og lidt efter var Manden standset foran ham og havde lagt sin hvide, posede Haand med Perlemorsneglene paa hans Skulder:

— Men der er Talent i Deres Arbejde, unge Mand, meget Talent, som Cencor ogsaa skriver. Og i Betragtning deraf vil jeg gøre Dem en lille cadeau! De skal faa Frikort til vort Teater to Gange om Ugen. De har godt af at se god Komedie.

Og Warberg havde bukket og takket og var gaaet bort med „cadeauen" i Vestelommen. Det var dog altid noget. Og Herregud, dette gamle Ydunsæble kæmpede vel for s i n Overbevisning!

Men ét irriterede Gunnar umaadeligt, og det var, at Direktøren netop ogsaa i disse Dage havde givet Sif Frikort til „vort Teater" for et Arbejde, der . . Naa, den ene Skomager laster jo altid den anden! Men hvad skulde et Fruentimmer med Frikort? Det var bare til at gøre hende endnu mere „højbenet"! — Og det s k a l nu en Gang for alle slaas fast, at Kvindfolk er af en inferiørere Race. De bestaar kun af Krop og Mundtøj. Thi haver man herefter behageligst at inddele alt levende i fire store Hovedklasser: Planter, Dyr, Fruentimmer og Mennesker — og at benævne denne Klassifikation som: D e t W a r b e r g s k e S y s t e m!

Ude paa Klampenborgstationen løste Warberg Billet, Tur og Retur, tredje Klasse. Derpaa satte han sig ind i en af de aabne Vogne i et Hjørne ud mod Perronen og saa' paa Passagererne. Der var ikke ret mange saa tidlig paa Dagen: Et Par Skovshovedkoner, som allerede havde afsat deres Varer og nu skulde hjem og tage fat paa deres huslige Dont: to Ungerne og koge

Kaffe til Manden. De var iført stumpede, mørkegrønne Hvergarnsskørter, paa Fødderne Træsko eller Tøfler og paa Hovedet et skinnende hvidt Sæt, der ragede frem omkring Ansigtet i Form af en Kyse. Og paa Ryggen havde de en aflang Kurv, der var fastgjort over Skuldrene med Remme som paa et Tornyster. De havde friske, sunde, brede og kønne Ansigter. Og Gunnar opdagede, at han betragtede dem med Behag og Agtelse:

Det var altsaa bare „Damen", han „hadede"! Damen, dette Monstrum, som Fanden engang i et særligt ildfuldt Øjeblik havde skabt til Mændenes Fordærv og Børnenes Forkvakling!

Det ringede til Afgang første Gang.

Og en blaafrossen, midaldrende Morgenherre med Frakkekraven op om Ørene kom luntende ud paa Perronen og kravlede op i en anden Klasses Kupé. Han havde rimeligvis tilbragt en bevæget Nat i Hovedstaden og skulde nu ud til Villaen i Guds fri Natur for at slumre.

Et Par arbejdsklædte unge Mænd og en ældre, blegfed Herre i høj Hat og med et Ansigt som en syg Frø kom ind i Vognen til Gunnar. Arbejderne satte sig ved Siden af Skovshovedkonerne. Herren derimod faldt ned paa Bænken lige overfor Warberg. Idet han satte sig, stødte han Luften ud gennem Næsen, saa det sagde: tszjumss!

Det ringede anden Gang:

En lang, sortklædt Dame styrtede ind gennem Forhallen med en lille Pige hængende ved Haanden en Alen bag efter sig. Damen svedte, og Barnet skreg, at det kunde ikke mere!

– Skammer Du Dig ikke, Katinka!

— Her er Plads, lille Frue, sagde en Konduktør og aabnede Døren ind til Morgenherren.

— Nej, en Damekupé! gispede Fruen — jeg er ganske opløst . . . Vil Du tie stille, Katinka!

Det ringede tredie Gang. Og Glasdørene til Vestibulen blev lukkede.

Men lige idet Toget satte sig i Bevægelse, saa' Gunnar som i et Syn et rasende Mandfolkefysiognomi derinde bag Perrondørene fare fra den ene Rude til den anden, hugge Panden mod Sprosserne og skære de hæsligste Grimasser.

Det var en Renaissancenatur, der var kommen for sent til Toget.

— Jeg kan'de forstaa, at man'de kan komme op, naar man ska' med Jærnbanen! ytrede den blegfede Herre og plirede forarget med sine udstaaende Frøøjne, hvis Laag laa i Folder. Og han stødte igen Luften haardt ud gennem Næsen.

— Næi, sagde Gunnar — det er ogsaa underligt.

Men han drejede samtidig Hovedet bort og saa' ud paa de forbiglidende Villaer og taarnhøje Huse. Han kunde ikke taale at se Mandens Ansigt, skønt der var noget uendeligt skikkeligt og godmodigt udbredt over de blegfede, posede Træk og de store, vandblaa Øjne.

— Tszjumss! vedblev den fremmede — Jeg har vaaren oppe siden seks; det er jeg nu vant til fra min Ungd'm.

— Ja der er jo Forskel, sagde Gunnar hen i Vejret og stak Haanden i Brystlommen for at finde noget læseligt at skjule sig bag. Han fik fat i Direktørens „cadeau" og gav sig ivrig til at betragte den.

— Med Forlov, er det til Kastelsvolden?

— Ja! sagde Gunnar og puttede hurtig Kortet i Lommen igen. Men samtidig fik han fat i Censors Skrivelse, som han havde stukket i Lommen for at vise Sif den, naar de mødtes.

— Vi har osse haft Tegn, vedblev den blegfede ufortrødent — men siden jeg afstod Forretningen og køfte Villa her ude, saa behøves det jon'de.

Warberg svarede ikke, men bredte Papiret ud og gennemlæste „Anbefalingen" vel for syvende Gang:

THEATERCENSUREN.

Kjøbenhavn, den 25. September 18 . .

Efter Begæring af Hr. Cand. phil. G. Warberg kan jeg herved bevidne, at et af ham i afvigte Foraar her til Theatret indleveret Tre-Akters Drama udviste en usædvanlig Forfatterbegavelse i Retning af frisk, selvstændig Opfattelse og realistisk Fremstillingsevne. Den væsentligste Aarsag, hvorfor jeg ikke kunde indstille Stykket til Antagelse, var det valgte Hovedmotiv, der i overensstemmende med den for Tiden saa vel for Digtere som for Malere i Mode værende pathologiserende Retning — var en mental Sygelighed, hvis Udvikling og Forløb efter mit Skøn ikke sorterer under et Theaterpublikums Forum. Derimod var Stykkets formelle Fortrin udtrykkelig anerkendt i Censuren.

Sebastian Bach.

— Ja, det er jo meget nydeligt altsammen, tænkte Warberg — men hvad kan det nytte at være en usædvanlig Forfatterbegavelse i Retning af frisk, selvstændig Opfattelse og realistisk Fremstillingsevne, naar det hele materielle Udbytte indskrænker sig til et Frikort, som man ikke engang har Lov til at leje ud!

Og han gav sig lidt mismodig til igen at studere Dokumentet igennem. Nu kunde han det snart udenad.

Den blegfede Mand sad og stirrede stift og vedholdende paa sin Genbo, og af og til, næsten med regelmæssige Mellemrum, hørtes hans Tszjumss!

Toget var standset ved Nørrebro og Hellerup. Og nu luntede det afsted for Charlottenlund.

Warberg kiggede ud af Vinduet og saa' et underligt, stiliseret Træhus, som han aldrig før havde lagt Mærke til, ligge i en lille, nyplantet Have umiddelbart op til Banelinien. Han drejede Hovedet og fulgte det med Øjnene, da Toget gled forbi.

— Ja, det er inde fra Udstillingen, oplyste Herren med Frøøjnene under en affabel Duvning af Overkrop-

pen — det la' i den norske Afdeling. Og jeg var paa Auktionen for at købe det; men det gik op i to Hundrede, og saa lod jeg Kvist ta 'et.

— Naa, nikkede Gunnar og rev sig ud af sine triste Tanker — og hvorfor lod De Kvist faa 'et?

— Jo, for ser De, jeg vilde ha' ha't det til min Søns Have i Brede; men man ka' jo faa dem fra Kristiania a' for hundrede og fem og tredive med Fragt og det hele.

— Saa De har en Søn i Brede? Hvad er han dér?

— Han er Landmand, sagde den blegfede og stak Skjortebrystet frem — Jeg køfte ham her for nogle Aar tilbages en Gaard med femogfyrretyve Tusind Kroners Udbetaling og treogtres i Overformynderiet til tre og en halv. Jeg skal si' Dem, jeg har jo lagt lidt Skillinger op i Forretningen.

— Naa, ja det var jo rart.

— Og saa overtog min yngste Søn Forretningen, og jeg køfte mig en Villa her ude i Taarbæk . . . Jeg er Klædekræmmer Smith fra Silkegade, om Herren kender Forretningen?

— Meget godt ja! Den er jo meget . . . den er jo meget bekendt!

— Jeg har ogsaa sat i femogfyrretyve Aar i den samme Butik, og Huset er min Ejendom. Jeg ta'r jo jævnlig ind og ser til Christian, skal jeg sige Dem, hvordan det gaar, og hjælper ham lidt, for jeg er jo inde i'et hæhæ! Men ellers gaar jeg da den meste Tid og pusler ude paa Villaen, for vi har jo en temmelig stor Have.

— De bor i Byen om Vinteren, Hr. . . . Hr. Smith?

— Ja, paa første Sal, ja. Jo-o, der har Mutter og jeg jo vores Værelser staaende! Christian er gift, saa vi spiser inde hos ham.

— Ja naturligvis, ja! Jo-o, man bør bo i Byen om Vinteren! Jeg er allerede flyttet ind.

— Saa tidlig . . . tszjumss!

— Ja-a, ser De: Varietéerne! Teatrene — hele Livet!

— Ja, naturligvis, ja! . . . Med Forlov, tør jeg spørre, hva' er De?

— Jeg er ogsaa Landmand.

— Saa-aa? Nej, det var da morsomt! Det vil more min Søn . . . Tør jeg spørre . . .

— I Jylland.

— Naa i Jylland, naa! Tør jeg spørre, om jeg maa ha' den Ære at høre Deres Navn?

— Brochdorff . . . Brochdorff til Sædingegaard! . . . Jeg kører paa tredie Klasse, fordi jeg ikke kan undvære Luften!

Klædekræmmeren rettede sig og saa med den dybeste Veneration paa sin Genbo.

Man var naaet til Charlottenlund. Et Par rejsende steg ud. Og Toget rullede videre.

— Det er lidt vanskelige Tider for Landmanden, begyndte Hr. Smith og lettede i underdanig Ærbødighed paa sin høje Hat, idet han tillod sig at knytte Samtalen paany.

— Gehen wir nur wieder weiter! tænkte Gunnar. — Ja man klager jo rundt omkring! sagde han højt og trak paa Skuldrene — men v i mærker intet paa de store Gaarde.

— Næ-æ, nej natyrlig, nej! Men nu skriver min Søn her efter Penge til at dække sin Kreaturpræmie med . . . Bruger man altid at assurere sine Køer.

— Ja min gode Mand — lo Gunnar arrogant — d e t gør man!

— Undskyld ja . . . ja jeg er jo ikke saadan inde i 'et, bad Hr. Smith og saa hjælpeløs ud — men det er mange Penge, han skriver om! . . . Sig mig, Hr. Greve, De skulde vel ikke kunne sige mig, hvor stor Præmien er saadan gennemsnitlig for hver Ko?

— For hver Ko? gentog Gunnar dybsindig — Nej, det husker jeg ikke . . . Det sorterer for Resten ogsaa

under Godsforvalteren. — Hvor meget ønsker Deres Hr. Søn?

— Det er firehundrede.

— Og hvor stor er Besætningen?

— Der er femoghal'treds Køer.

— Ja, det er jo unægtelig et noget rigeligt Beløb? Men det kan undertiden betale sig at assurere endogsaa meget højt, min kære Hr. Smith.

— Ja-a, min Søn maa vel bedst forstaa sig paa 'et! sukkede Klædekræmmeren dybt og sænkede sine Øjenlaag som et Par tunge Bekymringens Markiser ned over sine skikkelige Glugger.

Warberg fik næsten Medlidenhed med ham og skulde just til at sige ham et Par Trøstens Ord, da Lokomotivet peb, og man rullede ind paa Klampenborg Station.

Endnu før Toget var standset, sprang Hr. Smith op, aabnede Vogndøren og bukkede med samlede Fødder.

— Nej, De først, Hr. Smith! sagde Gunnar og klappede Klædekræmmeren kordialt paa Skulderen — De først naturligvis!

— Hr. Greve . . . hæ, hæ!

— Nej vist ikke nej, De er den ældre!

— Tszjumss! og Hr. Smith hoppede vanvittigt smilende ud paa Platformen og ned ad Trappen. Nu havde han glemt enhver Assurancepræmie! Nede fra Perronen rakte han Armene op for at støtte Greven. Men Gunnar undslap dem.

— Farvel, Hr. Smith, hilste han høfligt — det har været mig en Fornøjelse at gøre Deres Bekendtskab!

— Æ-hæ, Hr. Greve! stammede Hr. Smith, (han stod med Hatten i Haanden og var i dette Øjeblik absolut uhelbredelig sindssyg) — Fornøjelsen er gensidig! Fornøjelsen er . . . tszjumss . . . fuldstændig gensidig! Mig en Ære!

Warberg lettede paa Hatten til Afsked og borede sig

hurtig ind mellem Passagererne (en tyve-tredive Stykker vel) hen mod Laagen, der fører ud til Holdepladsen for Enden af Stationen. Han saa' Morgenherren, som stadig havde Frakkekraven smøget op om Ørene. Og den høje opløste Dame med Katinka kom han forbi. Og Skovshovedkonerne, der gik og spændte sig Kurvene fast paa de lidt frembøjede Rygge.

Og saa slap han ud.

Men i samme Øjeblik, han var udenfor Laagen, standsede han med et Ryk, og hans Ben blev tunge og stive!

Thi derhenne tilhøjre ved Vareskuret stod dette mystiske, ubekendte Par, der nu snart i et Aars Tid havde forfulgt ham overalt i Byen og Omegnen. Han anede ikke, hvem de var; men naar han mindst ventede det, dukkede de pludselig op, i Teatrene, paa Gaderne, i Kafeerne, paa Spisehuset, i Sporvognene. De maatte vide, hvem han var, thi i den sidste Tid havde de begyndt at vise sig ogsaa ude paa Amager, naar han gik fra Skole. De stillede sig op ovre paa den anden Side af Gaden, pegede Fingre ad ham, stak Hovederne sammen og hviskede og tiskede og lo og gottede sig over hans øjensynlige Nervøsitet. Naturligvis var Kvindfolket den frækkeste! En lille, undersætsig, bredmundet, tredive-fyrretyveaarig Skabning med et Par stikkende, ølbrune Øjne. Kavaleren derimod saa' ud som et rent Barn med et skægløst og kønt Ansigt. Han syntes altid temmelig forlegen under Eksekutionen, næsten som om han bad om Forladelse for, hvad han var med til. Men hun holdt hans Arm under sin, klemt fast ind til sig; og det var ligesom om noget af hendes medfødte Ondskab derved sivede over i ham. Man har jo set mangfoldige Eksempler paa, at skikkelige og hjertensgode Mænd er bleven befængte med deres Kæresters eller Hustruers slette Egenskaber — oftest Hustruernes naturligvis, thi de sidder jo fastere i Sadelen, de Sataner!

Gunnar havde lagt Mærke til, at hver Gang dette Par krydsede hans Vej, var han Genstand for forskellige Stemninger. Enten var han ved at tage sin Portemonnæ op af Lommen og tilbyde dem alt, hvad der var i den, for at de skulde forsvinde og aldrig vise sig for ham mere. Eller han følte Lyst til at slaa dem i Ansigtet med sin Stok; eller tage h a m og gennemtærske h e n d e med! Men undertiden slæbte han sig ogsaa forbi dem, stiv og lam i Benene af mystisk Angst for, at de skulde stille sig i Vejen for ham og tiltale ham.

Og saadan omtrent var hans Stemning for Øjeblikket: Han tænkte paa at gøre kort omkring, løbe om paa den anden Side af Stationen og krybe over Masser af Havegærder og Plankeværker for at undgaa dem.

Men Parret havde allerede faaet Øje paa ham og magnetiseret ham. Og bag sig hørte han Klædekræmmerens: Tszjumss!

Han tvang sig derfor til at følge Spadserestien forbi de to ventende, der stod Arm i Arm op mod Vareskurets Bræddevæg.

Han skød Hjertet op i Livet, som man siger, og stolprede afsted. Hans Ben syntes ham tunge og opsvulmede og uhandlelige (særlig Stykket fra Knæet og nedefter). Men rimeligvis var hans Gang let og hurtig, som den plejede at være, og ingen uindviet vilde vel kunnet opdage mindste Forandring i hans Udseende. Han skred afsted med løftet Hovede og svajende Arme og stødte Stokken kraftigt i Vejens Grus.

Men han følte Parrets skadefro Øjne hvile paa sig. Og han var paa Nippet til at stille sig hen foran det og med foldede Hænder tryglende raabe: Du almægtige Gud, hvad h a r jeg dog gjort Jer? Lad det komme til en Forklaring. Jeg kender Jer jo ikke!

Men han gik tilsyneladende rolig videre. Og idet han passerede Kvindfolket saa tæt, at hans Frakke næsten berørte hendes Kjole, sagde hun, hviskende og

uden at bevæge Læberne, men med al den sublime Ondskab, der kan ligge i en Kvindes Blik, Miner og Stemme:

— Timelærer!

— Tszjumss! lød det i det samme fra Hr. Smith, der var vundet op paa Siden af Gunnar — Jeg tillader mig, da jeg har den Lykke at indhente Hr. Greven ...

— Aa gaa Fanden i Vold!

— Hva'beha'er? . . . Skal Hr. Greven til højre eller til venstre?

— Jeg skal til Gøteborg!

— Til . . .? Saa-aa? Naa . . til Gøteborg?

— Ja, for Luftens Skyld!

— Ja . . . ja, der skal jo være fortrinlig Luft! Men-æ . . .

— Jeg tager med Dampskibet herfra til København og saa videre over Malmø!

— Ja . . . ja det er jo en Rute, stammede Klædekræmmeren mere og mere forvirret. Men saa smilede han paa en Gang belevent over hele Ansigtet og sagde: Hr. Greven tillader maaske, at jeg følger Dem om Bord?

Gunnar saa' ham stift ind i Øjnene: Der skal nok ualmindelig skarp Lud til det skurvede Hovede! tænkte han. Manden morede ham ikke længer.

— Gør mig ondt, sagde han saa — kan desværre ikke nyde den Ære! Skal først ind paa Anstalten at gøre Kondolencevisit hos min Tante, Baronesse Rosenkranz. Har mistet sin Yndlingspapegøje.

— Timelærer! — — Paa Amager Realskole! — — Halvtredsindstyve Øre Timen! blev der pludselig klart og distinkt raabt lige ved Siden af ham.

Han greb sig forvildet til Hovedet og saa' sig om. Der var ingen andre end Hr. Smith i Nærheden. De to stod alene paa Gangstien, der fører fra Stationsbygningen ned til Badeanstalten.

— Befinder Hr. Greven sig pludselig ikke vel? spurgte Kræmmeren bekymret.

— Jo, jo! nikkede Gunnar — Men . . . men De maa ikke blive vred, Hr. Smith, tjen mig i at lade mig være ene!

— Jamen, er der ikke noget . . .?

— Nej Tak, nej . . . Det er meget venligt af Dem, men . . . Farvel!

— Farvel, farvel, Hr. Greve! — Gør mig virkelig ondt! . . . Glæder mig meget, tszjumss! . . . Haaber vi maa ses en anden Gang!

Og Warberg stod alene tilbage paa Gangstien.

Han bøjede Hovedet og trykkede Haanden mod Øjnene. Og han følte en myldrende og kravlende Bevægelse oppe i sin Hjerne. Det var, som om den videde sig ud, som om den skulde sprænges. Det hamrede og bankede som med bløde, elastiske Kølleslag bag hans Tindinger og Pande. Saa jog der ham et koldt skarpt Gys ned gennem Ryggen, og han saa' tæt bag sine lukkede Øjenlaag store, blaa Ringe hvirvle rundt i en blodrød Taage . . .

Og saa var Anfaldet ovre.

Men Gud Fader, hvor han svedte! Og hvor han var træt! Og „Pippet" var helt taget fra ham! . . . Det var jo ogsaa noget godt Fjolleri, dette her, saadan pludselig at kunne blive syg!

En af Civilisationens Velsignelser! . . . Han var overbevist om, at Hottentotterne og Halenegrene aldrig var syge, undtagen naar de skar sig, eller brækkede et Ben, eller rev Næse og Øren af hverandre! Saadan at gaa i en Skov og være meget vel fornøjet og saa pludselig føle et helt Gros Orme kravle om i sin Hjerne, medens Himmel og Jord snurrede rundt som Fyrværkerisole for Øjnene af En, d e t var han da aldeles vis paa, at de ikke kendte til! . . .

Og han listede sig ganske spagfærdigt ned til Pavillonen ved Dampskibsbroen og satte sig paa en Bænk i det skjulteste Lysthus ligesaa stille og eftertænksom

som en gennemvaad Høne, der er bleven overrasket af en Tordenbyge:

— Naa, saa disse Hallucinationer var altsaa ikke et overstaaet Stadium! Det havde han dog troet. Men de havde bare antaget en anden Form. Forrige Gang var det Øjnene, det var galt med. Nu var det Ørene . . . Men det var da kommet saa rent sindsforvirrende pludseligt, dette her! I tre — — nej i fire Aar havde han intet usædvanligt mærket; kun lidt Træthed i Hjernen og Nakken, naar han havde arbejdet forlænge om Aftenen . . . Det var dengang, han læste til Studentereksamen om Natten, medens han arbejdede i Bogladen om Dagen, at disse „Syner", eller rettere dette „Syn" havde vist sig. Det kom aldrig under Arbejdet, men altid i Hviletiderne, naar han sad og ingenting bestilte . . . Han huskede tydelig den første Gang! Det var en Aften, han sad oppe i „Schweitzeren" i sin sædvanlige Hjørnesofa. Han sad ret op og ned og drak Kaffe og stirrede i Tanker ud over Koppen. Saa ser han pludselig nede paa Gulvet, en tre-fire Alen tilvenstre for Bordet, en Kat . . . en ganske almindelig graa Huskat, der sad stiv og stille med Halen bøjet op under sig, som Katte har for Skik. I første Øjeblik syntes han, det var morsomt: Hvordan Fanden kom den Kat her op! Saa drejer han Hovedet for at se nærmere paa Dyret, han syntes, han skulde kende det, men saa var det forsvundet. Han kaldte paa en af Opvarterne, det var vist Lauritz, og spurgte, om de havde begyndt at holde Katte. Men Lauritz lo og sagde nej!

— Da saa' jeg dog virkelig en Kat sidde der henne!

— Saa-aa? Nej Hr. Warberg maa vist ha' ta'et Fejl. Mon det ikke har været Grosserer Myhlenbergs lille Hund? Han sidder netop med den derinde og ser i de illustrerede Blade.

— Ja maaske det saa har været Grosserer Myhlenbergs Hund da.

Og saa tænkte han ikke mere paa den Historie . . . Men nogle Dage efter, maaske en fem-seks, sad han og passiarede hjemme hos en Kammerat, sammen med hvem han havde læst Latin. Klokken var henved halv to om Natten, og de var lige bleven færdige med deres Pensum . . . saa greb han pludselig Fyren haardt om Armen og sagde: Kan Du se den? Der er den igen! . . . Og saa var det, at dette frygtelige kom med Ormene i Hjernen og de bløde Kølleslag og de snurrende blaa Ringe i den røde Taage . . . akkurat som i Dag! Og det kom én Gang og to Gange og tre Gange med kortere og kortere Mellemrum. Og han havde maattet holde op med Læsningen og tage ud som Huslærer et Par Aar. Og siden havde han intet mærket — før i Dag.

— Det er altsaa Overanstrengelse lige som sidst, tænkte han — Du er for flittig, Gunnar Warberg; Du vil tjene for mange Penge, min Dreng! Lad være med det, thi Du haver kun en Bindingsværks Hjerne!

Og han besluttede at renoncere paa nogle af sine Halvtredsindstyveøres Timer derude paa Skolen. Thi vedblive at skrive i „Københavneren" det vilde han. Det var den Vej, han skulde.

— Du behøver jo ikke at smøre saa tykt Smør paa Hvederne, gamle Ven! Og skal vi sige: fire Gange Spisekvarter om Ugen og Resten Blodpostej . . . Og saa en Serie Styrtebade!

Han begyndte nu ligesom at komme et bitte Korn til Hægterne igen. Hjernen fungerede normalt, og Trætheden fortog sig. Han flyttede hen paa den forreste Bænk i Lysthuset og saa' ud over Vandet. Det skvulpede og „legte" mod Bolværkets Planker og lugtede saa havmæssigt af Tang og døde Vandmænd. Ja, de er henrivende de danske Sunde, Søer og Fjorde!

Han kaldte paa en Opvarter og fik serveret en Kop Kaffe med Smørrebrød:

— Tresindstyve Øre, væs'artig.

Og Warberg betalte, spiste, tændte sig en Cigar og gik.

Tilbage ind gennem den røde Port gik han og ind i Skoven. Han skyede de aabne Stier og Veje og vandrede midt ind mellem Træerne, hvis Kroner susede og sagtelig sang højt over hans Hovede. Han holdt langt mere af Skoven end af Havet. Han syntes, at denne evige Rullen og Brummen og Skvulpen og Sprøjten og Venden det hvide ud af Øjnene blev noget vel ensformig og søvndyssende i Længden. Ikke at tale om naar Vandet laa roligt og spejlglat med en brændende Sol hængende over sig, for det var da slet ikke til at holde ud! . . . Og saa gik desuden alle hysteriske Mand- og Kvindfolk og skreg paa „Havet“ og „Havet“, saa at et fornuftigt Menneske paa Forhaand maatte blive led og ked af det . . . Og saa til syvende og sidst blev han altid søsyg, naar han var ude at sejle!

Nej, maatte han saa bede om Skoven! Hvor ikke to Træer lignede hinanden. Hvor Solstraalerne smuttede grønlig dæmpet ned mellem Grene og Blade og spillede hen over Blomster og Græs. Hvor Fuglene sang og skreg og legede og sloges. Hvor Harerne kom hoppende ud fra Tykningen, satte sig paa Halen, klippede med Ørene og kiggede sig forsigtig omkring, før de galoperede videre. Og saa Ræven! denne Dyrelaugets Prokuratorsjæl, der kom „travende“ med Hænderne paa Ryggen skikkelig og rar og med Næsen fredelig sænket mod Jorden, som om den hellige Grav var vel forvaret; men som lurende med Øjne og Øren og samme fredelige Næse vejrede det mindste Bytte i mange Favnes Omkreds. Og Grævlingen! der trivelig og velnæret som en Pastor emeritus nuslede rundt i Nærheden af sin Villa og med smaa, velbehagelige Grynt gnaskede i sig, hvad der paa nogen Maade kunde gnaskes!

Naamen her i Dyrehaven var der nok hverken Ræve, Harer eller Grævlinger. Men „Dyr“ var her!

Han var netop naaet op paa en Bakke, der laa i et Hjørne af Skovgrænsen ud mod Eremitagesletten. Der stod nogle høje, bredkronede Bøge deroppe; og ved Foden af en af disse satte han sig med Ryggen mod Stammen.

Lige nedenfor Bakken græssede to skarpt adskilte Hjorde af Daadyr. Eller rettere, det var da kun Hunnerne, der græssede, thi Hannerne stod opstillet lige overfor hinanden og brølede med gnistrende Øjne og knejsende Halse. Af og til stampede de i Jorden med Forbenene, bøjede Hovederne og rev med deres skuflede Takker store Græsflager løs og kastede dem op i Luften. Naar en af Hunnerne fjernede sig for langt fra Flokken, løb Hannen hen og stødte hende med Mulen tilbage i Kredsen. Saa stillede han sig paany i Kampstilling og brølede udfordrende over mod sin Modstander.

Gunnar sad længe og saa' paa Dyrene og ønskede, at det maatte komme til Haandgribeligheder imellem dem. Men de to Pashaer syntes at kende og vurdere hinandens Styrke og indskrænkede sig til at brøle og stampe og rive Græstotter op ligesom for at akcentuere, hvilke Allerhelvedes Ka'le de var, h v i s de vilde ta' fat for Alvor.

Naa, de havde nu forøvrigt henved en halvtreds-tresindstyve Koner hver; saa man skulde jo formode, at de var kraftigt nok engagerede.

Gunnar rejste sig og klappede i Hænderne. Forsamlingen spidsede Øren og saa' op paa ham. Han klappede igen og løb et Par Skridt ned ad Bakken. En af Hinderne gjorde omkring og satte ind mellem Træerne. Saa fulgte en anden efter, og saa en tredje. Og pludselig fôr begge Skarer bort hver til sin Side, saa kun de to Hanner blev alene tilbage. De kiggede paa hinanden, kiggede paa Mennesket deroppe paa Bakken. Og saa gjorde ogsaa de næsten samtidig højre om og

satte i lange Spring efter Madammerne. — Den Vej skal vi jo alle.

Da Warberg var naaet ned paa Sletten, gik han til venstre tværs over den og hen til Plantagerne omkring Fortunen. Der kravlede han op ad Indhegningen og satte sig paa den øverste Tværlægte og saa' ud over Landskabet:

Den store, grønne Flade bredte sig foran ham i fuldt Sollys med sine historiske Tjørne og sine enkelte isolerede Trægrupper. Af og til gled en stor, fantastisk Skygge hen over Græsset; det var en Sky, der sejlede forbi Solen. Rundt omkring til alle Sider laa eller stod større eller mindre Hobe af Dyr, hver med sin elskovssyge Pasha som brølende Skildvagt. — Og længst borte lige i Synskredsen mod Øst ragede Eremitagen til Vejrs oppe paa sin Banke som Duppen paa en uhyre Brevpresser.

Gunnar krøb ned ad Hegnet og begav sig paa Vej ind mellem Træerne. Her var ingen støvede Kørebaner og ingen nedtraadte Stier. De unge Bøge stod „som helst de vilde" med deres glatte, svajede Grene strakt op i Luften, eller bøjet nedad mod Jorden; og Græs og Mos groede tykt og frodigt i Lysningerne. Der var Sommer herinde, ikke Efteraar at spore. Og Gunnar borede sig frem gennem tæt sammengroede Buske og Smaakrat. Og kulsorte, skinnende Drosler fløj skrigende op omkring ham, medens Blade og Kviste slog ham om Ørene og Torne rev i hans Tøj og Hænder. Men han nynnede alligevel gladeligen:

Här är gudagott att vara,
ack, hur lifvet dock är skönt!

— Det vil sige: somme Tider! føjede han forsigtig til, som om han var bange for, at nogen skulde tage ham paa Ordet — somme Tider; naar man er rigtig alene og fri for Menneskevrøvl og Fruentimmer!

Saa standsede han og lyttede: bag ved ham lød der Raslen i Buskene og Traven af tunge Fødder i det bløde Græs. Og han vendte sig og vilde aldeles ikke være bleven forbavset, om der pludselig havde vist sig en Bjørn eller en Los. I en saa idyllisk Stemning var han.

Men da Grenene endelig blev bøjet til Side, stod der kun for ham en lille bondeklædt Mand i Straahat og Træsko og med en stor, blankskinnende Messinghalvmaane hængende i en Stump Hyssing foran paa Brystet. Paa Maanen læstes: Skovbetjent Nr. 4.

— Godaw! sagde Manden.

— Godaw! hilste Gunnar.

— Er De Botanikker?

— Hva'?

— Er De Botanikker? — gentog han — ellers maa De ikke være her.

— Ikke det?

— Nej . . . Men k a n s k e De er Botanikker?

— Ja-a, nikkede Gunnar — ja, det er det, ja . . . ja d e t er jeg!

Han rev et Blad af den nærmeststaaende Busk:

— Kan De se dette her Blad? spurgte han saa og traadte hen til Manden.

— Jovel!

— Kan De se, det er . . . fjerribbet?

— Jo!

— Og savtakket?

— Jovel!

— Og . . . haanddelt?

— Ja-a!

Skovbetjenten vippede lidt usikkert med Øjenlaagene og skævede til Warberg, der stod og betragtede Bladet omhyggeligt fra alle Leder og Kanter.

— Ja, naar De er Botanikker . . . sagde han saa — Vi har foet Ordre po aa la' Botanikkere gaa i Fred . . . Farvel, Herre!

— Farvel, farvel! sagde Gunnar distrait og rev et nyt Blad af en anden Busk.

Og Skovbetjenten fjernede sig stille og forsigtig for ikke at forstyrre.

— — —

Warberg gik videre gennem Skoven.

Pludselig befandt han sig ude paa en liden cirkelrund Lysning omgivet af unge Graner. Den lignede et cabinet d'amour indrettet for Nymfer og Fauner! Et tykt Mostæppe bedækkede Jordbunden, der højnede sig i mange græsklædte Smaatuer. Og rundt omkring i det fugtige, naaledækkede Muld under Granernes hængende Grene skinnede højrøde, langstilkede Fluesvampe frem.

Warberg standsede og saa' paa sit Ur: Halv et. Saa kunde han godt ta' den med Ro en Times Tid, inden han gik op til Fortunen og spiste til Middag!

Han lagde sig paa Ryggen i Mosset og støttede Hovedet mod en Tue. Her var saa lunt og fredeligt og stille i dette Kapel (nu var det pludselig blevet til et Kapel, syntes han), at man følte Trang til at bede et pater noster og ryge en Cigar.

Han laa og kiggede op i Luften og saa' paa Skyerne, der kom langsomt drivende frem over hans Hovede og forsvandt bag Granerne i Retning af hans Fødder. Og det morede ham i de vekslende Skyer at finde de særeste Skikkelser og Billeder:

Ryttere til Hest med flagrende Kapper og vajende Fjerbuske. Drager med flossede Kamme og sælsomt bugtede Haler. Tog og Rækker af Mænd og Kvinder i lange, fodside Klæder. Puklede Dyr med opspilede Gab og kluntede, forvredne Lemmer. Huse og Taarne og Byer med takkede Tinder og Gavle . . .

Og han lod Byerne styrte i Grus og blive til brede, triste Sletter, til skinnende Marker af Sne og Is, til store, øde, nøgne, trøstesløse Ørkener.

Men han kunde ogsaa trylle skyggefulde Haver frem med duftende Urter og skærmende Hække. Og han

satte da gerne midt paa den grønneste Plæne et straalende, vaarfrisk Kastanjetræ, der løftede sine blegrøde Blomsterkandelabre højt op i den soldirrende Luft.

Og saa lod han en Nattefrost svide hele Stadsen væk!

Thi saadan er Livet . . .

Der kom en Krage flyvende frem over Lysningen. Den drejede Hovedet og spejdede snart med det ene og snart med det andet Øje ned ad mod Jorden. Da den opdagede Manden dernede paa det grønne Tæppe, standsede den et Sekund i sin Flugt, udstødte et skræppende Skrig og svingede i en Bue bort over Granerne. Et Øjeblik efter var den der igen fulgt af et Par andre, der højt skrigende gav sig til at sejle rundt i store Kredse over Lysningen. Gunnar laa stiv og urørlig og kun hans Øjne bevægede sig for at følge Fuglenes Manøvre. Flere og flere Krager kom til, spejdede ned efter ham og istemte deres Krigssang. De troede, han var en død Mand, et Aadsel. Og pludselig lod en sig dumpe et Par Favne længere ned ad mod Jorden. En tre-fire Stykker fulgte efter. Og snart dryssede hele Sværmen saa lavt ned, at den næsten berørte Trætoppene med sine baskende Vinger. Gunnar begyndte at blive nervøs. Det kriblede i hans Hænder og Fødder. Men han rørte sig ikke. Nu tav Fuglene stille. Næsten som efter et givet Tegn tav de alle paa en Gang. Og han hørte kun deres kluntede Vingeslag og saa' dem gøre Kredsene over ham mindre og mindre, synke lavere og lavere. Til sidst var de saa lavt nede, at han bildte sig ind at kunne mærke Lufttrykket af deres Vinger i sit Ansigt. Saa blev de borte. De havde sat sig paa Jorden omkring ham. Men han kunde ikke se dem, da han ikke turde bevæge Hovedet. Han laa et Par Sekunder endnu i næsten aandeløs Venten. Saa stærk var hans nervøse Spænding, at Sveden sprak frem paa hans Pande, og det suste og

kogte for hans Øren. Nu maatte de være lige ved ham. Han syntes at høre deres Trippen i Mosset omkring sig. Han hørte dem hvæsse deres Næb. Og nu saa' han en dukke frem ret ud for sit højre Øje. Han saa' dens plirende, kuglerunde Øjne, han saa' den løfte sit Hovede bagover for at bore Næbet i ham . . .

Da fór han over Ende med et Ryk og et Skrig og vaagnede.

— Puhh! (han slog ud med Armene og virrede med Hovedet) nu havde han igen ligget lige paa Nakken og var falden i Søvn! Saa drømte han altid disse skruptossede Historier.

Han rejste sig, børstede de visne Græsstraa bort, som var blevet hængende ved hans Klæder, stødte Staven i Jorden og begav sig ad Fortunen til. Han gik ind gennem Bøgeplantningen, naaede Hegnet, som han krøb over, og vandrede saa videre op igennem Storskoven.

Paa Fortunen spiste han den traditionelle Bøf og drak en Kop Kaffe.

Saa gik han ned gennem Haven langs de badekammeragtige Lysthuse, hvor han kun saa' en eneste Gæst sidde, en stille, fed Herre, der svedte mægtigt over en halv Bajer.

Ude paa Marken bag Haven løb en Flok Børn og legede. Warberg nikkede til dem, og de nikkede reserveret igen. Og en af dem, en lille trivelig Fyr, der sad med begge Hænder dybt nede i et Muldvarpeskud, spurgte tankefuldt og ud i Luften : Hvem mon det va' fo'n en Mand?

Han mødte ikke et Menneske paa Stien, der bugter sig mellem Dyrehavshegnet og den pragtfulde Kløft langs Ordrup Mose. Det var jo ikke Søndag. Først da han naaede forbi Kilden og steg ned ad Skraaningens Trappetrin, saa' han midt ude paa Vejen, der fører over Mosen, et enligt Par, et Mandfolk og et Fruentimmer staaende i Samtale. Hun løftede en Gang imel-

lem Forklædesnippen op til Øjnene. Og han gestikulerede med store, indtrængende Bevægelser. Han havde en Buløkse over Skulderen. Idet Warberg gik forbi dem, lagde Manden sin Haand paa Kvindfolkets Arm og sagde med den inderligste, dybtfølteste Overbevisning:

— Di ka' da vel for Satan i hede, huleste Helvede forsto, Madam Madsen, a' den retfærdige Gud ikke vil steje Deres uskyldige Sjæl a' et Barn i Helvedes gloendes Forgaard, fordi den Slapsvans a' en Præst ovre fra Birkerød ikke har gi'et hinner den Slat Vand over Ho'edet!

Madammen løftede igen Forklædet op til Øjnene:

— Nej, jeg tror det jo heller ikke, Jørgen Svendsen, sagde hun snøftende — for det vilde da osse være alt for grusomt aa tænke sig. Men ha'de bare Præsten kommen en hal' Time før, saa ha'de hun jo kunnet komme kristelig i Jor'en!

Mere hørte Gunnar ikke af deres Samtale. Men han blev ganske blød om Hjertet over disse to kæmpende Menneskesjæle midt i den store, ensomme Mose.

Da han var naaet op i Skoven paa den anden Side, vendte han sig om og saa' tilbage. Parret havde budt hinanden Farvel og gik hver sin Vej. Konen ad Dyrehaven til og Manden op imod Ordrup Krat.

Gunnar satte sig paa en Bænk for at vente paa ham. Han holdt af at slaa en Passiar af med hvert et farende Menneskebarn, der travede ham forbi paa Livets Landevej, kigge det i Sjælen, høre, i hvad Dur den var stemt. Og saa drage videre. Thi mere er der jo ikke Tid og Lejlighed til — her paa Jorden.

Manden kom langsomt gaaende op imod ham med sin Økse over Skulderen. Han var høj og kraftig, men noget frembøjet og duknakket af Alder og Arbejde.

— Hun var nok noget trist i Kuløren? sagde Warberg og pegede over mod Konen, idet han rejste sig og slog Følge med Brændehuggeren. Han kendte sine

Folk, han havde jo færdedes mellem dem i hele sin Barndom og vidste, at jo færre Formaliteter des lettere vinder man deres Tiltro.

— Ja-a, Skravlet! sagde Manden alvorlig — hun mistede her forleden sit bitte Pus, uden at Præsten fik slaaet Vand over det først; og det mener hun nu vil forklejne Barnets Salighed!

— Det tror jeg ikke har noget paa sig, mente Gunnar.

— Næi, Satan! begriveligvis! Vorherre er datte en Djævel! . . . Men saadan er jo nu engang Fruentimmerne!

— Fik De stillet hende til Taals?

— Ja-a . . . jeg sa'e jo til hende, hva' jeg saadan mente ku' opbygge hende i Øjeblikket, a' hun kunde da for Satan nok begrive, a' Gud Herren ikke vilde putte Pejsen ner i det hede, huleste Helvede, fordi den Lammefjerring a' en Præst var kommen en tyve Minutters Tid forsent med sit Fivand!

— Og det trøstede hende?

— Ja-a; hun gik da allenfals li'som lidt sundere væk! . . . Hva' Satan i hede, huleste Helvede, sa'e jeg; saadan et Kryv a' et Gespens a' et nyfødt Barn kommer den Unde vælteme ligegyldig i Abrahamses Skød, hva' enten det saa er døft eller ej! Har ikke Frelseren sæl sagt, lad bare di smaa Børn komme til mig! . . . Tror Di, sa'e jeg, Madam, sa'e jeg, a' den almægtige Skaber sku' mingelere Barnet det til Forklejnelse, a' det har leveret Sjælen fra sig et Kvarterstid, førend Pastoren kom galoperende med Vandet? Saadan et Pus, sa'e jeg, det har jo ingen Kraft til aa holde paa no'en Verdens Ting. Næ, véd Di hva' Madam Madsen, sa'e jeg, sku' det gaa saa krakilsk til med di umyndige, sa'e jeg, saa vil jeg Dælen flænseme grumme nødig transpeteres frem for Guds Domstol! . . . Naa, men nu ska' jeg her ned a'! Fa'vel, unge Herre, og la' mig se, Di tænker over, hva' jeg har sagt; For Di er

vel sagtens osse en a' disse hersens Stodiosus Makulaturosser!

De var naaet ned til det Sted, hvor Vejen deler sig. Brændehuggeren gik ad den, der fører over Markerne til Ordrup By, og Warberg gik op over Bakken forbi Berlings Villa og den katolske Kirke.

Han var glad over at have faaet denne Passiar med Manden. Saadanne sunde, umiddelbare og naive Ord styrkede altid mægtigt hans Tro paa Folkets Levedygtighed. Ti „Folket" er og bliver dog til syvende og sidst disse Hundredetusinder i Hytterne og ikke de Titusind livstrætte, symbolske „Dekadenter" i Kunst, Literatur, Videnskab, Politik, Præsteskab og de tre øverste Rangklasser! Herregud, var de kede af Livet, Deherrer, saa kunde de jo gaa hen og hænge sig. Det ha'de de Lov til. Men de ha'de „Dælen flænseme" ikke Lov til at indpode deres lyrisk-kristelige Kadaverbakterier i sunde, levedygtige Hjerner! Ja-a, ja-a, han vidste godt, at han selv var smittet af denne Begrædelsens Pest! Det behøvede man ikke at stikke ham i Næsen! Men han kæmpede imod, han søgte Lægemidler, han vilde helbredes! Medens de andre derimod gik rundt og behagede sig i at slaa til Væds om, hvem der kunde græde den største Potte fuld! . . .

Han satte sig paa Bænken oppe paa Toppen af Bakken og saa' ud over Landskabet.

Forrest en graagul, afhøstet Rugmark. Saa Ordrup By med sine spredte Haver og Villaer og sin røde, tospirede Kirke, der lignede en kæmpemæssig Snegl med oprakte, spejdende Følehorn. Bag Byen Marker igen og Strandvejen med Tuborg Fabrikker. Og længst ude, som et bredt, staalblaat Baand i Horisonten, Sundet prikket af hvide Sejl og sorte, røgomhyllede Dampere . . .

Saa rullede der pludselig frem over hans Hovede dybe, rungende, alvorsfulde Klokketoner. Det var den katolske Kirke, der ringede ind et eller andet „Ave"

eller „Vesper“, eller hvad det nu hedder. Der var Stemning deri, Mystik og højtidsfuld Pragt. Noget med purpurklædte, bredbrystede Prælater, som under Røgelseduft og Orgelbrus og manende, dybttonende Mandssang vandrer frem mod høje, guldstraalende Altre . . .

Gunnar lukkede uvilkaarlig sine Øjne. Og for et stakket Sekund følte han denne stille, navnkundige, vuggende Fred, der overgaar al Forstand . . .

Men saa brast han i Latter.

Thi ovre i Kirken i Ordrup havde man nu aabnet Taarnlugerne, og ud igennem dem halsede nu løs i hæsblæsende Tempo, som en arrig, bitte Køter, en lille gnældrende Madklokke! — „Vi skal s'gu vise dem, at vi kan o s s e ringe til Ave!“

Klokkeringningen holdt inde. Først fra katolsk Kirke og straks derpaa ovre fra Sneglen i Ordrup.

Warberg rejste sig. Han havde faaet Lyst til at gaa ind i Kirken for at opleve den Røgelseduft og Orgelmusik, han havde siddet og drømt om. Men da han kom hen til Gitteret omkring Kirkepladsen, saa' han, at Porten var lukket. Han gik dog op til Kirken og tog fat i Laasen. Jo, den var lukket. Saa vendte han om og gik ud paa Vejen igen.

— Hvad om han prøvede paa at komme ind i selve Klosteret der bag ved! Jamen hvordan? Hvordan skulde han introducere sig? Han havde altid haft en næsten uovervindelig nervøs Skræk for slige uanmeldte Introduktioner. Han plejede fuldstændig at miste Mælet. Stod og stammede og hakkede og rødmede af lutter Generthed. Det var derfor, han aldrig havde gjort Forsøg paa at tjene Penge som Journalist.

Han stod tøvende og tvivlraadig udenfor Gitterlaagen. Saa tog han pludselig en kraftig Beslutning og drejede om ad Vejen, der fører ned til Klosterskolen. En halv Snes Alen fra Porten standsede han og kastede et Blik langs Rækken af Husets nøgne, gardinløse Vinduer: Intet Liv at spore derinde. Hele den store Bygning

syntes øde og forladt! Nu vilde han blive staaende her et Kvarter, og hvis der saa ikke kom nogen og paa en eller anden Maade hjalp ham indenfor, saa vilde han gaa sin Vej igen! Han saa' paa sit Ur: tyve Minutter i fire. Godt, saa sagde vi: fire. Hvis der ikke viste sig nogen inden fire, saa gik han!

Han stak det venstre Ben frem, støttede sig mod sin Stok og stirrede over paa „Hospitiet". Nu skulde det vise sig, om Deherrer derinde var besjælet af den rette caritas, caritatis og vilde komme en nødlidende Broder til Hjælp: Han smilede, han syntes, det var et genialt Paafund, dette her, at lade Skæbnen raade for hans Visit! Men der maatte gøres noget mere for at tildrage sig en sympatetisk Opmærksomhed! Han stak det højre Ben frem og sank i Hoften, trykkede begge Hænder mod Ansigtet og tittede ud mellem Fingrene . . . Vilde der da ikke komme nogen! Skulde han maaske besvime! Han trak forborgent Uret frem: allerede gaaet ti Minutter!

Da hørte han Hængsler knirkende dreje sig og løftede forfærdet Hovedet:

Porten var blevet aabnet, og en høj, graahaaret Mand i sid Kjortel og med melonfarvet Kalot paa Issen skred langsomt hen imod ham.

Warberg var lige ved at gøre omkring og løbe sin Vej.

— Er De syg? spurgte Manden venligt.

— Ja, hviskede Gunnar. Og han befandt sig virkelig i dette Øjeblik ikke ganske vel.

— Kom ind med mig, vedblev Pateren (han talte med stærk tysk Accent) — De kan hvile Dem inde hos os!

— Tak, stammede Gunnar — jeg . . .

— Støt Dem kun til mig. Saadan ja.

Han havde lagt Warbergs Arm i sin. Og de gik langsomt Fod for Fod hen mod Porten. Gunnar vidste

ikke, om han skulde le eller græde. Men han vaklede da afsted paa en meget naturlig Maade.

– Hvorfor kom De ikke ind? spurgte Pateren.

— Jeg . . . jeg turde ikke.

— Vi modtage alle, der trænge til os! . . . Saa, nu her til højre.

De var kommet ind i en høj, lys, hvidkalket Forhal og drejede nu hen mod en lille Dør, hvor op til der førte et enkelt Trappetrin. Ude i Forhallen var der dødt og roligt og ingen Mennesker at se. Kun havde Gunnar bag en lille Rude nede ved Gulvet til venstre indenfor Porten opdaget et fedt, rødmusset, skægløst Ansigt, der hurtig forsvandt igen.

— Maa jeg lade Dem bringe lidt at styrke Dem paa? spurgte Pateren, da de var kommet ind i Værelset.

— Ja . . . ja Tak! sagde Warberg. Han vilde ikke sige nej for ikke at gribe forstyrrende ind i Begivenhedernes Gang.

— Ja, nu maa jeg forlade Dem, vedblev den gejstlige — Pligten kalder mig. Men vi ses siden.

Gunnar bøjede stiltiende Hovedet. Og Pateren skred ud af Døren.

Da Warberg var bleven alene, saa' han sig interesseret omkring. Det var vel i et Slags Venteværelse, han sad. Væggene var hvidkalkede. Intet Gardin for det høje, smalle Vindue. Bordet midt paa Gulvet og Stolene langs Væggene var af umalet Fyrretræ. Men rundt paa Væggene hang nogle Olietryk i stærke, skrigende Farver: Jesus, der med tre opløftede Fingre og himmelvendte, svømmende Øjne, velsigner et Stykke Sigtebrød. En Krans af Vinblade og Druer, i hvis Midte et glorieomstraalet Kors, oven over tre skinnende røde Bogstaver: J H S. Et Brystbillede af Jomfru Marie hyllet i et ultramarin Hovedklæde, som hun samler foran paa Brystet med en lille bleg Barnehaand. Samt

et smilende Portræt af Pio nono i vinrød Purpurkappe og Kalot.

Der førte to Døre ind til Værelset. Den, hvorigennem de var kommet, og saa en paa Væggen lige overfor Vinduet. Og i begge Døre var der i øverste Fylding anbragt en stor firkantet Glasrude med et tyndt, gennemsigtigt Gardin trukket foi paa den udvendige Side. Gunnar syntes at høre listende Trin derude og at se sorte, spejdende Øjne lure bag Forhængene.

Døren til Vestibulen gik op, og Broder Portneren — det Ansigt, der havde vist sig bag Kælderruden — kom ind med et Bræt, hvorpaa der stod en Tallerken med tre Stykker „Tyskerbrød" (Rugbrød og Franskbrød lagt sammen), en optrukken halv Bajer og et Glas.

— Værsgod, sagde han huldsaligt smilende — her er noget at styrke Dem paa. (Manden talte Dansk uden Accent).

— Tak.

— Er De syg?

— Naa-aa, nu begynder jeg at komme mig.

Warberg tog et Stykke Brød.

— Skal De ikke ha' Øl?

— Nej Tak, jeg drikker aldrig bajersk Øl.

— Ikke! sagde Portneren næsten forarget — Jo, jeg synes nok, at Øl til Maden . . . !

Han stod et Øjeblik, som om han lyttede. Saa drejede han hurtig Øjnene fra den ene Dørrude til den anden:

— M a a jeg? spurgte han saa og greb om Flasken.

— Ja værsgod! smilede Gunnar.

Og Broderen satte Flasken for Munden og klukkede Øllet i sig. Han lignede en formummet Gambrinus, som han stod der tilbagebøjet og rød i Ansigtet. Warberg følte den inderligste Lyst til at klappe ham paa Maven og bede ham synge en skæmtefuld Vise om Øl og Piger.

— Ahh! sagde Portneren og satte Flasken fra sig. Men saa greb han den hurtig igen og skænkede de tre-fire Draaber, der var til Rest, ned i Glasset. Og med et Smil paa en Gang forlegent og uimodstaaelig polisk som hos et Barn, der er halvt forskrækket og halvt stolt over sin egen instinktive Skurkagtighed, klemte han det ene Øje sammen, vinkede hyssende med Haanden og listede ud.

Gunnar saa' smilende efter ham og kom til at elske Menneskene højere.

Nu var hans Nervøsitet, eller hvad man skal kalde det: Idiotisme, borte. Saadan gik det Gang efter Gang. Naar han først sad midt i Situationen, fik han sin Ro og Besindighed tilbage. Han vidste det godt forud; og han holdt Formaningstaler til sig selv. Men lige meget hjalp det. Næste Gang var det atter galt. Han havde ofte gaaet i halve Timer udenfor en Port eller op og ned ad en Trappegang, førend han endelig besluttede sig til at ringe paa hos den, han for første Gang skulde introducere sig hos. Men sad han saa endelig paa en Stol inde hos vedkommende, saa gik det hele nemt nok. Ak ja, hvad er vi dødelige, sagde Hvalfisken! . . .

Den lille Dør ud til Forhallen gik pludselig op, uden at han havde hørt nogen gaa derude. Og Pateren traadte ind.

— Naa, hvorledes gaar det nu, unge Mand?

— Jo Tak! . . . Tak for Mad!

— Har De Lyst til at se Dem lidt om her paa Skolen?

— Ja Tak, det vilde jeg gerne!

— Saa kom med mig . . . Jeg er Forstanderen her.

Gunnar bukkede.

Og saa gik de ud gennem Vestibulen og op ad en Trappe til første Sal. Her aabnede Pateren forskellige Døre og forklarede: Dette er en af Skolestuerne. Dette er Refektoriet. Dette her er Musiksalen. Og dette

Teatersalen — Ja for vi kan ogsaa more os her! Det er ikke sort Alvor det hele!

Warberg traadte hen ved et af Vinduerne og saa' ned i Haven. Den var sirlig og pillent holdt med alle Gange indrammet af stive Hække. Og han saa' flere unge Mænd i lange, sorte Kjoler vandre langsomt op og ned læsende i smaa, sortindbundne Bøger. Det saa' saa højtideligt ud, saa middelalderligt, saa fredeligt, saa bekymringsløst.

— Her bor jeg, sagde Forstanderen og aabnede Døren ind til et Værelse, eller maaske snarere en Celle — Værsaagod!

De traadte ind, og Pateren lukkede Døren efter sig.

Det var et aflangt, hvidkalket Rum med et højt, smalt, gardinløst Vindu som nede i Venteværelset. Til venstre lige indenfor Døren stod en Jærnseng uden Dyner og Puder, kun de nøgne Madrasser med et Tæppe over. (— Akkurat som min „Chaiselongue", tænkte Gunnar — Mon han ikke ogsaa ved Aftentide skulde hente et Par Smaadyner frem af en eller anden Krog?) Over Sengens Hovedgærde hang et legemstort Brystbillede af Pius den niende, et ypperligt Maleri i en pragtfuld Ramme.

— Ja, det var en herlig Mand! sagde Præsten — saa god, saa kærlig og saa klog!

Henne til højre for Vinduet stod et stort, egemalet Bord bedækket med Papirer og Bøger. Og oven over det hang i en mindre pragtfuld Ramme et Olietryk af Leo den trettende.

Desuden fandtes der i Værelset et lille Vadskebord uden Omhæng og tre Træstole. Og paa et Søm i den ene Dørkarm hang et Haandklæde.

— Her er ingen Kakkelovn! sagde Gunnar.

— Nej, smilede Pateren — det behøves ikke . . . blot man vænner sig til det. — — Værsgod at tage Plads! Jeg har Lyst til at tale lidt med Dem.

Warberg satte sig. Og igen begyndte hans Nerver at

røre paa sig. Thi det blev nok Samvittighedsspørgsmaal, dette!

De sad begge henne ved Arbejdsbordet lige over for hinanden. Gunnar saa' stjaalent op paa den høje, præsteklædte Mand, hvis rolige Ansigt og afmaalte Bevægelser syntes at tyde paa, at han forlængst havde afført sig den stakkels, gamle, bagtalte Adam (som dog nok til syvende og sidst er den, der gør os alle til Brødre.) Høj og rank sad han og legede med en lille Elfenbens Papirkniv, idet han støttede den højre Albu mod en opslaaet Bog paa Bordet ved Siden af sig. Hans klare, brune Øjne var halvt dækkede af de lange, mørke Øjenvipper. Hans Pande var høj og hvid og uden Rynker. Og frem under den melonformede Fløjlskalot laa en Krans af kort, graasprængt Haar fra Tindingerne ned om Nakken. Gunnar kom uvilkaarlig til at tænke paa Ingemanns og Walter Scotts Romaner.

Pateren hævede Øjnene og saa' ham forskende ind i Ansigtet:

— Hvad tænkte De nu paa, da De stod ude paa Vejen? spurgte han saa og bankede næsten lydløst med Spidsen af Papirkniven i Bordpladen. Langsomt op og ned.

— Tænkte paa . . . ? gentog Gunnar forvirret.

— Ja, smilede Pateren — De maa jo dog have gjort Dem nogle Tanker om os slemme Mennesker herinde, siden De ikke turde gaa indenfor? . . . Tal De kun frit ud! Det vil interessere mig! vedblev han, da Warberg ikke anede, hvad han skulde svare — Der gaar vel saa mange Versioner om os fremmede, som har trængt sig ind i Landet?

— Det var vel nærmest Nysgerrighed, som drev mig herhen, mumlede Gunnar.

— Hvorfor nu netop vælge d e t Ord? sagde Præsten mildt — Sig kun, at De er en søgende! Her kommer jævnlig Folk til mig, som ikke mere kan finde Hvile i

den strenge, kolde Tro, som Eders Lands Religion byder dem. Vi Mennesker trænger til noget for Hjertet, for Fantasien. De er saa isende kolde Eders Kirker og Eders Præster, saa klamme, saa sjælløse!

— Ak ja, sagde Gunnar, der begyndte at komme til Hægterne igen, efter at de første indledende Skridt var overstaaede — Fantasien plager ikke vore Præster; og vore Kirker ligner kalkede Grave! De enkelte stemningsfulde Templer, vi har, er Levninger fra den katolske Tid.

Pateren betragtede ham med et usikkert Smil:

— Smigrer De?

— Nej, sagde Warberg beskedent (han mærkede, at han havde gjort Præsten mistænksom) — nej; men jeg mener, at den katolske Religion yder langt mere for Hjertet og Fantasien, som De sagde før, end . . . — naaja: end vor Statskirke.

— Hører De til den?

— Nej . . . Ja det vil sige, jeg er døbt og konfirmeret.

— Søger De Kirken?

— Ja, til Koncerter. Og saa kan jeg undertiden føle mig i den Stemning, som jeg mener, en Gudstjeneste bør fremkalde.

— Har De nogensinde overværet en Gudstjeneste hos os? spurgte Pateren og lagde sin Haand let paa Gunnars Arm.

— Ja, sagde han — og jeg har der følt noget af den samme Stemning, de samme symbolske Rørelser i Sjælen, der efter min Opfattelse danner Grundlaget for al Religiøsitet.

Præsten nikkede velvilligt:

— De er en søgende Sjæl, sagde han saa — Og De vil nok finde det rette! . . . Kom hyppigt her ud og lad os tale sammen!

— Men der er saa meget i den katolske Religion, som . . . som støder. Maa jeg tale frit?

— Det vil være mig kært!

— Der er først dette med Helgenerne . . .

— Kan tænke det! afbrød Præsten ham smilende — dem taler de alle om!

— Ja, for I gør jo Mennesker til Guder ved at tilbede dem!

— Vi tilbede dem ikke, vi bede til dem! sagde Pateren dybsindig.

— Hum . . .

— Vi ære og tilbede Gud alene som vor højeste Herre og Kilden til alt godt! vedblev han — Helgenerne ære vi derimod som hans tro Tjenere og Venner . . . Gud ære vi for hans egen Skyld eller paa Grund af den uendelige Fuldkommenhed, som han har af sig selv. Men Helgenerne ære vi formedelst de Gaver og Fortrin, som de have fra Gud. Til Gud bede vi, for at han skal hjælpe os ved sin egen Almagt. Men til Helgenerne, for at de skulle hjælpe os ved deres Forbøn hos Gud!

— Enten er han selv dum, tænkte Gunnar, medens Præsten holdt sin Tale — eller ogsaa tror han, at jeg er det!

Men højt sagde han:

— De bemærkede før, at vi skulde ære Helgenerne paa Grund af de Gaver og Fortrin, som de havde fra Gud?

— Ja.

— Men hvorfor har ikke De og jeg og alle andre faaet disse Gaver og Fortrin? Hvorfor skal nogle enkelte være foretrukne? Hvad har de til at begynde med gjort for at fortjene denne Udmærkelse?

— Deres Hjerter har været som aabne Kar for Guds Visdom.

Warberg følte det præstelige Spindelvæv sænke sig ned over sin Hjerne. Men han virrede med Hovedet og sagde:

— Godt! men hvem har „skabt" disse enkelte Hjer-

ter saaledes? Det har efter Eders Lære: Gud. Men den samme Gud har ogsaa skabt de Millioner af andre Hjerter, der ikke besidder denne Modtagelighed for hans Visdom! Og dog kalder I ham en retfærdig Gud! Véd De, hvad jeg havde Lyst til at kalde ham?

Pateren rejste sig hurtig:

— Tal ikke ud! sagde han mildt. — Et ondt Ord fødes i et Sekund, men det dør ikke i fyrretyve Dage!

Og han vendte sig om mod Bordet og gav sig til at søge mellem Bøgerne og Papirerne.

Gunnar brystede sig: Jeg er ham dog alligevel for stærk, tænkte han.

Pateren vendte sig mod Warberg med en Bog i Haanden:

— Læs den, sagde han og rakte ham Bogen. Og naar De føler Trang til at tale med mig, skal De altid være velkommen. Lunken er De ikke!

Gunnar kiggede paa Bogen. Det var: Fuldstændig Lærebog i den katolske Religion af J. Deharbe.

— Ja nu maa jeg byde Dem Farvel, vedblev Præsten — Brødrene venter mig.

— Farvel, sagde Gunnar — og Tak for Deres Venlighed.

— Intet at takke for! Det har været mig kært at se Dem her! Og naar som helst De skulde ønske at fortsætte vor Samtale. er jeg rede! Skade, at vi ikke har Gudstjeneste paa denne Tid . . . men De kommer vel oftere her forbi?

— Ja-a, sagde Gunnar.

Og snart stod de igen nede i Forhallen, og den trinde Portner kom op af sit Lukaf og aabnede Porten.

Warberg rakte endnu engang Pateren Haanden til Farvel. Han syntes godt om Manden. Der var noget

elskværdigt, fint og renligt over ham, noget vidt forskelligt fra de hjemmefødte Teologer, han ellers havde truffet . . .

Og Bygningen her med sine lange, stille Gange! . . . De læsende Brødre nede i Haven. De dybe, rungende Klokketoner fra før, da han sad paa Bænken derude. De hellige Billeder. Den høje, slanke Prælat foran ham i den halvmørke Vestibule. Den smilende Portner, der havde drukket hans Øl. Den halvaabne Portfløj, gennem hvilke man saa de grønne Træer og den skumringsslørte Himmel — alt dette tilsammen dannede som et stemningsfuldt, uvirkeligt, romantisk . . .

— Ja undskyld! men vi plejer at faa en Krone for hvert Eksemplar!

— Hva'? sagde Gunnar forvirret.

— Vi plejer at faa en Krone for Bogen! smilede Pateren venligt og pegede paa den fuldstændige Lærebog.

Men endnu forstod Gunnar ikke Mandens Mening.

Saa gik den pludselig op for ham.

Og huldsaligt smilende som Eminensen foran ham trak han sin Børs op af Lommen og udbetalte ham en Krone:

— Undskyld . . .

— Aa, intet, intet! bad Pateren.

— Farvel! bød Gunnar.

— Farvel! Farvel! . . . Og Gud være med Dem!

— — —

Og Warberg gik til Charlottenlund og satte sig i Toget og rullede ad København til.

Han sad og tænkte paa Dagens forskellige Begivenheder, og pludselig mumlede han halvhøjt hen for sig:

— Fa'en i det! Men Præsten var s'gu alligevel den stærkeste!

VIII

Grunden til at Warberg havde antruffet Fætter Benjamin i en saa usædvanlig ophidset Stemning ude i Valby hin Dag, han havde været derude sammen med Mallings, var følgende:

Mette havde om Formiddagen modtaget et Brev fra „Prinsessens" Tante, hvori han i energiske Ord anmodedes om for Fremtiden at afbryde enhver Forbindelse med „min Broderdatter, der nu omsider er bragt til Fornuft."

Den ulykkelige Benjamin saa' derved hele sin Fremtid bragt ud af Sporet, alle sine Slotte og Villaer styrtede i Grus. Og han, der allerede havde arrangeret sin Vinterlejlighed i Bredgade, sin „Hytte" paa Strandvejen og sin „Borg" mellem Nordsjællands dunkle Skove!

Taarerne løb ham ned over Kinderne, medens han gav sig til at tale forblommet om Selvmord og Udvandring.

Men Gunnar fik ham stillet til Taals ved at tage ham med ind til Josty paa en Kop stærk Kaffe med Wienerbrød.

Og derinde i det lille, hyggelige Værelse til Gaarden med Danmarks Riges ædle Grundlovsgiver i Gips paa Kakkelovnen, havde Warberg saa for syv og tyvende Gang søgt at formaa Fætteren til at sætte al Kraft paa for at faa noget at bestille.

— Hvordan gik det for Resten med Ansættelsen ovre paa Als?

— Ja, den fik jeg ikke . . .

Mette talte i en dyb, fornærmet Tone. Det gjorde han altid, naar han ikke opnaaede at faa de Pladser, han søgte. Han ansaa sig for personlig krænket.

— Men jeg faar nok Brev fra Olla en af Dagene!

— Olla? Hvem er det?

— Men Gud, Gunnar, det er jo min Kæreste!

— Naa ja, det er sandt! . . . Men Du siger jo . . .

— Ja-a, men det kan godt være noget, den gamle Mule selv har fundet paa! . . . Kaffe har altid haft saadan en oplivende Virkning paa mig, skal jeg sige Dig, Gunnar! Og nu Du ogsaa har talt saa pænt til mig, er jeg ikke nær saa bedrøvet. Jeg ser igen lyst paa Forholdene, Du! Du skal se, Olla slaar ikke Haanden af mig!

Og han fik virkelig Dagen efter Brev fra Pigebarnet — det sagde han da — og hans Sorg var atter over alle Bjærge.

Saa gik der en tre-fire Dage, hvor Warberg ikke saa' noget til ham.

Mette boede — eller rettere: tilbragte Natten oppe paa det Kvistværelse, som Gunnar havde benyttet, førend han ved Forældrenes Bortrejse flyttede ned i Stuen. Værelset hørte til Lejligheden, der var hans til Oktober. Og han havde overladt Fætteren det, da denne „netop var uden Hjem", som han udtrykte sig. De saas kun engang imellem; thi Gunnar var jo hele Dagen optaget af sin Skole; og naar han kom hjem, arbejdede han paa sine Historier til „Københavneren". Hvad Benjamin fik Tiden til at gaa med, anede Warberg ikke. Et Par Gange havde han spurgt derom og faaet til Svar: Aa jeg spadserer og ser mig om, her er jo saa henrivende i Københavns Omegn. Og saa læser jeg Bladene i Udhængsskabene for at se, om der ikke skulde være noget, der kunde passe!

Undertiden ringede det beskedent paa Dørklokken. Og naar Warberg kom ud og lukkede op, stod Mette der og spurgte, om han maatte sidde lidt inde hos ham. Og selv om Gunnar arbejdede, nænnede han ikke altid at sige nej. Thi Fætteren fremkom saa ydmygt med sin Forespørgsel. Og naar han slap ind, var han saa taknemmelig. Satte sig stille hen i en Krog, fed og smilende. Sagde ikke et Ord, uden at han først blev tiltalt. Sad og saa' paa sine Hænder og glattede paa

sit Haar og pillede ved sit Slips. Eller røg „russiske" Cigaretter, som han holdt pertentlig-gratiøst mellem Lange- og Tommelfingeren.

Eller han satte sig paa Gunnars Opfordring til Klaveret og spillede og sang med spæd Tenor smaa tyske, svenske og russiske Sange, som han havde lært paa sine Rejser. Han havde aldrig faaet Undervisning i Musik, lavede selv Akkompagnementet og fantaserede vildt-sentimentalt under hyppig Anvendelse af mørke Bastöner og Pedal.

Eller Gunnar fik ham til at fortælle om de Herskaber, han havde tjent under, og de Mennesker, han havde truffet paa sine Rejser. Og Mette fortalte morsomt. Altid med en Understrøm af fed-gemytlig Arrigskab. Thi han havde det med at „se sig gal" paa Folk. — Der var kun et „Herskab", en Fru Hartmann, der ejede et Gods i Skaane, hende lovpriste Mette i høje Toner!

Eller de snakkede om deres Oplevelser sammen i Sommerferien ovre paa Lolland.

— Ja, det var wunderschöne Tage, de Ferier! sukkede Mette. — Det var den bedste Tid af ens Liv!

— Naanaa! Husk nu paa, naar Du faar alle dine mange Penge med Olla!

— Ja, sagde Benjamin ivrig — naar jeg faar d e m, saa skal Du faa . . . halvtredsindstyve Tusind Kroner.

— Hovhov!

— Jo, for Du er det eneste Menneske der holder af mig! forsikrede han med Taarer i Øjnene. — Og jeg er vis paa, at selv om jeg . . . selv om jeg havde gjort et eller andet, der . . . saa vilde Du alligevel ikke fordømme mig!

Saadan kunde de sidde og passiare. Og saa kunde Mette pludselig rejse sig og sige Farvel og gaa.

Warberg rystede da betænkelig paa Hovedet. Men snart efter sad han igen ved sit Arbejde. Han havde jo sine egne Affærer at skøtte — og han var jo ej

heller sin Fætters Vogter. Havde Benjamin talt re
af Posen til ham, havde Gunnar vel søgt at hjælp
raade, saa godt han kunde. Men han havde
holdt af ukaldet at trænge sig ind i andres For
hed. Lige saa lidt som han syntes om, at andre
deres Næser i hans Sager.

Der var, som sagt, altsaa gaaet et Par Dage,
Warberg ikke havde set noget til sin tykke Fætte

Saa møder han ham lige udenfor Villaen en To
Morgen, han gaar paa Skolen.

Mette saa' træt og tilstøvet og smudsig ud.
hans Ansigt straalede ikke desto mindre som Mo
røden:

– Goddag, Gunnar! Goddag, goddag! sagd
og slog kongeligt ud med Haanden.

– Men hvor kommer Du dog fra, Benjamin?

— Fra Helsingør!

— Fra Helsingør?

Ja! Jeg gik derfra i Aftes og har spadsere
Natten . . . Aa, det var storartet, Du! Du kan
tænke Dig Solen i Morges ude over Sundet!

– Men hvad skulde Du dog i Helsingør?

— Det var en Plads.

— Fik Du den?

– Nej. Der var en anden Rakkerpukkel, der
faaet den akkurat en Time, før jeg kom . . Aa
Du skulde ha' set Eremitagesletten i Morges K
fem! helt blegrød af Spindelvæv, som Solen sk
paa! . . . Kommer Sif i Aften?

— Ja.

— Maa jeg titte ind og høre lidt paa Musikl
— Ja værsgod, kom Du bare!

Det var om Torsdagen.

Saa om Søndagen, da Warberg havde været
gentur rundt i Frederiksberg Have og netop
faaet Overfrakken af og skulde ud i Køkken
lave sig et Par Spejlæg til Frokost, saa ringer

Han gaar hen og lukker op. Og der staar en høj, høflig Mand udenfor med Hatten i Haanden:

Tør jeg spørge, er det Hr. Kandidat Warberg?

— Jo.

— Jeg vilde gerne faa Lov til at tale et Par Ord med Dem?

— Værs'god . . .

De gaar ind i Warbergs Værelse, hvor Gunnar sætter sig i Stolen foran Skrivebordet, og den fremmede paa Kanten af „Chaiselonguen":

— Mit Navn er Overbetjent Carlsen . . .

— Naa . . .

— Jeg kommer her i Anledning af Deres Hr. Broder . . .

— Min Broder? siger Gunnar forundret.

— Ja: Hr. Benjamin Warberg . . .

— Nej, det er min Fætter!

— Saa-aa? vi troede det var Deres Hr. Broder . . . Bor han ikke her i Huset?

— Nej, sagde Gunnar hurtig — nej, han bor her ikke . . . men han kommer her jævnlig.

— Ja vi mente, at vi først vilde henvende os til Familien, vedblev Betjenten — førend vi foretog videre i Sagen. Det er jo en agtet Familie . . .

Gunnar bukkede kvitterende:

— Men hvad er der i Vejen med . . .

— Jo, ser De, Deres Hr. Broder har opholdt sig et Par Dage paa et Hotel oppe i Helsingør. Og saa Natten mellem Onsdag og Torsdag har han forladt det uden at betale sin Regning.

— Hum!

— Ja, det er jo en kedelig Historie, sagde Hr. Carlsen beklagende — Men bliver bare Beløbet betalt inden Tirsdag Klokken to, vil der intet blive foretaget i Sagen.

— Hvor meget er det?

— Sytten Kroner og fem og tredsindstyve Øre . . .

Vi mente jo, at Familien hellere vilde udrede de derved undgaa Retsforfølgning.

— Ja Tak, sagde Gunnar — Tak for Deres Velv Jeg skal gøre, hvad jeg kan.

Betjenten rejste sig:

— Men bliver Beløbet ikke indbetalt inden Tir Klokken to, sagde han — ser vi os nødsaget t skride ind mod Deres Hr. Broder.

— Det er min F æ t t e r! sagde Warberg igen, vidste egentlig ikke, hvorfor han ønskede det præ ret saa kraftigt.

— Undskyld! . . . Deres Hr. Fætter, ja! . . . bor altsaa ikke her i Huset?

— Nej.

Naa ikke . . . Ja, viser det sig nødvendigt, finder vi ham jo nok. — — Farvel Hr. Kandidat undskyld Ulejligheden!

— Aa jeg be'er, Farvel! Og Tak for Deres I synsfuldhed!

Da Betjenten var gaaet, stod Gunnar et Øjeblik Glasdøren i Entréen, indtil Gangdøren var smæld Saa løb han op ad Trappen, op paa Kvisten.

Paa Vejen mødte han Hr. Mikkelsen, der beboe af Værelserne deroppe. Han var søndagsklædt skulde ud at spadsere:

— Er min Fætter gaaet ud?

— Ved det ikke, sagde Hr. Mikkelsen — tro ikke.

Warberg løb videre. Da han stod udenfor Fætt Dør, saa' han, at Nøglen sad i indvendig. Han fik aabne, men der var lukket af. Han bankede, m gen svarede:

— Benjamin? . . . B e n j a m i n!

Stadig intet Svar.

— Benjamin, jeg maa tale med Dig! Kan D svare. Menneske! . . . Der har været en Mand

hos mig angaaende et Hotel i Helsingør. Du maa lukke op!

Da der bestandig ikke hørtes en Lyd inde fra Værelset, bøjede Gunnar sig ned og kiggede ind gennem Nøglehullet.

Han kunde kun se Sengen, der stod lige over for Døren. Og en Stol med Mettes Tøj paa kunde han se.

Og oprejst i Sengen sad selve Mette, lige vaagnet af sin Slummer. Det ellers saa fint friserede Haar strittede til alle Sider. Han var rød og pluskæbet og søvndrukken, og hans Øjne var runde. Han blinkede ustandseligt og stirrede ufravendt hen mod Døren.

— Mette dog! Hvorfor Fanden svarer Du ikke? Jeg kan jo se Dig!

Men Mette svarede fremdeles ikke.

Gunnar blev arrig og slog i Døren med sin knyttede Haand:

— Kom nu ned! sagde han saa — Vi maa tale sammen om det. Det hele kan ordnes, bare Du gider være over det!

Og saa gik han.

Nede hos sig selv gav han sig til at lave sin Frokost i Stand: spejlede et Par Æg over Spritapparatet, skar tre Rundtenommer Rugbrød, smurte Smør paa dem og lagde dem sammen. Og saa lavede han den uundværlige Kaffe.

Da han havde spist, tændte han en Pibe og satte sig til at læse. Der gik en halv Time, og der gik tre Kvarter. Men Fætteren viste sig ikke.

— Nu skulde da Fanden hente ham! mumlede Warberg og rejste sig — Ja, jeg maa derop igen! Jeg har jo ikke de Penge.

Og han løb atter op paa Kvisten.

— Men Benjamin dog! sagde han, endnu førend han var naaet hen til Værelset — Er Du da rent skruptosset, Mand!

Han bøjede sig for paa ny at kigge gennem Nøgle-

hullet. Men det kunde han ikke mere, thi Mette hav
hængt et Haandklæde over Laasen.

Der var tyst og stille derinde, saa Fyren var
oven i Købet gaaet i Seng igen.

— Benjamin! . . . Benjamin! . . . Aa, saa gid
ogsaa . . . !

Warberg drejede sig om paa Hælen og gik.

Han satte sig til at læse videre i sin Bog. S
skrev han et Par Breve. Tog sit Overtøj paa og
ud.

Ad Ørstedsvej, over Nørrebro, Blegdamsvej, Øst
bro, Langelinie og hjemad gennem Byen gik han. D
var mange Mennesker paa Gaden, mange søndag
klædte og nette Mennesker. Han hilste paa flere
sine Bekendte og talte med et Par af dem. Men h
Tiden stak det Spørgsmaal Hovedet frem i ham: M
Mette kunde falde paa at begaa et eller andet idiot
derhjemme paa Kvisten? . . Burde Du ikke være b
vet ved med at buldre paa Døren, indtil han havde luk
op?

— Goddag, Gunnar!

— Det var den lille Thorkild Banner, der kom
bende hen til ham over Gaden.

— Goddag, Thorkild den høje! Er Du her?

— Ja, jeg gaar derovre med Tante og Mor. K
med over.

— Næ Tak, sagde Gunnar — jeg har travlt. Hv
dan har Tage det?

— Jo han er flyttet, og nu har vi Dagligstue
Fa'ers Værelse.

— Er Tage rask?

— Nej han ligger i Sengen, han har Hoste, Far
Gunnar! Hvornaar faar jeg de Frimærker?

— Jeg skal sende dem i et Brev.

— Til mig sæl, hva'?

— Ja naturligvis!

Og Drengen hoppede bort igen over Gaden.

Warberg var nu naaet igennem Byen ud paa Vesterbros Passage og drejede om ad Farimagsgade langs Jærnbanen.

Ovre ved Stationen saa' han Hans Malling og Kone. De vinkede ad ham; men han hilste bare og skyndte sig afsted:

-- Naturligvis var det noget Nonsens, dette her, at være bange for, at Kapunen Mette skulde „lægge Haand paa sig selv", som det hed. Det gjorde fede Mennesker aldrig. Og Mette ha'de saamænd ogsaa s i t Kød kærere, end at han skulde sælge det for sytten Kroner og femogtres! Og dog, et Menneske er et saadant mixtum compositum, at man aldrig kan være aldeles sikker i sin Analyse af det!

Da Warberg drejede ind paa Vejen, hvor Villaen laa, kiggede han uvilkaarlig op til Fætterens Kvistkammervindue. Det var lukket, men der var intet Gardin rullet ned. Og man ruller dog vist altid Gardinet ned, før man begaar Selvmord!

Han gik hurtig ind gennem Haven og op i Huset. Han vilde ind i sin Lejlighed for at hente et Par Dørnøgler, om de maaske kunde passe i Laasen deroppe.

Men idet han aabnede Døren, faldt der fra Postkasse-Spalten et Visitkort ned paa Gulvet. Han tog det op. Og medens han læste, hvad der stod paa det, klukkede han ganske stille af Latter.

Kortet var af blegrød, marmoreret Karton og lød paa:

Benjamin Vesty Warberg
Forstcandidat.

Og nedenunder Navnet stod skrevet med Blyant:
h v a d e r d e r k æ r e??

Mette selv var ude at promenere.

Men om Aftenen henad ti ringede han paa Dørklokken.

— Hvor har Du været henne hele Dagen? spurg
Gunnar barsk.

— Aa Du, jeg har været en lang, lang Tur ud p
Landet, ud ad Brøndshøj. Det er virkelig en allerkæ
ste lille Landsby!

— Hvorfor kunde Du ikke lukke mig op i Morge
Jeg var . . . jeg befandt mig virkelig ikke v
sagde Mette og trykkede to Fingre mod Panden.

— Du kunde da ha' svaret!

— Ja . . . ja, men jeg ha'de saa skrækkelig on
i Hovedet! (Her kom Fingrene blødt op til Tindinge
Du vilde tale med mig, sa'e Du . . . Kunde det ik
vente til i Morgen?

— Nej, sagde Gunnar afgjort! men samtidig gout
rede han dog Fætterens Konsekvens — nej, Sag
skal ordnes inden Tirsdag Klokken to! . . . Du v
vel, hvad det er?

— Ja-a . . .

— Hvor kan nu saadant noget falde Dig ind, Be
jamin! At løbe bort fra et Hotel om Natten uden
betale!

— Jamen, kære Gunnar, jeg h a' d e virkelig ing
Penge!

— Hva' Fanden vilde Du saa paa Hotel da! sag
Warberg brutalt for at skjule et Smil.

— Jo, jeg søgte jo Plads. Og det gør altid et gd
Indtryk at bo lidt pænt. Ha'de jeg faaet Pladsen, s
ha'de jeg naturligvis bedt om Forskud og betalt .
Det kan Du da nok forstaa, Gunnar!

— Men nu vilde Du snyde!

— Jeg kan ikke begribe, at Du med din fine Na
kan bruge saadanne Udtryk, Gunnar! sagde Mette
saa' smerteligt paa Fætteren — Det kunde passe
Broder Jespers Mund! . . . „Snyde"? Saa ha'de jeg
ikke skrevet mit rigtige Navn i Fremmedbogen. Nat
ligvis skulde Værten ha' faaet de Par Skilling t

talt, saasnart jeg igen var kommen til Penge. Det kan Du da vist godt forstaa, Gunnar?

— Ja vel saa, sagde Warberg og virrede med Hovedet — Men saadant noget kan man alligevel ikke gøre!

— Naar man skriver sit rigtige Navn!

— Du ser jo Følgen!

— Ja-a . . . Var det Politiet, her var?

— Ja! og Beløbet skal betales inden Tirsdag Klokken to.

— Hvor stor var Summen, Gunnar?

— Sytten Kroner og femogtres . . . Du har ikke levet paa bare Klipfisk!

— Næ, men man maa da spise som de andre paa saadant et Sted! Og saa trængte jeg virkelig til lidt Vin! . . . Og jeg ha'de nu drømt to Nætter i Træk, at jeg vilde faa den Plads, Gunnar!

Warberg kunde have taget Mette om Halsen og kysset ham bare for hans Naivetet! Men han gjorde sig haard. Hvad Fanden man kan jo ikke her i Verden vedblive at være Børn!

Naamen, hvor vil Du saa skaffe de Penge fra? spurgte han — Jeg har ingen!

— Jeg vilde aldrig ha' taget dem af Dig alligevel! sagde Mette og slog op med Haanden — Men jeg véd Skam ikke, hvor jeg skal faa dem fra, vedblev han og saa' tænksom ud — Tror Du ikke, at Mikkelsen her oppe vilde hjælpe mig? Han har hjulpet mig før.

— Naa har han det! . . . Saa kan det jo være, Du maa som sagt se at skaffe dem, ellers bliver Du puttet i Hullet!

— Saa vidt skal det ikke komme! sagde Mette med Højhed — Den Skam skal I dog aldrig faa af mig!

— Saa gaa op til ham straks.

— Tror Du ikke, han er ude?

— Han er jo aldrig ude om Aftenen, véd Du!

— Jamen saa er han vist gaaet i Seng, Gunnar.

— Du kan da prøve, Menneske! Ta' Dig dog nu lidt sammen!

— Ja, ja, nu gaar jeg . . . Skal jeg ikke spille lid for Dig først?

Warberg vendte sig hurtig om mod Skrivebordet:

— Nej Tak, sagde han — jeg har noget at bestille

Der blev en Pause paa flere Minutter. Saa drog Mette et umaadeligt Suk:

— Ja saa Godnat, Gunnar, sagde han — saa gaa jeg op til Mikkelsen.

— Godnat! sagde Gunnar.

— — —

Benjamin listede tankefuld op ad Trappen og ind paa sit Værelse, hvor der kun fandtes en Seng, en Stol og en stor, perlegraa Kiste, hvori han opbevarede sine Ejendele. Han tændte et Lys, som han havde staaende i en halsløs, grøn Eau de Cologne Flakon tog et af sine blegrøde Visitkort frem og skrev med Blyant derpaa:

Kære Mikkelsen, De maa laane mig 25 Kr. i Mor gen, da ellers en stor Ulykke vil ramme mig og min Familie. De skal bestemt faa dem igen paa Lørdag da jeg saa vil indkassere et større Beløb. Jeg komme op til Dem i Morgen Formiddag i Forretningen Kl. 12 Jeg har været ved Deres Dør i Aften, men De va ikke hjemme.

Deres ulykkelige
B. V. W.

Han læste det skrevne igennem og slukkede Lyse Derpaa tog han sine Sko af, aabnede forsigtig Døre og listede hen og stak Kortet ind i Nøglehullet i Dø ren til Mikkelsens Værelse.

Saa listede han tilbage igen. Klædte sig af i Mørk

Krøb i Seng og sov fem Minutter efter blideligen ind, frygtløs som en Konfirmand.

— — —

Da Gunnar næste Dag kom hjem fra Skolen, laa der paa Gulvet i Entréen et Brev med et Fireøres Mærke paa.

Han aabnede Konvolutten. Der var et Fotografi i, et Billede af et nøgent, lasket, modbydeligt „Vidunderbarn". Og i den medfølgende Skrivelse stod:

„Schweizeren" Kl. 11.

Kære Gunnar!

Alt er klaret! Mikkelsen var saa sød at laane mig Pengene — har været oppe paa Raadhuset, Politiet var uhyre elskværdigt — —

Du maa endelig gaa ud i Axelhus Nr. 2 og se denne fede Pige — storartet!

Din hengivne Fætter
Metchen.

IX

. . . . . „Det var en lang og kedelig Indledning, inden vi kommer til Sagen," — siger Du vel?

Ja, „Sagen", det har Du Ret i, det var jo den, at jeg egentlig burde have begyndt min Skrivelse med, „i faa, men velvalgte Ord" at bringe Dig min Lykønskning i Dagens højtidelige Anledning! Ja, min egen Dreng. Du véd, hvad min Kærlighed ønsker Dig, alt alt, som kan gøre dit Liv godt og lykkeligt og Dig selv glad og tilfreds. — Nu kan Du vælge, — nej, tag det altsammen og bliv lykkelig. Guderne give det! Det var et Hjertesuk, der undslap. — — Husker Du om Morgenen, som Du blev født ved Middagstide, at „vi" gik ind for at gratulere Bedstemoder (det er jo

ogsaa hendes Fødselsdag paa Onsdag!), at „vi“ gik ind til hende, inden hun endnu var staaet op?

Husker Du ogsaa, at vi to „Uadskillelige“ gik ned i Kælderen og slog en Drittel Smør ned? jeg — helt undseelig ved Tilstanden — stod sidelæns og baskede med det haarde Smør, indtil jeg vandt Sejr over det. — Og endelig husker Du, hvor „Mor Jesse“ blev forfærdet, da jeg sagde til hende, som hun hævede Chokoladen op til Munden, „nu skal De skynde Dem at blive færdig, for Jens er kørt efter Madammen“. Du hoppede højt af Glæde over at være uset Vidne til den Skyndsomhed, hvormed hun kom ud af Gaarden.

Ja, det var de Tider, da var jeg selv ung, nu lever jeg i Minderne og glædes ved at genkalde hver Enkelthed fra eders Barndom. — Guderne ske Tak, jeg véd det, at I føler, at den har været lykkelig for Eder Alle.

Endnu engang, min kære velsignede Dreng, modtag en hjertelig Lykønskning og et varmt Kys

fra din trofaste
Mor.

Gunnar laa paa „Chaiselonguen“ og læste dette Brev.

Da han havde læst det til Ende, lagde han det fra sig, vendte sig om med Ansigtet ind mod Klaveret, lukkede Øjnene og krøb sammen i sin Yndlingsstilling med Knæene trukket op under Hagen:

Hvor han elskede denne gamle, hvidhaarede, evigunge Mor! Fra han var ganske lille, havde han altid søgt og fundet Trøst og Ro hos hende — og hun hos ham. De forstod hinanden. De kunde le og græde med hinanden. De var saa ægte danske begge to i deres Sentimentalitet og Humor. Og lykkedes det ham nogen Sinde at blive „noget stort“, da var det hendes Skyld, hendes nænsomme Kærlighed og hendes milde Ord: Jaja, min Dreng, arbejd Du kun trøstig fremad mod

det Maal, Du har sat Dig. Du véd jo bedst selv, hvad Du evner. Jeg tror paa Dig! Og vender ogsaa alle andre sig fra Dig, saa vær forvisset om, at min Kærlighed og min ringe Bistand skal følge Dig til min sidste salige Ende!

Det var disse husvalende Ord, der atter og atter havde trøstet og styrket ham, naar Faderen og Brødrene var kørt op med deres Haan og deres „Fornuft": „Du bliver s'gu aldrig til noget, Gunnar! Du skulde hellere ha' blevet ved at sælge Bøger i Stedet for at skrive dem, det havde betalt sig bedre. Og hvad er det saa for noget Stads, Du skriver! „Lav noget, som gaar"! — „Digteren" kaldte de ham med et ilde Grin. Og „gale Gunnar."

Frænde har fra Tidernes Morgen været Frænde værst!

Hvad gavner det, at række sin Broder en hjælpende Haand, naar man tager Part og Forskrivning i hans Sjæl . . .

Og Gunnars Tanker gled bort til Barndomsaarene derhjemme paa det pilehegnede Lolland. — Og han tog frem det Billede af sin Moder, der lyste klarest og sødest for hans Erindring: Hun stod ved det store Bord under Hængelampen midt i Dagligstuen og tegnede med Kridt Mønstre af smaa Bukser, Bluser og Trøjer til ham og Brødrene. Mønstrene havde hun først klippet ud i Avispapir („Gamle Berlingskes" Tillæg). Og hun hæftede dem med Knappenaale fast paa Tøjet og maalte og prøvede og vendte og drejede Mønstrene, at hun kunde klippe, saa at der gik mindst til Spilde. Hun stod med den store Saks (Haarsaksen, der „nippede") i Haanden og rynkede Øjenbrynene for at kunne lægge den bedste Slagplan. Og naar hun saa havde udpønsket en særlig snedig Maade at anbringe Mønstrene paa, saa lyste hendes store, graablaa Øjne af Sejrsglæde; og hun gav sig til at fløjte, medens hun klippede løs, saa man hørte Saksen bide sig gennem Tøjet med lange, rappe Bid. Og hun klippede i

Takt med den Melodi, hun fløjtede. Eller hun sl
pludselig over i Sang, og da lyttede Gunnar anspæn
thi der var altid de morsomste Ord til hendes Sang:

Om Alvilda Svendsen,
der blev gift med Jensen,
en Historie jeg berette kan.
Hun var saa blød af Hjerte,
at hun græd af Smerte,
hver Gang Pigen plukkede en And. —
Men femten Uger efter
hun af alle Kræfter
rusked Haaret af sin egen Mand.

Denne sang hun.

Eller denne:

Mikkel Bukse, han gik over Ager og Eng,
der tabte han sin Fiddeliddelongon og Streng.
Saa græd han, saa græd han
for sin
Fiddelongon,
Fiddelongon,
Fiddeliddeliddelongon —
og Streng!

Mikkel Bukse, han gik over Ager og Eng,
der fandt han igen sin Fiddelongon og Streng.
Saa gned han, saa gned han
paa sin
Fiddelongon,
Fiddelongon,
Fiddeliddelidde-
liddeliddelidde-
liddelongon —
og Streng!
. . . . . .

Og om Aftenen i Mørkningstimerne, førend Husjom
fruen meldte, at Bordet var dækket, sad saa den samm
lille Kone henne i Sofaen under Exners „Høstgilde"

garneret af alle Ungerne og fortalte Eventyr, selvkomponerede, fulde af Lune og Vemod. Mest Vemod naturligvis, thi Kvinderne er jo nu engang saaledes indrettede, at de tror, at det er „dybsindigere" at græde end at le . . .

Men saa fulgte der Aar derhjemme paa Gaarden, hvor Hyggen og Sangen og Eventyrene blev glemt, og hvor Moderens Tungsind grænsede til Sindssyge. Hvor hun oppe paa et Loftskammer (Gunnars Værelse i Ferierne) kunde lukke sig inde i dagevis og sidde stiv og urørlig i en Krog og stirre frem for sig, eller kaste sig paa Sengen og bede og græde og hulke . . .

Det var i disse Aar, at Warberg havde fattet et uovervindelig Nag til sin Fader — en Afsky for al Brutalitet, for al Næveret, al indbildt Gammelmandsstorhed og Gammelmandsvælde. Han havde aldrig elsket sin Fader. Han var begyndt med at frygte ham, at sky ham, som man skyr og frygter den, med hvem man ikke har en eneste Tanke, en eneste Følelse tilfælles. Og han var endt med at hade ham, le ham ud — og føle Medlidenhed med ham . . .

Han strøg sig med Haanden over Panden og virrede med Hovedet:

Ikke tænke paa ham i Dag! Nu var han jo ogsaa udenfor denne Sultans Rækkevidde. Og han havde oven i Købet modtaget et kærligt Lykønskningskort fra ham:

Gratulerer kære Gonnar
til Fødselsdagen, samt med Ønsket om at det kommende Aar maa blive til Velsignelse for Dig
din Fader

Og mon det ikke var Undskyldning nok for Manden, at han hele sit Liv igennem havde stavet Gunnar med o?

(Gratulationens udadlelige Form i etisk Henseende

kunde man derimod ikke tage Hensyn til. Thi der findes jo en Brev- og Formularbog, de saakaldte dannedes Fælleseje — en Folkebog for de tusind snævre Hjerner.)

„. . . at det kommende Aar maa blive til Velsignelse for Dig!“ — Hæ! „Velsignelse“! Som om den Mand vidste, hvad Velsignelse var! I det mindste ikke, hvad der var Velsignelse for hans Børn. Det havde han aldrig vidst. Penge. Penge. Penge. — Det var hans tre Trosartikler . . .

Gunnar drejede sig om mod Stuen, rakte Haanden ud og tog igen Moderens Brev og læste:

— Ja, ja, min egen Dreng, Du véd, hvad min Kærlighed ønsker Dig, alt, alt, som kan gøre dit Liv godt og lykkeligt og Dig selv glad og tilfreds. — Nu kan Du selv vælge, — nej, tag det altsammen og bliv lykkelig . . .

— — — — — — — —

— — Endnu engang, min kære, velsignede Dreng, modtag en hjertelig Lykønskning og et varmt Kys

fra din trofaste

Mor.

Warberg lod Haanden, der holdt Brevet, synke. Han saa' for sig sin Moders fine Ungpigeansigt med den skære, letrødmende Teint under de hvide Haar og den lille, sorte, kniplingskantede „Borgfruehue“.

Og han hviskede sagte hen for sig:

Lille Mor — hav Tak for, hvad Du har været, og hvad Du er for mig!

Hav Tak for dine Smil og dine Taarer!

For dine klare Øjne og dine milde Hænder!

Naar jeg engang faar „naaet mit Maal«, som Du siger, da skal hele Verden vide, at uden Dig havde jeg intet været.

Thi hvad hos mig, der er af godt og stort og levedygtigt, det har jeg af og ved Dig!

Du har skabt mit Arbejde og mine Drømme.

Du har lært mig at føle den store Kærlighed og det store Had, uden hvilke intet Menneskes Liv er for sandt at regne.

Og i alle de trætte Stunder har Du lagt mit Hoved ind til dit Bryst og tilhvisket mig de Ord, der har baaret mig over alle Grunde og Skær: Jeg tror paa Dig, Gunnar!

Og aldrig har Du glemt din egen Ungdom!

Derfor, lille Frue, naar vore Fjender, de onde Mennesker, forlængst er gemt og glemt under Mulde, da skal Du nævnes med Ære og Hæder som Gunnar Warbergs evigunge Mor!

X

Man tro nu ikke, at hin Sifske Novelle havde nogen øjeblikkelig Indflydelse paa Forholdet mellem hende og Gunnar! Ak nej. Aftenen, før hun skulde besøge ham, tilskrev han hende følgende dejlige Digt:

Jeg tror kun paa een Gud — og det er Dig!

— — —

Naar dine hvide Armes Marmorlænke
i mejslet Skønhed om min Hals sig vinder,
da vaander Sjælen sig i dybest Ve
og jubler højlydt som en Ødspint Martyr,
der skuer Gudens underfulde Billed
gennem en blodrød Taagesky
af Vanvids Fryd,
af glædeblandet Sorg,
af stille Vemods taareslørte Lykke!
I Rædslens Dæmon jeg genkender Dig . . .
Dit Blik er som Jasminens Blomsterduft
en dugfyldt Julinat, naar Maanen stjæler
sit gustenblege Lys i Haven ned . . .
Som Kejserkronens Taarer er dit Blik:

et Væld af Smerte bag et Gem af Purpur.

— —

Jeg kunde sætte Dig i Himlen op
og vælte mig i Støvet for din Fod!
Jeg kunde pine Dig med djævelsk Fryd
og bade mig med Vellyst i dit Blod;
Jeg kunde stryge med en blytung Haand
ned ad dit hvide, stolte Gudelegem,
saa Fingrene sad efter i dit Kød!

— — —

Jeg drak mig drukken i dit Drueblod
og kaldte paa Dig med ukendte Navne . . .
Du kommer, Engel, Dæmon, Barn og Kvinde,
Du kommer under Tusind Harpers Lyd!
Jeg bær Dig hen til Klippens bratte Rand
hvor dybt i Dybet Glemselsfloden rinder.
Der styrter jeg Dig ned. Et Kvad jeg kvæder,
et vildt, vanvittigt-jublende,
et daarende, graadblandet Elskovskvad,
der stiller hver en Længsel, hvert et Savn . . .

— — —

Jeg kaster mig fra Klippen i din Favn,
og Glemselsfloden skyller over Stedet,
hvor Rædsel dvæler skjult bag Lykkens Navn!

— — — —

Gud eller Dæmon, jeg tilhører Dig!

Naturligvis maatte saadanne Vers sætte en Fernanda Møller i Ekstase. Og hun kom da ogsaa sejrsberuset hoppende ud til Villaen, ung, skøn og smilende som ingen Sinde tilforn.

— Du er det bedste Menneske paa Jorden, Gunnar! sagde hun. — Saa mildt dømmende, saa fordomsfri. Aa, jeg var saa bange, da jeg lagde Brevet ind paa dit Bord . . . Min lille, dejlige Dreng, hvor jeg elsker Dig!

Og hun slog sine pragtfulde Arme om hans Hals og sugede sine røde Læber fast paa hans Mund, hans Kinder, hans Øjne.

— — — —

De havde første Gang truffet hinanden ovre paa Fyn, hvor Warberg havde været Huslærer. Han havde været

paa Besøg derovre en Sommerferie, og hun havde da gaaet rundt paa Slottet i fantastiske, men særdeles klædelige Toiletter som en Art Selskabsdame hos Grevinden. Hun havde givet Babyen og den uskyldsrene Kvinde, der ikke kendte Forskel paa en Ko og en Tyr.

Til at begynde med havde hun virket paa Gunnar som et Vomitiv. Alt hos hende var Unatur. Undtagen hendes Legeme. Men det vidste hun ogsaa paa det kyndigste at stille til Skue.

Naar hun stod dramatisk lænet til en Vindueskarm i sin hyacintblaa, bløde uldne Kjole, der faldt i kælne Folder ned om hendes runde Hofter, med Armen lagt om Nakken og Brystets fine Runding tegnet mod Rudens Glar — da var hun skøn som et gammelt Maleri, som en hellig Cæcilie, hvis lokkede Haar ligger som en Straaleglorie om hendes Hovede!

Og Gunnars Sanser blev betaget af denne Cæcilie. Beruset! Naar hun gik igennem Værelserne, og han saa' hendes Lemmer bevæge sig bag Kjolen, følte han Lyst til at gribe hende i sine Arme, løfte hende op og bære hende bort for at nyde dette Legeme, nyde det — og sparke det fra sig.

Han haanede sig selv, fordi han lod sig beherske af dette Kød. Thi hun kunde ikke sige et Ord, ikke gøre en Bemærkning, uden at det hviskede i ham: Hvor hun skaber sig!

Og dog søgte han hendes Selskab. De gik lange Ture sammen rundt i Skovene og nede ved Fjorden, og førte dybsindige Samtaler om Guds Eksistens og Pressefrihed, fransk Fodtøj og Teatercensur. Allerede den Gang skrev hun „Proverber", som hun læste op for ham i ensomme Grotter og paa omstyrtede Elletrunter. Og han sagde, at hun var et eminent Talent, og at Censor var en Idiot.

Men han fik aldrig saa meget som Lov til at kysse hendes store, hvide Hænder.

Da Ferien saa var forbi, rejste han tilbage til København.

Og nu paafulgte der en Korrespondance, hvori de begge søgte at være saa aandrige og begavede som mulig. Man kunde ligefrem høre Maskineriet knage, saadan anstrengte de sig. Men de behagede sig selv og hinanden derved. Det vil sige, Warberg smilede vel nok undertiden af hendes Skrivelser; men han var dog alligevel duperet og betaget.

Og han skrev til hende og døbte hende Sif, Sif med Ravnehammen, og nævnede hende den dejligste Kvinde paa Jorden.

— — —

Henad Foraaret vendte saa ogsaa hun tilbage til Hovedstaden, træt af Kvægavl og Agerdyrkning. Og Gunnar søgte hende op ude paa Vesterbro, hvor hun boede sammen med sin Moder og sin ældre Søster. Og oppe paa hendes Værelse under Taget styrtede han sig paa Knæ og erklærede, at uden hendes Kærligheds Gunst og Gave kunde han ingenlunde leve!

Og hun „smilede saa honningsødt med sine hvide Tænder", som der staar i Visen, og løftede ham op til sig og strøg hans Haar og hans Skæg og kyssede hans Mund, hans Pande og hans Øjne.

Men nede hos Moderen og Søsteren var hun som en Dronning — en Dronning, der gantes med sin Page i Forværelser og bag Draperier.

Og alt, hvad hun gav ham, gav hun som af Naade. Thi hun var fire og tredive Aar, og han var to og tyve.

De mødtes paa Gader og i Porte, paa Kaféer og i Teatre. Og de sværmede og drømte paa Bænkene i de offentlige Haver. Hun med Hovedet paa hans Skulder, talende yndigt om Maanen og de søde, smaa Stjerner. Han med Armen om hendes Liv, tavs og skummel og tænkende kun paa et: hendes Legeme og Nydelsen af hendes Legeme.

Det varede længe, inden Gunnar ved Bønner og Besværgelser formaaede Sif til at aflægge sig et Besøg hjemme paa sit Værelse. „Det var ikke passende", sagde Damen — „at en ung Pige besøgte en ung Herre" ... Aa! de er saa kyske, disse trediveaarige „unge Piger"! saa kyske som faldne Engle!

Havde Warberg i de Dage raadet over Kapital, eller vundet i Lotteriet, eller blot tjent saa meget, at han havde kunnet bjærge Føden til to, — han havde giftet sig med Sif!

I den Grad var han magtstjaalen af Længsel efter hende, at han bildte baade sig selv og hende ind, at han elskede hende for Tid og Evighed.

Og da han saa endelig havde naaet sine Ønskers Maal, tumlede han rundt en Stund, som havde han drukket Sejd.

Hendes Gades aldrende Postbud sank i Knæ under Vægten af de Forsendelser i Vers og Prosa, Gunnar dryssede ud over hende!

Og h u n fandt paa de tusende Løgne derhjemme for Aften efter Aften at kunne besøge sin Elsker paa hans Værelse.

Og deroppe suste de saa bort i en Storm af Elskov.

— — —

Warberg var den, der først kom til sig selv og saa' nøgternt paa Forholdet.

Sif derimod saa' intet, eller v i l d e intet se. Hendes Kærlighed, eller rettere: Lidenskabelighed voksede. Hun kunde undertiden kryste Gunnar ind til sig, saa han skreg af Smerte. Og han væmmedes ved hende, ræddedes for hende, saa' i hende en Elskovens Molok.

Hun passede ham op paa Gader og Veje for at følge ham, hvor han gik. Hun havde sneget sig til at optegne de forskellige Klokkeslet, paa hvilke han kom fra Skole, og tonede saa frem, naar han mindst ventede og ønskede det. Bedst som han sad ved sit Arbejde hjemme paa sit Værelse, bankede det paa Døren, og

hun hoppede ind og kastede sig om hans Hals og agerede fornærmet, naar han ikke vilde gantes.

Gunnar blev træt og nervøs og „ond“ af al dette Overhæng. Og en Dag tog han hende ved Armen og kastede hende ud af sit Værelse og laasede Døren.

Det var det første Brud imellem dem.

Og der gik tre Uger, hvori de ikke saa' hinanden.

De første otte Dage følte Warberg Adskillelsen som en Lettelse, som en Fred, en Tryghed, en Hvile.

Men snart begyndte han at savne.

Naar han om Aftenen laa paa „Chaiselonguen“ bag Klaveret, greb han sig i at ønske, at hun vilde slaa de tre smaa korte Slag paa Døren og komme ind og spille for ham som tidligere. Kun spille og saa gaa igen.

Men naar han saa lukkede Øjnene og krøb sammen med Knæene oppe under Hagen, da følte han hendes brændende Kys paa sit Ansigt, sit Haar og sin Hals. Og han vred og vaandede sig af Længsel efter at hvile i hendes Arme.

Han haanede sig selv, skar Tænder og rasede, kaldte sig en Pjalt og en Usselryg; men ved Udgangen af den tredje Uge satte han sig til sit Skrivebord og undfangede følgende Poem, som han puttede i en Konvolut, satte et Fireøresmærke paa og tilstillede hende gennem det taalmodige Postvæsen:

Du laa paa Chaiselonguens vinblaa Puder
med Armen over Panden
og med Haanden
indfingret dybt i Haarets dunkle Strøm.

Nøgen laa Du,
hvid og blændende.

Du syntes sove:

Øjets mørke Vipper
tegned en Skygge under Laagets Rand,
mens rolig Barmens Bølger sank og steg . . .

Der stod en Rose i det høje Glas
paa Etagerens spinkle Blomsterhylde
og mætted Luften med sin tunge Vellugt —
en enkelt, blodrød, fuldtudsprungen Rose.

Den tog jeg;

Blad for Blad jeg løsned fra sit Sæde
og dryssed dem med højtoprakte Hænder
langsomt
et for et
ned over dine Skuldres bløde Runding.
Jeg bøjed Knæ i Andagt for din Fod.
Og Rummet fyldtes af en Tempelstilhed,
der tvang hver Lyd af Livets Larm til Ro . . .

Kun hist paa Spejlkonsolen klipped Uret
med raske Klip isønder Tidens Traad.

O Sulamit, min Sjæl er syg af Længsel!

Og hun svarede:

Hvert Ord af Dig er Liv for mig!

Aa! Jeg led forfærdeligt — nu véd jeg, hvad Kvinderædsel er.

Men nu — nu lever jeg igen! Hvor det vil blive skønt, naar vi atter ses! hvor jeg skal være Din igen — helt, med hver en Tanke bunden til vor vidunderlige Kærlighed, hvor jeg skal se paa Dig! mit Øje skal fange din Sjæl ind til den livsaligste Lykke, og min Læbe skal kysse Dig ør, til vi forgaar. Mine Arme skal slynge sig om din Hals og knuge Dig, tvinge Dig til mig, saa Du lukker dit Øje. — Jeg lever igen, med Dig, for Dig — og Du skal føle det — Du skal føle det i din inderste Sjæl, at en Kvinde elsker Dig — nej, at jeg elsker Dig; hver Tanke og Sans skal bæve i Dig af bange Lykke — og aldrig, aldrig skal Du ønske Dig en anden Kvinde nær, altid skal Du føle mig i dit mindste Begær — jeg er Guden, som Du har givet Magten — selv en Fange skal jeg holde Dig bunden i min Favn; den er ikke vuggende, ikke vi-

gende, ikke lokkende — den er dit rolige, faste, sikre Hjemsted, hvor der kun er Plads for dit elskende Hoved. Og finder Du engang et bedre Sted at ty til — da bliver min Favn et Værtshus — aaben for alle, evig spottet af mig, at den ikke mægtede at binde Dig — — — den eneste jeg har elsket.

Fernanda.

Saaledes skrev hun. Og allerede om Aftenen, som Gunnar havde faaet Brevet om Formiddagen, bankede det paa hans Dør, og hun stod der i al sin Glans.

Men senere paa Aftenen betroede hun ham angerknust, at hun for otte Dage siden „af Fortvivlelse og Trods" havde givet sig hen til en anden Mand — „bare én Gang" . . . Men nu var hun igen Gunnars, som hun altid havde været hans! Det andet var kun sket af Rædsel for det tomme Rum — horror vacui!

Warberg var bristet i en fnisende Latter, som han maatte kvæle ved at bore sine Læber ned i Sifs hvide Kød.

Og da var det, at den lille, grinebideragtige Djævel i hans inderste Sjælekammer for første Gang havde stukket Hovedet frem, skudt Skuldrene i Vejret, klemt højre Øje sammen og nikket.

— — —

Dette var den første puniske Krig, der varede fra Torsdagen d. 3dje Maj til Fredagen d. 25de samme Maaned, samme Aar.

Status qvo ante bellum!

Saa kom den anden et Aars Tid efter. Den begyndte en Dag, de sad sammen ude i Langelinies Pavillon og saa' paa Skibene i Havnen. Tæt uden for Karantænehuset med det grønne Flag laa en Skonnert for Anker og duvede op og ned i Søgangen.

Da vender Sif sig pludselig om mod Warberg, peger ud paa det vuggende Skib og bruger en Lignelse, der

faar ham til at løfte sin Haand for at slaa hende i Ansigtet.

Men han lod Haanden synke, rejste sig stille fra sin Plads og gik bort uden at se paa hende og uden at sige et Ord.

Men han gøs som i Spøgelsefrygt ved det Indblik, han havde faaet i hendes Tankers lønlige Veje.

Og da han kom hjem, skrev han til hende, at nu var det uigenkaldelig forbi imellem dem!

Dette skete den 15de September. Og allerede i Begyndelsen af Oktober fortalte en velvillig Sjæl ham, at hun var „hemmelig forlovet" med en Adjunkt.

Gunnar kendte ham af Anseelse og smilede. Thi ogsaa Adjunkten var en ti-tolv Aar yngre end Sif.

Saa kom den 25de Oktober.

Warberg var i Teatret. Han sad paa en af de bageste Rækker i andet Parket.

Da kom Sif ind.

Med Øjenlaagene blufærdigt sænkede ned over de pragtfulde Øjne gled hun kysk og stille frem til sin Plads nogle Rækker foran Gunnars.

Og Adjunkten fulgte hende lykkelig og betagen.

Warberg iagttog dem. Han saa' Adjunkten bøje sin Mund ned mod hendes Øre og tilhviske hende forelskede Gloser. Og hun løftede sine blysomme Øjenlaag og sendte den elskede Magister et straalende Blink.

Og Gunnar var ved at hyle af Latter.

Men paa én Gang skød den Tanke igennem hans Hjerne: Du kunde alligevel faa hende tilbage, om Du vilde! Faa hende med Dig hjem endnu i Aften — til Klaveret og Chaiselonguen!

Saa sad han lidt og missede med Øjnene: Det skal komme an paa en Prøve, nikkede han saa. — Og det vil jo ligefrem være en Velgerning mod den arme Adjunkt!

I en Mellemakt gik han saa ude i Foyeren hen og hilste paa Parret.

— Det er længe siden, jeg har haft den Fornøjelse, Hr. Warberg! sagde Sif rolig. Men han lagde dog Mærke til en lille, skælvende Sammentrækning af hendes Pupiller:

— Hr. Adjunkt Larsen! . . . Hr. Gunnar Warberg! præsenterede hun.

Adjunkten var en slank, velskabt, ung Mand med et mildt Ansigt og et stille, højst indtagende Væsen — et voksent Barn. Ret en Lækkerbisken for en Fernanda!

De vandrede passiarende op og ned mellem Publikum. Og Sifs hvide Tænder lo, og der lyste Triumf i hendes Øjne.

Hun maatte vel ogsaa siges at være den sejrende — for Øjeblikket.

Da Mellemakten var til Ende, og Folk strømmede til deres Pladser, fulgtes de tre Venner ned ad Trapperne til Parkettet. Og i et Øjeblik, da Adjunkten var kommen et Par Trin foran de to andre, greb Gunnar Sif om Armen, bøjede sig over mod hende og hviskede:

— Jeg maa tale med Dig!

Sif smilede og trykkede hans Haand, der vedblev at ligge om hendes Arm, blødt og ømt ind til sit Korset:

— Jeg vidste det! sagde hun. Og hendes Øjne lovede ham alt, hvad han begærede.

Nede ved Døren ind til Parkettet stod Adjunkten og ventede. Frygt og Sorg læstes i hans Øjne, og hans Ansigt var blegt.

— Gaa De kun ind! sagde Sif befalende — jeg skal straks komme.

Og han vendte sig stille og lydig og forsvandt bag Døren.

— Ja, vi gaar vel? spurgte hun saa Warberg.

Han nikkede . . .

Og den Aften stak saa for anden Gang Polichinellen i Gunnars Sjæl sit Galgenfjæs frem og tilplirede de elskende sin Velsignelse . . .

Næste Dag tilskrev Sif Warberg et Brev, en „Rede-

gørelse" kaldte hun det, som virkelig gjorde Indtryk paa ham. Han følte en Art Medlidenhed med hende, og en Tid havde de det saa hyggeligt og rart sammen igen.

Men saa fattede Sif paa ny Mod og troede sig nu saa fast i Sadlen, at hun turde vove sig frem med Tale om Ægteskab . . . „bare hemmeligt Ægteskab"!

Aa, det kunde være saa rædsomt morsomt at gaa der som Mand og Kone, uden at nogen anede det!

Ikke sandt, Gunnar, hva'?

Men Gunnar rystede paa Hovedet. Han gyste ved den blotte Tanke om at have hende hos sig et helt Døgn igennem.

Saa betroede hun ham en Dag, at hun var frugtsommelig. Og hun græd. Store, klare Taarer græd hun — og skreg, at hun vilde bringe Skam og Skændsel over sin gamle Moder!

Og Warberg begyndte næsten at tro paa hendes Udsagn. Han syntes, han kunde se det bekræftet af hendes Ydre. Og han indlod sig paa at tale med hende om Kongebrev og hemmelig Vielse.

Men saa opdagede han en skønne Aften, at hun stoppede sig ud!

Og da tog han sin Stok og jagede hende ned ad Trapperne.

— — —

Dette skete umiddelbart før Sommerferien, og han rejste over til Stengaarden til sin Broder.

Nu maatte han da for Fanden være kureret!

Men vi har set ham vende tilbage.

Og vi har set Polichinellen grine ilde for tredje Gang.

XI.

— — — —
— — — — — —

Og alle Stjerner neje sig,

Hvor Østens Sol gaaer frem:
Den synes dem hiin Stjerne lig,
Der stod ved Betlehem.

Du Soles Sol fra Betlehem,
Hav Tak og Lov og Priis
For hvert et Glimt fra Lysets Hjem
Og for dit Paradiis!

Sangen endte; og straks begyndte nogle af de smaa fra „Forberedelsen" at pludre.

— Hold Kæft! glammede Hr. Bigum, som i Dag ledede Morgenandagten ovre i Gymnastiksalen.

Drengene tav og fniste; nogle rakte i al Hemmelighed Tunge.

De hadede denne Bestyrer med det blodigste Drengehad.

Hans Kælenavn Eleverne imellem var „Ligrøveren" (et Navn, de vel havde fra en Coopersk Roman), fordi han undertiden aldeles umotiveret fandt paa, at Drengene skulde tømme deres Lommer ud paa Bordene. Hvorefter han saa tilegnede sig alt, hvad der kunde falde ind under Begrebet Legetøj: Seglgarnsstumper, Knapper, Mønter, Frimærker, Dyretænder, „Torskepander", Magnetstaal, Tinsoldater og „Tordenstene" — kort sagt alt, hvad der fryder et Drengehjerte.

Hr. Bigum havde ikke Begreb om at omgaas Børn. Han behandlede dem, som var de Slaver. „Klø" var det Ord, der stod trykt med de fedeste Typer i hans pædagogiske Haandbog. Og Klø og Skældsord regnede ned over de ulykkeliges Hoveder.

Warberg havde ofte dirret af Raseri, naar Manden huserede. Han havde drømt sig i Spidsen for en Hær af Drenge, der risede Ligrøveren nøgen afsted fra Amagerport til Kongelunden. Men han turde ikke skride ind. Han var jo ogsaa selv Hr. Bigums Slave. Og han fik oven i Købet Løn: halvtredsindstyve Øre Timen.

Og saa var der det, at han satte stor Pris paa den

anden af Bestyrerne, Hr. Møller, hvem Børnene forgudede, og hos hvem de fandt Trøst.

Ofte havde Warberg talt med Hr. Møller om Ligrøverens Umulighed. Og Hr. Møller havde indrømmet og indrømmet. Men han kunde intet gøre, da det var Bigum, der sad inde med Kapitalen. I det hele var Penge den Spermacetolie, der smurte Hr. Bigums Livsmaskineri. Han var begyndt paa bar Bund, men havde lidt efter lidt skrabet og sparet og halveret, saa at han nu laante ud mod passende Aager til trængende Brødre samt ejede adskillige Aktier i flere af de Huse, der fører grønne Tremmer i deres Vaabenskjold. Han var Højskoleelev og Seminarist og fremragende Medlem af en kristelig Afholdsforening. Desuden var han Pebersvend og kørte paa Safety.

— Luk Dørene op! kommanderede Hr. Bigum.

Et Par Drenge aabnede Fløjdørene til Gymnastiksalen.

— March!

Og Børnene satte sig i Bevægelse frem over Legepladsen til Skolebygningen. De ældste Klasser først og saa de andre efter Tur helt ned til de seks-syvaars Buksetrolde, der smaatravede for at holde Trup.

Gunnar stod oppe paa første Sal i Forberedelsesklassen. Han skulde have „Anskuelsesøvelse" med Buksetroldene. Den Time glædede han sig altid til. Det var ham en sand Svir at lægge Mærke til de smaas Iver efter at fortælle om Billederne, der hang paa Væggene og om de udstoppede Dyr og Fugle, han lod hente inde fra „Samlingen" i Bestyrerens Privatkontor. Disse Rariteter frydede Børnene. Særlig var der en næsten haarløs lille Abekat, der Gang efter Gang henrev Klassen til Ekstase.

Nu kom Banden stormende op ad Trapperne; og Gunnar væbnede sig med en Lineal og traadte hen til Døren, som han aabnede.

Drengene myldrede ind, puffende og knibende hin-

anden for at komme først. De pludrede og lo i Munden paa hverandre. Deres Ansigter var friske og rødmussede, og deres Øjne straalede.

— Hva' er det for en Spe'takkel deroppe! halsede Ligrøveren nede fra Stuen.

— Hy-y-ys! formanede Gunnar — I maa være rolige, ellers kommer Hr. Bigum og spiser Jer!

De smaa kiggede skalkagtig op paa ham og søgte stille deres Pladser.

Men næppe var Døren lukket, før Snakken tog fat igen:

— Maa jeg gaa med over og hente Dyrene, Hr. Warberg?

— Næ, maa jeg?

— Næ, jeg?

Warberg slog haardt med Linealen i det nærmeste Bord:

— Stille!

Og der hørtes ikke en Lyd. Men halvtredsindstyve smaa, blinkende Øjne rettede sig forventningsfulde imod ham.

— Hvem er Ordensduks? spurgte Warberg.

— J e g! sagde en lille, buttet Fyr med Basunkinder, skinnende blaa Øjne og lysegult, næsten hvidt Haar. Han havde rejst sig og stod ret som en Milepæl.

— Naa; saa gaar Du med, Aage! ... Og saa kan ...

Gunnar holdt af at gøre et Ophold her for at nyde de forskellige Udtryk i Øjnene rundt omkring sig; thi Drengene satte en Ære i at blive udnævnt til at følge med ham over paa Kontoret.

— Og saa kan Frederik ... og Hans ... og Hjalmar!

Der lød undertrykt Mumlen fra de skuffede.

— Hys! Ingen Snak! Saa faar I slet ingenting over at se paa!

— Jo-o-o ...

— Jamen saa vær rolige da! ... Hør, Du, Viggo, kan Du passe paa dem!

Viggo var den mindste af alle Gutterne. Han var i Forklæde og bare Arme.

Warberg løftede ham op fra Bænken, satte ham paa Lærerbordet og gav ham Linealen i Haanden.

Stor og vedvarende Jubel fra de øvrige!

— Saa! sagde Gunnar alvorlig — nu er det nok! Kom saa Drenge!

Og han gik med sine fire udvalgte over i Kontoret, der laa lige overfor paa den anden Side af Trappegangen.

De kom tilbage belæssede med Dyr og Fugle, Forsteninger, Præparater i Spiritus og den uundgaaelige Abekat, der blev baaren i Triumf af Ordensduksen Aage.

— Hvor var Du henne i Lørdags, Carl? spurgte Warberg en lille, noget blegnæbet Dreng ved et af de nederste Borde.

— Jeg har en Seddel med, sagde Drengen og rakte et Stykke blaat, sammenlagt Karduspapir frem.

Warberg tog Papiret frem og læste:

Gronden til at Carl ikke var i Skole i Lørdes var at Han konde ikke faa Skov paa det ene Been

I Jørgensen.

— Godt, nikkede Gunnar og puttede Papiret i Lommen. — Er Du nu rask?

— Jo.

— Jæ har osse Seddel med! udbrød pludselig en lille, sorthaaret Fyr og stak Pegefingeren i Vejret.

— Ned med den Finger! sagde Warberg vredt — det er de Satans Lærerinder, der . . . naa! Hvad er det for en Seddel?

Den lille stak ham frygtsomt et Stykke Papir i Haanden:

Vil de være saa god at give Albert fri fra Skole Kl. 12 da han skal besørge et nødvendigt Ærinde for mig

Venligt

Marie Koett.

— Ja, den maa Du vise Hr. Møller, Albert, sagde Gunnar — Du kan gi' ham den i Frikvarteret . . . Men Hr. M ø l l e r, husk det; i k k e Hr. Bigum.

— Nej, jeg kan ogsaa bedst lide Hr. Møller! sagde Drengen.

— Det kan j e g rigtignok osse! lød det med Overbevisning fra en anden lille Mund.

— Hys!

Nu blev de hentede Præparater fordelt rundt mellem Eleverne. Og Hr. Warberg satte sig op snart paa det ene Bord, og snart paa det andet og lod Børnene fortælle, hvad de vidste om Tingene. Han lod dem tale højt og tydeligt, saa at hele Klassen kunde høre det. Og dog listede enkelte dristige Drenge sig fra deres Pladser og stillede sig hen omkring Gunnar. Han saa' strengt og forbavset paa dem, men nænnede ikke at jage dem bort, saa bedende var de Øjne, de vendte mod ham.

— Ja, naar I er rolige, sagde han — saa maa I staa her.

Drengene nikkede bedyrende, og Undervisningen fortsattes . . .

Da Klokken manglede ti-tolv Minutter i hel, trak Warberg en lille Lommerevolver frem af Lommen og viste Børnene den. Han forklarede dem, hvorledes det gik til, at den gav Ild, og at Kuglen fløj ud af Løbet og borede sig ind i det, man sigtede paa, naar man trykkede paa Aftrækkeren, efter at „Bøssen var ladt.

De smaas Øjne lyste af Interesse.

— Nu gaar vi allesammen her ned i dette Hjørne, vedblev Gunnar — To og to ad Gangen! Saa skal I se, saa skyder jeg op paa den sorte Tavle! . . . To og to ad Gangen, hører I!

Børnene myldrede ned bag ham (Fanden ikke to og to ad Gangen!) og stillede sig op langs Væggen.

— Nu tæller vi allesammen paa en Gang: en — to — tre, og saa skyder jeg.

Nogle af Smaafyrene begyndte at danse Trippevals af

Henrykkelse. Men de fleste stod dog stive og stille af Spænding.

— Saa! — Nu tæller vi! sagde Warberg.

Og hele Klassen talte:

— En — to — tre!

Skuddet dundrede som et Kanonskud i det indelukkede Rum. Krudtrøgen steg op mod Loftet, og Ungerne brølede Hurra.

— Jeg saa' Ilden! gestikulerede en lille ivrig En — jeg saa' Ilden li'saa tydelig!

— Kom nu med op ved Tavlen, sagde Gunnar — saa skal vi se, om vi kan finde, hvor Kuglen er gaaet ind.

Børnene løb hen til Tavlen og krøb op paa Borde og Bænke.

Warberg stod et Øjeblik stille henne ved Døren og lyttede: Jo, ganske rigtig! Der kom han galoperende op ad Trapperne, Ligrøveren.

Og Gunnar smilede. Han havde før Timens Begyndelse sikret sig Hr. Møllers Tilladelse til at anstille denne her Skydeøvelse. De havde ikke nævnet et Ord om Hr. Bigum. Men de havde blinket, havde de. Og tænkt.

Warberg skyndte sig hen til Tavlen og løftede et Par af de mindste Poder op, for at de ogsaa kunde blive delagtige i den Nydelse, det var at lede efter Hullet, hvor Kuglen havde truffet.

Saa fløj Døren op, og Ligrøveren stod bleg og indædt paa Tærskelen.

— Hva' . . . hva' gaar her for sig?

Warberg satte den lille Viggo fra sig og vendte sig om mod Hr. Bigum. Han tøvede med at svare, thi han ligefrem nød dette lille, dirrende Demonstrativ derhenne i Døren. Bestyreren havde den Vane, naar han blev arrig (thi hos ham var der ikke Tale om at blive hidsig) at spille med sine korte, tykke Fingre paa sin Underlæbe.

Og han spillede i dette Øjeblik som en vanvittig.

Hans Skaldepande var mørkerød, og Gunnar troede at bemærke, at de sparsomme Haar flyttede sig paa hans Isse.

— Hva' er her paa Færde, spø'r jeg? Kan De ikke svare Menneske?

Den lille Mand var temmelig kortbenet og adskillig kalveknæet. (Warberg havde engang smigret ham ved at bede ham forære sig hans Portræt paa Safety og i Jerseydragt med Jokeyhue).

— Hvad her er paa Færde? Her er ingenting paa Færde!

— De skyder jo, Mand! De har jo skudt! Jeg hørte jo Knaldet!

— Naa-aa, ja-a! Ja, jeg skød før for at more Børnene.

— Er De gal? glammede Hr. Bigum og hoppede et Par Skridt ind i Klassen.

Warberg svarede ikke. Men de smaa trykkede sig ængstelig op til ham. Den lille Viggo tog ham endogsaa i Haanden.

— Tror De, De kan skyde her? vedblev Bestyreren. — Vil De ødelægge Skolens Renommé? Vi kan faa ti Lærere for en, vil jeg sige Dem! Hva' er det, De har skudt med?

— Med denne her, sagde Warberg og holdt Revolveren frem imod ham.

Hr. Bigum polkerede baglæns hen mod Døren.

Nogle af Drengene begyndte at le.

— Stille! befalede Warberg. Og da han syntes, at Spasen burde have Ende, tilføjede han — For Resten vil jeg sige Dem, Hr. Bigum, at jeg i Forvejen havde indhentet Hr. Møllers Tilladelse.

Hr. Bigum spillede en Sonate:

— Møllers Tilladelse! hvæsede han — hø! Det er vi vist to om! Og jeg f o r b y d e r Dem det . . . saadan no'et!

— Ja saa skyder jeg selvfølgelig ikke oftere, sagde Warberg rolig.

Klokken ringede ned til Frikvarter, og den fortørnede forsvandt . . .

Gunnar havde fem Timers Undervisning i Dag. Og han vandrede fra Klasse til Klasse og opelskede Børnene i Historie, Geografi, Naturhistorie, Dansk — og Tegning. Sin medbragte Frokost spiste han i Gaarden eller paa Trappegangen sammen med de andre Lærere, forkomne Zigøjnereksistenser som han selv: havarerede Løjtnanter „udenfor Nummer", en gammel, livstræt Translatør, en forløben Landsbyskoleholder, en „Magister", som for tredive Aar tilbage havde udgivet en bindstærk Danmarkshistorie, men som nu levede paa en Kvist ude paa Nørrebro, og som tilbragte sine Fritimer og sine Søndage med at fiske Gedder i Damhussøen — en Almueskolelærer, der var Dus og Busenfreund med Hr. Bigum i otte Dage, men Uvenner med ham Resten af Maaneden paa Grund af Klammeri, der opstod imellem dem, naar de spillede Seksogtres eller „Kamerum" i „Elefanten". Ja, og saa var der jo en „Frøken", en Gymnastiklærer og Gunnar Warberg. Betalingen var halvtredsindstyve Øre pr. Time for Mandfolkene, og Frøkenen fik nok femogtredive. Det var Hr. Bigum, der satte Gagerne. Og Markedet var overfyldt, sagde han.

I fire Aar havde nu Gunnar Uge efter Uge vandret ud til denne Skole og læst sine Timer. Havde spist sin Spegepølsemad i Frikvarteret, frosset om Vinteren og været ved at kvæles af Hede og Børneuddunstninger om Sommeren.

Naar han gik hjem efter endt Skoletid, var han ofte træt og sløv som efter det haardeste legemlige Arbejde. Men han maatte jo være glad, at han havde „noget fast". Og han blev. Medens de andre Lærere kom og gik som et stadigt vekslende Pilgrimstog af sultne og forpjuskede Mennesker, holdt han ud og søgte hjemme

i sin „vanvittige“ Stue, ved sine Bøger og Papirer at stive sig af, saa godt han kunde. Livet er jo nu engang ikke lutter Chokolade, som en begavet Dilettant iblandt os har sagt!

— — —

I det lange Frikvarter Klokken tolv gik Warberg nede paa Legepladsen mellem Børnene. Hr. Møller stod henne i Døren. Han havde Inspektionen. Warberg kunde se paa ham, at Ligrøveren havde givet ham en Overhaling i Anledning af Skydningen. Og han ynkedes svarligen over ham. Han følte, hvor pinligt det maatte være for dette gode, elskværdige og fintfølende Menneske hver Time paa Dagen at vide Ligrøverens Slagternæve svæve over sit Hovede, at være afhængig af hans Luner, at være ham taknemmelig og taalsom, at finde sig i hans bestialske Glammen, fordi han ikke selv sad inde med den Brutalitet og sjælelige Bedærvethed, der fordredes for samtidig at kunne være Leder af en „kristelig“ Skole og Parthaver i et grønttremmet Glædeshus. Gunnar følte Medlidenhed baade med Hr. Møller og sig selv.

Og han vendte Hovedet bort og smilede sørgmodigt: Det er altid de bedste Mennesker, der maa neje sig her paa Jorden, mumlede han.

Men lidt efter tilføjede han fortrøstningsfuldt, idet han tog en Mundfuld af sin Spegepølsemad og hævede Blikket mod oven: Hisset skal det jo være anderledes!

— Hr. Warberg . . .

— Ja.

— Jeg vilde gerne bede . . .

— Naa, hvad er der? Ud med Sproget Thomas!

Drengen stod forlegen foran ham og traadte sig selv over Tæerne.

Det var en af de store Drenge fra fjerde Klasse.

— Jeg vilde gerne bede Dem om at læse dette.

— Ja.

Gunnar tog et sammenlagt Blad af en Stilebog ud af Drengens Haand:

— Er det et Kærestebrev?

— H-næi! smilede Drengen og kiggede op.

— Kom lad os gaa her over i Skyggen, Thomas.

De gik over til Gymnastiksalen. Og Gunnar stillede sig med Ryggen mod Muren og læste:

Ærede Kammerater!

Nogle af os ere blevne enige om, ja har faaet den Tanke, en Tanke som nu er bleven realiseret; Denne Tanke har en Mand før haft, vi smigre os ved at kunne sige en Mand, denne Mand er en af vore Lærere nemlig Hr. G. Warberg, den Tanke, som har sysselsat os saa meget er nemlig Oprettelsen af et Skolebiblothek. Paa Grund af Sagens Vanskeligheder opgav Hr. Warberg denne Tanke, men vi har nu som sagt realiseret den. Denne Plan er udgaaet fra 4 Realklasse og vi haaber at den maa vinne stor Tilslutning i de andre Klasser. I December skete et Opraab til Drengene i denne Klasse og om de vilde give Bøger til et saadant Skolebiblothek og det lader til at det ikke har været en daarlig Tanke, og at denne Plan har vundet stor Tilslutning thi der indkom fra 4 Realklasse alene 30 Bøger; Mange af eder Kammerater ryste vel paa Hovedet især de af eder som ere Romanslugere som læser omtrent 3—4 Bøger om Aftenen. Men om ogsaa, I kan jo, mener vi, om ogsaa I kunde læse hele Biblotheket ud paa en Uge, og i ikke vil abonnere paa det, saa er der dog alligevel en anden Maade at støtte Sagen paa. Thi naar i har nogle gamle forslidte Bøger i ikke bryder jer om saa modtages alt Med den største Taknemmelighed. Se alene hen paa at der i 4 Realklasse er 12 Elever, og derfra indkom de 30 Bøger alene. Bøger som baade vare gode og iturevne, baade intressante og uintresante. Men er det alligevel ikke et godt Resultat at en Klasse, en

lille oven i Kjøbet, at den ganske alene kunde skaffe 30 Bøger. Vi vil ikke nævne Giverne personlig men alle de som har givet Bøger have vor Agtelse og Taknemmelighed. Hvis der nu bare indkom fra ver af de tre andre Realklasser, som er meget større end 4 Realklasse blot 15 Bøger, saa vilde det blive ialt 75 Bøger. Kammerater desuden syntes jeg at det maa være en stolt Tanke at kunde sige, Jeg har været med at stifte og støtte Biblotheket. Biblotheket begyndte den 6 Januar 1890. Det er 5 Øre i Indskud, disse 5 Øre opbevares til de ere stegne til saa høj en Sum at der kan kjøbes nye Bøger. Det koster kun 10 Øre at abbonere paa det, altsaa 5 Øre billigere end Folkebiblotheket. Alle Bøger som kommer ind bliver hurtig indbundne og istandsatte. Vi har kun faa Abbonenter, Men ingen Sag kommer frem uden at møde Modstand. 10 Øre er desuden heller ikke formeget naar man ser hen til vad Bogreprationer koster.

Man henvender sig til

Th. P. Friis
Træffes i Skolen 4 Real 1ste Afdeling
do i Hjemmet Amagerbro Nr 1.

„Støt" Bibloteket „Støt"
Kun 10 Øre
„Støt" Bibloteket „Støt"

— Ja, det er jo meget godt, nikkede Gunnar og gav Thomas Papiret tilbage.

— Og saa var der ogsaa noget andet, sagde Drengen.

— Naa, hvad er saa det?

— Jo, vi vilde saa gerne spørge Hr. Warberg, om De vilde gøre os den Fornøjelse at være vorres Biblotekar? Vi har faaet Lov af Hr. Møller til at Bibloteket maa staa oppe paa Samlingen.

— Naa har I det. Jo-o, jeg skal nok hjælpe Jer.

— Tak, sagde Drengen fornøjet og greb Gunnars Haand og trykkede den solidt.

— Vi skal ha' D e m i Naturhistorie i denne Time! sagde han saa med glade Øjne.

— Ja, det skal I nok, sagde Gunnar. — Hvad er det vi har for?

— Det er alt om „Mennesket" . . . Det er saa svært!

— Ja-a, smilede Gunnar — det er et vanskeligt Dyr at klare. Men vi maa repetere, Thomas!

— Ja-a, nikkede Drengen — det maa vi jo . . .

Og saa ringede Klokken op.

XII

Der var kommen Tilsigelse fra Kriminal- og Politiretten, om Warberg vilde behage at give Møde deroppe førstkommende Mandag Klokken mellem tolv og to.

Og nu stod han berammede Mandag Klokken halv et paa Nytorv og betragtede Raad- og Domhuset, som om han aldrig havde set det før.

Han saa', at det var gammelt og graat og skrøbeligt. Og han ønskede — af rent æstetiske Grunde — at man havde opsat at forfølge hans Sag, indtil det ny Raadhus var blevet færdigt.

Der stod en Betjent i Hjelm og hvide Handsker ovre ved Porten mellem Kollonnaden og den gamle Flæske-Vejerbod.

Gunnar gik over til ham:

— Vil De være saa god at sige mig, hvor Kriminal- og Politiretten er?

Betjenten førte den behandskede Haand op til Hjelmskyggen:

— Herren kan gaa igennem Porten her og over Gaar-

den og saa op ad Trappen derhenne. Saa er det paa første Sal til venstre.

— Jeg troede, at al Dommermyndighed laa til højre! sagde Warberg bittert-aandrig.

— Næ, det er til venstre . . . op ad Trappen og saa til venstre.

Og Warberg gik frem over Gaarden og op ad Trappen.

Det undrede ham, at han ikke følte mindste Spor af den Nervøsitet og Benovelse, som ellers altid overfaldt ham, naar noget usædvanligt forestod. Han var blot nysgerrig og interesseret.

Oppe paa første Sal drejede han til venstre og stod saa foran en høj Fløjdør, paa hvilken der stod malet med sorte Bogstaver: Kriminal- og Politiret.

Han bankede paa og gik ind:

Det var en stor trefags Sal. Der stod Pulte foran Vinduerne; og ved Pultene sad gamle og unge Mænd og læste Aviser. En sad og spiste sin medbragte Frokost.

Til højre lige indenfor Døren stod et langt Træbord med Bænke og Stole omkring. Ved Bordet sad to uniformerede Betjente og nedskrev, hvad to fattigklædte og forsultne Mandspersoner hviskende betroede dem.

Bag et Skærmbræt for Enden af Bordet stak et tyggende Ansigt frem. Engang imellem kom ogsaa en Arm tilsyne og førte et Stykke Surbrød med Ost op til Ansigtets Mund.

Henne under det bageste Vindue stod en Bænk, hvorpaa der sad en fire-fem dameklædte Kvindfolk. Et Par af dem gestikulerede heftigt og snakkede uafbrudt, men med dæmpede Stemmer. Et andet Par sad stive og urørlige med de blege Ansigter som skaaret i Voks. Yderst paa Bænken nærmest mod en aabenstaaende Fløjdør, der førte ind til en bred, halvmørk Gang, hvor en Politibetjent gik op og ned som paa Vagt, sad en lille sortklædt Kone og stirrede frem for sig.

Hvert Øjeblik førte hun sit sammenkrammede Lommetørklæde op til sine forgrædte Øjne. Hun syntes ikke at ænse Menneskene omkring sig, syntes kun optaget af en eneste Tanke.

Gunnar gik hen til en lang, mager Betjent med et Ansigt som en Ilder, der snuser efter Bytte, og præsenterede ham sin Tilsigelse.

— Naa, sagde Betjenten og besaa' Delinkventen fra øverst til nederst — Vil De vente!

Og saa nappede han Tilsigelsen og forsvandt ind gennem den halvmørke Gang forbi den sortklædte Enke, der stirrede efter ham med forskræmte Øjne, som om hun tænket: Nu kommer det.

Warberg gav sig til at vandre langsomt op og ned ad Gulvet.

Af og til aabnedes Lokalets forskellige Døre, og en Betjent traadte frem og raabte med høj Røst et Navn, et Kvinde eller Mandsnavn. Og den paagældende rejste sig stille fra sin Plads og listede sky ind gennem Døren, der lukkedes efter ham. Eller der svaredes: Her! og den anraabte fôr op med et Sæt og en nervøs Skælven, som om han vaagnede af en Drøm.

Døren ud til Trappegangen gik uophørlig op og i, og nye Lovbrydere listede ind, saa' sig forsagte omkring og dalede stille ned paa den nærmeste Bænk eller blev staaende op ad Væggen med Hatten i Haanden.

Pludselig hørtes der Trin af mange Fødder inde i den halvmørke Gang.

Gunnar vendte sig og saa' derind:

En Mængde barhovede Mænd og Kvinder i Fangedragter klumpede sig uroligt sammen henne i et Hjørne. Nogle stirrede fortabte ned i Gulvet foran sig. Andre knejsede med Hovederne og saa' sig trodsigt omkring. Forrest i Klyngen stod et lille, kraftig bygget, ungt Menneske, en Dreng paa en seksten-sytten Aar. Hans Ansigt var blegt, og hans lyse Haar faldt ham pjusket

ned over Panden. Men hans Øjne skinnede af Trods. Han saa' ligegyldigt frem gennem Døren og ud i Salen. Men da hans Blik faldt paa den lille, sortklædte Kone derude, gled der som et Slør hen over det, han rødmede og drejede Ansigtet bort. Men Konen krammede fortvivlet Lommetørklædet mellem sine Fingre og rokkede frem og tilbage paa Bænken, medens store, stille Taarer løb hende ned over Kinderne.

Ogsaa Gunnar vendte Hovedet bort og kom pludselig, aldeles umotiveret syntes det ham, til at tænke paa sin Fætter Benjamin.

Nu kom den lange, magre Betjent tilbage med Tilsigelsen i Haanden:

— Værs'god, sagde han høflig — vil De sætte Dem her hen ved Bordet.

Og han stillede et Par Stole til Rette ved det lange Bord, hvor i Forvejen de andre Betjente sad og nedskrev de to fattigklædte og forsultne Synderes hviskende Skriftemaal.

Gunnar tog Plads, og Betjenten satte sig ned ved Siden af ham:

— Hva' har De bedrevet? spurgte han hurtigt og hviskende og stak sit Ilder-Fjæs lige op i Warbergs Ansigt.

Gunnar saa' uforstaaende paa ham.

— Ja, saa er det bedst vi begynder, sagde den anden uden at lade sig genere og lagde et Stykke Papir foran sig og dyppede en Pen.

— Hvad ønsker De at vide? spurgte Warberg.

— Deres hele „vita", min Herre! . . . Er det en politisk Forbrydelse?

— Hva'ba?

— Hele Deres Levnedsløb skal jeg ha' optegnet.

Gunnar smilede:

— Det var meget!

— Tja! men mindre kan ikke gøre det . . . Dog kun i store Træk naturligvis!

— Vil De ikke eksaminere mig, Hr. Betjent? For saa tror jeg det gaar bedre.

— Jo, med Fornøjelse! — Hvad Aar er De født?

— Atten Hundrede og otte og halvtreds.

— Og Dato og Fødselssted?

Warberg opgav begge Dele.

— Døbt og konfirmeret sammesteds?

— Ja.

Manden skrev:

— Naa . . . Og saa?

— Saa kom jeg i Boghandlerlære, først i Nakskov og saa her i Byen.

— Aarstal?

— Det husker jeg virkelig ikke!

— Jamen det maa vi Skam vide! . . . Naamen, det kan vi jo nok faa oplyst! Og saa?

— Og saa læste jeg til Artium og dumpede, og saa tog jeg paa Landet som Huslærer . . .

— Hvor?

— Paa Fyen.

— Hos hvem?

— Hos Grev Mangletræ til Broby . . . Og saa var jeg paa et Sagførerkontor og blev kasseret som ubrugelig, og saa prøvede jeg som Skuespiller, og saa blev jeg Boghandler igen, og saa . . .

— Purr! purr! Aarstallene, kære Herre!

— Jeg kan ikke huske Aarstal; det har jeg aldrig kunnet.

— Saa maa vi hjælpes ad! . . . De blev altsaa konfirmeret, da De var fjorten Aar? . . . Det bliver altsaa . . . fjorten til otte — og — halvtreds . . . det bliver . . .

Og nu gav de sig i Fællesskab til at regne de forskellige Aarstal ud.

Pludselig bragte klaprende Trin af Tøfler Gunnar til at vende Hovedet om mod Salen:

Henne fra Døren ind til den halvmørke Gang, hvor

den sortklædte Enke sad, kom et ungt Pigebarn gaaende fulgt af en Mand i et Slags Vægter- eller Portneruniform og med et stort Nøgleknippe i Haanden. Pigen var i Tøfler og hvide Strømper. Hendes Kjole stumpede højt oppe over hendes Smalben. Den var af lyst Shirting, medens Livet var højrødt med sorte Prikker og stod aabent foran. Og paa den nøgne Hals hang en Guldmedaillon i et blaat Silkebaand. Haaret purrede blaasort stort og uredt ned over hendes Ansigt.

Sif! . . . Det vil sige, det lignede Sif, saaledes som Gunnar undertiden havde set hende i Drømme.

Hun gik smilende og med spillende Øjne frem gennem Salen og nikkede fortroligt til Mændene, der sad ved Pultene foran Vinduerne. Og nogle af dem nikkede igen og lo: Goddag Mariane!

Pludselig begyndte hun at vrikke i Hofterne og nynne:

> O Sofus! o Sofus! Du er min bedste Ven,
> Du lærte mig hvordan
> et Hjerte elske skal . . . . .

Og idet hun gik ud gennem Døren ud til Trappegangen, sparkede hun bag op med det ene Ben, saa man saa' hendes trinde Lægge.

Og saa lukkede Fangevogteren Døren efter hende.

Gunnar saa' spørgende paa Betjenten.

— Tja-a! sagde denne og løftede paa Skuldrene.

— Er hun gal?

— Ork nej, hun er bare sjemytlig! Det er femte Gang, hun er her . . . Nattesjov, Tyveri! . . . Forresten en flot Pi'e! . . . Og saa i syv og firs tog De altsaa Filosofikum!

— Ja, og siden den Tid har jeg været Timelærer ude i Møllers og Bigums Skole paa Amager.

— Saa er vi færdige! sagde Ilderen — Der er bare et . . . (han kneb det ene Øje sammen og strøbte at

se polisk ud) . . . Ja undskyld, men jeg s k a l spørge Dem om det!

— Spørg bare væk!

— Har De været . . . Har De aldrig været . . . Har De nogen Sinde været i Tugthuset? Betjenten smilede og syntes yderst fornøjet med den humoristiske Form, han havde fundet for sit delikate Spørgsmaal.

— Nej, endnu ikke, gensmilede Gunnar.

— Hi, hi!

— Ha, ha! . . . Kan jeg saa gaa?

— Nej bevares, nej! De skal først ind og præsenteres for Assessoren! . . . Sig mig, hvad har De gjort?

Manden var nu igen Ilder fra Top til Taa. Hans Næsebor udvidede sig af Begærlighed efter at komme Byttet paa Sporet.

— Skal d e t ogsaa skrives op i Rapporten? spurgte Gunnar.

— Nej, det skal det ikke . . .

— Naa . . . Ja jeg kan jo for den Sags Skyld lige saa gerne sige Dem det . . . De faar det jo at vide alligevel . . .

— Ja . . .

Warberg bøjede sig over mod Manden og hviskede hurtig:

— Jeg mistænkes for at ha' givet min Onkel Gift!

Betjenten saa' ham et Øjeblik stift i Øjnene. Saa brast han i Latter:

— Det er rigtigt! sagde han — bare sjemytlig! Den skær jo den Vej, den skal, alligevel!

Og saa rejste han sig og gik, svingende med Warbergs Levnedsløb, ind gennem Døren henne ved Delinkventbænken.

Lidt efter kom han tilbage.

— Nu skal De straks komme ind, sagde han og stødte en lang Pegefinger imod Warbergs Skulder,

idet han passerede ham og forsvandt gennem Døren lige over for.

Gunnar saa' paa sit Ur:

— Tyve Minutter over to! . . . Det gik noget langsomt, dette Retfærdighedens Tærskeværk!

Og han gav sig paany til at vandre op og ned i Salen. Skriverne ved Pultene under Vinduerne tittede nysgerrige hen paa ham. En af dem sad med „Københavneren" udbredt foran sig, pegede i den og talte hviskende med sin Nabo. Gunnar havde netop den Dag en Novelle i Bladet. Saa man vidste rimeligvis, hvem han var.

Som Følge deraf skød han Brystet frem, satte Fødderne udefter og skred afsted majestætisk som en Hane paa en grevelig Mødding.

Han saa' hen efter den lille, sorte Dame. Hun var borte. Nu sad hun vel hjemme og græd. Han standsede og saa' ind gennem Døraabningen ind i den mørke Gang. Ogsaa Drengen med de trodsige Øjne var borte. Der var kommet en Hob andre triste Syndere i Stedet . . . Pludselig saa' han en Betjent aabne en Skabslaage i Væggen og trække en gammel, krumbøjet Mand frem.

— Det er denne Vej! sagde Betjenten.

Og den gamle fulgte ham med usikre Skridt og med et Blik som en Hund, der venter Prygl.

Warberg virrede med Hovedet. En dyb, knugende Medlidenhed fyldte ham. Ikke just Medlidenhed med denne enkelte Mand, men med alle. Med den lille, sortklædte Kone, med den trodsige, halvvoksne Dreng, med det frække, syngende Pigebarn — med sig selv, med den hele Menneskehed. Og der fødtes i ham en brændende Trang til at hjælpe alle (og derigennem sig selv naturligvis), til at fri dem ud fra Nød og Skam og Sorg og gøre dem til glade og lykkelige Mennesker . . .

Men saa smilede han:

— Bare ikke sentimental, gamle! Naar Du først sidder i dit Sofahjørne oppe i „Schweizeren", saa er det hele glemt! — Du er sulten.

Der kom gaaende imod ham en lille, tyndbenet, strambukset Mandsperson med glatraget Ansigt og de talte Hovedhaar i en pomadiseret Skilning op over Issen.

Mandslingen standsede brat og bøjede rask af, førend han naaede hen til Gunnar, og skyndte sig saa ud gennem en Dør i Salens Baggrund.

Ogsaa Warberg studsede:

— Hvem Pokker var d e t?

Saa gled der med ét et bredt Smil over hans Ansigt:

— Kammerjunker Torskemund! . . . Det var jo den lille Kammerjunker Torskemund!

Og nu mindedes Gunnar ham tydelig fra en Juleferie ovre paa Broby, hvor de Aften efter Aften havde spillet deres tre Rubberter Whist sammen med Greven og „Hendes Naade".

Kammerjunkeren havde klynkende beklaget sig til Warberg, naar de var paa Tomandshaand, over at han altid tabte; thi Torskemund var nærig som en Stiftsdame. Det laa til de Torskemunde, sagde Hendes Naade.

Og saa hans Beretning om Kristiansborg Slots Brand! (Gunnar kluklo.)

Kammerjunkeren boede den Gang hos sin Fader, der beklædte en Hofcharge og havde Lejlighed paa Slottet: Ved Ildens Udbrud blev min Familie overordentlig forvirret, fortalte han med sin læspende Røst. — Men j e g ilede op paa mit Soveværelse og havde den Lykke at frelse min Uniform. Og med den under Armen begav jeg mig til Amalienborg. Der klædte jeg mig om i Kavalleriløjtnant Nellikerods Værelser. Og under hele Katastrofen forblev jeg hos Hoffets Damer. Man vidste

jo ikke, hvad der kunde ske under de daværende ridicule politiske Forhold . . . denne Berg og hans Bande!

Og Gunnar huskede videre, hvad den gamle Grevinde Thrane, hendes Naades Moder, havde fortalt ham: Torskemund havde tre Gange forsøgt sig til juridisk Embedseksamen. Men Lykken var ham ugunstig. Saa havde hans bekymrede Moder søgt Audiens paa „højere Steder" og beklaget sig over de haardhjertede Professorer. Og da Eksamen nærmede sig for fjerde Gang, havde man der oppe fra betydet Deherrer, at man vilde sætte Pris paa, at den unge Torskemund denne Gang maatte reussere.

Og den unge Torskemund reusserede.

Og Aaret efter blev han udnævnt til Kammerjunker og ansat ved en af Retterne.

Det er d e t, man kalder „at gøre Karriere" . . .

— Har De ikke været inde endnu, Hr. Warberg?

— Nej.

— Hum! . . . Det er s'gu at sætte Publikums Taalmodighed paa Prøve!

Det var Ilderen, der atter havde tangeret Gunnar paa sin Fart igennem Rummet.

Warberg satte sig paa Delinkventbænken henne under Vinduet. Klokken var nu godt tre, og der var blevet temmelig tomt i Lokalet. Skriverne ved Pultene syntes at tænke paa Middagsmad, thi de saa' alle meget dybsindige ud. Døre blev aabnet og lukket fjernt borte i den store Bygning, og der lød travle, bortilende Fodtrin paa Trapperne udenfor.

Men i det halvmørke Lokale til højre for Bænken, hvor Gunnar sad, var der endnu en stadig Kommen og Gaaen af ynkværdige Mænd, Kvinder og halvvoksne Børn, der under Bevogtning af uniformerede Alvorsmænd førtes bort for bag lukkede, egetræsmalede Fløjdøre at skrifte for deres af Gud indsatte jordiske Øvrighed.

Og Warberg saa' Skabslaagerne derinde gaa op og i

for disse triste Menneskevrag. Og han følte igen denne knugende Medlidenhed med den ganske Jord. Men samtidig greb han sig i at fornemme en pirrende Nysgerrighed efter at erfare de Stemninger, der vilde fødes i ham, naar han stod derinde, og Nøglen blev drejet om.

— Véd De hvad, Hr. Warberg, jeg vilde s'gu gaa, var jeg i Deres Sted!

Den lange Betjent, der syntes at have forelsket sig i ham, havde bøjet sig over Gunnar og hviskede ham ophidset disse Ord i Øret.

Warberg smilede:

— Aa, nej.

— Jo, det ved Gud, jeg vilde! Jeg vilde s'gu gaa min Vej, hvis jeg var Privatperson!

Og saa var Ilderen langt borte igen, ude af en anden Dør.

— Hva' Fanden mon han høvler saadan rundt efter? tænkte Gunnar.

— Tør jeg spørge, er det Hr. Warberg?

— Ja.

— Nu skal De ind. Værsgod . . .

Manden aabnede en Dør inde i den mørke Gang, Gunnar traadte ind, og Døren lukkedes efter ham.

Han stod i et stort rummeligt Værelse, der var afdelt ved en mørk Mahogni-Skranke, der strakte sig fra den ene Væg til den anden i hele Værelsets Bredde.

Bag Skranken sad ved et Skrivebord betrukket med grønt Klæde, to yngre Mænd, som fæstede deres nyfigne Øjne paa den indtrædende.

Foran Skranken paa en Stol tæt op ad Væggen sad en gammel, sammensunken Mandsskikkelse, hvis Ansigt saa' ud, som det var støvet, og i hvis Øjne der ikke saas Fnug af Interesse for, hvad der foregik i Omverdenen. Det var et gammelt Retsvidne, der formodentlig havde siddet her paa denne samme Stol, siden Riget blev samlet under Gorm den Gamle.

— Det er Hr. Gunnar Warberg? spurgte den ældste af de to bag Skranken, en mild og venlig udseende Mand paa en seks-syv og tredive Aar.

— Ja.

Saa blev Betjentens Rapport læst op, og Gunnar bejaede den, og det blev ført til Protokols af den anden Embedsmand.

— Ja, saa er De færdig for denne Gang, Hr. Warberg! sagde den milde Mand høfligt — men jeg maa bede Dem ulejlige Dem herop igen . . . lad . . . os . . . se . . . paa Torsdag i næste Uge for Eksempel. Vi skal jo have Rapporten belagt med Attester, og det vil vel nok tage en god Uges Tid.

— Skal jeg møde paa samme Klokkeslet som i Dag?

Ja Tak, paa samme Klokkeslet! . . . Og saa skal De nok blive besørget lidt hurtigere. Der var en Sag i Dag, der trak længere ud, end jeg havde ventet . . . De kan levere en af Betjentene Deres Kort og bede ham bringe mig det, saa skal De straks blive ekspederet.

— Tak, sagde Gunnar og bukkede — Farvel!

De to Herrer bag Skranken rejste sig høfligt. Men det ældgamle, tilstøvede Vidne sad urørlig paa sin Stol, krumrygget og foroverbøjet og stirrede som en Retfærdighedens Buddha paa sin egen skimlede Navle.

— — —

Warberg stod igen ude paa Torvet foran Raad- og Domhuset. Klokken var fire. En Rode Ladegaardslemmer drog netop bort med Kosten i Hvil efter at have renset Pladsen for Torvedagens Halmstumper og Hestepærer. To store, tunge Omnibusser rumlede forbi hinanden. Drosker luntede afsted. Og pyntede Mennesker talte og lo og saa' livsglade og fornøjede ud i Solskinnet og den klare Efteraarsluft. En Flok Duer tumlede sig højt oppe over Husene, og et Barberskilt glimtede skælmsk og udstødte Glædeshvin paa sin Jærnstang.

Det var Leben, dette, efter fire Timers Indespærring i en Katakombe!

Gunnar bøjede ned ad Nygade. Og i Vimmelskaftet skyndte han sig op i „Schweizeren", hvor han slugte en Labskovs til halvtredsindstyve Øre.

Saa fôr han afsted igen op ad Amagertorv og Østergade. Han vilde ud paa St. Annæ Plads. Straks han havde set Kammerjunkeren der oppe paa Raadhuset, havde han faaet Lyst til at aflægge en Visit hos sin gamle Veninde, Grevinde Thrane.

Det var rimeligvis Modsætningen mellem „Skabene" og Grevindens hyggelige Saloner, der drev ham. Han var jo lidt hysterisk og jog efter Ekstremer. Og saa var der det, at Grevinden i saa meget mindede ham om hans Moder.

I store Strandstræde nikkede han til sin Onkel, Vognmand Andersen, der sad tyk, oppustet og ubehjælpsom bag Vinduet i sit lille Lukaf ved Siden af Porten — indeklemt og apoplektisk som en Blodpølse i en Musefælde.

Og Onkelen nikkede igen, langsomt og tøvende, som om han var bange for aldrig at skulle faa Hovedet løftet paa Plads mere, om han viste sig for høflig. Naa, Gunnar havde desuden ikke gjort Visit der i Familien i de sidste halvandet Aar.

St. Annæ Plads Nummer 34!

Warberg gik ind gennem Porten og op ad Trappen til første Sal. Der sad paa Døren en stor, skinnende Messingplade: Grevinde Thrane.

Han ringede paa, og en Pige i hvidt Smækkeforklæde lukked op.

— Er Grevinden hjemme?

— Jo.

— Tager hun imod?

— Det véd jeg Skam ikke.

— Vil De bringe hende mit Kort.

Pigen forsvandt med Kortet; og Gunnar befandt sig

ene i den store, rummelige Entré med de Egetræs-Linnedskabe og den gamle Messinglysekrone i Loftet, en Krone fra en Kirke.

Han holdt af disse faa Minutters Ventetid i disse Omgivelser. De satte ham i Stemning. Disse gamle, ormstukne Skabe, de stive, højryggede Stole, Lysekronen i Loftet og de gulnede Kobberstik i Stukrammerne paa Væggen . . . Han hørte Dørene blive aabnet og lukket i det Indre af Huset, hørte Fodtrin og fjerne Stemmer. Det var som at dvæle i Forhallen til en gammel Borg, hvor Tjenerskabet pusler stille omkring . . .

Min Gud, om man ejede en saadan Borg, hvilke Historier man kunde skrive om den!

— Jo hendes Naade ta'r imod! Værs'artig . . .

Pigen aabnede Døren til Modtagelsesværelset, og Gunnar traadte ind.

Ogsaa dette Rum var en Fest for hans Fantasi:

Væggene var beklædte med aarhundredgamle Gyldenlæderstapeter. Der hang legemsstore Billeder af harniskklædte Aner og trindbarmede Kvinder med hvide, ringbesatte Fingre foldede over kniplingskantede Lommetørklæder. Der stod stive Rokokomøbler med snirklede Ben, og Dragkister med Beslag af Sølv og skinnende Messing. Kælne Hyrder og Hyrdinder gantedes paa Etagererne. Og i Loftet hang en Krone af mælkefarvet Glas . . .

— Grevinden er i Dagligstuen.

Gunnar bankede paa og aabnede Døren.

Den gamle Dame sad henne ved Skrivebordet under Vinduet. Hun vendte Ryggen til den indtrædende.

— Er det Dem, Hr. Warberg? Værsaagod at tage Plads! Jeg skal blot ha' skrevet uden paa dette Brev her.

Gunnar satte sig i en af de bløde Lænestole, der stod omkring Bordet midt i Stuen.

Her var mere moderne møbleret: dybe Lænestole og

Tæpper og Blomster og Portierer. Over Sofaen hang et stort Maleri af Herresædet Thraneborgs Hovedbygning, hvor nu Grevindens ældste Søn residerede.

— Naa, Warberg, De har dog altsaa ikke helt glemt Deres gamle Veninde.

Grevinden vendte sig om mod sin Gæst og smilede. Hendes Ansigt saa' frisk og ungdommeligt ud under de hvide Haar, og hendes Øjne var klare og venlige.

— Nej, Deres Naade, men . . .

— Men han har haft en ond Samvittighed, nikkede den gamle Dame og truede med en oprakt, ringsmykket Finger. — Hvad er ogsaa dette for frygtelige Historier, man hører om Dem . . . og læser!

— Historier . . .?

— Ja. De skal jo skrive de frygteligste Ting i de obscureste Blade, fortæller man mig. Og nu skal De oven i Købet være kommen i Konflikt med Politiet! — — Hør, min gode, det gør mig oprigtig ondt for Dem. Hvad er det for Røvere, De er falden iblandt? Hvem omgaas De? Hvor kan dette nette, beskedne, poetisk anlagte unge Menneske, som jeg i sin Tid traf paa Broby og virkelig kom til at sætte særdeles Pris paa, hvor kan han ha' forandret sig saadan? Endnu i Sommer talte jeg med min Datter derom, og hun beklagede det lige saa meget som jeg. De har svigtet vor Tillid, min gode! De har mistet en moderlig Veninde i min Datter, Warberg! Det gør mig ondt at maatte sige Dem det. Hun skrev netop til mig igaar, at naar Julius kommer herind, maa jeg paa alle Maader forhindre, at han faar noget som helt Samkvem med Dem. Og Drengen sætter Dem dog saa højt; ja jeg kan sige, han elsker Dem. Og vi var jo alle saa glade derover, thi det har altid været et vanskeligt Barn, og De havde saa god en Indflydelse paa ham. Men nu!

Hendes Naade foldede Hænderne i Skødet og saa' elegisk mod Loftet.

Warberg havde siddet stille og sønderknust og hørt

paa hende. Han vidste, at hun maatte losse, førend nogen fik Lov til at lade. Hun var jo et Kvindfolk trods sit „Blod“ og sine Aner.

Og desuden: Hun mente ham det saa godt, den gamle Rokokofrue. Han havde en lignende Følelse overfor hende som overfor sin Moder: han holdt af dem. Og saa finder man sig taalmodigt i mange Ord.

— Naa? spurgte Grevinden — Skammer han sig?

— Jeg er dybt nedbøjet! smilede Gunnar.

— Han er Pokker, er han! Han sætter naturligvis en Ære i sin Skændsel!

— Og Deres Fru Datter har virkelig forbudt Julius at besøge mig?

— Ja, min gode Warberg. Og jeg maa give min Datter Medhold. Vi kan da ved Gud ikke lade Barnet omgaas en straffet Person!

— Jeg er dog ikke straffet endnu, Deres Naade.

— Nej, men De bliver det!

— Naa, saa jeg bliver det?

— Ja, det har man sagt mig fra paalidelig Kilde.

— Og synes Grevinden, at jeg har fortjent det?

— Ubetinget!

— Har De læst, hvad jeg har skrevet?

— Ja . . . Min Datter har sendt mig det. Det var modbydeligt!

— Rigtigt ja! men det var jo netop det, jeg vilde ha' frem. Jeg vilde aabne Folks Øjne . . .

— Tak, vi véd det!

— De véd det? Og alligevel . . .

— Man tager ikke Smudset ud af Verden ved en Historie i et Blad!

— Saa skriver vi to, Deres Naade!

— Om De saa skrev hundrede, kære Warberg . . . Men lad os ikke tale mere om det! Jeg saa' Dem forleden Dag ude i Grønningen med en vis Dame . . .

— Jeg ha'de ikke den Ære at se Grevinden.

— Er De forlovet med den Pjes?

— Forlovet? med hvem?

— Aa stil Dem ikke saa hellig an! Med denne Frøken Møller naturligvis.

— Nej.

— I gik Arm i Arm!

Gunnar slog Øjnene ned og løftede paa Skuldrene.

— Hun er et simpelt Fruentimmer, en . . . en Soubrette! Véd De, at hun lod sig karessere af Niels Tjener? Nej det véd De naturligvis ikke? . . . For Gud i Himmelens Skyld, min gode Warberg, tænk ikke paa at knytte noget legitimt Forhold der!

— Det tænker jeg heller ikke paa, Deres Naade!

— Er hun Deres Elskerinde, min gode? . . . Ja, jeg taler lige ud af Posen, og jeg tror ikke paa platoniske Forhold.

— Jeg ikke heller!

— Og hun kunde jo være Deres Grandtante! Lad ikke den Forbindelse blive for gammel. Man river sig saa vanskeligt løs. Og h u n ser mig ud til at kunne blive en sand Burre . . . Ja, undskyld, Hr. Warberg, at jeg saadan trænger mig ind i Deres Hjerteanliggende . . .

— Vi er kun gode Kammerater, Deres Naade!

— Ja Tak, den Version kender jeg! . . . Nej men ser De, min gode Warberg, jeg sætter adskillig Pris paa Dem og vilde gerne, at De skulde reussere. De er fin og nobel og klog, men De mangler komplet Vilje, og vistnok særlig overfor Kvinder . . . De kan se, jeg har læst Deres Historier, og f o r s t a a e t dem! . . . Sig Dem løs fra alt det Snavs, De er kommen op i! Har De ikke Lyst til at slaa ind paa noget s i k k e r t? Jeg har gode Forbindelser. Det vilde være mig en Glæde at gøre noget for Dem. Hvad siger De om en Stilling ved et af Bibliotekerne?

— Ja—a, Deres Naade, Tak for Deres Venlighed, men jeg tror ikke, jeg egner mig dertil.

— Og hvorfor ikke?

— Der er for meget Zigøjnerblod i mig. Jeg løb min Vej inden otte Dage.

— Aa, Visvas! Ungdommelighed! Indbildning! Det skal være saa genialt, dette med „Zigøjnerblod"! Min Gud, ethvert fornuftigt Menneske vil dog til syvende og sidst helst leve under ordnede Forhold!

— Nej!

— De siger: nej!

— Ja, jeg gør. Jeg har prøvet det flere Gange, men det gik ikke. Jeg løb hver Gang af Lære!

— Visvas, Visvas! sagde Grevinden og stampede med Foden i Gulvtæppet — Hvad er det dog for Proletar-Ideer, De har lagt Dem til, min gode! Saa har De vel ogsaa begyndt at spise Fisk med Kniv!

— Hæ—næi!

— Ja, det er saa ved Gud Deres Fejl da! vedblev den gamle Dame ivrig — Enten — eller, min gode! Jeg husker den Furore, De gjorde paa Broby ved at haandtere Gaffelen med venstre Haand. Det var ved Gud nydeligt! Men: Enten — eller!

Gunnar rykkede sin Stol nærmere hen til Grevindens:

— Jeg maa vel nok tale ligefrem? spurgte han.

— Ja, mit Barn, tal De kun. Jeg har altid gouteret Deres beskedne, naturlige Maade at være paa.

— Tror De saa ikke, Fru Grevinde, at disse Herrer og Damer, der lever under de saa lovpriste „ordnede Forhold", zigøjneriserer yndeligen, naar Solen er gangen til Hvile?

— Jo, det ved Gud jeg tror, min gode! Men de gør det i al Hemmelighed. De skammer sig ved deres smaa eller store Udskejelser og gaar ikke med deres Elskere og Elskerinder ved højlys Dag i Grønningen . . . Og saa gemte Mosjøen alligevel Øjnene væk for ikke at komme til at hilse paa mig!

— Jeg saa' Dem ikke, Deres Naade!

— Havde De hilst ellers?

— Ja!

– Gud naade Dem, ha'de De gjort det, min gode!

Gunnar lo:

Naa men, saa mener Grevinden altsaa, at det er bedre at „skeje ud" i Mørket?

— Parfaitement gør jeg saa, ja! thi saa er der ingen, der ser det! Tror De ikke, jeg véd, at vi alle har Lyst og Trang til at sejle paa tværs af Love og selskabelige Vedtægter? Jo. Og vi gør det alle mer eller mindre. Men de kloge slaar Landaueren op, min gode, og dyrker hverken Venus eller Bakkus i aaben Charabanc! Og jeg troede engang, at De hørte til de kloge!

– Deres Naade mener, at jeg hørte til Løgnerne!

— Ho, ho! skal vi tale i høj Stil! lo Grevinden — Løgnerne! Min Gud, kære Warberg, hvad nytter det at ville reformere Verden! Den er Jer for stærk! Den ler Jer bare ud, og den ler bedst, for den ler sidst! Jeg har læst alt, hvad De har præsteret i Deres Blad — jeg holder nemlig Bladet; men min Datter véd det ikke — og De og de andre unge Mennesker har Ret i, hvad I skriver deri. Men hvad vil det sige? I faar jo dog ikke Ret! Naa, Herregud, I er unge og glæder Jer en Tid ved Jer egen Galen Kykkelikyy! Men før eller senere lærer I at stikke Piben ind. Men ser han, min gode Warberg, saa bliver det vanskeligere for Jer at blive optaget i Selskabet. Og man skal optages i Selskabet for at komme med til Bords! . . . Aa gør mig den Tjeneste at tage dette Brev med, naar De gaar og put det i Postkassen paa Købmagergade, det skulde gerne med Aftentoget?

Grevinden havde rejst sig og rakte Gunnar Brevet, der laa paa Skrivebordet: Hun nikkede venligt og vedblev: — Det var pænt af Dem, Warberg, at se op til mig, De véd, jeg sætter Pris paa Dem. Tak for Besøget!

Gunnar rejste sig lidt forvirret. Han havde brygget

paa en lang Ripost, men nu indsaa' han, at Audiensen var forbi. Han bukkede og tog Brevet:

— Jeg skal nok besørge det.

Og saa ser De snart op til mig igen?

Ja Tak . . . Men generer jeg ikke Grevinden?

Aldeles ikke! Jeg har givet Mathilde Ordre til kun at lukke Dem ind, naar jeg er ene . . . Ja De misforstaar mig ikke, jeg . . .

— Nej paa ingen Maade! Deres Naade praktiserer jo blot Deres egen „hemmelige" Livsfilosofi.

— Ja, ja! Naa farvel, kære Warberg!

— Farvel, Deres Naade!

— De er da ikke vred paa mig? spurgte Grevinden pludselig og lod sin lille, bløde Haand glide ned over Gunnars Kind.

— Nej, tværtimod, Deres Naade, jeg er ganske forelsket i Dem!

Den gamle Dame lo:

— Og saa maa De love mig at give denne Frøken Sif Afsked! sagde hun.

— Sif! udbrød Gunnar — Hvor véd dog . . .

— Aa, man véd alt i denne By! . . . De er alt for god og kær til hende!

Og atter gled den fine, bløde Haand ned over hans Kind:

— Au revoir mon ami!

Warberg bukkede tavs og gik.

Men da han kom ned paa Gaden, sang han højlydt:

Alverden gaar omkring
i en grøn Kasseking —
i en grøn Kasseking
gaar Alverden omkring.

XIII

Fætter Benjamin var paa Besøg hos Warberg.

Gunnar ynkedes svarligen over ham: Luvslidt og

snavset og slunken saa' han ud, slunken trods sit Fedt, som om han var fyldt med Vand. De udødelige Bukser, han havde paa (Gunnar havde aldrig set ham med andre) var stødt op og frynsede forneden og blankslidte paa Knæene. Frakken, en l i d t for lille „Diplomatfrakke", der stumpede ved Hænderne, manglede nogle Knapper; og Hatten, Gunnars veltjente, rundpullede Filthat, var grøn af Sol og Vand og mør i Skyggen af Høflighed . . .

Aa Herregud dog, hvor et Menneske kan være trist at faa Forstand af!

— Sæt Dig ned, Benjamin. Vil Du ha' en Pibe? Jeg har ingen Cigarer.

— Tak, jeg har selv Cigaretter! Du véd, at siden jeg har været i Rusland, ryger jeg kun Cigaretter . . . Maa jeg byde?

Mette trak et Bundt tykke, undersætsige Cigaretter („Elefantcigaretter", ti Øre Bundtet) op af Inderlommen i sin Frakke og præsenterede:

— S'il vous plaît . . .

— Tak, jeg holder mig til Piben! Hør Benjamin, busede det pludselig ud af Warberg — Du m a a se at faa noget at bestille!

Mette blev rød helt ned paa Halsen og gemte Øjnene bort:

— Men Gunnar dog, sagde han spagfærdigt — jeg gør mig jo virkelig al den Umage, jeg kan. Jeg kommer lige fra Berlingske Tidende. Jeg har staaet i Porten og set efter, om der ikke skulde være noget, der passede.

— Og var der saa noget?

— Næi; men det kommer jo nok; det skulde da være underligt andet.

Warberg tænkte et Øjeblik paa at spørge ham om, hvad han levede af og betalte Husleje med, men opgav det.

— Og saa har jeg skrevet til Fru Hartmann, Du

véd, hende jeg var ovre hos i Skaane, om hun ikke kunde hjælpe mig; og hun sendte mig ti Kroner. Aa hun er saadant et godt Menneske, Gunnar!

— Skrev hun noget om nogen Ansættelse for Dig?

— Næi . . . hun sendte bare Tikronen og sit Visitkort.

— Hum . . .

— Jamen det var da pænt, Gunnar!

— Ja, det ved Gud, det var!

— Det er ogsaa meget derfor, at jeg ikke kommer saa tit op til Dig, Gunnar, vedblev Mette og lavede sine Dueøjne — for Du bliver altid saa bedrøvet, naar Du ser mig.

— Naa-aa, naar bare D u er tilfreds . . .

— Ja, d e t er jeg, Gunnar, det er jeg virkelig, for der er Skam dog alligevel saa mange gode Mennesker!

Mette lagde med en schillersk Haandbevægelse sin Cigaretstump fra sig og tændte en frisk:

— Og D u er et af de bedste, vedblev han — Du er mig til megen Trøst. Og Du har dog ellers nok i dine egne Sager. Hvordan gaar det med den Novelle, Du er tiltalt for? Det er meget i Anledning af den, at jeg er kommen op til Dig, for jeg véd jo, at Du har travlt. Tror du, at Du bli'er dømt?

— Ja-a.

— Véd Du, hvad jeg vilde gøre i dit Sted, Gunnar?

— Naa?

— Jeg vilde gaa rundt til alle Dommerne og hilse paa dem . . .

Warberg smilede.

— Ja—a Du, nikkede Fætteren — jeg er vis paa, at naar de saa' Dig, saa vilde de ikke gøre Dig noget, for Du k a n jo vinde Folk, naar Du vil. I den Henseende ligner Du mig.

— Næi, jeg gaar ikke rundt til nogen, sagde Gunnar og lo — vil de dømme mig, saa lad dem det.

— Jamen, hvis Du nu kommer i Fængsel!

— Aa saa galt bliver det vel ikke. Og selv om jeg kom, saa var det jo ganske interessant at opleve det med!

— Du holdt det ikke ud, Gunnar! . . . Gudskelov, at man aldrig har haft noget med Politiet at gøre!

— Warberg saa' lidt overrasket op paa Fætteren, der sad uskyldig-sorgløs og dampede paa sin Cigaret og syntes aldeles at have glemt Hotelhistorien fra Helsingør:

— Fanden skulde hentæres af Medynk! tænkte Gunnar — Manden hører jo til de skruplykkeliges Kaste! En gaar vist ofte rundt og gør sig Uro og Bekymring over mange Ting! Hvad Pokker si'er det, at der er Frynser paa Bukserne, naar bare Humøret er helt!

— Jo—o, det gaar rask fremad med min celebre „Proces" sagde han højt og livligt — Sagen er allerede indladt til Doms. Nu skal Du for Resten høre min Defensors Indlæg; det er glimrende! Bli'er jeg ikke frikendt paa det . . . saa bli'er jeg dømt.

— Ja, lad mig høre! sagde Mette veltilpas og slog det ene Ben over det andet. Der var ingen Saaler i hans Sko, og begge Hæle saa' ud, som havde de i flere Aaringer rutchet op og ned ad det skæve Taarn i Pisa.

— Her er det, sagde Warberg og tog et Brev i stort Oktav op af sin Skrivebordsskuffe — Manden sendte mig det, hvis der var Bemærkninger, jeg ønskede tilføjet; meget pænt af ham for Resten! Men det er et saa pragtfuldt document humain, at det vilde være Blasfemi at rette et Komma i det . . . Hør her:

Til

Kjøbenhavns Criminal- og Politiret.

Idet jeg giver Møde som Defensor for Tiltalte Gun-

nar Johannes Warberg, fremlægger jeg min Ordre af 23. f. M.

Som den ærede Aktor alt har fremhævet, har Tiltaltes Hensigt med at offentliggøre den paagældende Novelle været den, at henlede Forældres Opmærksomhed paa, hvor forsigtig man skal være ved Valget af sine Barnepiger, da disse hyppig vække Barnets Sandser, ved at behandle dem paa uterlig Maade, og har Tiltalte tilskrevet mig, at han har bygget sin Skildring paa noget selvoplevet, idet han har været Vidne til et Attentat, som det fremstillede fra en Barnepiges Side, og tilføjer han yderligere, at mangfoldige, baade ældre og yngre Personer har fortalt ham om ganske lignende Selvoplevelser. Det har derfor paa langt nær været Tiltaltes Hensigt at vække Læsernes Sandselighed ved Skildringen, ligesom han mener, at denne ikke kan karakteriseres som et utugtigt Skrift. Derimod har det som alt nævnt været hans Mening at give Forældre et højst nødvendigt Fingerpeg i Retning af at holde bedre Øjne med deres Børn, og da det efter Tiltaltes Mening er en Sag af største Betydning, har han for at gøre sin Advarsel saa tydelig og indtrængende som muligt brugt lidt stærke og grelle Farver, men at han herved skulde have overskredet den Frihed, der er indrømmet Litteraturen ved Behandling af slige Emner, kan ikke indrømmes, og skal jeg ikke undlade at gøre opmærksom paa, at der i den nyere Litteratur, støttet til Udlandets største Forfattere, er en stadig voksende Tilbøjelighed til at behandle de kønslige Forhold med større Frihed og Aabenhed end hidtil for derved bedre at kunne faa det store Publikum i Tale, og skal jeg i saa Henseende henvise til, at selv en saa anset Forfatter som Daudet i „Sapho“ er slaaet ind paa denne Vej, og det uden at noget Land, saa vidt mig bekendt, har fundet Anledning til at skride ind.

Jeg skal derfor principalt paastaa Tiltalte frifunden og det Offentlige paalagt Sagens Omkostninger og

subsidiært indstille ham til den ærede Rets mildeste Dom.

Med Paastand om Salær indlades herved.

Kjøbenhavn i November 18 . . .

Ærbødigst

Søren P. Goethe.

Schiller,
Fuldmægtig.

— Det er virkelig godt skrevet! udbrød Mette beundrende.

— Storartet! nikkede Gunnar — hvilken Veltalenhed, hvilken Stilkunst, klassisk som en latinsk Version i Mesterlektien!

— Du slipper Skam nok for Straf, Gunnar.

— Efter al Sandsynlighed, ja! . . . At tænke sig, at man sætter en gammel, tredsindstyveaarig Forretningsprokurator til at „forsvare“ en „utugtig“ Skildring af en ung Mand paa femogtyve! Det er s'gu, ligesom man vilde sætte en pensioneret Barber ind i Komitéen for Opførelsen af et Kunstindustrimuseum?

— Du er vittig, Gunnar.

— Næ, jeg er arrig!

Warberg smed Papiret ned i Skrivebordsskuffen og lukkede af.

Mette forstod ikke hans Arrigskab, thi Mette syntes, det var storartet i det hele taget at blive forsvaret.

Og nu sad de to Slægtninge en Stund tavse og tyggede hver paa sine Tanker. Endelig sagde Benjamin:

— Jeg kan hilse Dig fra Sif, Gunnar; jeg saa hende i Aftes til „Tannhäuser“; men hun saa' ikke mig.

— Naa, saa Du var i Teatret i Aftes?

— Ja, jeg fik jo de Penge af Fru Hartmann; og saa var det saa længe siden, jeg havde hørt god Musik. Aa, Ouverturen Du! Jeg vilde ønske, jeg kunde dø i Teatret en saadan Aften, ligesom H. C. Andersen.

— Det var nu Thorvaldsen!

— Naa, det var Thorvaldsen . . .

Ny Pause, hvorunder Warberg sad og svippede nervøst med den ene Fod mod Gulvet. Saa sagde han pludselig:

— Hør Mette, Du maa ikke blive vred, men Du maa gaa nu! Jeg sidder midt i noget, jeg skal ha' færdigt. Du maa ikke blive vred! . . . Du kan jo komme igen en anden Dag, hva?

Fætteren rejste sig straks:

— Jamen, Herregud, Gunnar, det kunde Du jo ha' sagt. Jeg spurgte Dig jo, om jeg kom til Ulejlighed, og Du sagde nej.

— Ja, ja, men . . .

— Du véd jo, at jeg saa nødig vil forstyrre Dig, vedblev Mette og klappede Warberg paa Skulderen — men Du er jo den eneste, jeg har at komme til . . . det eneste dannede Menneske, jeg har at tale med. Men jeg véd jo ogsaa saa godt, at I Digtere skal ha' Jeres Ro . . .

— Han stod allerede henne ved Døren og havde lukket den op:

— Ja saa Farvel, Gunnar, saa kommer jeg igen en anden Dag . . . Der var nok noget, jeg vilde ha' talt med Dig om . . . Men saa kommer jeg igen en anden Dag.

Og han gled stille ud og trak forsigtig Døren til efter sig.

Men da Gunnar var bleven ene, strakte han komisk fortvivlet begge sine Arme op i Luften og sagde:

— Herre Du min Gud, Herre Du min Gud, jeg kan jo da ikke hele mit Liv være Goldamme for denne gode Mand!

Og saa satte han sig til at arbejde.

Men han saa' dog i Tankerne Mette sjokke sky og luvslidt og sølle og ensom langs Gadernes høje Huse paa sine skæve, bundløse Sko.

XIV

— Ska' det være vos to?

— Hva'?

— Ska' det være vos to, lille Herre?

— Nej, det ved Gud, det ikke skal! sagde Gunnar og lo.

— Hvorfor ikke, lille Herre? Aa, hva' . . . kom?

— Nej! sagde Gunnar haardt.

— Saa gaa ad Helvede til da! sagde Damen og fortsatte sin Route langs Fortovets Fliser.

Det var nede i en af Smaagaderne omkring Vartov, at Warberg var naaet hen paa en Aftenvandring rundt i Byen. Og han stod nu og saa' efter Pigen, der pyntet og vrikkende i Hofterne netop passerede ind under en Gaslygte, hvor hun standsede for at ordne et skinnende højrødt Langsjal, hun bar om Halsen.

— Kender Du Jesus? spurgte saa pludselig en dyb Stemme tæt ved hans Øre.

Warberg vendte sig overrasket om:

Det var en høj, sjusket klædt Mandsperson med vildtvoksende Skæg og store, brændende, sindssyge Øjne.

— Arme, stakkels, usselige Menneskebarn, vedblev Manden og lagde sin Haand paa Gunnars Skulder — hvad er ikke det, Du staar i Begreb med at gøre! Du er ved at forspilde din udødelige Sjæl for en stakket Lyst!

— Min gode Mand, sagde Warberg, der nu havde begrebet Situationen — Du gør Dig Uro og Bekymring over mange Ting . . . pas Dig selv!

Den fremmede fikserede ham skarpt:

— Det er vor Lod at blive haanet, sagde han saa — men vi tager Martyriet paa os som Vorherre Jesus Kristus!

— Med Ch?

— Hvad behager?

— Christus med Ch, eller K? . . . Ja for der er nemlig to af det Navn, en mild og venlig og menneskekærlig, det er ham med K; og en truende og haard og ond, det er ham med Ch. Hvilken en af dem er det, Du taler om?

Missionæren rettede sig og lagde Haanden paa Brystet:

— For hver Spottens Skaal, der gydes over vort Hovede, sagde han — vokser vi for Guds Rige!

— Naa gør I det! nikkede Gunnar. — Hvad gi'er De mig saa, min gode Mand, for at staa her og haane Dem en lille Times Tid?

— Kære, unge Ven, begyndte Missionæren igen — jeg vilde berette Dem en liden Historie om . . .

— Tak, sagde Gunnar — men tillader De, at jeg „beretter" Dem en først? . . . Véd De, hvad De har bevirket ved Deres Paatrængenhed? At jeg nu netop gaar hjem med Pigebarnet! . . . Mathilde, eller hvad Du hedder! raabte han til Pigen, som paa sin Vandring frem og tilbage atter nærmede sig Gaslygten — kom her hen mit Barn, jeg gaar alligevel ind med Dig til den evige Glæde!

Damen skyndte sig hen til dem:

— Jeg hedder Laura! sagde hun — Uf, De, Johannes den Døber! (Hun sparkede ud med Foden efter Missionæren) Han gaar her hver Aften og generer vos i vor Forretning.

— I Jesu Navn bør al . . .

— Aa hold Kæft!

Hun greb fat i Warbergs Arm med begge sine Hænder og vilde trække ham med sig; men Missionæren holdt ham fast i den anden:

— Husk dog paa, Du forblindede . . .

Gunnar vidste ikke rigtig, om han skulde græde eller le; han rev sig løs og var ved at løbe sin Vej

fra dem begge. Men saa slog det med ét ned i ham: Pigen har Ret! Hun generes virkelig i sin lovlige Forretning af denne . . . Sværmer!

Og han stak sin Arm ind under Lauras og fulgte hende.

Hun førte ham ind i et af de nærmeste Huse og op ad en smal, mørk Trappe, hvor en lille, osende Petroleumslampe hang paa Væggen ved første Sals Afsats:

— Her bor jeg, sagde hun og aabnede Døren til højre.

Warberg gik ind:

Det var et overmaade hyggeligt Værelse med Gardiner, Portierer og Møbelbetræk i samme Farver. Og der hang herlige Olietryk paa Væggene og Messingfade og en broderet Avismappe med „Familiejournalen" i. Og et Klaver var der. Og mellem Klaveret og Vinduet stod paa en Søjle den Gud Amor i Gips med Pil og Bue.

— Se, se! smilede Gunnar og pegede paa den skælmske Gud i Krogen — Husets Hersker!

Laura lo skingrende. Hun var i Færd med at tage Hat og Kaabe af. Langsjalet hang allerede paa en Stoleryg.

Han betragtede Pigen: høj og statelig og kraftig var hun og sund og frisk . . . at se til. Men hendes Ansigt var blegt og pudret; og et Par store, gridske, lidt udstaaende Øjne skinnede deri. Der var noget ved disse Øjne, som mindede om Sifs.

— Naa, lille Ven, skal Du ikke ha' Frakken a'? Her er i Kakkelovnen!

Hun kom hen og stillede sig foran Gunnar, der sad i en „Flugtstol".

— Her bor De jo nydeligt! sagde han og pegede omkring.

— Ja, det maa man, sagde hun — her kommer mange bedre Herrer.

— Er det Deres eget Møblement?

— Jeg tror s'gu, han siger „Di", Pudset! Nej, det er Værtindens. Ta' nu Frakken a'!

Hun hjalp ham Overfrakken af og hængte den op paa en Knage henne ved Dørkarmen.

— Sæt Dig hen paa Chaiselonguen! sagde hun saa.

— Tak, jeg sidder godt.

— Jamen jeg vil sidde ved Siden a' Dig!

— Det bryder jeg mig ikke om.

— Hvad' er Du da kommen herop for?

— For at snakke lidt med Dig . . . Og saa for Resten ogsaa for at drille Præsten dernede.

— Han! hun lo skingrende op — den Torsk! . . . Det skulde bare være mig, der var Mandfolk, jeg skulde ordentlig elske Pigerne, naada! . . . Skal vi saa virkelig ikke?

— Nej vist ikke, smilede Gunnar igen — De skal fortælle mig lidt om, hvordan De lever og . . .

— Tror Du, jeg la'er mig holde for Nar? sagde hun og rejste sig.

— Bevares vel, nej! De skal naturligvis ha' Deres Betaling.

Han tog sin Portemonnæ op og lagde nogle Penge paa Bordet.

— De er dog et underligt Fjols! sagde hun formildet. Saa tog hun Pengestykket og spyttede paa det og puttede det i Lommen — Det er Handsel for i Aften! sagde hun.

— Hvad er det for et Brev, som ligger der? spurgte Warberg og pegede paa en Konvolut paa Bordet.

— Det er fra min Bro'r.

— Maa jeg læse det?

— Hæ', hva' Glæde ka' De ha' a' det?

— Jo, det morer mig.

— Ja værsgo' . . . men skynd Dem lidt, for jeg skal ned igen.

Pigebarnet satte sig hen til Klaveret og famlede nogle smaa Melodier frem: Fædrelandssange, Revyviser

og Brudstykker af Salmer. Og Warberg tog Brevet og læste:

Holbæk, den 18de November 18 . .

Min inderlig elskede Søster Laura.

Iaftes modtog jeg Dit Brev, Du takkes fordi at Du saa hurtig har besvaret mit. Med stor Forundring læste jeg Dit Brev, men dets Indhold harmede mig rigtignok meget da jeg erfarer i hvilken Plads Du er kommen, nu indser jeg kjære Laura, at nu er alt tabt for Dig, hele Dit Livs Lykke og Velfærd er nu spoleret. Du er jo nu indtraadt i en Stilling hvor kun Skam og Skændsel vil følge Dig, Du har nu hengivet Dit Legeme til Pris for hvert Menneske, hvad skal der blive af det, var der dog ikke en anden Plads Du kunde have faaet kjære Laura, hvor Du kunde have tjent som ordentlig og anstændig Pige, du maa virkelig tro min kære Laura at det gjør mig ondt for Dig, for jeg ved tilvisse, at jeg aldrig har holdt saa meget af nogen af mine Sødskende som af Dig, og saa vide Dig i en saadan Stilling hvor Du hvert Øjeblik er udsat for enhver Mands raa Behandling, det kan Du være vis paa elskede Laura det gjør mig saare ondt, men jeg ser jo nu at det er for længe, skjøndt det forekommer mig at der maaske endnu var Raad, men jeg har i længere Tid baaret stor Frygt for Din Skæbne, thi en bange Ahnelse har stedse bemægtiget sig mit Sind, hvorfor det har jeg ikke vidst, men jeg kan nu forklare mig selv Grunden dertil, men det er nu forresten en Ting, som jeg saalænge har tænkt over og som jeg har indset, at der vilde blive ud af dit Levnet, kjære Laura, thi Du maa jo dog indrømme at Du som allerede saa ung har ført et meget udsvævende Levnet og tillige sat en Plet paa din egen Wandel. Tro mig min inderlig kjære Laura, dette Brev skriver jeg som en Straffeprædiken til Dig for Du har inderlig fortjent den, Du skriver i Dit Brev, at Du troer at jeg vil hade Dig for hvad Du har

foretaget Dig, nei tvertimod jeg elsker Dig hjærtelig og broderlig og skal aldrig dadle Dig din Opførsel mere end som dennegang, men dennegang skal Du taale det. Jeg har faaet Brev fra Moder, hun dadler og laster Dig i saa høj en Grad saa jeg ikke kan sige Dig det, men hende og Hanne ere jo ogsaa sammensvorne om Dig, men maaske at det kunde være saa heldig at de kan faae en Unge at ruge over saa maaske at de kan faae andet at tænke paa, thi den Svensker han er nok der i Huset baade Nat og Dag, og det skulde jo være sært om det ikke nok skulde have sine Følger.

Jeg vil nu i Dag slutte med en kjærlig Hilsen til Dig Laura i det Haab at Du læser disse Linier i den Tanke at de ere skrevne i en god Hensigt og af et kjærligt Hjærte, det forsikrer jeg Dig og haaber jeg Du snart vil skrive mig til igjen og lev nu vel elskede Laura og vær nu kysset af mig og den lille Julle. Skriv din Adresse tydelig.

Din hengivne
J. G. Petersen.

Warberg sad en Stund med Brevet i Haanden efter at have læst det. Laura sad endnu ved Klaveret og klimprede; det var nogle Takter af „Dejlig er Jorden . . .“ Ude fra Gaden lød Skridt og Stemmer. Det var andre Kvinder, der købslog med andre Mænd. Og han syntes at kunne høre Missionærens: Kender Du Jesus? Saa lød der Latter og højrøstet Tale nede fra Gangdøren og Skridt kom op ad Trappen.

— Nu har Teodora osse faaet Bid! sagde Laura og holdt inde med Musikken.

Warberg lagde Brevet tilbage paa Bordet:

— Det var jo et rart Brev! sagde han.

— Ja, det er en god Dreng, nikkede Pigebarnet — vi to har altid holdt sammen.

Og hun sagde det varmt og menneskeligt, som naar en „uskyldig“ Søster taler om sin kæreste Broder.

Gunnar rejste sig: Hvad Fanden kommer det hele mig ved! tænkte han — En klog Mand har intet andet at gøre her i Verden end at forholde sig som Tilskuer!

— Ja saa vil jeg gaa, sagde han højt og tog sin Overfrakke.

— Har Herren ikke Lyst til at se hele Lejligheden?

— Jo Tak, det vil jeg gerne! men opholder jeg Dig ikke?

— Aa, det er jo hurtig bestilt!

Hun aabnede en Dør i Baggrunden af Stuen:

— Her er Sovekammeret. Det er pænt, hva'?

Der stod en stor Himmelseng med blaat Omhæng med brede Blonder. Og en Servante stod der med Marmorplade og blomstret Vandtøj. Gulvtæppe var der over hele Gulvet, og under Loftet hang en lyserød Ampel, der udbredte et dæmrende, rosenrødt Skær i Værelset.

— Og her er Køkkenet.

Hun slog en Dør op paa vid Gab.

— Nej, hvor nydeligt! udbrød Warberg uvilkaarlig:

Det var et lille bitte Dukkekøkken med Tallerkener, Fade, Kasseroller og skinnende blankpudsede Kobbersager rundt paa Væggene. Og for Vinduet hang et højrødt Kappegardin med hvid, hæklet Bort.

Laura stod og saa' sig husmoderlig stolt omkring:

— Ja, man holder jo sine Sager i Orden, sagde hun — man er jo da ikke et rent Svin. Og saa kommer her jo osse somme Tider Herrer, der skal ha' Frokost.

Alt det kyniske og frække ved Pigebarnet var forsvundet. Hun gjorde samme Indtryk paa Gunnar som en ung Husmoder, der er stolt og glad ved at vise sit nette lille Hus frem.

Da de kom tilbage til Dagligstuen, sagde hun:

— Vil De være saa god at hjælpe mig min Kaabe paa? (Nu sagde hun hele Tiden „De".)

Warberg hjalp hende:

— Skal Du ud igen?

— Ja, jeg maa jo ned.

Hun aabnede Døren og lod Gunnar gaa først ud.

— Farvel, sagde han.

— Farvel! . . . Og kom snart igen! De er saa hyggelig og . . . og pæn.

Hun var stadig Husfruen, der tog imod Besøg.

Men i det samme kom et Pigebarn gaaende op ad Trappen ensomt uden Ledsager.

Da fôr Laura hurtig med Haanden ned i Kjolelommen og hentede Gunnars Tokrone frem og holdt den hen under Næsen af Konkurrenten:

— Det var den Rigsdaler tjent! sagde hun og slog overmodigt Knips med Fingrene.

XV

— Det kan Du ikke mene, Gunnar!

— Jo ... Men hvortil alle disse Forklaringer og „Opgør"! Husker Du i Tidernes Morgen? Da sagde Du selv: Naar en af os ikke elsker mere, saa siger vi det, den ene til den anden, og saa skilles vi stille og roligt og er glade over den Tid, vi har kendt hinanden.

— Ja ... det husker jeg; men da vidste jeg jo ikke, at det var Dig, der først blev træt af Forholdet. Da vidste jeg ikke, hvor uløselig jeg vilde føle mig bundet til Dig ... Jeg kan ikke leve uden Dig, Gunnar, jeg kan det ikke! Alt vil forekomme mig mørkt og dødt og trist ... Du maa ikke gaa fra mig! Selv om det nu ikke kan blive som før .. saa kan vi jo dog være Venner, vi kan jo dog komme sammen, tale sammen, udveksle Tanker ... Du har selv engang sagt, at Du har lært meget af mig. For der er vel ikke en anden, Du er forelsket i?

Warberg drejede Ansigtet bort.

— Gunnar, Du er forelsket i en anden!

— Nej, nej ... jeg forsikrer Dig!

De sad i Warbergs Stue, hun paa „Chaiselonguen"

og han paa Stolen ved Skrivebordet. Hun havde løftet Hovedet og saa' paa ham med et saakaldet taarevædet Blik. Men bag Taarerne skinnede Pupillerne som Ild bag duggede Ruder.

— Der er vel ingen anden, Gunnar? Jeg spørger Dig i Alvor!

— Jeg har jo sagt nej!

Ilden slukkedes, Øjnene blev til lutter Dug, og der gled et Sejrssmil over hendes Læber. Hun rakte Hænderne ud imod ham:

— Min Elsker, min bedste Ven, min eneste! Jeg er din til min Dødsstund ...

Warberg strøg sig nervøst over Panden:

— Herregud, Sif, sagde han — lad os dog nu opføre os som to voksne Mennesker! Vi agerer jo dog ikke Teater her ... Her er jo ingen Tilskuere! Skal jeg gentage, hvad jeg sagde til Dig for et Øjeblik siden? Det er Slut nu imellem os, det maa være Slut! Og dermed Basta! ... Ja, det er din egen Skyld, at jeg bruger haarde Ord; jeg var helst fri derfor, véd Du, føjede han til, da Sif slog Hænderne for Øjnene og hulkede.

Han fik Medlidenhed med hende, skønt han vidste, at hendes Sorg var Hykleri, kanske ubevidst Hykleri; men du bedste Gud, han havde jo set hende finde Trøst og Husvalelse saa ofte før!

— Ja, saa er det jo forbi, sagde hun ydmygt og stille, idet hun tørrede sine Øjne, med sin duftende Lommeklud — Tak for alle de dejlige Timer, vi har haft sammen, Gunnar! Naar jeg nu sidder alene der hjemme med Savnet stirrende fra alle Vægge, da vil jeg tage Minderne frem og gennemleve dem atter og atter ... Nej, nej, brød hun pludselig ud og fôr op fra sit Sæde — Det kan ikke være muligt! Sig, at det ikke er sandt, sig, at Du bare vil prøve mig, at Du bare vil være fri for mig i nogen Tid, ha' Lov til at arbejde i Ro ... Aa, jeg skal være saa god, saa god! Jeg skal ikke komme til Dig, uden Du kalder paa mig, jeg skal ikke skrive til

Dig, ikke forstyrre Dig, bare sidde der hjemme, Dag efter Dag, Time efter Time, og vente og lytte ... som Solvejg, Gunnar, som Solvejg ...

Warberg rejste sig utaalmodig og gik hen til Vinduet og stirrede ud over Husenes skidne Tage. Han stod med knyttede Hænder.

— Hvor Du er bleven haard! sagde hun.

— Ja ... Og gaa nu ... eller jeg slaar Dig, Sif ... ved Gud i Himlen jeg slaar Dig! Der er ingen, der kan irritere mig som Du!

— Du maa gerne slaa mig, naar blot Du vil holde af mig, Gunnar.

Han vendte sig hastigt om:

— Skammer Du Dig ikke!

— Nej, hviskede hun med nedslagne Øjne — for jeg elsker Dig, Gunnar, jeg elsker Dig!

Warberg greb hende i Armen og ruskede hende, saa hun vaklede:

— Det er jo Løgn, Menneske! Du lyver jo ... Aa, fy Fa'en, staa her og spille Schiller! Husk paa, at jeg har kendt Dig i fire Aar! Du har maaske „elsket" mig som Du siger; men nu vil Du giftes med mig. Og naar Elskerinder først begynder at tale om Ægteskab, saa er det forbi med Kærligheden.

— Aa, Gunnar, naar jeg tænker paa, hvor mild og god Du var, straks vi lærte hinanden at kende.

— Ja, man udvikler sig jo!

— Gunnar ...

— Naa ...

— ... jeg skal aldrig mere tale om Giftermaal, hvis jeg blot maa blive hos Dig. Jeg skal være din Tjenestepige ... stoppe dine Strømper og børste dine Sko, Gunnar!

Warberg smilede — et Smil, som tvang sig frem mod hans Vilje, et overmodigt Smil, thi han nød sin egen Storhed, sin egen Kraft og Styrke.

— Hør, Sif, sagde han pludselig godmodigt og lagde

rolig sin Haand paa hendes Arm, denne runde, bløde Arm, hvis gullighvide Fløjlshud han ofte havde farvet rød med sine Kys — Hør lille Sif, hvor er al din fordums Stolthed bleven af, din „Trods“ og din Pukken paa „Æren“: „Aldrig skal jeg trygle om en Mands Kærlighed“, sagde Du engang: aldrig „æske“ hans Medlidenhed.

— Da vidste jeg ikke, hvad Kærlighed var, Gunnar.

— Naa-aa ...? Skulde jeg virkelig ha' været den første, hva'?

— Gunnar dog!

— Hør sig mig, hvad er det egentlig, Du finder saa bedaarende ved mig?

— Alt! smilede Sif.

— Det var Ret! nikkede Warberg — Lad det bare blive Solskin! Hvad skal vi med al den Væde?

— Nej — hi, nu vil jeg ... heller ikke ... græde mere, Gunnar, for Du kan jo ikke lide det.

— Uf nej! ... Ja, saa er vi altsaa gode Venner igen, Madam Sif?

— Jeg vil altid holde af Dig, Gunnar, det véd Du godt!

— Javel, javel! ... Og saa glemmer vi det forbigangne, og alt er blevet nyt?

— Glemsel er som Lyngen, den vokser kun af sig selv!

— I. P. Jacobsen, ja! ... Saa kommer jeg snart ud og besøger Dig en Dag, Sif? Det er saa længe siden.

— Ja . . . Men, Gunnar . . .

— Naa?

— Der er . . . Maa jeg . . . Du maa ikke blive vred?

— Nej, nej!

— Du er vel . . . Der er vel ingen anden, Du holder af?

— Hvad kommer det egentlig Dem ved, Frøken?

— Nej, svar mig nu rigtig, Gunnar! Er der?

— Nej . . . ikke foreløbig.

Sif nikkede og smilede. Et underligt, krampagtigt Smil, thi hun havde virkelig grædt, hendes Ansigt var stift og ophovnet.

— Og saa var der en Ting til, Gunnar . . .

— Naada?

— Maa jeg . . . maa jeg kysse Dig, inden jeg gaar?

— Nænæ!

— Bare et sidste Kys, Gunnar?

— Paa ingen Maade, min gode Kone! lo Warberg og holdt sig for Munden — Det gamle er alt forbigangent!

— Aa Gunnar . . .

— Nej, kære, hvor . . .

Men Sif gjorde en hurtig Bevægelse, slyngede Armene om hans Hals og trykkede heftig sine Læber mod hans.

Warberg skød hende lempelig fra sig.

— Saa ta'r vi Tøjet paa og gaar! sagde han.

— Ja . . . Gaar Du med?

— Nej.

— Aa hva?

Han trommede med Foden i Gulvet.

— Nej, nej, nej! sagde Sif hastig — jeg skal nok gaa alene!

Og hun gik hen til Spejlet og tog sit Overtøj og sin Hat paa. Men førend hun trak Halvsløret ned for Øjne og Næse, tog hun op af Lommen en liden Elfenbensdaase og pudrede sig omhyggeligt.

— Farvel, Gunnar! hun rakte ham sin behandskede Haand.

— Farvel, Sif, farvel! . . . Ha' det godt!

Han lukkede Døren efter hende og hørte hende gaa langsomt ned ad Trappen.

— Hvor hun saa' gammel ud, Skindet! tænkte han — gammel og grim og — b r u g t! . . . Ak ja! sagde han saa og udstødte et Lettelsens Suk.

Men han følte dog en vis Medlidenhed med hende.

Samme Art Medlidenhed, som man føler overfor en Forretning, med hvilken det begynder at gaa tilbage.

XVI

København 18 . .

Søster!

Du kalder mig falsk!

Har jeg ikke elsket Dig, og elsker jeg Dig ikke til Dato med en Kærlighed, der i sine hedeste Øjeblikke faar det til at løbe koldt ned ad flere Steder paa mig!

Og har jeg ikke givet Dig Beviser paa denne min Kærlighed?

Er jeg ikke i mine mest sindssvage Øjeblikke kommen til Dig, og har med Hovedet placeret i dit Skød søgt Trøst og Husvalelse?

Og har jeg ikke siddet ved din Side, Time efter Time, og talt milde og trøstende Ord til Dig, naar det var d i n Tur at være vanvittig?

Og har vi ikke holdt „Politiken" sammen?

Men saaledes er det, naar man indlader sig paa et Forhold til en Kvinde! Hun fordrer evigt Knæfald, evige hede Ord og kælne Haandspaalæggelser, indtil man synker sammen, aandelig og legemlig udhulet (jeg lever, Gud staa mig bi! midt i Erfaringen)!

Ve, ve, tusindfold ve over Kvinderne! Jeg elsker dem indtil Raseri. Men jeg foragter dem indtil Væmmelse!

Amen.

Vaager og beder, skriver Du, og a r b e j d e r, at I ikke skulle falde i Fristelse.

Og det siger Du til mig! M i g, der slider, saa at Haarene vokser nedad i Hjernen paa mig! Saa at mine

Nætter hengaar søvnløse og i Kamp med de ledeste Marer og andet kvindeligt Dævelskab!

O Søster, Søster, Du elsker ikke mig længer!

Næ, næ, min Pige! Det nyttede ikke, om saa selve Du i Spidsen for Alverdens Hunkøn mødte frem for mine Vinduer for at nedlægge Protest mod min Dom over Menneskene i Almindelighed og Hunnerne i Særdeleshed — Det nyttede ikke! Thi jeg véd, hvad jeg véd.

Kan jeg gøre for, at jeg er mindre nærsynet end I andre?

I forlanger Voldtægt og Barnefødsler i Dølgsmaal og Flugt ad natlige Rebstiger for at blive overbeviste. Jeg behøver kun et Blik, et Øjekast, et enkelt lille Ord for at kunne læse hele Romanen.

Søster! Du véd meget godt, at jeg ikke hører til dem, der nægter „Quinden" gode Sider. Hun er umaadelig anvendelig til Dit og Dat — naar bare hun er døvstum! Det er hendes Helvedes Snakketøj, hendes ulogiske Køren alt sammen i en guddommelig Bænkevælling, der faar en klog Mand til ganske stille at tage sit gode Tøj og forsvinde, naar hun „træder op".

Thi Kvinderne „træder" altid „op"!

Og Himlen bevare os for Hvad-vi-villerne!

Jo, det er netop det I er! I er Idioter! Og det af den allerfarligste Slags. I gaar nemlig rundt og anser Jer selv for „normale" — og anses af mangen en kvindekær Mand derfor.

„I Mandfolk har stærkere Drift", siger Du. Javel! Og det er denne "Drift", som gør, at de dummeste af os virkelig tror, at I er Skabningens Toppunkt. — Og de kloge lader, som de tror det, for at opnaa, hvad de ønsker.

Og nu er det, at éders geniale Idioti fejrer sin stolteste Triumf, idet I baade tror de dumme og de kloge!

Kære Du, lad mig dog nu endelig engang blive fri for at høre denne infame Beskyldning, at det er Strind-

berg, der har smittet mig! Jeg kan bevise af mine Optegnelser, at jeg har dømt, som jeg dømmer, Aar før jeg nogen Sinde havde læst en Tøddel af Strindberg — endsige da drukket Dus med ham!

Og var Du ikke et Fruentimmer, saa vilde Du kunne se, at Strindberg tager Kvinderne au serieux — medens jeg griner af dem!

Men alligevel er jeg

Din

Gunnar.

P. S.

Tasmanierne havde en god Skik: Naar deres Kvinder blev tredive Aar og arrige, saa slagtede, stegte og spiste de dem.

XVII

Det var en Lørdag Eftermiddag, at Warberg havde truffet sin gamle Ven og Skolekammerat, Alfred Hein, oppe paa „Schweizeren". De havde drukket en „Pjolter" sammen, og Warberg havde efter megen Tøven lovet Hein at besøge ham ude i hans Villa paa Frederiksberg.

Efter megen Tøven, ja; thi da Hein havde giftet sig for en seks-syv Aar siden, — han var en Del ældre end Gunnar, — havde Warberg trukket sig tilbage fra ham. Eller rettere: han var bleven lukket ude, skubbet væk — af Fruen naturligvis. Thi naar ens Venner gifter sig, kommer Polen under Rusland.

Hustruen, der som ung Pige gaar og sukker efter Magt og Myndighed, begynder altid sin Regeringstiltrædelse med at vise Mandens Ungdomsvenner Vintervejen. Er de gifte, kan de endda tolereres, thi saa finder hun Forbundsfæller i deres Koner. Men er de Ungkarle, saa ad undas med dem.

Ak I frie, friske, frejdige, forjættelsesrige Fyre (og disse kalder jeg de fem hellige F-er!) hvad bliver I til, naar Præsten har lyst sin Ægteskabsforbandelse over eders arme Hoveder?

Warberg havde holdt ud et halvt Aars Tid eller saa. Han havde næsten trængt sig ind i Huset. Han vilde ikke opgive sin Ven for et lunefuldt Kvindfolks Skyld. Men han maatte naturligvis til sidst strække Vaaben. Man er jo desværre for ridderlig til i Længden at kunne hamle op med en Kvinde — man er ikke taktløs nok.

Han kunde blive ganske staalormestiv af Forbitrelse og Sorg, naar han imellem Stunder kom til at tænke paa, hvad Fru Hein havde kalfatret sin Mand om til.

Denne friske, frejdige, livsglade Fyr, der i sine Studenterdage havde været Anfører for de gladeste blandt de glade, han gik nu stille, nervøs og lidende rundt i sit eget Hus. Og for at faa Fred for Kone og Børn, Tanter, Svigermoder og Veninder (et helt Hunnertog af Fruentimmer!) maatte han til Tider simulere Hovedpine og Rygmarvssmerter og ligge med vaade Omslag paa Pande og Nakke. Eller han kunde flyve op som i Hysteri, slaa Næven i Bordet og forlange Fred — i Djævelens velsignede Navn!

Men Kvinden, Husfruen, „Hjemmets Pryd", „Mandens Støtte" stod kold og rolig og betragtede sin kære Ægteper med blide Staaløjne. „Skab Dig ikke, lille Alfred!" sagde hun og kommanderede alle Børnene ind, for at deres Larmen kunde styrke Faderens Nerver.

Alfred Hein var Sagfører, og en dygtig Sagfører, der allerede sad i en stor Forretning.

Men Du gode Gud, hvorfor skulde hans Energi og hans Dygtighed ikke kunne vise sig indenfor Hjemmets Vægge, hvis det ikke netop var hans ægteviede Huskat, som her spandt ham Hjerne og Rygmarv fra!

Warberg havde langt mere Sympati for de Mænd, der i Nødsfald bankede deres Kvinder, end for dem,

der lod sig tyrannisere af dem — rimeligvis fordi han selv hørte til de sidste.

Bedst var det naturligvis, om alt gik i Ro og Fred; men skal der kriges Ægtefolk imellem, og det synes jo næsten at være en Naturlov, saa burde ogsaa Manden ifølge sin højere Udvikling og sin finere Hjerne være den sejrende.

Men netop i de Ægteskaber, hvor Manden i en iøjnefaldende Grad repræsenterer Udviklingen, Finfølelsen, Takten og Dannelsen, der regerer Kvinden mest uindskrænket paa Grund af sin medfødte Raahed, sin Mangel paa Modtagelighed for Kultur og Civilisation. Det er, hvad man kalder den bagvendte Verden!

De lever sammen som Hund og Kat, siger man ofte. Javel: Kvinden er den onde, lumske, dumme, løgnagtige, uintelligente, slangesnedige, lavttænkende Kat. Manden den gode, ligefremme, kloge, sanddru, lærvillige, udviklingsdygtige, højmodige Hund.

Puhh!

Derfor vil, saa sandt Lavheden altid, altid sejrer over Højsindet, Manden til evige Tider forblive det hellige Ægteskabs Prügelknabe.

Det er Kvinderne, som har opfundet Ægteskabet!

Ak, man behøver jo blot en Gang at lægge Mærke til den barnlige Glæde, der hersker iblandt en Skare Ægtemænd, som fejrer en liden Festlighed udenfor deres elskede Hustruers Synskreds — min Gud, det er som at se en Flok fjortenaars Drenge paa en Sommerferies første Dag!

— — —

Naamen Warberg havde altsaa lovet Hein at komme ud i Villaen og tilbringe „hele Dagen". Det vil sige fra Frokost Klokken tolv til Aften Klokken ti-elleve.

Det var halvandet Aar siden, han havde aflagt sit sidste Besøg derude, saa han var som Følge deraf en Del nervøs, men dog tillige besjælet af en vis Nysgerrig-

hed efter at se, hvorledes Stillingen havde udviklet sig i dette Tidsrum.

Da han Søndag Morgen havde drukket sin Kaffe kogt paa Spritapparatet og læst sin „Politik", satte han sig til Skrivebordet for at arbejde. Men det vilde slet ikke gaa i Dag.

Saa faldt det ham pludselig ind, at han jo kunde gaa ud og besøge Tage Banner, forinden han gik til Heins. Tages Forlovelse havde naturligvis bevirket, at han og Gunnar ikke kom nær saa meget sammen som tidligere. Gunnar havde truffet Kæresten en Dag oppe hos Vennen, og taget et Skøn over hende. Hun var en lille, mager Pige med kolde, brune Øjne i et haardt, ganske kønt Ansigt. Han led ikke Typen. Og saa havde Banner oven i Købet præsenteret hende som sin „Fæstemø", og hun havde i Talens Løb tituleret ham „Fæstemand". Dette havde jo været tilstrækkeligt for Warberg til at indse, at ogsaa i dette Kompagniskab var Hunnen den stærkeste; thi aldrig vilde det jo være faldet den sunde og naturlige Tage ind af egen Drift at hitte paa disse vamle, affekterte og gammeltantelige Betegnelser. Det maatte der en Fruentimmerhjerne til. Warberg havde ikke kunnet dy sig, men havde ladet en Bemærkning falde om, at Kahytten nok var bleven til et „Fæstekontor". Tage havde smilet forlegent og rødmet, men Pernille, eller hvad det nu var, hun hed, havde udstødt en vrippen Lyd, akkurat som naar man trykker en Skrigedukke paa dens ømmeste Sted. Og lidt efter havde man taget en kølig Afsked. Og Vennerne havde ikke set hinanden siden.

— — —

Men nu stod Gunnar igen oppe paa den fjerde Sal i Valdemarsgade, paa hvis Dør til venstre Kortet med: Tage Banner, stud. jur. var henflyttet fra den livsglade Kvist paa gamle Kongevej.

Han ringede paa, der lød slæbende Trin i Korridoren.

Døren aabnedes, og Enkefru Petersen viste sit venlige, lidt trætte Ansigt:

— Er det Dem, Warberg! Goddag, Goddag! Hun rakte Haanden ud imod ham — Ja, den er lidt vaad, sagde hun — jeg staar netop og vadsker op. Pigebørnene er paa Farten.

Warberg trykkede hendes klamme, røde Pote:

— Naa, Fru Petersen, hvordan har vi det? Elsker De mig endnu?

— Ja-a, somme Tider, nikkede Fruen — Aa, det er for Resten saa snavs med mit Hovede, Warberg.

— Saa-aa? det var da trist! . . . Er Tage hjemme?

— Gud, véd De ikke det? sagde hun og livedes forunderligt op ved Tanken om, at hun havde en Nyhed at kunne berette — véd De ikke det? Tage bor her ikke mere.

— Hvad gør han ikke? Hans Kort sidder jo da paa Døren!

— Ja-a, ja, han har ogsaa sine Værelser staaende . . . Men værs'god og kom indenfor, Gunnar . . . ja jeg siger Gunnar, det er jeg jo vant til fra Pigebørnene, og De er jo ogsaa saadan halvvejs min Plejesøn!

— Ja, naturlig, elskede Fru Petersen, sig De bare Gunnar!

Warberg gik ind gennem Korridoren og ind i Familiens Dagligstue.

Og her gav Fruen sig saa til at fortælle, at Tages Hoste havde forværret sig, og at Doktoren havde sagt, at han skulde gaa til Sengs, og at det vilde blive en langvarig Historie og f a r l i g. Og Fru Petersen kunde ved Gud ikke overkomme at pleje ham, hun havde jo sit Hovede og „sine egne". Og hjemme hos Moderen v a r der jo saadan en Uro af de smaa, og saa havde Tages Fæstemø . . .

— Kæreste!

— Hvad siger De, Warberg?

— K æ r e s t e! siger jeg. Er De ogsaa bleven smittet af denne Sludder om „Fæstemø"!

— Men Herregud, Warberg, det er da ikke noget at blive vred over! Og saa synes jeg virkelig, at Fæstemø er saa kønt; der er noget poetisk over det. Og véd De hvad, Gunnar, Poesien . . .

— Ja vel, ja, elskede Frue . . . Men hvor er saa Tage bleven af da?

— Han er saamæn bleven flyttet ud paa Professorindens Villa i Ordrup, for at Fæste . . . æe . . . Kæresten selv kunde pleje ham. Synes De ikke, at det er et nydeligt Træk?

— Var han virkelig saa syg da?

— Ja-a, stakkels Tage! Aa han h o s t e d e! Men hvorfor har De ikke ogsaa været her saa længe. Jeg tror ikke, han staar det igennem; den ene Lunge er angreben.

— Sagde Doktoren det?

— Ja . . . Og der er jo Brystsyge i Familien.

— Det kunde s'gu ligne Deres Vorherre at slaa ham ihjel!

— Men Gud, Warberg dog! De er dog et frygteligt Menneske!

— Jamen finder De da ikke, at det er meningsløst at slaa denne livsglade og fornøjelige Fyr ihjel?

— Det er da rædsomt, som De udtrykker Dem, Gunnar! Vi maa jo komme, naar Herren kalder paa os. De véd, at jeg altid har holdt meget af Dem, men Kristen er De ikke.

— Nej.

— Jamen det bør vi alle sammen være, Warberg!

— Saa-aa, hvem siger det?

— Hvem der siger det? Men Gud, det gør da virkelig Ens egen Samvittighed!

— Saa har jeg ingen! . . . Naa, farvel Fru Petersen.

— Vil De ikke vente og hilse paa Pigebørnene? De er bare en lille Tur.

— Jeg vil blæse Deres Pigebørn et Stykke!

— I Dag er De da rent gal!

— Ja vel! . . . Og bed saa Deres Vorherre om at fare lidt lempeligt frem mod Tage!

Gunnar fôr ud gennem Entréen og slog Døren i efter sig. Men langsomt steg han ned ad Trapperne og ud paa Gaden:

—Saa nu skulde Tage dø? . . . Ja, hvorfor ikke! Han havde det naturligvis for rart „hernede", han var for lykkelig. Og Guderne er jo misundelige . . . de Djævle!

Og han følte en tung, knugende Sorg dale ned over sig, Sorgen over at være et Menneske. Det var som en fysisk Byrde, som en Lamhed, der tyngede alle Lemmer. Han gik krumbøjet som en gammel Mand.

Men pludselig rettede han sig i Vejret med et Ryk og truede ud i Luften med sin Stok, saa Søndagspublikummet troede, at han var fuld:

— Næ, næ! mumlede han — ikke sentimental, gamle Ven! den Glæde skal Fader Zevs dog ikke ha'! Kom an Du Retfærdighedens, Miskundhedens og Godhedens urgamle Gliedermann . . .

Gunnar gik en lang Tur ud gennem Vesterbrogade og Søndermarken og tilbage gennem Frederiksberg Have og Allé, forinden han stillede til Frokost hos Heins.

Det var tungt, trist Efteraarsvejr med pludselige Vindstød og hvirvlende Støvhobe. De søndagsspadserende Herrer og Damer havde iført sig Vinterkostymer og gik rask til med Hænderne i Frakkelommerne eller i smaa, sløjfeprydede Muffer. Kun enkelte unge Kvinder flagrede endnu afsted i Sommerfugledragt, letsindige paa Sjæl og Legeme. Og mange Blikke fulgte dem.

Søndermarken laa tom og nøgen med vissent, raslende Løv paa alle Gange. Undertiden fôr et Vindpust tudende ned mellem Træerne, fejede en Bunke Blade

sammen, hvirvlede dem afsted i vanvittig Dans hen over Plænerne og slyngede dem ind mod en Busk eller et Træ, saa Bladene hvislende og raslende igen spredtes til alle Sider.

I Frederiksberg Have var der lunere og mindre øde. Man hørte Tale og Sang og Latter af glade Børn. Warberg gik om ved Kilden, hvor Kagekonen endnu om Søndagene holdt til med sine Honningkager, sine Sukkerstænger og sine smaa knastede Ølglas, som hun for en Tøre lejede ud til tørstige Sjæle. Han satte sig paa Bænken lige for Kanalen og saa' over paa den vilde Vin, hvis voksgule og blodigrøde Blade hang som kulørte Lamper mellem det store, afbladede Asketræs graabrune Grene. De spejlede sig skinnende i Kanalens Vand, disse Blade, og af og til løsnede et enkelt eller to paa en Gang, sig fra sin Stængel og dalede vuggende og snurrende ned gennem Luften.

Og han kom igen til at tænke paa Tage Banner, med hvem han ofte i lune, rolige Sommeraftener havde siddet her og talt om alt mellem Himmel og Jord: om Liv og Død og Kvinder og Elskov, om Manuduktion til Filosofikum og Prisen paa Tobak og Cigarer.

Og her ude var det, at Tage en Aften i ungdomskraftigt Overmod og Glæde ved at leve havde sagt: at det var noget rent Sludder, det med Døden! Selv om alle andre skulde dø, h a n, Tage Banner af Guds Naade, skulde evigt leve!

Og nu laa han vel træt og magtesløs paa sit Leje derude paa Landet, uhjælpelig voldgivet Kvinder og Præster! Thi det er med Kvinder og Præster som med Ravne og Krager: de lugter Lig!

Nej, nej og atter nej! Dø skulde man, det var sikkert og vist; men naar den Stund nærmede sig, skulde man kravle sig ind i sin Hule og stænge sin Dør og gribe sin Revolver, at ikke Fader Zevs og hele hans skræppende Slæng af Kvinder og Præster skulde faa

Lejlighed til at bryste sig af at have lagt En Springbrættet til Rette til „det store, sidste Springet". Ene bør man dø, som man har levet ene!

— — —

Heins Villa laa lunt og hyggeligt gemt ved en af Frederiksbergs Sideveje. Men hvad Fanden nyttede det!

Da Warberg gik op gennem den lille Have til Entrédøren, hørte han Raab og Tummel og Larm af Børn inde i Huset. Han var ved at vende om; men besindede sig og ringede paa.

En net og pyntelig Pige lukkede ham op. Hun var kostymeret i Pibekappe og hvidt Smækkeforklæde. Ogsaa meget yndigt; i det hele var det ydre Apparat i mønsterværdig Orden.

Men medens han stod i Entréen og hængte Overtøjet fra sig, hørte han Husfaderens Stemme bedende og nervøs (en helt anden Stemme, end naar han talte paa sit Kontor eller paa Gaden):

— Aa kære, søde Børn, kan I ikke være lidt rolige, Fa'er har ondt i Hovedet!

Og en kvindelig Røst svarede med ægte hustrueligt Tonefald:

— Du har ogsaa altid Hovedpine om Søndagen, Hein! Børnene skal da røre sig!

Warberg bankede paa og traadte ind.

Hein sprang op fra Chaiselonguen, hvorpaa han havde ligget. Han saa' træt og næsten sløv ud. Men hans fine, venlige Ansigt klarede op, da han fik Øje paa Vennen. Han greb hans Haand og trykkede den hjerteligt:

— Det er rart, Du var præcis! sagde han — for jeg er sulten! Nu skal vi rigtig ha' det rart i Dag. Der staar min Kone!

Fruen stod høj og slank og smuk lænet op mod Dørkarmen ind til Dagligstuen. Hendes rødblonde Haar var fæstet op i en Knude i Nakken. Halsen var blottet

og Armene nøgne til Albuerne. Hun var smykket for Dagen i en blød, lyseblaa ulden Formiddagsdragt, sammenholdt om Livet af et skinnende Staalbælte, ved hvilket der hang et Nøgleknippe. Hun saa' statelig ud. Men Gunnar holdt ikke af hendes Øjne, der var graa og blanke som Staalet om hendes Midie.

— Velkommen, Hr. Warberg!

Hendes Haand var kold og klam og knoglet.

Man satte sig og talte om Vejret.

Du milde Gud, hvad andet skal man tale om, saa længe Kvinderne frit skal have Lov til at blande sig i Konversationen! Vejr, Børn, Tjenestepiger, Toiletsager og Skuespilkunst — voilà tout!

— Skal vi snart spise, Juliane? Er Bordet ikke færdigt?

— Din Ven skal da først komme!

Fruen rejste sig fornærmet og gik ud. Nøgleknippet klirrede ved hendes Side.

Der gled et nervøst og forpint Udtryk over Mandens Ansigt:

— Naa, sagde han og lagde Haanden paa Panden — naa, Gunnar, hvad var det, vi talte om? Naa, det var nok ingen Ting, nej . . . nej! Har Du hørt noget om din Sag?

— Ja, den er indladt til Doms, tror jeg det hedder; ikke?

— Jo.

— Bli'er jeg dømt?

— Ja. Du faar vel en Bøde . . . Men hvad vil Du ogsaa indlade Dig paa den Slags Skriveri for?

— Ogsaa Du min Søn Brutus? sagde Warberg smilende.

— Ja, det er for din egen Skyld!

— Naturlig, ja! Men ser Du, gamle, kloge Alfred, jeg har været saa ulykkelig at bevare en liden Brand af den hellige Ungdomsild! Husker Du, naar vi talte om Literatur og Kunst i gamle Dage?

— Ja den Gang! da var man jo gal!

— Ja, jeg er næsten lige saa skruptosset endnu! smilede Warberg — Jeg tror vedblivende paa, at den sunde Fornuft vil sejre. Det vil gaa langsomt, uhyre langsomt naturligvis . . . thi der eksisterer jo desværre flere Kvinder end Mænd.

— Hoho! ogsaa paa det Punkt ingen Forandring! . . . Hør Kai, kan Du gaa ud og spørge Mo'er, om vi dog ikke snart skal spise! Den fremmede Herre er sulten.

Kai var den ældste af Børnene. En dejlig stor Dreng paa seks Aar. Han havde Faderens blide, blaa Øjne og mørke, lokkede Haar.

— Nu bli'er din Kone vred paa mig, sagde Gunnar, da Drengen var gaaet.

— Aa nej, hun er ikke saa slem!

— Det er det, jeg ikke kan forstaa, genoptog Warberg Samtalen; han ønskede at føle sin Ven paa Tænderne. (Det skal man nu lade være med!) — Det er det, jeg ikke kan forstaa, hvorfor man med Djævelens Vold og Magt skal ændre Signaler, saa snart man nærmer sig Trediverne?

— Fordi man simpelthen ikke kan vedblive at zigøjnerisere hele sit Liv, kære Du.

— Zigøjnerisere . . . naa-aa, hvorfor ikke?

— Hvorfor ikke! . . . hvorfor ikke! Simpelthen fordi man skal leve i et Samfund . . . fordi . . . fordi man gifter sig og avler Børn, og . . .

— Jeg pryglede min Kone, eller løb bort fra hende, om jeg mærkede, at hun forsøgte paa at idiotisere mig eller gøre mig samfundsfähig, eller hvad Du nu vil kalde det!

— Aa nej, Du er nok ikke saa haardhudet, som Du lader, lille Warberg!

— Jeg tror det, Alfred . . . ja, jeg véd, at et ildesindet Kvindfolk kan bringe mig i Raseri.

— I et Ægteskab maa man vide at læmpe sig efter hinanden! docerede Vennen.

— „Læmpe", vrængede Warberg — „Læmpe"! Og hvem er det, der altid maa „læmpe" sig her i Verden, hva'? Det er de intelligenteste, de mest fintfølende, de „gode", om Du vil. Og da Manden som Regel altid er „bedre" end Kvinden, saa er det ham, som evindeligen maa fire og „læmpe", indtil der guhjælpeme til sidst ikke bliver andet M a n d tilbage af ham end . . . „Avlsredskaberne"!

— Du er dog Satan til Menneske! brast det ud af Sagføreren — Men jeg kan godt lide Dig alligevel! Der er noget oprindeligt ved Dig, noget, om jeg saa maa sige: urokseagtigt . . . Men Gud fri mig for at være som Du!

Warberg rettede sig, han var bidt af en gal Taler i Dag:

— Jeg har engang kendt et ungt Menneske, sagde han — det kan vel nu saa omtrent være et halvandethundrede Aar siden. Du skulde ha' set ham springe op paa Borde og Bænke og besværge os andre a l d r i g at slippe Idealerne, som det dengang hed, a l d r i g at lade selv det bitteste Spækhøkerfrø faa Lov at spire i vore Hjerner! Jeg husker en Aften, eller en Nat var det da, vi gik hjem fra et Sold hos en Kammerat, at han pludselig greb en gammel, fed, forpustet Grosserer, vi mødte, om Livet og gav sig til at valse rundt med ham midt ude paa Gaden. Grossereren skreg og stønnede, at han skulde lade ham gaa i Fred; men den unge Himmelfugl suste bare endnu vildere afsted og sang i højen Sky til en eller anden selvlavet Melodi, at saaledes, Venner, saaledes Brødre, skulde Ungdommen hvirvle, bruse, syde, omtumle og endevende den trangbrystede, podagristiske, pengepugende og modstræbende Alderdom. . .

— Og saa kom Politiet, afbrød Hein leende Gunnar i hans Vølsungasaga — og vi kom paa Stationen og maatte betale Bøder i den offentlige Politiret.

— Ja, naturligvis! nikkede Warberg — naturligvis! . . . Og den unge Mand betalte sin Bøde, giftede sig, avlede Børn og fik Podagra i Fødder og Hjerne som enhver bestalter Samfunds-Jeronimus med Allongeparyk og lovformelig sølvknappet Stok! . . . Min Gud, at der ogsaa kan gaa Spy i saa frisk og levende Menneskekød . . . Ægteskabsspy!

— Hør, Gunnar, Du ser aldeles ensidigt og forrykt paa den Sag! sagde Hein nervøst og rystede paa Hovedet — Skal vi ikke heller tale om noget andet? Der kan være meget i, hvad Du siger, men det nytter jo ikke noget; vi er alt for uenige!

Warberg slog forlegen Øjnene ned og tav:

— Fanden ogsaa, at man ikke kunde gemme sit Krudt til sine Bøger! tænkte han — Nu har Du gjort den Mand bedrøvet, i Stedet for at Du skulde være ham til lidt Opmuntring. Du er bestandig en Kabliau!

— Mo'er si'er, at Bøffen er ikke stegt endnu! meldte den lille Kai, der kom ind fra Køkkenet.

— Jeg tror s'gu ikke, vi faar Mad paa denne Side Klokken et! Er Du ikke sulten, Gunnar?

— Aa, jo . . . lidt.

— Jamen, det er jo da ogsaa utilladeligt! brød Hein ud og rejste sig — Juliane! raabte han ind gennem Dagligstuen — Juliane, vi sulter ihjel!

Fruen kom stram og højtidelig med sit ringlede Nøgleknippe.

— Skal vi dog ikke snart spise, Juliane?

— Jo, men Du véd jo, at Katrine har Udgangslov!

— Det er ogsaa en Maade at give Pigerne fri, naar Du véd, her kommer fremmede!

— Det var nu hendes Dag; og jeg holder ikke af at gøre Forandringer!

— Er hun allerede gaaet?

— Hun gik Klokken ni. Hun skulde i Kirke.

— Hun gaar Fanden ikke i Kirke! . . . Stille Børn, hvad er det for en Spektakel!

Børnene havde inde i Spisestuen givet sig til at lege en kraftig Tagfat omkring Bordet.

— Kan Du ikke lade Stine ta' dem ind i Børnekammeret, Juliane?

— Stine hjælper til i Køkkenet!

— Gaar I alle tre og kokkererer derude?

— Ja . . . Du vilde jo ha' Maden i en Fart!

Og Fruen gjorde omkring og skred væk.

— Det er denne Fruentimmernes passive Krigsførelse! sagde Hein — Somme Tider ha'de jeg s'gu den største Lyst til at gaa ud og spise paa en Restauration! . . . Naa, men Juliane er nu ikke af de værste, lagde han formildende til — her er jo meget at gøre i Huset.

Warberg havde siddet stille, iagttagende og uhyggelig berørt. Han havde set Ægtefællernes haarde, kolde Ansigter og hørt den dirrende Understrøm i deres Ord. Og han havde følt sig genert og forlegen paa deres Vegne og ønsket sig vel forvaret paa sin egen, fredelige Hybel.

Akkurat Klokken halv to kom Fruen ind og meldte, at der var serveret.

— Naa, det var jo rart, smilede Hein og lagde forsonlig sin Arm om sin Kones Liv. Men hun rev sig ublidt løs og gik foran ind i Spisestuen. Og saa sjokkede Mandfolkene bag efter.

Bøf med Spejlæg. Fire smaa Bøf til fem Personer. (De to ældste Børn sad med ved Bordet). En halv Daase Sardiner. Rullepølse og salt Kød skaaret i flortynde Skiver og sporadisk udbredt paa store Fade (De lignede de spredte Øer i det store eller stille Ocean). Og saa var der et Stykke Schweizerost under en Glasklokke, samt nogle lange, blegsotige Selleristilke i et Vandglas. Men midt paa Bordet stod en blomstrende Pelargonie og en Sølvplatmenage. Og der var Sølvgafler og Knive med pletterede Skafter, og Dugen og Servietterne skinnede af Vadsk. Det hele saa' pynteligt ud, men noget magert. . . omtrent som Fruen i Huset.

Bøffen gik rundt, og Gunnar og Hein tog hver sit Stykke. Resten fordeltes mellem Fruen og Børnene. Saa var det Fad tomt.

— Er der mere ude? spurgte Sagføreren.

— Nej.

— Men Herregud, kære Juliane, er det noget at byde voksne Mandfolk? Lad os saa faa Stegen ind fra i Gaar. Vi maa s'gu da ha' noget at spise!

Fruen ringede tavs paa en liden Sølvklokke, og Pigen med Blondekappen og Smækkeforklædet kom ind.

— Vil De skære en tre-fire Skiver af Oksestegen, Stine!

— Nej høj! Lad os faa hele Stegen ind! sagde Hein — og Forskærerkniven!

— Jeg synes altid, Du spiser saa meget, Hein, naar her er fremmede, sagde Fruen spidst.

— Ja for Du sulter mig s'gu, Juliane!

Stegen arriverede.

— Maa jeg skære Dig et Stykke, Gunnar?

— Ja, Tak . . . to!

— Det var Ret! Og Dig, Juliane?

— Nej Tak!

— Ja, se det er det underlige ved Dig, lille Kone, at fordi Du selv spiser som en Fugl, saa mener Du, at vi andre heller ikke behøver ret meget! . . . Vil Du ha' mere, Kai?

— Ja, Tak.

— Mig osse, Fa'r, sagde den lille Ester.

— Vi spiser s'gu hele Stegen, Juliane! lo Hein og filede løs.

Men Juliane sad bleg og stiv som et Alterlys.

— Vi faar vel Kaffen ind i mit Værelse?

— Vil Du ha' Kaffe? Det har jeg ikke tænkt paa. Det plejer vi jo ikke.

— Jo, det maa vi skam ha', lille Du! Ikke sandt Gunnar? Kaffe og en Cigar?

— Ja—a! nikkede Warberg. Han vilde ha' nikket ja

til hvad som helst, bare for at drille Husalfen. Og saa vendte han jo ogsaa noget af den utvivlsomt kommende Vrede imod sig.

— Og en lille Kognak?

Jeg holder mere af Chartreuse.

— Godt, saa ta'er vi Chartreuse! Har vi noget oppe, Juliane?

— Nej.

— Jo—o, hva'? Staar der ikke en Flaske henne i Skabet?

— Jo, det er sandt!

Efter Stegen spiste man Sardinerne. Derpaa de forskellige salte og ferske Østrupper og hele Osten med Undtagelse af Glasklokken.

— Vi faar godt Vejr i Morgen! sagde Hein.

Det saa' sandelig ikke ud til det paa Fruens Barometer!

Saa gik man ind i Herrens Værelse.

En halv Timestid efter blev Kaffen serveret. Nydeligt Stel med diminutive Kopper og fine Likørglas. Cigarerne var tændt, og de to Venner skulde til at hygge sig. Men saa blev alle Børnene lukket ind.

— Nej, det kan vi s'gu ikke ha'! sagde Hein. — Juliane!

— Hvorfor raaber Du saa højt i Dag, Hein?

— Aa, tag Børnene ud til Pigerne, lille Du! Og kom saa ind selv og faa en Kop Kaffe og en Cigaret.

— Kan Børnene ikke være inde, saa maa jeg passe dem; Pigerne har nok at gøre.

— Saa lad dem i Guds Navn blive! Men sæt Dig nu ned og . . . og lad som Du var hjemme.

Fruen satte sig i en Lænestol, hvor hun tronede strunk og stram som en Efteraarets Asters, der bebuder Sommerdød og Storm og Kulde og Slud og Ødelæggelse.

Der gives Husalfer, som burde ha' Strambuks og derpaa sættes i Skammekrogen!

— Hvorledes befinder Deres Forældre sig, Hr. Warberg?

— Jo Tak, Frue, særdeles vel.

— Er Deres Moder vedblivende rask?

— Jo Tak.

— Og Deres Fader?

— Jo Tak . . . Og mine Tanter og Onkler og Fættere og Kusiner har det ogsaa meget yndigt alle sammen!

Et mægtigt Hyl afbrød denne, om man saa tør sige: Samtale.

Det var den næstyngste lille Hein, der var krøbet op paa en Stol, som pludselig væltede og trimlede Barnet et Par Alen hen ad Gulvet.

Hylet besvaredes fra Dagligstuen af et Brøl, der ikke gav den første Lyd noget efter i Fylde og Velklang.

Det var den allermindste Hein, som var bleven vækket i sin Vugge og rimeligvis formodede, at Verdens Undergang var overhængende.

Den ene skreg vildere i Sky end den anden, og samtidig ringede det paa Dørklokken.

De tre andre Smaaheiner stod et Øjeblik raadvilde; men saa smed de sig alle ned paa Gulvtæppet og tudede mod Loftet som Hunde.

Døren til Entréen gik op, og ind styrtede med Hat og Muffediser en Svigermoder i Spidsen for to midaldrende, uafsatte Tanter:

— Sødeste Juliane, hvad er her dog paa Færde?

— De velsignede Børn, de velsignede Børn!

— De yndige, guddommelige, henrivende smaa Sjæle!

Og Forældre og Slægtninge kastede sig fulde af Trøstens og Husvalelsens Ord og Lader over det værgeløse Afkom. Og medens Graad og Kys og Kælenavne og Vuggeviser og Jammer og Skrig og Tænders og Gummers Gnidsler steg fuldtonigt og utvungent op mod den klare Guds Himmel, var det, at Warberg lod sig henrive til et Foretagende, der til evige Tider vil

brændemærke ham i alle gode Menneskers Hjerter og Nyrer:

Han listede ud i Entréen, sneg sig i sit Overtøj, aabnede Gangdøren paa Klem og flyede adjøløst det hellige Familieliv.

XVIII

Blæsten masede sig frem fra Boulevarden og borede sig ind gennem Portaabninger og Døre, rev i Vinduer og Skilte og Udhængsskabe og klaprede med de løse Tagsten paa Husene. Papir, Halmstumper og Gadeskarn opførte den vildeste Springdans hen ad Stenbroen og op og ned ad Trapper, medens Menneskene, blændede af det hvirvlende Støv og Pulver, maatte negle sig fast til de fremspringende Murkanter for at slippe om Gadehjørnerne. Himmelen var venlig nok at se til, Gud bevares, Stjernerne blinkede klare og skælmske oppe over Husene. Men Vinden hylede. Telefontraadene brummede, og Flammerne i Gaslygterne hvæsede og rakte Tunge.

Der er noget paa en Gang latterligt og irriterende ved saadan en Staahej: Herregud, vi véd jo godt allesammen, at Naturen er mægtig; men hva' Fanden, den kunde s'gu dog gerne ta' 'en lidt med Ro!

Warberg kom gaaende fra Kongens Nytorv ned gennem Gothersgade. Klokken var ti, og det var Lørdag. Han gik gerne en Tur om Aftenen for at se paa Livets Fænomener. Man skal jo lære, saa længe man lever; og man maa leve Livet for at kunne fortælle om det.

Han gik med bøjet Hoved og stred sig frem imod Vinden.

Ved Siden af ham dinglede en drukken, arbejdsklædt Mand afsted. Warberg havde slaaet Følge med ham fra Kongens Nytorv. Han var bleven opmærksom paa Fyren ved at høre en ustandselig Ordstrøm udgaa af

hans Mund. Arbejderen saa' intet og hørte intet, dinglede bare afsted efter Næsen, som en Hanhund, der slusker hjemad. Et Par Gange havde Gunnar reddet ham fra at blive kørt over ved at gribe ham i Armen og trække ham til Side. Den drukne mumlede bare videre paa sin Enetale og fortsatte sin Gang, der gjordes endnu besværligere ved den stive Modvind. Han skulde rimeligvis ud paa Nørrebro, thi aldeles instinktmæssig, uden Tøven og Tvivlen, var han drejet ned ad Gotersgade. Han holdt sig midt ad Gaden, og Warberg gik ved Siden af ham. Han havde taget ham under Armen. De holdt sig for Resten Fanden ikke midt ad Gaden, thi Manden var svær at styre, vilde ikke lystre Roret, og undertiden slog de et Slag fra den ene Rendesten til den anden.

Gunnar havde et Par Gange forsøgt at knytte en Samtale med sin Jonathan; men Fyren ænsede ikke hans populære Bemærkninger om Vejret og Stenbroen. Han anede vel næppe, at en Menneskeven havde taget sig af hans Affærer. Han daskede sløvt afsted og mumlede hen for sig. Warberg maatte bøje sit Øre hen mod ham for at opfatte Ordene gennem Gadens Støj og Blæstens Tuden:

— La' min Mo'er være i Fred; mumlede den drukne med tykt Mæle — la' hinner være i Fred, si'er jeg, for hun er en stakkels Kone, der har haft mejen Sorg a' sine Børn . . . Det er paa Vester, forstaar I, der ligger di allesammen. Men jeg ble' seks og tyve til Sommers den syttende Juni . . . da ble' undertegnede seks og tyve . . . Mouritzen. Og jeg begyndte som syvaars Gadedreng . . . Da jeg var sytten Aar traadte jeg ud i Livet og fik tyve Dages Vand og Brød til aa begynde med . . . Det er bavlæns, forstaar I . . . og det er forlæns! (Her dinglede Manden et Skridt tilbage og et frem igen. Og saa fortsatte de Sejladsen) Men han dømte fejl, forstaar I, for jeg maatte da forsvare mig . . . I Labaner! Jeg er i Kulmaalernes Fag-

forening, ser I, men det er inte i Værnet af attenhundrede og seksogfirs eller hva' det er for no'et Sludder! for det er inte med en Tommestok, hæ! . . . det er med en Kulskæppe. Og nu gaar jeg hjem til min Kone . . . ka' I bide Spids paa den? Og jeg har en lille, bitte Dreng, han er ikke større end som saadan (Her bøjede han sig ned og viste med Haanden Barnets Højde en halv Alen fra Stenbroen) . . . og ka' han ikke klæ' sig a' sæl, saa er undertegnede Mand for aa klæ' ham a' . . . I Grinebidere, Mouritzen! Og mange flere til er jeg Mand for aa klæ' a', for min Kone er frugtsommelig . . . og det er med en Tommestok . . .

Manden standsede pludselig lige ud for et af de smaa lave Huse nederst i Gotersgade:

— Her bor jeg, sagde han — over Gaarden . . . paa Kvisten over Gaarden, ser I, der har jeg mit lille Hjem . . . Men til April flytter vi ned i Stuen i Vognmagergade . . . femogtredive første Sal, for min Kone er a' bedre Familie . . .

Warberg havde sluppet Taget i Mandens Arm og stod nu ude paa Gaden og saa' ham rave over det smalle Fortov op ad en spinkel, tre-fire Trins Stentrappe. Døren deroppe var laaset; men den drukne tumlede med Laasen, fik den lukket op og slap ind. Og et vældigt Vindstød smældede Døren i efter ham.

— Han skulde altsaa ikke ud paa Nørrebro, tænkte Gunnar. Og det var til at begynde med de eneste Tanker, dette Møde avlede i ham.

Derpaa gjorde han omkring, eller rettere blæste omkring, og gik atter op ad Kongens Nytorv til.

Og Vinden pressede paa, saa at han blev ganske svejrygget af at holde igen. Han smøgede Frakkekraven op:

— Satan ogsaa, saa det kan ta' paa Vej i disse Riger og Lande . . . Mouritzen!

Og paa én Gang kom han atter til at tænke paa Manden, han havde fulgt hjem:

— Herregud; den sølle Kone, som faar ham til Huse i den Forfatning! tænkte han — Og hun er frugtsommelig. De har vel været gift et Par Aar. Seks-ogtyve var han. Saa var hun vel et Par og tyve højst. En syv-otte Børn kunde de vel præstere endnu. Du milde Gud, hvordan vilde det ende! Manden begyndte med at komme fuld hjem om Lørdagen. Det var der ikke noget at sige til. Brændevin og Samleje var jo Arbejdernes eneste Fornøjelse. Men jo flere Børn der kom, des mere vilde han drikke; thi Daglønnen vilde ikke slaa til alligevel. At ikke en eller anden klog og modig Mand tog sig for at belære disse Folk om, at man godt kunde elske hinanden uden at der behøvede at komme Børn! Og Familien vilde leve langt lykkeligere og fredeligere — og *værdigere*! Det var da saa soleklart at naar der akkurat tjentes nok til at mætte tre-fire Munde, saa natte man slaas om Brødet, naar Mundene og Mavern steg til seks-otte. Sludder med Afholdenhed og Ædruelighed og alle andre „heder"! En Arbejdsmand med en stor Familie *kunde* ikke tjene tilstrækkeligt. Disse moralprækende Herrer og Damer (ja, for Fruentimmerne havde naturligvis faaet stukket deres Næser ind i den Sag ogsaa!) de havde nemt ved at holde deres Taler og skrive deres Indlæg. De sad hjemme i deres Lænestole paa deres Embedsmandsgager eller deres sikre Rentepenge og vilde reformere „Folket", „Hoben", som de ikke kendte mere til, og hvis triste Livsførelse de ikke havde mere Indblik i end Hedningemissionens Basarkomité i Halenegernes og Huttituternes „Salighedsvilkaar"! Pfløj, for Humbug! Og saa bildte disse Velgørere og Velgøreriner sig ind, at de sikrede sig en Parketbillet til Himmeriges Rige, naar de gav tyve Sølvkroner til en eller anden „Samaritan". Ikke at tale om de store nordiske, telegraferende og ølbryggende Kirkebyggere, thi

de skulde naturligvis sidde ved Faderens højre Haand, hvorfra man har Ret til at dømme levende og døde!

Gunnar fnøs i Vinden:

— Nej, Godtfolk, tænkte han videre — nu skal jeg sige Jer, hvad der først og fremmest bør gøres, om I vil udrette noget for „de smaa" i Samfundet: Brændevin og Elskov ødelægger intet Land, men Mangel paa Brød til at mætte de hungrige Munde med, det er alle Sorgers og alle Ulykkers store Generalnævner. Hør her, hvad jeg byder Eder: I skal sende en modig og veltalende Mand ud at samle alt Folket omkring sig, og han skal sige til det:

Jeg vil ikke forbyde Jer at elske og at drikke, thi Elskov og Drik giver Glæde og Lykke. Og uden Glæde og Lykke er Livet ikke værd at leve.

Men jeg vil forbyde Eder at avle Børn!

To Børn maa der avles i et Ægteskab, men hvad der er over dette, er af det onde!

Og han skal forlange udstrøget af Ægteskabsformularen de vanvittige Ord: vorder frugtbare og mangfoldige! idet han paaviser den lysende Sandhed, at hvor der er Føde og Klæder, Fred og Glæde for tre eller fire, der er der Hunger og Kulde og Skændsel og Sorg og Nød og Elendighed for den femte, sjette og syvende!

Og han skal sige til dem: Vil I hjælpes, I smaa, saa hjælp Jer selv, thi de stores Hjælp er som et Baal i Regn, der buldrer og ryger og oser mere, end det lyser!

Saaledes tænkte Gunnar, da han vandrede hjemad hin Uvejrsaften. Og han syntes, det var godt tænkt og smukt tænkt.

XIX

Dommen var faldet og lød paa en Bøde af hundrede Kroner og „Sagens Omkostninger".

Begivenheden publiceredes i „Københavneren“ paa følgende Sæt:

EN DOM.

GUNNAR WARBERGS: GAMLE OG UNGE

Kriminal- og Politiretten har føjet et nyt Blad til den Lavrbærkrans, vore Domstole i de sidste Aar har snoet om dansk Retfærdigheds Tinding.

I Forgaars Formiddags har Retten afsagt en Dom, ifølge hvilken Hr. Gunnar Warberg for en Fortælling „Gamle og Unge“, som vi har haft den Glæde at offentliggøre, er ilagt en Bøde paa 100 Kroner.

Ifølge Rettens Formening er nemlig denne Fortælling et utugtigt Skrift og Hr. Warberg følgelig en utugtig Forfatter.

Det maa være Hr. Warbergs Trøst, at almindeligt dannede Menneskers Dom om hans Forfatterskab kontrasterer en Smule med Kriminal- og Politirettens.

Naar Kriminalretten siger, at Hr. Warbergs Novelle er utugtig, saa siger ethvert almindelig dannet Menneske, at den var et lille Mesterværk af skildrende Kunst. Og naar Kriminalretten siger, at Hr. Warberg er en utugtig Forfatter, saa siger ethvert almindelig dannet Menneske, at han er en af de ikke mange, paa hvem kommende dansk Literatur skal bygges.

Hr. Warberg skal derfor ikke lade sig forskrække af den Bøde og det Prædikat, som en brutal Dommer tildeler ham. Aldrig har nogen Dom over Literatur formaaet at plette sin Mand, og Hr. Warberg vil i Dag være lige saa god og lige saa talentfuld en Forfatter, som Dagen før Kriminalretten kaldte en af hans bedste og fineste Skitser utugtig.

Hr. Warberg er ikke den første Forfatter, der i den sidste Menneskealder har haft den Ære at blive dømt

efter hin berygtede § i Straffeloven. Hr. Warberg er ikke den første, og han kan være forvisset om, at han bliver heller ikke den sidste.

Thi den infame Politiopfattelse af Literatur og Kunst, der nu skal være gældende Lov i Danmark, vil formodentlig faa rig Lejlighed til at slaa om sig, saa sandt som ingen god Literatur nogen Sinde vil falde paa at tage Hensyn til Politibestemmelser.

Hr. Warberg kan da tage sine 100 Kroner med Ro, som det sømmer sig en ung Mand, der vistnok daglig har Anledning til at staa Ansigt til Ansigt med baade privat og offentlig Dumhed og Brutalitet.

Den Dom, der er overgaaet ham, vil føles som en personlig Krænkelse af hele den unge danske Literatur. Og alle Venner af hans stærke og frie Begavelse vil forenes i Indignation over en Lov og en Dom, der ikke kender Forskel paa Literatur og utugtig Spekulation!

Efter Forlydende vil Hr. Warberg dog lade Højesteret tale et sidste Ord i denne Sag.

Warberg smilede, da han læste dette Aktstykke: Ak ja, „den unge danske Literatur"! Nej, den blev nok ikke saa let indigneret! Ingen blev mere indigneret i dette Land, hvor alt smeltede sammen i en stor, hyggelig, mellemfornøjet Bænkevælling! Leben und leben lassen, det var Omkvædet. Om ti Aar sad nok den Mand, der havde skrevet saa haardt om Danmarks Riges Lov og Ret, som ivrig Medarbejder af Berlingske Politiske- og Avertissements-Tidende . . . Naa, men hvad kom det ham ved!

Og det var ham virkelig, som om Sagen ikke vedkom ham personlig. Ja maaske nok vedkom ham, thi blev han nu ved Højesteret idømt Fængselsstraf, maatte han jo gribe sin Stav og vandre under Laas og Lukke. Men han følte sig dog mere som Tilskuer til dette, som til saa meget andet i Livet. Han syntes, at man

opførte det ganske Skuespil til hans specielle Underholdning. Det eneste, der angik ham rigtig grundig, var hans Bøger, hans Virksomhed som Forfatter, og dér skulde intet hindre ham i at skrive, som han nu engang mente, at han kunde og burde skrive. Men det var maaske kun en fiks Idé!

— Lad os bare forsøge med den højeste Ret og Retfærdighed! tænkte han — det kan s'gu blive interessant at erfare, hvad den mener!

Og han tilføjede Omkvædet paa sin private Verdensanskuelse:

— Man skal lære, saa længe man lever! . . . Og saa for Resten Fanden i Vold med det hele!

Han satte sig hen til sit Skrivebord, dyppede Pennen og skrev paa sit Klatpapir:

Der er intet paa Jorden, der længere afficerer mig undtagen mine Ligtorne!

Gunnar Warberg,
cand. phil.

Men saa fôr han op:

— Saa for Satan, kan jeg nu ikke ha' Fred længer!

Der var nogen, der bankede paa Døren. Han gik hen og aabnede. Det var Postbudet, som overrakte ham et Brev i en stor, blaa Konvolut:

— Æmenæi! sagde han — hm, hm! . . . jeg ser, at Herren er bleven dømt.

— Naa ser De det, Petersen!

— Ja, hm, hm, og hvis jeg maa gi' Herren et Raad, saa skal Herren paa ingen Maade gaa til Højesteret med Historien.

— Naa, ikke?

— Nej, for de si'er henne paa Kontoret, at hm, hm! saa faar Herren først en rigtig Dom.

— Saa—aa, ja . . .

— Ja, for—æjæ, ser De, æmenæi . . . de, der skal dømme der oppe, de er endnu mejet ældre end, æjæ,

de der sidder paa Overretten! Og det véd man da, at æjæ jo ældre man bli'er, des striksere bli'er man ved Ungdommen.

— Der er noget om Snakken, Petersen!

— Og vi læser allesammen Herrens Historier henne paa hm, hm! Kontoret.

— Naa, gør I det! Og hvad synes I saa om dem?

— Jo—o, æjæ, saadan gaar det jo natyrligvis til i Verden; en, æmenæi, hva' jeg vilde si'e! Folk bryder sig bare ikke om at se det prentet, Herre! Og jeg synes osse, og, æjæ, det si'er Fuldmægtig Finsen osse, at naar man er saa klog og begavet som Herren, saa maatte man sagtens kunne digte no'et, og, æjæ, behøvede ikke saadan li'efrem bare aa nøjes med aa skrive op saadan hva' der sker! . . . Og, æjæ, naar det nu er, hm, hm! kremenelt osse, Herre!

— Ja vist saa, Petersen, vist saa! det er dumt af mig.

— Jaja, nikkede Postbudet og begyndte at gaa ned ad Trappen — Herren ler; men, æjæ, det er li'godt Sandhed, hva' jeg si'er.

— Jeg ler aldeles ikke af Deres Sandheder, min gode Petersen, jeg græder!

— Jaja . . . farvel Herre!

— Farvel, farvel, Petersen! . . . Jeg skal nok tænke over, hvad De har sagt.

— Puhh! blæste Gunnar, da han kom ind i Stuen — evig og altid den samme Snak! . . , Men om saa tre Generalpostdirektører med deres Direktricer traadte ind ad min Dør og . . . Naa, Fanden! jeg spytter ad det hele, som Russeren siger!

Han aabnede Konvoluten og tog et umaadeligt Dokument frem af den:

— Ho, ho—o! sagde han, da han havde læst det — Det er svært, saa den højeste Retfærdighed er paa Tæerne! den vil nok, æmenei, komme os i Forkøbet.

Ak ja, selv guddommelige Institutioner kan lide af menneskelige Svagheder!

Dokumentet lød:

Kjøbenhavns Politi.

Politikammeret
d . . December 18 . .

Justitsministeriet har under 15 ds. tilskrevet mig saaledes:

At Justitssagen imod Gunnar Johannes Warberg under Dags Dato er foranstaltet indanket for Højesteret, samt at Højesteretsadvokaterne Petersen og Sørensen ere beordrede at udføre bemeldte Sag, hin som Aktor og denne som Defensor, det skulde man i Anledning af Kjøbenhavns Polities behagelige Skrivelse af 9. d. M. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse herved tjenstlig melde.

Hvilket herved tjenstlig meddeles Dem.

Hansen.

Til Hr. cand. phil. Gunnar Johannes Warberg.
Kronprinsensgade Nr. 87 4 Sal,
Kjøbenhavn.

— Alligevel kedeligt, at man ikke naaede — at komme ind som en smuk Nummer et! mumlede Gunnar.

— — —

Dette skete om Formiddagen. Om Eftermiddagen kom Æmenæi-Petersen igen. Han medbragte denne Gang to Breve. Formatet var ikke saa stort; men Indholdet manglede ingenlunde Interesse.

Amager 16. December 18 . .

Hr. cand. phil. G. Warberg!

Det gør mig ondt, herved at maatte meddele Dem,

at jeg ikke længere har Brug for Dem paa min Skole. Jeg behøver næppe at forklare Dem Grunden, da De vil kunne faa tilstrækkelig Oplysning derom i Bladene for i Dag. En Skoles Renommé taaler ikke saadanne „Medarbejdere".

Da vi er saa tæt op ad Juleferien, skal De ikke ulejlige Dem herud oftere. Deres Tilgodehavende for hele December Maaned skal jeg lade Dem tilflyde i Morgen pr. Postanvisning.

Med Agtelse
ærbødigst
Niels Peter Bigum.
Skolebestyrer.

Warberg stod ret op og ned som en Støtte med Brevet i Haanden:

— Naa, sagde han — naa! Ja der er jo ikke noget at sige til det! Der — er — jo — ikke — noget — at sige — til det! Isch! snærrede han saa og kylede Skrivelsen hen ad Gulvet — Rak!

Saa aabnede han det andet Brev:

Kære Warberg!

Jeg kunde ikke hindre det. De véd, i hvilket Forhold jeg staar til Bigum. Kommer til Dem i Morgen Eftermiddag for at tale med Dem.

Venlig Hilsen baade fra min Hustru og
Deres hengivne
Harald Møller.

— Tvende documents humains! tænkte Gunnar rolig og bøjede sig ned og tog Hr. Bigums Brev op fra Gulvet — Man maa vænne sig til at se rent zoologisk paa Forholdene: de store Gedder æder de smaa; det er det hele! . . . Men hvor Fanden skal jeg nu faa Mad fra? Disse tredive—fyrretyve Kroner om Maa-

neden . . . Naa, i de første Par Maaneder klarer jeg mig jo nok. Og saa kommer jeg vel i Tugthuset en Tid . . . og saa . . . Naa, lad os standse ved Tugthuset! après Tugthuset le déluge! . . . Stakkels Møller, mumlede han saa halvhøjt — nu har han slet ingen til at stive sig af mod Ligrøveren . . . Hellige Guds Moder, hvor Verden bliver daarlig administreret!

— — —

Det var Aften, Klokken fem—seks, paa Østergade. Lysskæret fra Butikkerne lagde sig ud over Gaden, hvor Menneskemylderet stimede afsted og trængtes og skubbedes som Fisk i et Akvarium.

Warberg kom gaaende fra Købmagergade med Stokken under Armen og Frakkekraven smøget op om Ørene. Han vilde ud at se Dyrene dresserede i Frihed. Det var hans bedste Time denne, naar Gassen blev tændt, og Mørket hang som et stort, sort, uldent Tæppe over Gader og Huse . . . og alle Smaafisk legte med deres Finne. Han saa' paa Rognfiskene, der strøg vimse og pyntelige rundt i Akvariet og bildte sig ind, at de var ude paa det store, frie Hav, hvor man parrer sig med den, ens lille Fiskehjerte i Øjeblikket hamrer stærkest for. Og han saa' paa Mælkefiskene, Hannerne, der sejlede langsomt op og ned og kiggede sig ud den lækreste af de smaa. Der var store, fede Grosserfisk med Guld paa Maven og krydrede Madrester mellem Tænderne; de fladede sig frem som Rødspætter og Flyndre og daskede bredt omkring sig med Finner og Hale. Og der var smaa, magre Studenterfisk, spidsnæsede og nysgerrige, lige komne ud af Udrugningsanstalten. Og Kommisfisk med Skællene pudsede og blanke. Og Journalistfisk, der svirrede rundt og spurgte nyt. Og Skribent- og Forfatterfisk med Digtertang paa Hjernen og Dybsind i Øjet . . . Men alle lurede de dog kun paa ét: at kapre sig en Rognfisk for Natten.

— Er Du der, Gunnar! Jeg var lige paa Vej op til Dig!

Sif stod foran Warberg, forpustet og ivrig med Smaapakker dinglende paa Fingrene.

— Hvad vil Du?

— Aa, Du maa endelig komme ud til mig i Aften! Fru Krøyer kommer og saa . . . og saa en anden.

— Hvad er det for en anden?

— Det er en, der vil more Dig; han har været Jokeyrytter!

— Hvad for noget har han været?

— Ja nu er han Sanger, men han h a r været Jokeyrytter. Jeg spiller med ham. Han har stort Haab om at komme til at debutere paa det Kongelige. Aa, han er saa mærkelig; han siger ikke et Ord. Men han synger storartet!

— Naa . . . Og hvordan er hans Ben?

Sif overhørte, eller lod, som om hun overhørte Gunnars Spørgsmaal, og sagde:

— Saa kommer Du, hva'?

— Jeg kender jo ingen af dem . . .

— Hvad gør det! Fru Krøyer er brillant, saa fed og fornøjelig, Du. Hendes Mand er paa Rejse, han er Handelsrejsende, og hun lever fuldstændig en garçon!

— Du har jo fortalt, at hun har to Børn.

— Ja—a, men dem passer Pigen.

— Jeg gider s'gu ikke, Sif.

— Aa jo hva'? De synes ogsaa derhjemme, at det er saa underligt, at Du aldrig kommer mere. Kom nu, hva' . . . for min Skyld?

— Naa, jaja!

— Du er sød! sagde Sif og kneb ham i Armen — Jeg kunde godt gi' Dig et Kys! . . . Aa Gunnar om Du bare vilde være lidt god imod mig; jeg trænger netop nu til at ha' en god Ven at tale . . . Nej, nej, jeg skal nok tie stille! Saa kommer Du altsaa?

— Ja.

— Klokken otte. I skal spise hjemme. I faar bare

Vin og Konfekt hos mig. Det er saadan paa Fransk, forstaar Du!

— Gaa nu, Sif!

— Du kommer altsaa?

— Ja, i Djævelens velsignede Ben! . . . Men gaa nu, jeg kan ikke ha' Dig her!

— Gaar Du og ser paa Pigebørnene? spurgte hun med en grimme Latter.

— Ja. Jeg skal jo se at faa mig en ny . . . en ny Jokeyrytterske!

— — —

Klokken halv ni ringede Warberg paa Dørklokken ude i det lille Hus, hvor Sif boede med sin Moder og Søster. Hun kom selv ned og lukkede op.

— Vi gaar straks ovenpaa til mig! sagde hun i en hviskende Tone — De derinde er mugne (hun pegede paa Døren til Moderens Lejlighed). Hvorfor kommer Du saa sent?

— Aa, det var et Pigebarn!

De gik op ad Trappen til Kvisten, hvor Sif havde sit Værelse:

— Hr. Gunnar Warberg . . . Fru Krøyer . . . Hr. Magnus!

Warberg tog de to Gæster i Øjesyn. Mest interesserede Hr. Magnus ham . . . „min Efterfølger". Det var en høj, kraftig ung Mand paa en femogtyve Aar vel, herlig af Vækst og Skabning. Men hans Ansigt var ikke tiltalende: en bred, brutal Mund og lyseblaa, udstaaende Øjne. Det slog Gunnar, at der var nogen Lighed mellem ham og Sif. Om det kun var Munden eller det blaasorte, krusede Haar, kunde han ikke i Øjeblikket sige. Maaske var det mest dette noget glubske Udtryk i Øjnene.

Fru Krøyer var en middelhøj, velbespist Dame med lyst Krushaar og et net Dukkeansigt. Men hendes Kinder var for store; Warberg mindedes aldrig at have set saadanne Arealer af Kød i et Ansigt.

Naa, men hvorfor tvære dette Kapitel længere ud!

Disse fire Mennesker tilbragte altsaa Aftenen sammen og havde det særdeles hyggeligt med Snak og Drik og Sang og Musik, Krakmandler og kandiserede Pærer. Jokeyens Ben og øvrige Kvalifikationer syntes, alt som Aftenen led, at gøre mere og mere Indtryk paa Sif, saaledes at hun endte med at te sig med megen Værdighed overfor Gunnar . . . omtrent som naar man i Whist sidder med Trumf Es i Baghaanden.

Og Warberg paa sin Side bød Fru Krøyer Armen og fulgte hende hjem. Og da de tog Afsked i den mørke Port i det Hus i Skvaldergade, hvor hun boede, kyssede han hende ømt paa begge Arealer . . .

hurila, hurila hej!

XX

Det regnede aldeles meningsløst.

Vandet faldt plaskende og sprøjtende ned over Gader og Torve, som om det blev hældt ustandseligt ud af en uhyre Tønde. Alle Tagrender flød over og bildte sig ind at være Styrtebade, og alle Rendestensbrætter fik Frihedslængsler og vippede gladeligen afsted fra Fortov til Fortov. Og rundt i Porte og Gadedøre var der stimlet Mennesker sammen, som stod og stirrede fortabte ud paa denne Mur af Vand.

Ogsaa Warberg havde søgt Ly. Det var i en Port paa Højbroplads. Han havde været oppe og indtaget sin Halvtredsindstyveøres Diné i sit „Middagsabonnement" i Pilestræde og vilde derfra begive sig op paa „Schweizeren", hvor Fætter Benjamin havde sat ham Stævne; men saa var det, at Vandet pludselig og umotiveret begyndte, med Orlov sagt, at høvle ned fra Skyerne.

Der var en Masse Mennesker stuvet sammen i Porten:

— Det er den stiveste Regn, jeg har obselveret no'en-

sinde! sagde en gammel Murer med en overkalket Barnekasket bag i Nakken.

— Naa-aa, véd Du hva', Markussen, riposterede en lille Mand, der stod ved Siden af ham — vi ha'de én her i November otteogtreds, d e n ha'de s'gu osse vasket sig!

— Saa-e?

— Ja, for vi boede ude i Kælderen i Borgergade Nummer fireogfyrre, forstaar Du, er Du med paa den? der, hvor nu Madam Engelsen har sin Snask; og vi vovnede den undelyneme midt om Natten ved a' Dynerne begyndte at bie vaade under vos!

— Det kunde jo ossensaa maaske bero paa andre Omstændigheder, Jakob Sørensen! bemærkede Markussen tørt.

En ung Pige i Baggrunden af Porten begyndte at fnise; og Jakob Sørensen sagde indigneret:

— Man skulde ikke formode, a' Du var et da'net Menneske, Markussen, for Du kan aldrig ligge Baand paa Dig, naar der er Damer til Stede!

Markussen brummede, men svarede ikke.

— Gud, og jeg som skulde skynde mig s a a d a n! udbrød pludselig en ældre, fed Kvinde, der stod i Nærheden af Gunnar og transpirerede og saa' arrig ud.

— Maa jeg ikke ha' den Ære at køre den lille Dame hjem? spurgte en Droskekusk og lettede paa Huen.

— Hvormeget ta'r De?

— Kommer an paa, hvor Fruen bor?

— Petersens Passage Nummer fjorten.

— En Krone.

— Optrækkeri, un-n a j Tak! sagde Damen og vendte Hovedet bort.

— Kanske Madammen er van' til aa køre gratis uden Betaling? spurgte Markussen, der formodentlig havde set sig arrig paa Konens Fedt.

— Pas Dem sæl! sagde Fruen spidst.

Pludselig blev der Røre i de yderste Rækker ud mod Gaden. Det var en Herre, der vilde bore sig i Tørrevejr, hvad man ikke vilde tillade, da han holdt en drivvaad Paraply over sig:

— De maa sandelig la' mig komme ind! bad han — det er nu den tredje Port!

— Slaa først Paraplyen ned! bød en Stemme.

— Ja, ja, nu s k a l jeg! men lad mig dog først komme i Tørrevejr, ellers bli'er jeg jo plaskvaad!

Næppe havde Manden faaet presset sig ind under Portbuen og slaaet sin Paraply ned, førend Regnen ophørte lige saa umotiveret, som den var begyndt.

— Nu er det Oventørre, sagde Markussen — saa gaar vi, Jakob Sørensen, inden den gamle deroppe faar Kathar igen!

— Der sparede jeg den Krone! nikkede den fede Dame med et Sideblik til Droskekusken . . .

Gunnar var allerede langt henne ad Gaden. Vandet strømmede endnu afsted i Rendestenene, og han maatte hoppe og springe rundt mellem Pytterne, der stod som store, blanke Søer i Fortovsflisernes Hulninger. Men Lygteblussene og Butiksvinduernes Lys spejlede sig muntert i de vaade Sten. Droskerne rullede rask afsted, og Menneskene pludrede og lo og smaahvinede, naar de traadte i en Vandpyt, eller blev stænket af en forbirullende Vogns Hjul. Der var kommet en vis Festivitas over hele Gadelivet, nu da Regnen var ophørt, og man var sluppen ud af de trange Døre og Porte.

Oppe i „Schweizeren" var der lunt og hyggeligt som sædvanlig. Gæsterne sad rundt i Krogene under de lysende Gaskupler og læste dybsindigt i deres Blade. Et Par Journalister fra „Københavneren" sad i det forreste Lokale og spillede Domino. Gunnar nikkede til dem og gik ind i Bagværelset for at se efter, om Fætteren var kommen. Nej, endnu ikke. Der sad kun to Herrer derinde, en tyk og en tynd. De sad og talte himmelhøjt, som var de i et Privatkontor. Gunnar blev

ligefrem tvungen til at lytte til deres Samtale, om han vilde sidde i „sin“ Sofa derinde, og det vilde han:

— Fa'en maa vide, hvor han faar de Penge fra? sagde den tykke; han havde rødblonde „Whiskers“, dybt udskaaren Vest og svær Guldkæde.

— Tja-a! sagde den tynde og saa' dybsindig ud. Han lignede en luvslidt Fuldmægtig fra et af Ministerierne, eller en falleret Grosserer, der nu drev Agentur — Tja-a, det er jo ikke saa let at vide! sagde han.

— For han skulde vel aldrig stjæle dem? busede det ud af den tykke.

— Stjæle dem!

— Ja, man har set saa galt før! Og et Steds maa han s'gu faa dem fra!

— Ja-a . . .

— Hvor stor er hans Gage, tror De?

— Aa en tre tusind Kroner.

— Kan man holde Hest og Vogn for det?

— Ja-a . . .

— Og Villa?

— Han gør det jo.

— Og hans Middage! . . . Jeg kan s'gu ikke hamle op med ham; og jeg har dog henved seks.

— De kommer der i Huset, Hr. Schleiermacher?

— Kære, det er min nærmeste Omgang! . . . Kender De Konen?

— Nej . . . Ja, det vil sige af Udseende.

— Nydelig! . . . Og Døtrene! . . . Det gør mig s'gu ondt for Familien.

— Saa-aa?

— Ja for det maa jo revne, min kære Krohn! det maa jo revne! . . . Her for et Par Aar siden var der noget Kludder ved et Kasseeftersyn hos ham; men han slap jo over det . . . Jeg trak mig naturligvis tilbage, straks jeg hørte det . . . Man kan jo dog ved Gud ikke omgaas alle og enhver!

— Naa saa De kommer der ikke mere?

— Jo-o, jo-o! Det hele gled jo over! . . . Og saa var det jo Synd for Familien.

— Ja.

— Næmen, hvad jeg vilde sige! tre tusind Kroner hvad er tre tusind Kroner?

— Næi, sagde den tynde og sukkede længselsfuldt — Men har han ikke nogle Sportler?

— Ikke Spor! . . . ikke Spor! . . . Og Kone og tre Døtre! Og fikst klædte er de s'gu allesammen! . . . Og nu her i Torsdags sender vi Bud hen til dem, om de ikke har Lyst til at spise til Aften hos os i al Tarvelighed . . . Saa skal de i Teatret! Alle fem! Første Parket, naturligvis! Mindst femten Kroner . . . og Restauration bag efter!

— Naa, ja . . . mente den tynde og skød Brystet frem.

— Og det er ingen Undtagelse, vedblev den tykke ivrig — det er aldeles ingen Undtagelse, min gode Krohn! Hvert Øjeblik er de i Teatret . . . Hvad tror De ikke det koster?

— Jo-o, naturligvis, det ene med det andet . . .

— Næmen, De skal se, det revner! . . . Og der er i Grunden heller ikke stort ved Familien: sladderagtig, og Døtrene . . . meget lette! Men hun er jo ogsaa af en temmelig tarvelig Ekstraktion. Faderen var nok Portner! . . . og hans Familie! Naa ja, den kan jo være meget respektabel, Gud bevares! Men véd De hvad: en Adjunkt i en Provinsby . . . hva'?

— Næi . . .

— Det er nu mærkeligt med disse Folk, der saadan kommer fra neden, de mener, at Penge og Penge, det er alt . . . Og det er dog i Grunden en ren Biting!

— Ja-a.

— Nu skal vi der til Middag i Morgen. Jeg er vis paa, at de møder op med en seks-syv Retter Mad! . . .

Hvad s k a l det til, naar man bevislig ikke h a r Raad! . . . Naa, m i g kommer det naturligvis ikke ved! Men jeg synes, det er Synd for Familien . . . Gaar De med lidt ned ad Gaden? Klokken er mange.

— Ja, sagde den tynde — med Fornøjelse!

Og saa gik de . . .

Lidt efter kom Fætter Benjamin og stak hæseblæsende Hovedet ind mellem Portiererne og kiggede:

— Aa undskyld Gunnar . . . men Regnvejret . . . jeg kunde ikke gaa ud . . . mit Tøj!

Warberg saa' opmærksomt paa ham og studsede, thi Mette var iført en flunkende ny J e, Vest og Bukser. Og ren Flip havde han paa og Manchetter. Kun Skoene var de gamle fra Taarnet i Pisa: lige saa skæve og lige saa uforgængelige.

— Det var svært, saa fin Du er, Mette!

— Ja-a, sagde Mette og saa' stolt ned ad sig.

— Hvor har Du dog faaet al den Stads fra?

— Det er Fru Hartmann, der har haft mig med henne hos en Skrædder . . . Aa, hun er saa rar, Fru Hartmann! jeg elsker hende!

— Ja, hun maa jo være brillant! . . . Naa, sæt Dig ned! . . . Hvad var saa det, Du vilde tale med mig om?

— Ær der icke noket, Diherrer ønsker?

Det var Værten, Hr. Federschlag, der stod paa ét Ben og tog Svømmetagene i Døren til Buffetværelset.

— Nej Tak, ikke foreløbig! . . . Eller er der noget Du vil ha', Benjamin? En Bajer maaske?

— Ja Tak, hvis . . .

— Vil De gi' os en Bajer, Hr. Federschlag!

— Sogerne!

— Naa, hvad er det saa, Du har paa Hjerte? spurgte Warberg igen.

— Jo-o, ser Du, Gunnar . . . Jeg vilde bede Dig om en stor Tjeneste . . .

— Naada, lad den nu ikke blive alt for stor.

— Næ-æ, smilede Mette nervøst — Men . . . men kunde Du ikke . . . Nu har jeg jo faaet dette her Tøj og ser helt pæn ud, saa mente jeg . . . saa vilde det være saa rart for mig, om jeg kom ind i en pæn Stilling . . . og Du har jo saa megen Indflydelse ved alle Bladene . . .

— Naa-aa . . .?

— Jo, Gunnar, d e t har Du, for det, Du skriver, er jo det allerbedste! . . . Og saa mente jeg, om Du ikke troede, at Du kunde skaffe mig en Ansættelse ved et af dem?

— En Ansættelse! Som hvad, om jeg tør spørge?

— Ja, se det véd jeg jo ikke rigtig selv . . . Nu skal Du se; jeg ha'de jo sat en Annonce ind i Berlingske om en Plads som Journalist . . .

— Hm . . . Fik Du Svar paa den?

— Ja-a, sagde Mette forlegen — jeg fik jo én Billet.

— Naa?

— Der gi's saa mange onde Mennesker, Gunnar . . .

— Aa, ja . . .

— Jo, det gør der! sagde Benjamin ivrig — Nu skal Du bare se Billetten!

Han trak et Stykke gult Konceptpapir op af Lommen og rakte Warberg det:

— Læs!

Og Gunnar læste:

Min Herre!!!

De kan rigtig godt faa Beskæftigelse som Journalist hos mig, men De kommer virkelig til at tage et Par Aars Kursus i Dansk Retskrivning, thi i Deres Annonce hedder det „ved et af vor Hovedstads- eller Provindsblade", Bindestregen efter „Hovedstads" viser Forbindelsen med „—Blade", altsaa staar der: „ved et af vor Hovedstadsblade" hahaha er det Dansk? hvad behager

— ved De hvad det er? det er mallebarisk. Jeg reflexerer inte paa Deres Kendskab til Eng., Fransk, Tysk, Russisk, Latin og Kinesisk

ærbødigst
X.

Gunnar kunde ikke lade være med at smile.

— Er det ikke ondt? spurgte Benjamin bedrøvet.

— Nej, det er dumt, min Dreng!

— Og h a n kan jo heller ikke Dansk! vedblev Mette — det hedder jo: reflektere!

— Det hedder: reflektere, ja! . . . Men hvad havde Du da skrevet i denne „Annonce"?

— Jeg ha'de skrevet, at jeg vilde gerne ha' Plads som Journalist ved et Blad, og at jeg kunde Tysk og Svensk og Russisk.

— Jamen det kan Du jo ikke, kære Mette.

— Aa-aa, jeg kan dog vist mere end de fleste her i Landet! sagde Mette stødt.

Warberg svarede ikke. Men han fyldtes som saa ofte før af en bitter og knugende Medlidenhed med dette store, umulige Barn ved sin Side. Forsømt og vanrøgtet var han bleven fra sin tidligste Barndom, ingen havde taget sig af ham, ingen havde vejledet ham. Hans Moder vilde nødig hans Fødsel, og sin Fader havde han aldrig kendt. Og da Moderen saa giftede sig, blev Drengen sat ud til fremmede; og aldrig havde han hørt et venligt Ord, og aldrig havde vel en kærlig Haand tørret ham de tunge, salte Barnetaarer af Øjet . . . Puhh, man sidder nok her og bliver ganske ølle-brødssentimental!

— Hvad siger Du, Gunnar?

Warberg rettede Ryggen og plirede Øjnene i Lave.

— Hvad jeg siger? . . . jeg spør', om Du kan huske de Vers, jeg skrev til Dig, da Du var i Rusland?

— Du har aldrig skrevet Vers til mig, Gunnar.

— Naa ikke det? Ja saa var det til en anden! Han havde Kærestesorg. Nu skal Du høre!

Og Gunnar kiggede sig om i Lokalet; og da han saa', at de var ene, reciterede han, idet han slog ud med Haanden hen mod Fætterens Ølglas:

Kære Ven, tag et Drag af Pokalen!
Hvorfor Fanden med Hovedet hænge?
Husk dog paa, det varer ej længe,
Før Hr. Døden spiller Finalen
Og slukker det Blik,
Dette straalende Blik,
Som saa rent har berøvet Dig Talen.

Det er slet intet Under, Du finder
Hende sød, den lille Lisette:
Disse Fødder saa smaa og adrette,
Disse silkebedunede Kinder,
Denne Talje saa fin . . .
Ak de er vor Ruin,
Disse Satans himmelske Kvinder!

Af Henrykkelse fast var Du svimmel,
Da hun trykked din Haand under Dansen . . .
Men saa nikked' hun skælmsk til Hr. Hansen,
Og Du styrted bardaus fra din Himmel,
Mens hun pludred og lo . . .
Saadan er de min Tro
Hver og en i den daarende Vrimmel!

Alt i Verden er Røg, det er givet;
Derfor stadig væk: Ild paa Cigaren!
Og sug til, mens i Munden Du har 'en;
Tænk i Morgen maaske slutter Livet!
Og saa er det forbi,
„Saa er sporløs din Sti,
Ret som Vaarvindens Leg mellem Sivet!"

. . . Hva'beha'r? Ikke sandt gamle, den er god nok! Skal vi saa ha' noget Smørrebrød? Du spiser jo nok noget Smørrebrød med? . . . Hej, Lauritz! . . . Naa det er sandt, han er her jo ikke mere! Se, der vilde jeg ogsaa

hjælpe! Godt var det ment, men Skidt blev det! . . . Opvarter, lad os faa seks Stykker med forskelligt og to Glas Te . . . Glas skal det være, men ikke med Citron i . . . Livet er s'gu surt nok i Forvejen! . . . Maaske Du hellere vil ha' Øl, Mette?

— Ja Tak.

— Hej . . . Opvarter! den ene Te skal være en Øl!

— Jeg vilde nu osse gerne ha' Te, Gunnar . . .

— Godt! . . . Opvarter, om igen! Begge Teerne skal være Te, og saa skal der en Øl til! . . . Se saadan var Humøret den Gang! endte Warberg sin Svada og slog Fætteren paa Skulderen — da var der ingen Knaster i Tømmeret, gamle Skovhugger! . . . Men nu dette her med Journalistiken, kære Metchen, vedblev han i en alvorlig Tone — det har jo ikke noget paa sig, det har Du jo intet Kendskab til, og jeg for den Sags Skyld heller ikke, saa det er bedst, vi la'r den Tanke fare. Riv det dumme Brev i Stykker, saa er den Historie glemt! . . . Men hvorfor i Alverden sætter Du ikke al Kraft ind paa at skaffe Dig en Ansættelse i det Fag, Du er uddannet i? Jeg har vist sagt Dig det før, jeg kommer aldeles ikke med Bebrejdelser, enhver kan jo til syvende og sidst gøre, som han lyster; men jeg kan ikke begribe, at Du kan gaa her inde i Byen og slide dine Hæle skæve, Du, som kunde sidde lunt og hyggeligt ude paa Landet i en lille Skovridergaard med hvide, kalkede Mure og Stokroser og Solsikker op til Straataget! Tænk Dig, at komme hjem fra Skoven om Aftenen og hænge Bøssen fra Dig paa Hjortegeviret inde i dit Kontor, hvor Ilden blusser i Kaminen og spiller hen over Gulvtæppet, og „Diana" lægger sig hen for at lade sig bage i Varmen med alle fire Ben strakt ud fra sig! Og saa skifter Du Frakke; den, Du skal ha' paa, har din Kone hængt til Varme paa et Søm ved Kakkelovnskrogen; og Du iører Dig den og sætter Dig i Gyngestolen med Lampen paa Bordet ved

Siden af Dig, medens Du damper paa en velstoppet Merskumspibe med Sølvbeslag, som Du har faaet sidste Juleaften af Baronen. Og Du læser din Avis og ryger og strækker Dig og er i Himmeriges Rige. Og saa kommer din lille Kone og siger, at Bordet er dækket. Og Du ta'r hende om Livet og gaar ind og spiser et Par blødkogte Æg, og et lille Hareben fra Middagen, eller et Par Snepper maaske. Og saa faar Du Dig igen en Pibe, og Fruen laver Dig en Toddy, og Du læser højt for hende af min nyudkomne Roman . . . Eller det er sandt, Du kan jo synge og spille, saa maa I naturligvis ha' et Klavér, og din Kone synger og spiller maaske ogsaa, saa kan Aftenen jo gaa meget behageligt. Og naar Klokken saa bli'er ti, saa rejser I Jer og kysser hinanden og siger: Tak for i Aften, og saa gaar I i Seng og sover og drømmer yndelige Drømme, medens Blæsten suser og brummer sine stille Orgelmelodier ude i de store, dunkle Skove rundt om Huset . . . hva?

Fætter Benjamin havde siddet og lyttet andægtigt til Warbergs Maleri; og da han endelig holdt op, saa' han paa ham med taareslørte Øjne og sagde:

— Aa! Gunnar, om man kunde faa det saadan!

— Det kunde Du sagtens! sagde Warberg med Overbevisning — naar bare Du v i l d e!

— Jeg vil skrive et Avertissement i Morgen, Gunnar!

— Ja, gør Du det . . . nikkede Gunnar træt.

— Og saa skal Du komme og besøge os, h e l e Sommeren; der kan Du da faa Ro til at sidde og digte!

— Ja . . .

— Hvor synes Du helst, at Gæsteværelset skal være? Synes Du oppe i Gavlen med Udsigt over Haven?

— Ja, oppe i Gavlen er der vist bedst . . .

— Ja, for der maa da være roligst, Gunnar, ud til Gaarden er der jo altid Spektakel . . .

— Værs'god og spis, Mette!

— Tak, sagde Benjamin og saa' forundret hen paa Warberg; men han tog dog et Stykke med Laks. — Det er længe siden, jeg har faaet saadan noget lækkert Mad! sagde han saa.

— Vil Du ha' en Snaps til?

— Nej Tak.

— Jo, lad os ta' en Snaps!

— Ja'a Tak . . .

— Aa, Opvarter! lad os faa to Snapse!

De spiste i Tavshed; og da de var færdige, rejste Gunnar sig.

— Skal Du gaa? spurgte Benjamin.

— Ja, jeg har lovet at være henne hos en Mand Klokken ni . . . Men Du kan jo godt blive siddende. Her er saa hyggeligt . . . Du kan jo sidde og tænke paa det Avertissement, Du skal skrive i Morgen . . , Og paa, hvordan Du vil indrette Skovfogedhuset deroppe paa Maa . . . derovre paa Fyen eller i Jylland, hvor det nu bliver . . . Vil Du ikke ha' en Toddy — saa tænker man saa rart?

— Jo Tak . . . Aa jeg holder saa meget af at sidde saadan paa en fin Kafé om Aftenen!

— Hvad skal det være?

— Tak, helst en Rødvinstoddy . . .

— Opvarter, halløj! . . . Vil De bringe den Herre en Rødvinstoddy . . . og saa nogle Cigaretter . . . russiske!

Mette smilede igennem Taarer:

— Hvis alle Mennesker var saa gode som Du, Gunnar!

— Ja saa var Verden s'gu ovenpaa! . . . Naa farvel, gamle Skovmenneske, og ha' det godt!

— Farvel, Gunnar! . . . og Tak for i Aften!

— Selv Tak . . .

. . . Man gør, hvad man kan! tænkte Warberg, da han stod ude i det yderste Lokale og tog sin Over-

frakke paa. — Nu er han da trøstet for Natten! . . . Ak men, ak men: i Morgen er der atter en Dag! Naa, vi maa jo glo paa Jorden, selv om den kommer gaaende!

XXI

Tage Banner skulde dø. Sygdommen havde udviklet sig til Svindsot. Og der var intet ved den Ting at gøre.

Den sidste Gang, Warberg havde været ude i Ordrup for at se til ham, kunde han allerede ikke længere tale; han laa bare med store, glasklare Øjne og lyttede til, hvad Vennen fortalte om Livet derinde i Hovedstaden; og naar han ønskede at meddele et eller andet, tog han med rystende Haand en lille Tavle, der laa foran ham paa Dynen, og skrev Ordene ned med kluntede, altfor store Barnebogstaver, der vaklede som i Feber.

Han laa oppe paa et Gavlværelse mod Syd i den Villa, hans Svigermoder ejede derude. Der hang hvide, lette Gardiner for de to Fag lave, smaarudede Vinduer, saa at Solen paa klare Dage kunde skinne lige ind i Sengen til ham. Og mellem Vinduerne laa paa et Bord Stabler af Bøger, som han ikke mere læste i.

Hans Kæreste plejede ham, dygtigt og omhyggeligt, men med et underlig stift og haardt Udtryk i Øjnene. Og naar Gunnar viste sig, betragtede hun ham med næsten fjendtlige Blikke; og Tage maatte hver Gang bede hende forlade Værelset, for at de to Venner kunde tale uforstyrret sammen. Hun gik da ogsaa, men nølende og uvilligt.

Gunnar satte sig da gerne paa en Stol ved Siden af Sengen, og de begyndte begge at pludre om svundne Tider, da de gjorde hinandens Bekendtskab paa Trappegangen, og Warberg havde laant Tage Tobak til en Krone

Pundet. Og de talte om deres Vandringer i Københavns Omegn, i Søndermarken, Frederiksberg Have og langs den gamle Jærnbanevold ude bag Valby.

De første Gange, Warberg kom ud til Vennen, lo og spøgte de meget; og Tage planlagde Ture, de skulde foretage sammen i det kommende Foraar. „Men vi vil ikke ha' vores Kærester med," sagde han og plirede skælmsk op mod Gunnar: „Fruentimmer er noget Rak!" Og uden nogen Overgang fortalte han saa, at hans kære Svigermoder, hans Kæreste og alle Svigerinderne skiftedes til at holde Oplæsninger for ham af Bibelen og andre fromme Bøger for at omvende ham til den eneste saliggørende Tro, som de mente at have taget Patent paa:

— De er jo lidt „hellige", smilede han — saa Herregud, lad dem bare more sig. Kvinder s k a l jo nu engang være reddende Engle for at føle sig rigtig i deres Es; og jeg ligger bare ganske stille og lader dem sludre. Jeg g i d e r virkelig ikke snakke om igen om alt det, som jeg for længe siden er færdig med! Det er meget rarere at ligge med halvtlukkede Øjne og drømme, medens de læser . . . Men vent bare, til jeg bliver rask, nikkede han energisk — saa skal jeg dog sige dem Besked én Gang for alle!

Men der kom snart den Tid, da ogsaa Tage selv indsaa, at han aldrig vilde blive rask. Og da kunde der komme Taarer i hans Øjne, naar Warberg sad ved hans Seng, og han kunde beklage sig over, at han allerede skulde forlade alt det skønne og herlige, som fandtes derude bag Sygeværelsets smaa Ruder:

— Jeg vilde saa gerne, saa gerne leve, Gunnar! sagde han — Kan Du huske, hvor Du lo af mig, den Gang jeg sagde, at det var noget Sludder, dette med Døden? at maaske skulde alle I andre dø, men j e g ikke! . . . Véd Du, hvad jeg er kommen til at tænke paa, medens jeg har ligget her saa alene? . . . for dem

der inde (han pegede hen mod Døren) kan man jo ikke tale med, saadan!

— Nej?

— Jeg er kommen til at tænke paa, at det maa være forfærdeligt at høre til de store Begavelser her i Verden, at ha' en Hjerne saa udviklet, at man kan se om bag alt, hvad der siges, og alt, hvad der sker, se til Bunds i alt . . . nej ikke se til Bunds! for saa vilde man jo faa Vished! men dog kunne se, at alt det, man gaar rundt og tror paa, alt det, man er glad over og stolt af, fordi man er et Menneske, at det alt sammen maaske er Taskenspilleri og Øjenforblændelse, noget man selv gaar og bilder sig ind, eller lader sig bilde ind af andre . . . Du forstaar mig nok?

Gunnar nikkede.

— For det er jo dog saa underligt, det hele! vedblev Tage — Vi véd ikke Besked om nogen Verdens Ting . . . Vi véd ikke, hvorfor vi er født, ikke hvorfor vi dør, ikke hvorfor vi skal leve . . . Og, Gunnar, (her greb han Vennens Haand og stirrede ham stift op i Ansigtet) vi *véd* heller ikke *bestemt*, om vor Tilværelse er forbi med det, vi kalder Døden . . . gør vi vel? véd vi vel?

— Nej . . . sagde Warberg — endnu ikke.

— Du tror altsaa, at der vil komme en Tid, da vi vil faa det at vide?

— Jeg tror, at man engang vil kunne bevise, at hvad der gælder for Hunde, Aber og Halenegere gælder ogsaa for os, der har læst mere end Luthers Katekismus, nemlig: at død er død! . . . For Du maa vel lægge Mærke til, vedblev han ivrig og glemte ganske, til hvem han talte — at der netop blandt „kristne" Mennesker hersker en stille vedtaget Teori, Mand og Mand imellem, om, at jo højere man stiger i Dannelse, desto „udødeligere" bliver man . . . eller det retter sig maaske snarere efter Statskalenderen! vedblev han — Mener Du for Eksempel ikke, at en „troende" Godsejer inderst

inde i sin Sjæl er fast overtydet om, at han skal blive saligere end sin Røgter? Eller tror Du ikke, at en Kammerherreinde vilde blive særdeles pikeret, om hendes Sjælesørger for Alvor vilde paastaa, at hun skulde fare til Himmels med sin Vadskerkone? Naa, men det gør en fornuftig Sjælesørger jo heller ikke! endte han — Summa summarum er, at „Hedninger" som Du og jeg foreløbig maa leve Livet efter bedste Beskub . . . maa gaa „vor dunkle Vej alene"!

Warberg tav og saa' hen paa Vennen for at høste Bifald; men Tage havde lænet sit Hoved tilbage paa Puden og lukket Øjnene. Sollyset spillede ind gennem Ruderne og lagde sig hen over hans blege, indfaldne Kinder og magre, gulhvide Hænder. Der hørtes ikke en Lyd i Huset, kun en svag Susen af Havens nøgne Træer naaede frem til Gunnars Øre, og saa en Træorm, der gnavede et Steds i Muren.

— Tage . . .

Den syge slog Øjnene op og saa' paa Warberg med et tungt, sørgmodigt Blik.

Gunnar lo stille, som man ler, naar man pludselig kommer til at huske paa noget morsomt:

— Kan Du huske, Tage, begyndte han — kan Du huske den Aften, Du havde Fødselsdagsselskab oppe paa vor Kvist paa gamle Kongevej? Punchen stod i et stort Lerfad midt paa Bordet, og vi drak af Tekopper, som vi havde laant inde hos Fru Petersen. Du havde skrevet til os, at vi skulde møde i Kjole med Ordensbaand, og vi stillede allesammen med de pragtfuldeste Kotillonsstjerner rundt paa Brystet . . .

— Ja-a, smilede Tage og livedes kendelig op som et bedrøvet Barn lives op, naar man for syttende Gang fortæller det den samme Historie. — Ja-a, det var den Gang, den tykke Nielsen havde ladet alt sit Skæg rage af og mødte op friseret med Pandehaar og Skilning, saa ingen af os kunde kende ham!

— Ja det er rigtigt, ja, han var storartet! Men kan

du saa huske den lille Vejbel, ham den nærsynede lille Rad, som ingen af os kunde lide, men som Du ha'de inviteret med, fordi du dengang var forelsket i hans Søster? Kan Du huske, da han pludselig stak Hovedet ind ad Døren og spurgte, om det var her, Student Banner boede? Saa var der en af de andre, der raabte: Næi, det er henne paa Værnedamsvejen Nummer fire i Skolen paa Kvisten til venstre! Og saa gik Fjolset hen og rumsterede en halv Time oppe paa Skoleloftet og blev til sidst smidt ud af Pedellen!

— H—ja—a, han var en rigtig Idiot, den Vejbel! lo Tage — men Søsteren var Skam nydelig!

— Jamen kan Du s a a huske, vedblev Warberg — dengang vi fulgte Gæsterne paa Vej hjem om Natten, saa kravlede Pontoppidan ned i en Lyskasse paa Vesterbrogade, og det var næsten umuligt at faa ham halet op igen!

— Ja, og da vi saa kom hjem, Du . . . det synes jeg nu næsten var det allermorsomste! saa ha'de vi glemt at lukke Døren, da vi gik, og saa fandt vi Brændehandlerens store væmmelige, snavsede Hund ligge nok saa hyggeligt oppe i din Seng! og vi nænnede ikke at jage den ud, men lagde den hen paa Sofaen og bredte Sengetæppet over den, for at den ikke skulde fryse!

— Ja for vi var jo gode . . . og fulde! lo Gunnar.

Og saaledes blev de ved at opfriske gamle Minder en Tid lang; og Tage glemte sine Bekymringer og der kom et svagt rødt Skær over hans Kinder og Lys i hans Øjne, indtil han saa pludselig sagde:

— Nu tror jeg, Du maa gaa, Gunnar, for jeg begynder at blive saa underlig træt; jeg tror, jeg vil sove lidt.

Og saa rejste Warberg sig og bød Farvel . . . og god Bedring og lovede at komme snart igen.

Men da han saa kom næste Gang, var det, at Tage ikke længer kunde tale. Og sidste Gang, han var ude

i Villaen, havde han kun faaet Lov til at være inde hos Vennen et Par Minutter. Tage havde da vinket ad sin Kæreste, at hun skulde lade dem være ene. Og da hun var gaaet, havde han skrevet paa Tavlen og rakt den til Gunnar, idet han saa' paa ham med ydmyge og bønfaldende Øjne. Paa Tavlen stod: Jeg har været til Alters i Gaar. Du maa ikke være vred paa mig.

Og Warberg havde bøjet sig ned over ham og kysset hans Haand og saa skyndt sig ud af Værelset og ned ad Trappen og bort fra Huset.

— — —

Se, nu kan man jo godt bebrejde Gunnar, at han lod hengaa en ti—tolv Dage, forinden han igen tog ud til Villaen i Ordrup for at besøge sin syge Ven!

Men vilde det ikke have været Tage Banner en Pine at se Warberg ved sin Seng, nu da Kvinderne derude havde faaet Magten, og han laa der overgivet paa Naade og Unaade til deres Salmer og Bønner . . . og maaske fandt en Slags Trøst og Hvile derved? Vilde ikke Synet af Vennen bringe gamle, oprørske Tanker og „Standpunkter" til at blaffe op som døende Ild i hans trætte, magtesløse Hjerne, der nu kun længtes efter Hvile og Fred? Burde man ikke lade et Menneske dø i den „Overbevisning" og med de Tanker og Stemninger, der bedst formaaede at lulle ham al Angst og alle Spørgsmaal i Dvale?

Disse dybsindige Reflektioner var det, der havde holdt Warberg borte . . . Og saa stod han dog alligevel en silde Eftermiddag udenfor Villaens Gadedør og bankede paa.

Tages Kæreste lukkede op.

— Jeg vilde bare spørge, hvordan det gik? sagde Gunnar.

— Det er snart forbi, sagde hun og rakte venligt Haanden frem imod ham — Tak for Deres store Venlighed . . . Vil De ikke op og sige Farvel til ham?

Warberg stod et Øjeblik uden at svare:

— Nej . . . sagde han saa — men vil De hilse ham mange, mange Gange; jeg skal . . . jeg skal aldrig . . .

Han bed sig i Læben og tav; thi han mærkede, at sagde han mere, vilde han briste i Graad, og han kendte intet latterligere end et grædende Mandfolk.

— De skulde dog gaa op, vedblev hun mildt — De kan jo bare stikke Hovedet ind ad Døren og nikke til ham . . Han holdt saa meget af Dem!

— Nej . . . gentog Gunnar — nej . . . jeg kan ikke!

Og han vendte sig hastig bort og forlod Huset uden at sige et Ord og uden at hilse.

— — —

En Times Tid efter sad han oppe i Restaurationen ved Charlottenlund Station. Der brændte kun et Gasblus henne over Buffeten, og Lokalet var trist og koldt. Han sad nede i den ene Ende af Salen med en Kop Kaffe foran sig. Opvarteren havde spurgt, om han skulde tænde Blusset over Bordet, men Gunnar havde sagt nej.

Et Tog fra København kom buldrende ind foran Stationen; Vagondøre blev slaaet op og i, Lokomotivet hvinede, og Toget buldrede videre.

Saa blev Døren til Restaurationen revet op, og en Herre og en Dame traadte ind. Hun lo og snakkede og gestikulerede, han bare gryntede og nikkede og fulgte hende ned til den modsatte Ende af Salen, hvor de begge tog Plads i en Sofa.

Warberg havde straks kendt dem: det var Sif og hendes Jokey. Hun var i presset Fløjelskaabe med Skindkant og tilsvarende Hue; han var i Pels og høj Hat.

Opvarteren kom springende:

— Postejer og Portvin! vilde Sif have.

— Skal jeg tænde?

— Nej, sagde Sif.

— Jo! brummede Jokeyen.

— Jeg synes, vi kan ha' det meget hyggeligere i Mørke, Francis! sagde Sif.

— Vi kan jo ikke se at hitte Munden, Fernanda! brummede Jokeyen.

Og Lampen blev tændt.

Gunnar maatte uvilkaarlig smile: Der sad hun, Sif, ung og væver og med straalende, elskovssyge Øjne som i Tidernes Morgen, da hun ofrede ham sin „Ære"! Hun smilede og lo og snakkede og kildede sin ny Ven med en Handskefinger under Næsen. Men han drejede gnaven-uimodtagetig Ansigtet bort:

— La' være!

— Aa, Du er en rar, dejlig, lille sød Tørvetriller! lo hun og rykkede ham i Overskægget.

— La' vær', Fernanda! Husk dog paa, her er nogen til Stede!

— Alle Mennesker maa gerne se, at jeg holder af Dig! smilede hun med kælne, hvide Tænder og lagde sit Krushoved ind til hans Skjortebryst.

— Opvarter! kaldte Gunnar. Sif fôr sammen, rettede sig i Vejret og spejdede ned i Mørket.

Da Opvarteren kom, betalte Gunnar og gik. Nede ved Døren standsede han og hilste dybt og ærbødigt paa Parret i Sofaen. Men han saa' ikke, hvorledes det besvarede hans Hilsen, thi han vendte straks Ryggen til og forlod Lokalet.

— Hvem var det? spurgte Jokeyen.

— Det var jo . . . det var jo Gunnar Warberg!

— Naa ja, jeg synes nok . . . Det var Fa'ens saa høflig han skabede sig!

— Ja, sagde Sif patetisk — han tog Afsked med sin gyldne Ungdom!

— Har der været noget imellem Jer, Fernanda?

— Ja, vi har været rigtig gode Venner . . . men rent literært forstaar Du; fra m i n Side da!

— Du kan prøve paa at kissemisse med ham!

— Min Othello! smilede Sif og sank atter til Ro ved Jokeyens Skjortebryst.

Og saa kom Postejerne.

— — —

Henne paa Stationen fik Warberg at vide, at der først om halvanden Time gik Tog til København; og han bestemte sig da til at gaa hjem langs Strandvejen.

Sif skænkede han ikke mere en Tanke. Det var atter Tages Billede, der trængte sig frem: Tage, som han havde set ham sidde i Faderens hyggelige Værelse der hjemme paa Frederiksberg og med en tindrende Skælm i Øjet holde Rettergang mellem Smaabrødrene . . . og Tage, som han nu laa derude paa Gavlværelset i Villaen i Ordrup bleg og træt og udslukt, ventende paa Døden.

Og da han sent om Aftenen kom hjem i sin Stue, satte han sig hen og skrev til ham og bad ham tilgive, at han ikke var kommen op for at sige ham det sidste Farvel; han kunde ikke, turde ikke, fordi han havde følt, at han ikke var Herre over sig selv.

— — —

Den næste Dags Aften fik han Svar fra Tage. Det var kun et lille Stykke afrevet Papir, hvorpaa der med store, usikre Bogstaver stod:

Farvel Gunnar og Tak for de mange lykkelige Timer, vi har haft sammen.

T.

Og fire Dage efter døde Tage Banner. Han blev begravet paa Gentofte Kirkegaard, men Gunnar var ikke med til hans Begravelse. Han havde lukket sig inde i sine Værelser, hvor han laa paa Chaiselonguen og røg Tobak . . . vel tyve Piber.

XXII

En Dag fik Warberg nedenstaaende Brev:

Mandag den . . . 18 . .

Kære Gunnar!

Igaar otte Dage var jeg ved din Dør men traf Dig ikke hjemme jeg lagde „et Morgenblad“ i din Kasse, der stod en Del om „Kong Midas“ og Fru Hennings Spil, som interesserede mig, dog Du følger naturligvis Artiklerne i de andre Blade om det glimrende Skuespil. Jeg saa Premieren og skal aldrig glemme den. Ingensinde har jeg set noget bedre hverken i Berlin eller St. Petersborg, jeg sov ikke Natten efter og tænkte ikke paa andet end Fru Hennings i flere Dage. — —

Hermed lidt om „Strindberg“ jeg synes Du skulde have et Par Ord fra Sverig, medens jeg er her; sidst i denne Uge ser Du mig vistnok igjen — Skaane er nu engang mit yndlings Opholdssted, jeg maa engang imellem herover, igaar var jeg paa „Kullen“ storartet Natur.

Hilsen til Sif
og Dig min Dreng
fra
Benjamin.

Og derpaa arriverede efterhaanden til Gunnar følgende Epistler:

Helsingør Mandag den . . . 18 . .

Kære Gunnar!

Jeg synes at jeg skylder dig at meddele Dig hvad der, siden Du hørte fra mig sidst, er tildraget sig med mig.

Ja Du, jeg er falden dybt, har begaaet en Forbry-

delse, har stjaalet nogle Ting fra Fru Hartmann i Sverig, fra hende, som jeg har set op til som en Guddom, det er netop det som er saa frygteligt, havde jeg endda taget noget hos enhver somhelst anden havde jeg ikke lidt saa meget derunder som jeg nu maa lide. Nu maa jeg haardt bøde for min Brøde ved at vandsmægte i Fængselet, ene med mine Tanker, med en evig bitter nagende Smerte i min Sjæl, som skriger og hyler derinde at jeg aldrig mer skal faa Ro.

efter al Sandsynlighed vil jeg komme til at lide en vandærende Straf, Fru Hartmann havde maaske kunnet forhindre det, jeg skrev til hende derom, men hun lod Brevet ubesvaret.

At mit Navn vil blive brændemærket og jeg selv dømt for evig Tid er mig en saa forfærdelig Tanke at jeg ikke tør tænke den ud. — Hvorfor kom jeg ikke til Dig og betroede mig fuldt ud til Dig, Du som dog holder af mig og ved at jeg intet slet Menneske er.

Ikkesandt Gunnar Du vil ikke foragte eller hade mig trods dette? Du som forstaar at sætte Dig ind i saadanne Situationer hvor et Menneske kan ledes til det allerværste, og Sif vil det heller ikke, jeg ved fuldt og vel, at I holder af mig om end dette vil blive meget tungt for Eder at høre. Hvorvidt vor øvrige Familie vil blive skaanet for at faa noget om Sagen at vide enten fra Politiets eller Fru Hartmanns Side, ved jeg ikke, dog beder jeg Dig, hvis det kan undgaas, da intet at sige eller skrive til noget Medlem af Familien. Godt at Moder er død. Skriv ikke til mine Brødre, Gunnar jeg beder Dig derom jeg troer at de vil bandlyse mig.

Det allersørgeligste er at jeg dog rimeligvis vil miste den, som var og er mig saa inderlig kær. Det er et grusomt Slag for mig, jeg vil ikke kunne udholde Opholdet i Kjøbenhavn eller her i Landet efter udstaaet Straf jeg maa idetmindste i nogle Aar forlade Danmark, en Broder til min Principal i Zinten boer i Hamburg

han har tidligere engang bedt mig besøge sig, muligen han dog vil hjælpe mig med en Stilling i Fremtiden. —

Endnu engang beder jeg Dig Gunnar tænke paa mig, hav Medlidenhed med mig, den Straf jeg faar vil næppe blive saa haard som de Kvaler jeg nu maa lide. Til Sif de hjærteligste Hilsener hende maa Du gærne fortælle Sagen, hun holder ogsaa af mig, det ved jeg — hvorledes vil Du kunde klare Udgiften med Klaværet? send det heller tilbage ved Maanedens Udgang. —

Jeg tror ikke det vil blive negtet mig at læse en Bog har Du Hjærte for mig da send mig en. har Du „Kong Midas" ja Kong Midas og Fru Hennings min eneste Frelse.

Din ulykkelige Fætter
Benjamin.

dette er skreven med Politimesterens Samtykke efter at han har læst Indholdet, ligesom Breve til mig først vil blive læste af højere Vedkommende.

Helsingør den 28 . . 18 . .

Kære Gunnar!

Som Du ser er jeg endnu her og venter med Længsel paa Sagens endelige Afslutning. Endnu ved jeg intet med Hensyn til hvor lang Tid jeg skal sidde her eller hvilken Dom der venter mig. Dit venlige deltagende Brev modtog jeg som glædede mig virkelig — saa megen Godhed tænkte jeg nok Du havde ligeoverfor mig, da Du dog ved hvor høit jeg sætter Dig, ved at tage denne Sag paa den Maade, som Du har gjordt. Imidlertid er jeg dog bange for jeg aldrig kan blive

det i dine Øjne hvad jeg tidligere var? dette her er jo noget, som aldrig kan glemmes eller begraves, det er noget som altid vil pine og tære paa mig. Ja kunde Fru Hartmann kun tilgive mig var det en anden Sag, men det kan hun vel neppe. Forresten ventede jeg paa en Fortsættelse af dit Brev som Dn lovede mig. Jeg tvivler næsten paa, at den Samtale Du har haft med Fruen, hvis hun i det hele taget har taget imod Dig? har været som Du ventede. Hun er ogsaa i gode Ret til at være vred og forbittret. Altsaa har du intet godt at melde mig fra hende, skaan mig derfor i det mindste, til jeg engang taler med Dig under fire Øjne. —

En eneste stor Trøst vil jeg dog glæde Dig med, er den, at den, som jeg sætter højere end alle andre, selv over Fru Hartmann, endnu intet aner og haaber jeg aldrig skal komme til at vide noget om denne Sag takket være det Hemmelige Forhold, der har været mellem os og vor Slægt. — derfor Gunnar, tak for dit Tilbud om at gaa til Vedkommende for at tale min Sag, heldigvis behøves det nu ikke takket være Guderne som jeg dog ikke troer paa, men alligevel er det ordnet.

Paa Ørstedsvej behøver Du heller ikke at gaa, jeg har skreven til „Fruen“ og hun ved ikke det mindste.

En Ting vil jeg dog sige Dig, jeg tager aldrig Penge af Dig, Du skal ikke bringe noget somhelst Offer, da Du kan behøve alt selv, nei jeg maa ydmyge mig og bede om Hjælp hos den, jeg hidtil ikke har sagt noget til om Sagen eller rettere om Situationen i pekuniair Henseende for mig i Øjeblikket.

Kære Gunnar jeg har nu tænkt saa meget i de fire Uger jeg har siddet her allene at min Hjærne snart ikke kan mere det er en frygtelig Straf at maatte dø aandelig det gjorde jeg jo, hvis dette varede ved endnu en lang Tid. Hvorfor har Du værer tavs saa længe? om vi ikke kan udtale os paa den rette Maade for hinanden, havde dog nogle Linier fra din Haand glædet

mig. — sæt Dig i mit Sted, ja Du maatte før gaa til Grunde Aandeligt end jeg troer jeg ganske bestemt. Om nogle Dage er det din Fødselsdag, jeg vil benytte Lejligheden til at gratulere Dig, det bliver mig ikke forundt at trykke din Haand eller sende Dig en Gave, ifjord kunde jeg gøre det, iaar kommer det senere. Jeg kunde ønske Dig at beholde Klaveret muligen kan jeg senere godtgøre Dig det Du kan jo ikke godt leve uden Musik. „Moritz" har uden Tvivl været hos Dig, jeg ser hans Papegøjeansigt, han har jo ventet mig forgæves. Sif maa Du ikke glemme med en venlig Hilsen saavel som Dig

selv fra din Fætter

Benjamin.

Helsingør, den . . . 18 . . .

Kære Gunnar!

paa en Betingelse vil jeg tage mod min „Broder" Jespers „Reisepenge". Maa jeg blive fri for at takke ham personlig derfor? skriftlig eller mundtlig, ligemeget, jeg vil kun modtage Pengene somom de kom fra Dig, ogsaa senere, naar jeg skal give Dig dem tilbage.

Jeg vil nu engang ikke have noget med Jesper at gøre, han hader mig, det ved jeg, og jeg elsker heller ikke ham, jeg ved jo saa godt hvorledes han ville træde op ligeoverfor mig i dette Øjeblik hvis han blot kunde, eller hvorledes han ville udtrykke sig i en Skrivelse til mig hvis han blot turde, han vilde tordne i præstelig Salvelse og saa har han dog, det ved jeg forvist et uægte Barn med en Stuepige dengang han var Kappelan paa Falster, jeg ser hans Ansigt tydelig

for mig, ser hans Minespil ser hans Øjne disse Øjne som er saa modbydelige føler hans harmfulde, som oftest aldeles blottet for Hensyn og Takt, henkastede Bemærkninger der saare og rammer dybere end han troer; ja jeg ved nok at han i dette Tilfælde har og havde Ret til at bruse op og bide Tænder og at han vistnok efter alle andre Menneskers Omdømme er tusinde Gange bedre end jeg selv, men jeg vil dog ikke bytte med ham alligevel trods alt dette, jeg vil ikke modtage noget af ham som en Naadegave for senere at maatte føle hans fine kristelige Hentydninger, som han har en Force i. —

Desværre er alle Mennesker ikke som Du der gives jo ikke en blandt hundrede som Du, havde Du ikke existeret var disse Udtalelser næppe kommen nogen af mine for Øre, idetmindste ikke fra min Side. Forbryderiske Tanker ere jo ikke kreminelt, hvis i det hele taget det kan kaldes en Forbrydelse at hade, men nu vil jeg ikke tale mer om det ellers kunde det hende jeg blev altfor ond som jeg ikke er det nok iforveien.

det har været en stræng og forfærdelig Tid for mig siden Du sidst hørte fra mig, endelig kan jeg nu see en Ende paa denne aandelige Begravelse idet jeg paa Mandag har udsonet Straffen. Min stakkels O . . . som har ventet paa mig saa længe. Rejser Du bort? jeg venter før den Tid at høre lidt fra Dig. Hils Sif og tryk hendes kære Person fra mig til din dito. Hils Frederiksberghave, hils Lange Linie Hils min „Broder" Gunnar

fra hans brødefulde

„Mette".

Helsingør den , , , 18 , ,

Kære Gunnar!

Jeg kan ikke reise til den Mand jeg tidligere har talt om, da jeg senere er kommet i Tanke om han vistnok er flyttet fra Hamborg siden jeg kendte noget til ham, og forhen kendte jeg heller ikke hans Adresse nøjagtig —, men jeg ved ikke om Du synes jeg igen engang skulde skrive til min gamle Principal i Zinten? han har jo flere Gange vist sig god og venlig imod mig, om han nu kunde tage imod mig eller gøre noget for mig? — ellers var det min Mening at reise paa Maa og Faa til Tyskland naar det ikke skulde lønne sig at blive her: — hvis der dog nu var Mulighed for at faa et eller andet Arbeide i Kjøbenhavn hvorfor skulde jeg saa ikke tage det?

i alt Fald maa jeg til Byen, troer Du jeg kan forlade den og dem som er mig kær? uden at se eller tage Afsked med Vedkommende før jeg reiste? og sæt jeg nu kunde faa bragt Forbindelsen mellem O . . . og mig i Stand alligevel i løbet af Vinteren trods Tante „Constance"?

men jeg giver Dig dog Ret fornuftigst vilde det maaske være at søge Udlandet om ikke for andet saa for at finne Ro i Sindet der. Ja jeg ved ikke hvormange Penge jeg behøver til Reisen, i paakommende Tilfælde at jeg reiser paa Maa og Faa kunde jeg vel næppe have mindre en halvhundrede Kroner.

Synes Du om Forslaget om at skrive til Zinten beder jeg Dig skrive i mit Navn husk det er Østpreusen — forresten ville jeg jo let faa Plads i Tyskland ved først at Avertere i den tyske Avis som Du nok husker jeg engang holdt. Ved Penge kan alting naas, dengang jeg holdt Bladet og Averterede i det fik jeg jo Masser af Tilbud. — synes Du jeg skulde bestille Bladet for et Kvartal og anoncere? og saa afvente en lille Tid det hele ville jo næppe beløbe 10 Kroner. — — —

Jeg beder Dig altsaa om et Brev endnu engang, jeg

anser det for rigtigst Du skriver til Jesper jeg rejser til Udlandet. — — — allerhelst som Du skriver, reiste jeg directe herfra bort fra Landet for at se og glemme denne frygtelige Tid — men def kan jeg ikke — det siger jeg Dig bestemt Gunnar jeg kan det ikke jeg maa først til Kjøbenhavn hvorledes vi saa bestemmer os. — —

og saa beder jeg Dig bønligt kom ikke til Helsingør efter mig, det vil jeg nødig meget nødig have, for at jeg dog først kan faa ordnet lidt paa mit Udseende at jeg ikke skal møde Dig lig en Røver. er det for reiseomkostninger Du tænker da send mig et Par Kroner dertil — forresten har jeg bedt et godt Menneske allerede for nogle Dage siden om at betale min Reise hertra til Kjøbenhavn men ved dog ikke bestemt om Manden kan og vil sende mig Billet, — Altsaa kom ikke kære Gunnar giv mig Tid til at faa ordnet min Paaklædning og mit Udseende, før jeg møder Dig, giv mig Tid til at være ene med mine Tanker i det fri en lille Tid derom beder inderlig din

taknemmelige Fætter

Benjamin.

Tirsdag Middag Kl. 12 den , , , 18 , ,

Kære Gunnar!

Jeg stod af Toget i „Holte" jeg kan ikke tage til Byen før Du svarer mig i Dag omgaaende paa dette. — Du skrev som Du nødig vilde have jeg skulde komme til Kjøbenhavn, — har Du nogle Advarsler at give mig, da sig nu ligefrem hvilke? at jeg kan forholde mig derefter førend jeg gaar til Byen.

Kan jeg undgaa at møde Jesper? derom beder jeg meget.

den friske Luft har gjort mig godt, men jeg er syg paa Sjælen. —

„Graven“ var det eneste som skjulte min Skændsel, maaske vilde det være det rigtigste, imidlertid venter jeg dit Svar idag naar Du skriver strax kan jeg have det før Aften, i mellemtiden gaar jeg til „Havarthigaard“ — send dit Svar med Adresse saaledes —

Hrr Warberg,
Lyngby Station.

jeg har talt med Fuldmægtigen i Lyngby kommer selv henad Aften efter Svaret

din
Benjamin.

Kjøbenhavn Onsdag den , , , 18 , , Kl, 4½ Eftrmd,

Kære Gunnar!

Dit Brev fik jeg dog først imorges, men det gjorde helleringen Ting — jeg var glad ved at faae det glad ved at læse Indholdet — Du er jo og bliver det bedste Menneske jeg her kendt blot jeg kunde holde ligesaameget af Jesper, men det er mig en Umulighed. —

Natten tilbragte jeg i Sorgenfri Skov, det var lidt koldt og der stod en Kamp kan Du tro i mig som jeg nødig endnu engang vil opleve — jeg sejrede dog tilsidst og da Solen stod op syntes det ogsaa at klare lidt op i mit Indre — jeg har jo Grund til al tænke ikke allene paa hvad der er sket men ogsaa paa „Nachspielet“ jeg vilde jo være forhærdet hvis jeg tog dette let, som om det var Bagateller — det ville Du

dog heller ikke finde rigtigt? en af de første Eftermiddage mellem 2—4 kommer jeg til Dig

din
Benjamin.

— — —

Men der kom ingen Benjamin. Først fjorten Dage senere indløb der Brev fra ham dateret London; han var paa Vejen til Amerika „det er det bedste for mig, Gunnar, i den gamle Verden har jeg udspillet min Rolle".

Tre Aar efter modtog Warberg saa denne Skrivelse:

New York Lørdag den , , , 18 , ,

Min egen kære gamle Ven og Fætter!

Endnu i Dag lever jeg men imorgen kan jeg være død. Men jeg vil dog først skrive til det Menneske som jeg i en Række af Aar har sluttet mig mest til og lært at skatte og holde af. —

Ja Du jeg er syg, betænkelig syg, skal køres paa Hospitalet i Eftermiddag og hvem ved om jeg kommer levende derfra igen? Et sidste Brev skal Du derfor have min kæreste Ven. Ja ogsaa Du ved at Du er den af min Familie jeg holder mest af. Vi har set Livet i samme Perspektiv haft fælles Interesser fælles Vaner og vore Sym- og Antipatier har været tilfælles og saa hvad der satte Kronen paa Venskabet fra min Side lige overfor dig var din noble, fine og aldeles enestaaende Opførsel overfor mig i Kjøbenhavn og særlig ved Katastrofen i Helsingør kort før min Afreise til America — —

Hvem anden end Du kunde blive den samme kærlige gode elskværdige Ven? En anden En havde skælt bandet og raset hvorimod Du var den samme som altid den helt igennem taktfulde og fintfølende. — Hvad

Under da at jeg holder af Dig og bliver Dig taknemmelig og hengiven til sidste Dag der skal leves. —

Jeg har paadraget mig en Blodforgiftning, hvorledes kan jeg ikke forstaa. Venstre Arm og Haand og høire Ben er opsvulmet og Smærterne er store. Jeg mærkede det i Aftes men tog ingen Notits deraf indtil en Læge kom og konstaterede Virkeligheden. Maaske er Helbredelse mulig, men jeg maa være forberedt paa det værdste.

I alle Tilfælde vil jeg bede Dig lægge et godt Ord ind hos de velhavende Medlemmer af Familien om at sende en lille Sum Penge. Jeg ejer intet, har ikke haft Arbeide siden Du hørte fra mig i Sommer. Jeg vilde saagærne begraves lidt pænt. —

Ja det er underlig at staa lige overfor Udgangen af Ens Liv uden dog at føle Frygt. Jeg dør uden at tro paa nogetsomhelst, jeg kan ikke døie „de hellige", jeg har omgaas dem meget det sidste Aar og har forsøgt at forsone mig med Deres Ideer og Deres Kurs men de ere mig ligefrem vederstyggelige, jeg har ikke kunnet faa Luft naar jeg er traadt ind i en Kirke eller i en Mission. — Et godt Menneske er den som elsker sin Næste og som viser saa stor Kærlighed at han kunde sætte sit Liv til for en Anden, det er min Religion. —

Jeg vil sige Dig det, at dør jeg saa mister Du en god Ven men ellers Verden intet i mig — Livet har absolut intet Værd for mig mer efter de sidste Aars Kamp. — og dog maaske skal jeg tage det op paany, alt er jo i det Uvisse mellem Liv og Død. —

Lev vel min gamle trofaste Ven
din Dig til det sidste
taknemmelige
Fætter Benjamin.

XXIII

Fjorten Dages „simpelt" Fængsel paa almindelig Fangekost. Saaledes lød Højesterets Kendelse.

Warberg ventede, at der straks skulde komme et Regiment Politibetjente og afhente ham. Men der gik en Uge, og der gik halvanden, uden at han mærkede det mindste til Autoriteterne.

Maaske skulde det være en fin Opmærksomhed dette. Men Følgen af denne Venten var da, at Forbryderen for hver Dag, der gik, blev mere og mere nervøs. Han kunde næppe vise sig paa Gaden, idet han hvert Øjeblik ventede, at tunge Hænder skulde lægge sig paa hans Skuldre og slæbe afsted med ham.

Saa en skønne Dag gik han selv op paa Raadhuset for at spørge, hvad Meningen var.

Deroppe smilede man polisk og sagde:

— Naa, der er De?

— Og man henviste ham til Inspektøren for Sædelighedspolitiet, hvilket gjorde et dybt Indtryk paa ham.

Hos denne Embedsmand blev han modtaget med det samme Smil og det samme Spørgsmaal:

— Naa, der har vi Dem? Naar har De tænkt at tiltræde Deres Engagement?

— Jo før jo heller!

— Godt, saa siger vi i Morgen Eftermiddag Klokken fire!

Og han fik Lov at medbringe Blæk, Pen, Papir, en Ske og en Stol.

— Vi er ikke saa haarde, som vi ser ud til! nikkede Inspektøren og leverede Warberg et forseglet Brev, der skulde skaffe ham fri Adgang til Etablissementet.

— — —

— Vi skal ud til Kristianhavns Arresthus, Porten i Prinsessegade!

Kusken drejede sig om paa Bukken og kastede et

ransagende Blik paa Gunnar, der havde sat sig op i Drosken med sin lille Haandkuffert ved Siden.

— Arresthuset?

— Javel!

De kørte ned ad Raadhusstræde, over Kristiansborg Slotsplads, forbi Børsen og over Knippelsbro, Gunnars gamle Skolevej, da han boede ude i Villaen bag Søerne . . . for en Menneskealder siden! Solen skinnede, Luften var høj og klar, og der et fint Lag Sne paa Husenes Tage og i Gadernes Hjørner og Kroge. Menneskene saa' glade og fornøjede ud, Sporvognshestene ringlede med deres Klokker, og Warberg sad uvilkaarlig og tænkte, at det var Løgn, at han kørte i Fængsel!

Endelig drejede Vognen om ad Prinsessegade og holdt ved Fængselets Port. Warberg stod ud, betalte Kusken, der sindigt vendte sit Køretøj og rullede bort.

Saa ringede Gunnar paa og afleverede det Brev, han havde faaet af Inspektøren oppe paa Raadhuset:

— Her skal jeg nok være for en Tid, sagde han til Portneren, der lukkede ham op.

— Vil De vente!

Han satte sig paa en Bænk i Vestibulen. Og atter syntes det ham, som om den hele Begivenhed: Rettergangen, Domfældelsen og nu Fængslingen var ham uvedkommende, ikke berørte ham personlig, ikke ragede hans syvende og sidste J e g.

Det var, som om han betragtede den hele Historie i Fugleperspektiv fra en frit svævende Ballon; Foreteelserne dernede interesserede ham, og han var spændt paa Fortsættelsen, som naar man læser en r i g t i g Roman, eller ser et fornuftigt Teaterstykke, hvor der s k e r noget.

— Vil De følge med!

Portneren stod oppe ved en Glasdør i Baggrunden af Lokalet og vinkede ad ham. Og Warberg tog sin Kuffert og fulgte.

De kom ind i et Slags Kontor, hvor der sad nogle

Mænd ved en Pult og skrev; og henne ved Vinduet stod en pastorlignende Skikkelse med Hænderne foldede over Maven. Alle havde de nysgerrige Smil i Øjnene undtagen Pastoren, der var lutter sortgraa Dysterhed.

— De er Hr. Gunnar Johannes Warberg? spurgte den ældste af dem ved Pulten.

— Jo.

— Vil De være saa god at tømme Deres Lommer.

Gunnar smilte og tømte.

— Jeg maa gøre Dem opmærksom paa, vedblev Manden — at De vil blive afklædt og undersøgt, naar De kommer op i Deres Celle, saa det kan ikke nytte, at De undlader at komme frem med noget.

Gunnar fôr uvilkaarlig til Bunds i sine Lommer og fandt en Neglerenser, som han lagde ved Siden af de øvrige Sager.

— Er det alt?

— Ja.

— De vilde vel meget gerne beholde Deres Kniv, da De ellers kommer til at nøjes med en af Træ deroppe?

— Ja Tak, saa vilde jeg rigtignok gerne . . .

— Men De maa love hverken at benytte den mod Dem selv eller for Eksempel mod mig, naar jeg kommer op og ser til Dem!

— Javel! sagde Gunnar leende. Han syntes godt om Manden, thi der spillede stadig en Skælm i hans Øjne.

— Put saa Sagerne i Lommen igen. Det vil sige Portemonnæen og Brevtasken beholder vi. De faar ingen Brug for Penge foreløbig. Der vil blive gjort rent i Deres Celle af en af de andre Fanger, som De kan betænke med en lille Sum om Ugen; dog ikke over halvtredsindstyve Øre.

Arrestforvareren (Warberg fik senere at vide, at dette var hans Titel) trykkede paa en elektrisk Knap, og lidt

efter traadte en Mand ind. Han bar et umaadeligt Nøgleknippe i Haanden.

— Vil De ekspedere denne Fange op paa Gang ét og aflevere ham til Hansen, Celle Nummer fireoghalvtreds.

— Javel.

— Tag hans Kuffert.

Manden tog Kufferten, som en af de andre Kontorbetjente og hans Velærværdighed Præsten havde undersøgt.

— Der kommer en Stol til mig, sagde Gunnar — og et lille Bord.

— Jeg véd det! nikkede Arrestforvareren — det skal blive bragt op til Dem, saa snart det kommer . . . Saa er De færdig . . . Det er sandt, Christoffersen, lad Hansen vide, at Fangen ikke behøver at undersøges!

— Javel!

— Jeg skal nok komme op og se, hvordan De har det, Hr. Warberg! vedblev Arrestforvareren henvendt til Gunnar. — Og er der noget, De ønsker paatalt, kan De bede Fangevogteren føre Dem her ned paa Kontoret . . . Farvel! . . . og sov godt!

— Tak! nikkede Gunnar og fulgte Christoffersen, der gik foran med Kufferten.

Og op ad Trapper og ned ad Trapper travede de og gennem lange, halvmørke Gange med Døre paa Siderne og Vinduer højt oppe under Loftet, over stenlagte Korridorer og saa Gange og Trapper og Gange igen: og for hver Trappe og hver Gang og hver Korridor var der Døre og Laager, som Gunnars Ledsager aabnede og igen omhyggelig aflaasede med de forskelligst formede Nøgler.

— De stakkels Mennesker her inde, som skulde faa Lyst til at bryde ud! tænkte Warberg uvilkaarlig. — Er der nogen Sinde nogen af Fangerne, der er løbet bort herfra? spurgte han højt.

— Ikke i min Tid! sagde Christoffersen, og han saa' nok saadan ud!

En ny Dør blev aabnet. og Christoffersen satte Kufferten fra sig:

— Reistrup!

— Her! sagde en Mand og kom ud af Mørket.

— En Fange til Hansen, første Gang, Nummer fireoghalvtreds! Skal ikke undersøges!

— Vel!

Og det gik videre med Reistrup (nu maatte Gunnar selv bære sin Kuffert), op ad Trapper og ned ad Trapper, indtil de kom til en Dør af Jærn, hvor Gunnar blev afleveret til en ny Slutter; og atter lød det:

— En Fange til Hansen, første Gang, Nummer fireoghalvtreds! Skal ikke undersøges!

Warberg følte sig som greben af en Maskine, der førte ham afsted fra Tandhjul til Tandhjul:

— Kommer vi ikke snart til mit . . . æ . . . Gæsteværelse? spurgte han.

— Hi, hi! lo Ciceronen, en lille, rødhaaret, gemytlig Person — Jo, nu er vi der straks! Hvor længe skal Herren sidde?

— Saa længe Herren har Lyst!

— Hi, hi! De er Skam anderledes ved Humøret, end de andre plejer van! . . . Nu er vi der!

Han aabnede en Jærndør med to Laase for og repeterede med høj Røst:

— En Fange til Hansen, Celle Nummer fireoghalvtreds! Skal ikke undersøges!

De befandt sig for Enden af et langt, smalt Galleri, eller maaske snarere en Balkon, der strakte sig gennem hele Bygningens Længde. Det var paa anden Sal. Paa den ene Side af Galleriet var der et solidt Jærnrækværk, paa den anden Side en hvidkalket Mur, hvori der sad, Dør ved Dør, brede og lave, med store Laase og stærke Hængsler.

Warberg stod og saa' ud over Rækværket ned i Dy-

bet. Der var tændt enkelte spredte Gasblus dernede, og der gik kittelklædte Mænd og syslede med raslende og klirrende Spande og Fade. De arbejdede alle i Tavshéd. Gunnar kom til at tænke paa et middelalderligt Guldmagerværksted eller en moderne Falskmøntnerfabrik.

— Vil De være saa god at følge med mig! sagde pludselig en dyb Stemme tæt ved hans Øre.

Gunnar drejede Hovedet og saa' en høj, kraftig bygget Mand staa ved Siden af sig med et uhyre Nøgleknippe hængende i et Læderbælte om Livet.

— Er det Dem, der hedder Hansen?

— Ja . . . Vil De være saa god at følge med, saa skal jeg vise Dem Deres . . .

Det var, som Manden følte Undseelse ved at nævne Ordet „Celle".

Warberg saa' smilende op paa ham, men Mandens Ansigt fortrak sig ikke. Det var et Ansigt, som en Fangevogter fra salig „Blaataarn" ikke havde behøvet at rødme over: haardt, bleggult, kantet og urørligt. Men aldrig vilde Gunnar glemme den Mands Øjne! De sagde, at hele hans vældige Skikkelse, hans svære Lemmer og hans stive, benede Ansigt løj. De Øjne var saa klare, milde og tungsindige som paa et brystsvagt Barn.

— Vi skal her op ad, sagde han og tog Warbergs Kuffert.

Og de gik langs ad Galleriet forbi de mange tillaasede Døre. Ved den næstsidste i Rækken blev de staaende, og han satte Kufferten fra sig og aabnede Døren.

— Værs'god!

Warberg traadte ind, og Fangevogteren laasede til efter ham.

Se, det var meget højtideligt, alt det! Men da Gunnar fik set sig om, maatte han smile, thi han syntes at befinde sig i en venlig Mælkestue paa en mindre

Landejendom: fire nøgne, okkergule Vægge, Flisegulv og et højtsiddende, rundbuet Gittervindue! Af Bohave fandtes der i Stedet for Bøtter en mindre i Væggen indmuret Planke, det var Stolen, og ved Siden af denne, en halv Alen højere oppe paa Muren, sad en større Planke, det var Bordet. Og saa hang der en Seng paa den modsatte Væg, og henne i Hjørnet bag Døren var en Vandhane over et indmuret Vandfad. Punktum!

Warberg stod midt i Cellen med Hat og Overfrakke paa (Stokken havde man beholdt nede paa Kontoret); han stod og saa' sig alvorlig og dybsindig rundt i Lokalet. Men pludselig begyndte han at ryste stille og uimodstaaeligt! det tog først fat nede i Maven og arbejdede sig saa opefter. Havde man set ham bagfra, vilde man troet, at han hulkede. Men det var Latter, en lydløs, klukkende, ubetvingelig Latter. Han fandt Situationen saa rent ellevild grinagtig! Der havde man lukket ham inde i en Mælkekælder, puttet ham i „det sorte Hul", sat ham i Skammekrogen, ligesom man gjorde ved uartige Børn. Du almægtige Gud, at man et Øjeblik havde kunnet tro, at dette vilde stemme ham til „Alvor og Eftertanke"! Men det gjorde man da hellerikke, for de lo jo alle sammen med; rundt paa Kontorerne oppe paa Raadhuset havde de siddet med en tre-fire Skælmer i Øjet; og her ude var de ogsaa poliske. Og han selv var den, der tog Sagen mindst au sérieux, det kunde de være overbeviste om!

Og for at manifestere sin Livsglæde tog han fat forneden i Fligene af sin Overfrakke og gav sig til at danse Mazurka med to Trin rundt paa Mælkestuens Flisegulv.

— — —

Det var blevet mørkt. Klokken kunde vel være femseks, Gittervinduet oppe under Loftet saas som en firkantet, graa Flade rudret af sorte Striber. Gunnar sad paa sin indmurede Stol og stirrede hen for sig: det

var nu alligevel ikke saa forfærdelig grinagtigt saadan at være laaset inde! Men derfor var det lige meningsløst! Han kunde ogsaa se paa Fangevogteren, at han skammede sig paa sine Foresattes Vegne . . . Hvor han allerede elskede denne Fangevogter med de milde, tungsindige Øjne! At se ham før, da han kom stikkende med Rugbrødshumpelen, var en ligefrem Gudstjeneste, saa forlegen og genert var han og ulykkelig over ikke at have andet at byde paa. Hvordan i Alverden mon han dog var faldet paa at tage en Ansættelse som denne? Han saa' jo ud til at at høre til den Slags Mennesker, der omhyggelig fisker eu død Flue op af deres Øllebrød, og sætter den hen i Solskinnet, for at den skal komme til Live igen! . . . Hvad var det?

Warberg løftede hurtig Hovedet og saa' op mod Vinduet:

Et underligt, straaleformet Lysskær flakkede rundt der udenfor helt oppe paa Skyerne. Snart bredte det sig, og snart trak det sig sammen; det ligesom famlede efter den Genstand, det vilde belyse.

Og pludselig saa' Gunnar Billedet af en Mand med en Fane i Haanden staa ret op i Luften derude. Alt var sort Mørke omkring Billedet, der skinnede med en bleg og mat Glans, som Fosfor skinner. Nu forsvandt det igen, og Lysskæret oppe under Skyerne famlede atter rundt.

Warberg rejste sig fra sit Sæde, greb sig til Panden og stirrede vedblivende op mod Vinduet:

Og atter var Manden der med sin Fane. Denne Gang stod han paa en Kugle eller en Globe, eller hvad det nu var; og Gunnar syntes, han nikkede ned til ham og kom nærmere:

— Hansen! Hansen!

Warberg løb hen og dundrede paa Døren.

Der lød hurtige Skridt udenfor paa Galleriet, et Nøgleknippe raslede, en Nøgle blev stukket i Laasen,

og Døren gik op. Fangevogteren kom ind med et Lys i Haanden:

— Hva' er der, Hr. Warberg?

Gunnar greb ham i Armen:

— Hvad er det for noget? sagde han — det der ude . . . det der udenfor Vinduet?

— Hvor . . . hvad? spurgte Hansen forskrækket.

— Det der ude! sagde Gunnar og pegede.

Fangevogteren kiggede og mod Ruderne:

— Naa—aa, sagde han beroliget. — Det er jo bare Manden paa Frelserens Taarn!

— De kan altsaa ogsaa se det?

— Ja vel kan jeg se det!

— Jamen, hvor kan det være, at det saadan skinner?

— Det har han gjort hver Aften i den sidste Tid; de prøver nok det elektriske Lys ude paa Refshalen.

Warberg følte sig saa underlig flov. Og dog kunde han ikke lade være med mistroisk at spørge:

— Kan man ogsaa se ham om Dagen?

— Ja vel saa, nikkede Hansen, — han rager lige netop frem over Taget paa Kvindefængselet derovre paa den anden Side Gaarden.

— Hæ, smilede Gunnar fjollet — jeg var vist lige ved at blive . . . hva' Hansen? (Han drejede rundt med Pegefingeren paa sin Pande).

— Aa ja, det er jo heller ikke saadan at være alene, naar man ikke er vant til det! sagde Fangevogteren trøstende som til et Barn — nu skal jeg tænde Blusset.

Og han gik hen og skruede Hanen fra paa en lille Gasarm, der stak frem i Væggen over Bordet:

— Skal De ikke . . . spise? spurgte han saa og pegede paa Brødstumpen.

— Nej Tak, jeg er er ikke sulten . . . Faar jeg ikke snart Te, eller saadan noget?

— Te? nej. . .

— Hva' da?

— Ingenting før i Morgen.

— Naa . . . Hvornaar gaar man i Seng her paa dette Hospitie?

— Klokken seks; og De skal op Klokken syv.

— Og hvad nydes der saa?

— Varmt Øl.

— Hm . . .

Warberg saa' paa sit Ur, som han ogsaa havde faaet Lov at beholde:

— Ja, saa er det jo Sengetid, sagde han.

— Ja, nu skal jeg slaa Sengen ned.

Hansen ledte en Nøgle frem af Knippet og aabnede Laasen for den vidunderlige Seng, der hang langs ad Væggen med Bund og Ben ud i Lokalet.

— Hvorfor skal den saadan hænges op?

— Man maa ikke ligge paa den om Dagen.

— Hm . . .

Fangevogteren puslede Lagen og Tæppe til Rette:

— Værs'god! sagde han saa og gik hen mod Døren — jeg kommer igen og slukker.

Da Warberg var bleven ene, klædte han sig straks af og lagde sine Klæder fra sig paa Bænken i Væggen. Derpaa krøb han i Seng og trak Tæppet, et tykt, uldent Hestedækken, der lugtede af Karbol, op under Næsen. Underbenklæderne beholdt han paa, thi Lagenerne var noget grovkornede i Vævningen.

Og som han laa der krøben sammen i en Klump, thi han frøs, kom han atter til at smile: Gid et Par af hans Bekendte vilde træde ind ad Døren, at de kunde faa sig en god Latter sammen! Gaa i Seng Klokken seks, hæ! det var som at gaa i Barndom!

Nøgleknippet raslede uophørligt udenfor paa Galleriet. Først langt borte og utydeligt, saa nærmere og nærmere. Døre aabnedes og sloges i, det gik næsten som paa Tælling. Man hørte Hansens dybe Stemme sige: Godnat! og saa et dumpt Slag af Døren, der

lukkedes. Han gik nok og stængede for sine Kyllinger nu for Natten . . . „den store, tavse Nat"! og slukkede Gasblussene, nogle underlige Gasblus, der stak ud af Væggen som en omvendt Tunge, smal indefter og bred udadtil; og saa hvæsede og sydede de paa en stille, indædt Maade . . . Nu var Fangevogteren naaet til Cellen ved Siden af. Gunnar hørte ham gaa hen over Stengulvet og tilbage igen. I Døren sagde han Godnat, en anden Stemme brummede ogsaa en Hilsen, og saa lukkedes der. Nøgleknippet raslede udenfor Gunnars Wigwam, og hans Dør blev aabnet:

— Naa, De er i Seng?

— Ja . . .

— Hvordan synes De, at De ligger?

— Fortræffeligt!

Hansen stod henne ved Sædet i Væggen og famlede ved Warbergs Tøj. Han rømmede sig og vilde sige noget, men syntes ikke at kunne faa det frem. Endelig kom det, sagte og forlegent:

— Ja, jeg skal jo ha' Deres Bukser med . . .

— Mine Bukser? spurgte Gunnar forundret og rejste sig halvt op paa Løjbænken — hvad Pokker skal De dog med dem?

— Det staar i Reglementet.

— Jamen, hvad skal De med dem?

— De skal hænges her udenpaa Døren, for at Nattevagten kan se, hvad for Celler der er Fanger i.

— Det kunde jo dog maaske antydes paa anden Maade, mente Warberg — men i Guds Navn, tag De Bukserne, Hansen; jeg har jo foreløbig ikke Brug for dem . . . De skal vel ikke ha' Underbukserne med? for dem har jeg paa.

— Nej, jeg skal kun ha' Overbukserne.

— Jaja, det er jo heller ikke saa lidt!

— Vi har Ordre paa det, Hr. Warberg . . . sagde Fangevogteren undskyldende.

— Ja, tag De dem kun, Hansen, tag De dem kun!

Og Hansen tog Bukserne og slukkede Gasblusset:
— Ja saa god Nat, Hr. Warberg! . . . og sov vel!
— Tak i lige Maade!
— Tak!

Der var mørkt i Cellen nu, men Gunnar kunde i Lysskæret, der faldt ind gennem den halvaabne Dør, se Fangevogteren vandre afsted med Bukserne; og han blev ganske rørt over at se, hvor forsigtig og omhyggelig han bar dem, omtrent vel som Frederik den Sjettes Kammertjener havde baardt Hans Majestæts fineste Livbukser.

Saa lukkedes Døren, og Forbryderen var overladt til Mørket og sin Samvittighed.

XXIV

Det var endnu ganske mørkt i Cellen, da han blev vækket af en fjern, klirrende Lyd og af dumpe, bløde Drøn, der lød, som om de kom langt, langt borte fra.

Han fôr over Ende paa Løjbænken og stirrede og lyttede: Hvad var det? Hvor var han? . . . Naa-aa, naa, han var i Fængsel! . . . Ringleriet derudenfor var Fangevogteren med sit Nøgleknippe. Nu gik han vel fra Celle til Celle og vækkede de slumrende Misdædere til Dagens brydsomme Tanker . . . Var Klokken allerede syv da? . . . Det havde dog været en velsignet rolig Nat! Nej det er sandt, det havde det jo slet ikke! . . . I den første Halvdel af Natten var der En, der havde listet afsted udenfor paa Filtsko; hvert Kvarter var han kommet listende, lydløst og forsigtigt; men hvad Fanden kunde det nytte, naar han hver Gang samtidig havde hostet som en forkølet Bøffel! Det havde gjaldet i Galleriet og givet Ekko fra alle Mure . . . Ak, at man ikke engang kunde faa Nattero i et Cellefængsel! . . . Graven var vel det eneste Sted, hvor en Menneskesjæl fandt Fred . . . Naar man da ikke blev Genganger . . .

Warberg sank ned under Hestedækkenet igen og luk-

kede Øjnene. Men Klirringen med Nøgleknippet og Drønet af Dørene lød nærmere og nærmere, saa der var ikke Tale om at faa sig et sidste Blund . . .

Nu stak Fangevogteren Nøglen i Døren til hans Celle og traadte ind. Han gik hen og tændte Gasblusset:

Godmorgen, sagde han saa med sin dybe, brummende Røst, der syntes at lyde op fra Bunden af en Brønd — Hvorledes har De sovet i Nat, Hr. Warberg?

— Tak godt . . . nej det er sandt: skidt! Hvad er det for et Par, De staar med der i Haanden?

— Men det er jo Deres!

— Naa—aa ja . . . ja! Nej, jeg har Skam sovet meget daarligt, kære Hansen!

— Saa—aa? sagde Fangevogteren og saa' bedrøvet ud.

— Ja, det ved Gud, jeg har! for her har hele Natten listet en gammel Bøffel rundt udenfor og nyst og hostet og spyttet . . . hver Gang jeg var lige ved at falde i Søvn, saa stillede han sig udenfor Døren og fik et Anfald . . .!

— Herregud, sagde Hansen — det er Nattevagten, gamle Mikkelsen! Han er jo saa meget brystsvag; men nu mangler der kun to Maaneder i, at han kan faa fuld Pension, saa vil han se at holde dem ud med.

— Han dør absolut forinden! sagde Warberg afgjort.

— Ja—a . . .

— Hvor længe har han været her?

— Saa har han været her i femten Aar.

— Hvor har han dog kunnet holde det ud!

— Ja, De maa nok sige det, Hr. Warberg! men man skal jo tjene Føden ved noget.

Dette blev sagt i en saa uendelig sørgmodig Tone, at Gunnar uvilkaarlig saa' op paa Manden, der stod henne under Gasblusset, stille og tankefuld, med Hovedet bøjet ned mod Brystet og med Øjnene stirrende stift frem for sig. Men pludselig rettede han sig, saa' sky hen til Warberg og forlod Cellen uden at sige et Ord.

Gunnar stod op af Sengen og klædte sig paa. Og

han børstede Tænder og Negle og friserede Haar og Skæg og gjorde sig yndig som sædvanlig. Men der var intet Spejl.

Da han var færdig med sit Toilette, gav han sig til at vandre op og ned ad Gulvet med Hænderne dybt begravet i Overfrakkelommen og Kraven smøget op om Ørene, thi han frøs.

Lidt efter aabnedes Døren igen, og Hansen stak Haanden ind og gav ham en ny Humpel Rugbrød:

— Værs'god, sagde han i en haard og kold Tone, helt forskellig fra hans sædvanlige — Og vil De saa komme her hen med Deres Krus!

Gunnar tog sit Vandkrus og gik hen i Døren. Der stod Hansen og en Biperson. Den sidste med en stor Blikspand af den Slags, man ellers bruger til Spøl og Spildevand.

— Hold Kruset frem! kommanderede Fangevogteren. Gunnar adlød. Og Bipersonen hældte ham Kruset fuldt af varmt Øl.

Saa blev Døren atter lukket.

Warberg satte sig hen paa Sengekanten med Ølkruset i den ene Haand og Rugbrødet i den anden og gav sig til at holde Morgenmaaltid. Det smagte lidt underligt. Havde der endda været Sukker i, tænkte han, saa havde det da været noget i Retning af min Barndoms Øllebrød.

— — —

Latterligt at maatte tilstaa det, men Gunnar ventede med Længsel og Spænding paa, at det skulde blive lyst udenfor. Hvert Øjeblik kiggede han op til Vinduet for at se, om ikke Dagen snart brød frem. Og da endelig Gasblusset begyndte at falme for Lyset fra Gittervinduet, stillede han sig midt ud paa Gulvet og stirrede vedholdende op paa de smaa, firkantede Ruder.

Men det var diset Vejr, og han kunde kun se en tæt, graa Taage, der hang ned for Vinduet som et blødt, ubevægeligt Tæppe.

Fangevogteren kom ind og slukkede Gassen. Klokken var halv ni.

— De har jo ikke spist noget, Hr. Warberg . . . sagde han mildt og venligt, nu han var uden Vidne.

— Nej, . . . jeg k a n ikke.

— Da maa De dog virkelig spise!

— Faar vi Middagsmad?

— Ja naturligvis! . . . Klokken tolv.

— Saa venter jeg til den Tid.

— Véd De, hvad jeg saa tit har tænkt paa, Hr. Warberg? sagde Hansen og satte sig pludselig ned paa Gunnars indmurede Bænk.

— Nej?

— Jo, jeg har tænkt paa, at det i Grunden er grusomt uretfærdigt, at Folk af Deres Slags skal nøjes med den samme Kost som de andre Fanger.

— Aa ja saamænd . . . men naar nu Dommen lyder paa det?

— Ja vel saa, ja! men her kommer mange ind, som ikke har smagt Mad i otte Dage, og for dem er Kosten jo en ren Fornøjelse, og de er dog dømte til den samme Straf?

— Ja—a, det har De jo Ret i, Hansen . . .

— Jamen, saa b l i ' e r det jo uretfærdigt?

— Hør, Hansen, skal vi ikke la' være med at tænke?

— Hva'. . .? sagde Fangevogteren forundret og rejste sig.

— Jeg siger: skal vi la' være med at tænke? vi har det meget bedre, naar vi la'r være med at tænke! . . . Kan De se, der er han! udbrød Gunnar pludselig glad og pegede op mod Vinduet.

— Ja—a, der er han . . . sagde Hansen.

Taagen var et Øjeblik gledet til Side, eller r e v n e t snarere, thi der dannedes bare et stort, aflangt Hul i den, hvorigennem man kunde se den saa berømte Mystiker: Manden paa Frelserens Taarn.

— Det var da godt, han virkelig var der, sagde Warberg — jeg var næsten bange for . . . Aa Sludder!

— Hvad var De bange for?

— Ingenting!

Det bankede paa Døren. Hansen gik hen og kiggede ud:

— Naa det er Dem? Kom kun ind! . . . Her er en Mand, der skal gøre Deres Celle i Stand, Hr. Warberg.

En ung Fyr paa en sytten-atten Aar traadte ind.

— Red først Sengen! sagde Hansen. Og Fyren gav sig straks i Lag med Arbejdet. Han var klædt i Fangedragt: korte, sorte, uldne Benklæder, sort Stumptrøje, hvide Uldhoser og Tøfler. Hans Ansigt var rødt og ophovnet, og om Halsen havde han en Plade Vat fastbundet med et lyseblaat Tørklæde. Han havde „Faaresyge" og kunde ikke bevæge Hovedet, kun Øjnene; men de spillede ogsaa som Øjnene paa et Firben. Han skævede nysgerrig hen til Gunnar, medens han huserede rundt med Sengeklæderne; og da Fangevogteren et Øjeblik forlod Cellen, plirede Fyren fortrolig gemytlig til Warberg som en Skoledreng til sin medskyldige.

— Hva' har Du gjort? spurgte han med en Stemme, der var hæs som en Gases Hvæsen.

— Skrevet falske Veksler! sagde Gunnar.

— Klak! sagde den anden og slog Knald med Tungen mod Ganen — Du er 'en Fa'r!

— Ja—a . . . Og hva' har Du gjort?

— Ingenting! hvæsede han — jeg sitter bare paa Mistanke!

Saa kom Fangevogteren igen, og Fyren gjorde hastig omkring og fik travlt.

Han medbragte den ventede Lænestol, som blev stillet hen ved Siden af det indmurede Bord. Og da Gunnar var bleven ene, satte han sig mageligt til Rette indsvøbt i sin Overfrakke: Havde han nu bare haft en Pibe Tobak . . . og saa været mæt! saa vilde han have befundet sig lige saa vel. som en Bisp efter Sigende skal befinde sig i en Gaaserede!

Han sad en Stund og stirrede frem for sig. Saa sank Øjenlaagene til, og han faldt i Søvn og drømte:

Det var hjemme paa Fædrenegaarden dernede paa Lolland. Det var Sommer, og det var Søndag med varmt, straalende Solskinsvejr, og der skulde spises til Middag ovre i det store Lysthus under Hægebærtræet. Alle Børnene var travlt beskæftiget med at bære Tallerkener og Knive og Gafler og Servietter afsted fra Spisestuen. Den allermindste kom rokkende med den store, skarpslebne Forskærerkniv i den ene Haand og den tomme Brødbakke i den anden. Med et Hvin af Rædsel kom Søsteren farende ud af Havestuen og nappede Kniven fra Drengen, der stak i Graad. Men saa fik han Lov at bære tre Sølvskeer og et Saltkar, og saa var han trøstet. De skulde have Kyllingesteg og Rødgrød til Middag. Kyllingesteg og Rødgrød! og saa Smaakager til Kaffen i Anledning af Søndagen. Og hvor de var sultne alle sammen! Seks store Kyllinger blev spist og en hel Skæppe nye Kartofler! Og da de kom til Rødgrøden, sagde Fa'r, at dertil kunde et lille Glas Sherry smage godt. Og saa maatte Søsteren ind og hente Karaflen i Piedestalen og tre Sherryglas i Hjørneskabet. Og Fa'r og Mo'r drak hver et helt Glas fuldt; og Børnene fik Lov til at smage en Mundfuld af det tredje Glas, der gik paa Tur imellem dem. Men den lille Jens tømte hele Glasset, da det kom til ham; og saa lo de alle sammen. Og saa blev der skænket igen . . . Men hvor Kyllingestegen smagte med Persillen og det brunede Smør og de smaa runde „Damekartofler"! . . . Der voksede ikke Kyllinger paa Jorden saa hvide og søde i Kødet som dem der hjemme . . .

— De skal ned i Gaaiden, Hr. Warberg.

— Hva' . . . hva' sier De? . . . Skal jeg ned i Gaarden? Nej Gu' skal jeg ikke nej.

— Jo, De har Udgangstur.

Gunnar gned Øjnene og rejste sig:

— Naa ja . . . naa har jeg det? Ja saa skal jeg vel ned?

— De har nok taget Dem en lille Slummer? spurgte Fangevogteren mildt og lagde sin Haand paa Warbergs Arm let og forsigtigt.

— Hvordan er De kommen ind, Hansen?

— Jeg er da rigtig kommen ind gennem Døren!

— Ja, det er De vel . . . Aa, Hansen, jeg har drømt saa dejligt om Kyllingesteg!

— Herregud . . .

— Hvad skal vi ha' til Middag?

— Noget, de kalder for russisk Suppe.

— Er den kogt paa Nihilister?

— Det véd jeg ikke, jeg har ikke noget med Maden at gøre.

— Aa, Hansen, hvis De kunde skaffe mig en stegt Kylling med m e g e t Persille!

— Nej, det kan jeg Skam ikke . . .

— Bare en halv da, lille Hansen! Jeg har jo ikke faaet noget at spise siden i Gaar Klokken to.

— Jeg k a n Skam ikke, Hr. Warberg! Kunde jeg, saa vilde jeg saamænd saa gerne! sagde Fangevogteren med den inderligste Bedrøvelse malet i sit benede Ansigt; det saa' ud, som om han skulde nyse.

Warberg smilede og klappede ham trøstende paa Skulderen:

— Naa ja, sagde han — det kan jo være, at de kogte Russere ikke er saa tossede endda! Lad mig nu smage paa dem.

Og han tog sin Overfrakke og sin Hat paa for at gaa ned til Promenaden.

— Vent lidt, sagde Fangevogteren — nu kan de andre gaa ned først; saa slipper De for at følges med dem.

Gunnar nikkede anerkendende, bare for at glæde Manden, thi han vilde nu helst have fulgtes sammen med „de andre".

Da Hansen forlod Cellen for at lukke op for Fan-

gerne, lod han ved en Forglemmelse. eller af Velvilje Døren staa paa Klem, og Gunnar stillede sig hen ved den og kiggede ud.

Og snart begyndte et sælsomt Tog at skride forbi: graahaarede, krumbøjede Oldinge med ludende Hoveder og skulende Øjne; unge, kraftige Mænd, der saa' sig trodsigt omkring som for at vise, at de brød sig Pokker om det hele; og smaa ti-tolv Aars Drenge med blege, angstfulde Ansigter og et uroligt, flakkende Blik. En for en vandrede de afsted i deres sorte Fangedragt og deres klaprende Tøfler. Og alle bar de foran sig i de fremstrakte Hænder mer eller mindre intime Urner, som de skulde ned at rense og skylle ud nede i Gaarden. Og Gunnar kom til at tænke paa Fætter Benjamin, der vel ogsaa havde maattet deltage i et lignende Pilgrimstog.

Da den sidste Fange var passeret, kom Fangevogteren tilbage:

— Værs'god, Hr. Warberg — vil De gaa til venstre ned ad Trappen derhenne, og naar De kommer ned, er det den første Dør til højre.

Gunnar gik, og da han kom ned til den angivne Dør, stod der en anden Vogter, som sagde:

— Værs'god, det er der ind, De skal!

Og Warberg tren ind gennem en Gitterlaage, der peb paa sine rustne Hængsler, og befandt sig i et trekantet, asfalteret Bur, paa de to Sider omgivet af høje, gule Stenmure og paa den tredje af et massivt Jærngitter.

Gunnar gav sig til at tage Motion. Han vandrede op og ned, og op og ned langs Jærngitteret, der udgjorde Trekantens længste Side, og stirrede sløvt ud mellem Tremmerne. Og jo mere han vandrede, og jo mere han stirrede, des tydeligere mindedes han en gammel, fredløs Isbjørn, han som Barn havde set ude i den zoologiske Have, første Gang han var i København.

Manden, som havde vist ham ind paa Promenaden, var selv gaaet i Ly i et lille, bikubeagtigt Stenhus.

Dette Hus havde seks Vinduer, og hvert Vindue vendte ud til et Bur lig Gunnars, og i hvert Bur vandrede en Isbjørn. Gennem Vinduerne skulde Vogteren iagttage Dyrenes Bevægelser. Hertil brugte han dog kun det ene Øje, medens han anvendte det andet i en Bog eller en Avis.

Warberg havde paa sin Vandring opdaget, at naar han stod i Trekantens fjerneste Vinkel og lagde Hovedet dygtigt bag over, kunde han over Vogterens Bikube og en fjernere liggende Bygning se et enligt Kvistvindue oppe paa Taget af et højt Hus paa den anden Side af en ham ubekendt Gade. Dette Vindue glædede ham meget. Bag Ruderne saas et højrødt Kappegardin kantet med hvide Blonder; og der stod Blomster i Potter, og der hang i et Bur en muntert hoppende Kanariefugl.

Og frem og tilbage, frem og tilbage vandrede Gunnar; og hver Gang, han kom hen i den borteste Krog, lagde han Hovedet bagover og saa' paa sin Udsigt. Og da der saa kom et Ansigt til Syne mellem Blomsterne: et gammelt, rynket Morlille-Ansigt med hvide Haar og hvid Kappe, greb han sig i at dirre af Angst for, at hun ikke skulde faa Øje paa ham. Han vilde nikke til hende! Først saa' hun op i Luften, muligvis for at se efter Vejret; men saa gled hendes Blik ned i Fængselsgaarden, og Warberg gav sig ivrigt til at nikke. Den gamle syntes at blive forskrækket og trak sig lidt tilbage. Men da Manden dernede vedblev at smile og nikke, nikkede hun igen og sagde et Par Ord ind i Stuen. Og straks efter saa' Gunnar Blomsterne for en af de andre Ruder blive bøjet til Side, og en ung Kone eller Pige med et tre-fire Aars Barn paa Armen viste sig. Gunnar smilede, nikkede og vinkede, og hele Familien deroppe besvarede hans Hilsen; ja, Barnet gav sig endogsaa til at kysse paa Fingeren ned til ham. Det var yndigt!

— Hvad er det, De bestiller?

Warberg fôr sammen; han havde helt glemt, hvor han

var. Cerberus stod henne i Gitterlaagen og betragtede ham forundret og mistroisk.

— Jeg . . . . jeg kigger bare efter Himlens Fugle! sagde Gunnar.

— Hm . . . Nu skal De op!

Og Warberg bøjede ydmygt sin noget trætte Nakke og lystrede Ordre.

Og det blev Middag, og Russersuppen blev serveret. Den frembares i en Tinskaal, paa hvis Sider Straffefanger i Aarhundreder havde indridset deres Navne hele Alfabetet igennem lige fra Abel til Øberg. Nogle mere meddelsomme Naturer havde ogsaa givet deres Følelser Luft i Sentenser som disse: „Op med Spilledaasen, Marie", eller: „Hvad er Livet", eller: „Hurra, nu skal jeg ned og have 15 Slag Rotting".

Suppen var graa og trist at se til som en Novemberdag, og med Smagen gik det ikke bedre, saa Gunnar nød ikke meget deraf. Der laa nogle Kartofler og nogle Kødklumper paa Bunden af Vædsken, dem fortærede han med Rugbrød og Vand til.

— De har jo ingenting spist! sagde Fangevogteren, da han kom for at afhente Skaalen.

— Nej, sagde Gunnar — det er mig for krydret!

— Jamen De maa virkelig spise! Hvad skal De ellers ha' til at staa imod med?

— Ok jo, min gode Hansen, jeg er en standhaftig Tinsoldat!

Men da Fangevogteren var gaaet og havde laaset Døren efter sig, sank Soldaten alligevel ned i sin Lænestol med Haanden under Kinden.

XXV.

Og det blev Morgen, og det blev Aften den tredje Dag, og den fjerde, femte, sjette og syvende og alle fjorten Dage til Ende.

Og Tiden randt jævnt og roligt hen for Gunnar, som den vel rinder for de hellige Brødre i et skærmende Kloster; fed blev han ganske vist ikke, men Støjen ude fra den larmende Verden pinte ikke hans Øren og foruroligede ikke hans Hjerte; og det er allerede meget for et Menneske, der har forbrudt sig mod Samfundets Love.

Og ensomt havde han det ej heller; Fangevogteren kiggede jævnlig ind til ham, og de samtalede om alt mellem Himmel og Jord, thi Hansen var Tænker og Naturdyrker. Han var født paa Landet ligesom Warberg, og hans Ideal var at ende som Herskabskusk:

— Saadan at gaa og pusle om et Par Heste, Hr. Warberg, sagde han — strigle dem og vadske dem og køre Gødningen ud paa en Trillebør om Morgenen, lige naar Solen er staaet op, og Fuglene begynder at pippe i Træerne!

Og han fortalte Gunnar om sit Liv derude paa Landet, hvor han fra sit syttende til sit en og tyvende Aar havde tjent hos en Præst og haft det „urimelig godt".

— Men saa blev jeg jo Soldat, ser De, og saa kom jeg her ind til København, og dér var der en Pige i Lille Kongensgade, og hende gik det mig galt med, og vi maatte gifte vos. Og saa skaffede Kaptejnen mig denne her Ansættelse, for paalidelig har jeg jo altid været. Men det er et forfærdeligt Liv, Hr. Warberg, vi har saamænd meget værre end som Fangerne, for de fleste af dem kommer da ud igen. Aa, somme Tider naar jeg har Frisøndag og gaar mig en Tur ud ad Amager til og ser paa Markerne derude og Grøfterne og Træerne, saa længes jeg saa rent forskrækkelig efter den Tid ovre paa Præstegaarden, hvor jeg gik og passede mine Heste og pløjede og høstede og kørte for Pastoren og hans Damer! Det kan ligefrem saadan stemme mig for Brystet, at jeg sukker ved det. Og var jeg ikke gift og ha'de Kone og Børn, saa meldte jeg mig rigt'nok ogsaa fra Bestillingen her og tog ud

paa Landet igen, selv om jeg skulde lide noget, inden jeg fik mig en Plads. For om man ogsaa sulter lidt derude, saa har man dog Friheden og Naturen!

Gunnar sad stille og andægtig og lyttede til Mandens Klage; og en Gang imellem gav han ham et godt Ord, eller foregøglede ham et fjernt Haab, som man jo gør, naar man staar raadløs over for et andet Menneskes Sorger.

Og Hansens blege Ansigt opklaredes, hans frygtsomme Øjne fattede Mod, og han gik trøstet bort — for at komme igen næste Dag og begynde forfra.

— — —

Paa Landet!

Det var sen Eftermiddag og halvmørkt i Cellen. Gunnar sad i sin Lænestol med Hovedet hvilende mod dens Ryg og Øjnene lukkede, som om han sov:

Paa Landet! Ja han vilde flytte ud paa Landet, naar han nu i Morgen var færdig med Historien her! Han vilde leje sig ind i et lidet Bondehus og tage alle sine Møbler og alle sine Sager med sig og indrette sig et Arbejdsværelse i den lave Stue til Haven, hvor Træer og Buske og Plæner snart vilde staa pyntede i Foraarets lyse Pinsedragt. Han skulde se Skoven springe ud, hvad han ikke havde set paa mange Aar, ikke saadan r i g t i g t da. Og langs Aaens Krumninger skulde han vandre og høre Vandets klukkende Rislen mellem Rør og Siv. Og i Dalen mellem Mosebakkerne skulde han ligge under det gamle Egetræ og se Storkene spanke omkring paa deres røde Stylter. Og hvor han skulde arbejde! Den ene Bog efter den anden skulde han gøre færdig, og de skulde alle være fyldt med Glæde over Livet, og alle skulde de være Mesterværker. Og var han træt af at skrive, tog han sin Hat og Stok og fulgte med sin Ven Sognefogeden rundt paa Markerne, hvor Køerne stod og gumlede i sig det høje Kløver, hvor Karlene sang bag Ploven, og Pigerne plukkede Forklædet fuldt af himmelblaa Kornblomster og skarlagen-

røde Valmuer. Og ad pilehegnede Veje skulde han køre paa Besøg og sidde i hyggelige, lavloftede Stuer, hvor der stod sødtduftende Gyldenlakker og Geranier i de blaamalede Vindueskarme, og hvor man trykkede hinandens barkede Næver og bød Goddag og Gudsfred uden Svig i Mund og Hjerte! Og i de maaneklare Nætter skulde han vandre ad lange, hvide Veje og lytte til Nattens dæmpede Lyde. Og sove i duftende Høstakke skulde han og vaagne fuld af Edderkopper og Utøj og drikke sin Morgenkaffe i ukendte Kroer, opvartet af en rødmusset, blaaøjet Bondepige, der smilede muntert med sunde Tænder bag friske Læbers svulmende Rosenblades purpurfarvede Blomstergren . . . og Pigen ha'de tre Børn med hver sin Fader, og hendes Hænder var skidne og hendes Haar uredt, og hendes Klæder stank af Sved og Snavs og Madrester og Petroleum og Hønsegødning . . .

Amen!

Gunnar virrede med Hovedet, drog Vejret dybt, næsten stønnende og drømte videre:

Fængselspræsten, han havde hørt i Søndags nede i Kirken tale om Kampen mellem Katolicisme og Lutherdom, sad i Stolen, medens Warberg selv dødtræt stod og støttede sig mod Væggen:

— Jeg saa' Dem i Kirken.

— Ja . . .

— De vilde se, hvordan saadan en Gudstjeneste spændte af?

— Ja, og saa vilde jeg høre Pastorens Tale.

— Den syntes De vel ikke om?

— Aa jo; men jeg tror ikke, at denne Menighed...

— Nej, De har Ret, kære Ven! Men hvad skal man finde paa at tale om? Disse Mennesker er saa mistænksomme! Kommer man til at nævne Ord som Tyveri, Mord, Forbrydelse eller deslige, straks tror de, at det er møntet paa dem. Det er saudelig ikke let!

— Nej, det maa det ikke være . . .

— Naamen Tjenesten her er jo ogsaa kun som en Slags Forberedelse for mig; jeg holder senere den samme Tale for min Sognemenighed,

— Ja, den kan naturligvis bedre goutere den!

— Ja . . . Men for at komme til Dem, kære Ven, hvorledes bekommer Opholdet her inde Dem?

— Jo Tak, jeg har det meget godt.

— Men nogen Forandring i Deres literære Opfattelse vil denne Begivenhed vel næppe bevirke?

— Næppe . . .

— Ifølge Deres Overbevisning er der vel overgaaet Dem en Uretfærdighed?

— Naa-aa . . .

— Men sig mig, hvad vil De udrette ved at skrive, som De skriver? Hvilket Maal stræber De efter? Hvilket Resultat ønsker De at naa?

— Aa, jeg véd saamænd ikke; jeg vil vel vise Menneskene, hvordan de er.

— Jamen det véd vi jo saa godt selv, kære.

— Det Indtryk har jeg ikke faaet . . .

— Tror De ikke, at De vilde gavne Verden og Menneskene mere ved at holde dem et eller andet Ideal for Øje? Ved efter bedste Evne at paapege dem, hvorledes de burde være?

— Det er jeg ikke klog nok til, Hr. Pastor.

— Eller dum nok! sagde Pastoren med et fint Smil.

— Tja-a, det kan vi ogsaa sige!

— Sig mig, kan De subsistere ved Deres literære Virksomhed?

— Nej.

— Hvorfor vælger De saa ikke et Brødstudium? De er jo Student?

— Oven i Købet cand. phil., ja!

— Hvorfor vælger De Dem ikke et Brødstudium?

— Jeg er for gammel.

— Hvor gammel er De?

— To Hundrede og fire og halvtredsindstyve Aar.

— Æ-hæ . . .

Pludselig var Pastoren forsvunden, og Gunnar befandt sig igen ude paa Landet, hvor han laa udstrakt paa en Grøftevold under et gammelt, frønnet Piletræ og talte med Jens Røgter, der vogtede Gaardens Køer og Tyre.

Jens sad paa den yderste Spids af sin magre Bagdel ved Siden af ham. Benene havde den gamle trukket op under Hagen, og med Albuerne støttet mod Knæene og Hovedet hvilende i Hænderne sad han og stirrede ud over den grønne Mark, hvor Kvæget stod i Række og tyggede Drøv:

— Ja, sagde han og nikkede stille hen for sig — jeg har været gift, og jeg har været Enkemand. Og jeg har haft Børn; og de er rejst fra mig, da de blev store. Og jeg har sæl været ung engang, bitte Gunnar, og været Soldat og været med i Krigen. Og jeg har set mejet i mine Dage baade af godt og ondt. Og jeg har været i Selskab med mange Mennesker baade til Brylupper og Barsler og Høstgilder og Begravelser; og det kan jo være plaserlig nok at være sammen med Folk en Gang imellem for at se, hvordan de gererer sig i Verdenslivet; men det er dog alligevel en evig Sandhed, at skal et Menneske ha' sig en hyggelig Stund, en rigtig Time eller hal'anden, hvor Fred og Hvile li'som fylder hans Bryst og Hjerte indvendig fra, saa skal han være alene, mutters uangrivelig alene med sig sæl! Det er nu min Mening.

Warberg nikkede og den gamle fortsatte:

— For hvad nytter det til, bitte Gunnar, spør jeg, at man har en Kone, eller Børn eller en Kæreste, eller jeg vil sige Venner — og hvem Fa'en har Venner, naar Slaget skal staa? — det kan jo være mejet godt, og de kan jo nok hjælpe En over Dit og Dat og Smaaforlejenheder og den Slags, som der jo osse er

nok af i Verden; men det er dov alligevel Bakkentellerne, som det hedder; og de kan ordnes ved Penge, eller en Maaltid Mad, eller et godt Raad, eller kærlig Omgang, der bevares vel begriveligvis heller ikke er til at foragte. Men naar et Menneske er bedrøvet, saadan hjertinderlig tung og led og træt af det hele, li'som han stadigvæk gik rundt med en Sækfuld Korn baade paa Bryst og Ryg, saa er der ingen, der kan hjælpe ham . . . saa er der ikke det Menneske skabt i Verden, der kan hjælpe ham, bitte Gunnar!

Den gamle drejede langsomt Hovedet og saa' ned paa Gunnar, der laa ubevægelig med lukkede Øjne og lyttede til hans Ord, som syntes at klinge frem fra selve det gamle, frønnede Piletræs revnede Stamme:

— Jamen hvad skal han da saa gøre, Jens? spurgte Gunnar — hvad skal han da saa gøre? For der er jo dog ingen, der kan holde ud at gaa og være bedrøvet i al sin Tid . . .

— Det Spørgsmaal fik Warberg aldrig besvaret, thi da han aabnede Øjnene for at se op paa den gamle, var han borte; og Grøftevolden med Piletræet var borte. og Marken med Køernes lange Række. Og han sad paa ny i sin Lænestol i den snævre Celle.

Det var Skumring. De faa spredte Genstande derinde, Kakkelovnen, Sengen, Bænken, stod med vage, udflydende Konturer som i Taage. Kun Plankebordet i Væggen ved Siden af Gunnar saas tydeligere, idet Dagskæret fra Gittervinduet under Loftet syntes at samle sig om det sælsomme Væsen, som sad sammenkrøbet deroppe: en lille, forvokset Pusling med et gammelklogt Ansigt med smaa, plirende Øjne, og en bred, bevægelig Mund færdig til Latter. Han sad støttet mod Væggen, med den spidse Hage hvilende paa sine Knæ og betragtede Warberg med et missende Blik.

Ingen af dem talte, ingen af dem rørte sig. Saaledes sad de længe og betragtede ufravendt hinanden.

Endelig trak den lilles Mund sig op til et bredt Smil:

— Naa Gunnar, sagde han — hvad tænker vi saa paa?

— Paa Tiden, der skal komme, svarede Gunnar.

— Paa Tiden, der skal komme! gentog Puslingen med Gravrøst og brast i Latter — Aa, vi kan sagtens klare os, min Dreng! I Morgen har vi et Martyrium bag os!

— Hvem tror Du betragter dette som et Martyrium?

— Næ . . . Men jeg troede, Du troede det!

— Du ser saa dejlig ondskabsfuld ud, Søren Grinebider!

— Hæ! og det kan Du ikke lide, hva'? Saa lader jeg naturligvis være! . . . Naa, men nu rejser vi altsaa snart paa Landet?

— Ja.

— Er d e r bedre ude?

— Det er i alle Tilfælde noget andet, noget nyt!

— Ja . . . Forandring fryder! . . . Skal Sif med?

— Sif og jeg er færdige med hinanden!

Den lille klemte skælmsk det ene Øje sammen; men paatog sig straks igen en alvorlig Mine og sagde:

— Der foresvæver mig noget om . . . jeg husker det ikke rigtig tydeligt, men . . . men har I ikke været det et Par Gange før?

— Jamen n u er det aldeles bestemt forbi!

— Gratulerer! . . . Skal Du da slet ingen ha' med?

— Jeg skal i det mindste ingen Fruentimmer ha' med!

— Men Mandfolk? . . . Naa, naa, bare rolig, kære! Herregud, Du har da kunnet goutere en Spøg før! Hvorfor skal vi nu ta' det saa alvorligt?

— Aa, nej . . .

— Næ, ser Du det! Saadanne to gamle Venner maa dog kunne tale rent ud af Posen med hinanden! . . .

Naa saa Du vil virkelig ikke ha' noget at gøre med Kvinder mere? Det er Skam en rigtig fornuftig Beslutning. Hvornaar tog Du den?

— I Gaar.

— Allerede saa længe siden! . . . Men sig mig, hvad skal vi saa bestille derude paa Landet?

— Arbejde, skrive, tænke . . .

— Hov, hov! Ta' ikke Munden saa fuld!

— Man bliver et bedre Menneske ved at leve paa Landet!

— Ja, naturligvis, ja! Guds fri Natur! Heste, Køer og Faar!

— Herinde i Byen gaar man og sliber alle Kanter skarpe!

— Ja føj for Fanden, der findes megen Ondskab i Byerne! . . . Men hør engang, er vi ikke født paa Landet?

— Jo.

— Det synes jeg nok! Men alle de udspekulerte Bønder og alle de „afproppede" Barnepiger og Tanter og Veninder, vi himler op om i vore Noveller, de er maaske fra Byen?

— Nej.

— Naa ikke det? Det var s'gu kedeligt nok, for saa er der jo ogsaa Orm i Skufferne dér ude . . . Men vi skal maaske gaa omkring og læse vore Digterværker højt til Skræk og Advarsel?

— Jeg vil ikke mere befatte mig med det onde og stygge her i Verden.

— Naanaa! Sese!

— For der gives jo saa meget kønt.

— Ja, det ved Gud, der gør!

— Og det vil jeg studere, og det vil jeg skrive om.

— Ja. . . det betaler sig jo ogsaa bedre.

— Jeg skriver ikke for at tjene Penge!

— Nej, Gud bevares vel, nej . . . pardon! Men . . .

— Du har altid haft en vis Evne til at gøre alting latterlig.

— En vis sund Evne, ja! Den, Du jo for Resten hidtil har sat temmelig Pris paa, min gode! . . . Naa men nu skal vi altsaa til at gøre i Skønhed? . . . Hva'? Hva' siger Du? . . . i Skønhed, Sandhed og Godhed?

— Jeg gider ikke tale med Dig!

— Men hvad er der nu paa Færde?

— Gud give, jeg kunde jage Dig paa Porten!

— Naa—aa, næ—æi, det mener Du ikke! Vi to gamle Venner . . .

— Aa, med vort Venskab har det nok aldrig været saa stort bevendt!

— Men kære, Du har da ikke taget Morfin?

— Er det maaske ikke Dig, der altid har ødelagt mine bedste Øjeblikke?

— Dine „bedste Øjeblikke"? Jeg synes, Du bliver lidt schillersk! Har vi ikke faaet os mangen en god Latter sammen maaske?

— Netop jo! Aldrig har jeg kunnet hengive mig helt og fuldt til Nydelsen af et Kunstværk, en Bog, et Billede, et Forhold til Mennesker, uden at Du straks har stukket dit modbydelige Galgenfjæs frem og ødelagt Glæden for mig!

— Er der da ingen Glæde ved at le?

— Hold Mund!

— Serviteur!

— Le, siger Du? Jo! Men Du griner!

— Det er bare en Grad højere!

— Du griner ilde!

— Immer opad!

— Du har drevet mig bort fra Alvoren, fra den trygge Ro, den stille Glæde, den dybe Følelse, den rene . . . rene . . .

— Dumhed!

— . . . Ja saa vidt er det kommet med mig, at jeg ikke engang kan sørge længer, bare føle Lede!

— Hoho! Du gør mig jo til en ren Mefisto! . . . uden at Du just derved selv bliver nogen Faust! . . . Tør jeg spørge, er Herren saa kanske færdig med sin „harangue"? . . . Godt! Saa vil jeg bare sige: Takke mig skulde Du, fordi jeg har lært Dig at le! . . . Man skal le her i Verden, ser Du, le af sig selv og andre; af det hele! Thi det er det eneste Syn paa Livets store Maskerade, der kan gennemføres konsekvent. Ingen kan være Alvorsmand paa „enhver Begivenhed", min gode; men le kan man af alt, fordi der ikke er den Ting paa Jorden, uden at den jo har sin latterlige Side. Lad os ta' Døden for Eksempel, der af den ganske Menighed anses for en højst „alvorlig" Tildragelse. Stemmer den altid til Alvor? Paa ingen Maade! Men formaar Du ikke at fælde Taarer ved et Dødsfald eller en Begravelse, le vil Du altid kunne. Der vil være de tusinde Ting, Du kan le af: De højtidelige Miner! De sorte Handsker! de floromvundne „Kerter"! den travle Bedemand! Præstens Salvelse! Ligtalens Løgne! en Flue, der gør sit Behov paa den dødes Næse! og sidst, men ikke mindst, Arvingernes sørgmodige Hatte og glædestraalende Hjerter! Ok ja, ok ja, Du kan tro, lille Gunnar, at „Skaberen" selv morer sig kongeligt paa sit himmelske Sæde, naar han titter ned paa os Mennesker! og morer sig bedre, jo „alvorligere" Dumheden og Hykleriet ter sig. Og hvorfor skal saa ikke vi, Du og jeg og de enkelte andre, der har faaet lidt af hans guddommelige Lystighed i Panden, hvorfor skulde ikke vi gøre som han? . . . Naa, men det gør vi jo ogsaa! Og vi vil blive ved dermed, saa længe vort Maskineri er i Orden. Thi at Du i Øjeblikket synes at lide af en haabløs Kærlighed til Graad og Tænders Gnidsel, det skriver jeg udelukkende paa din for Tiden lidt difficile Maves Regning; Fængselskost fordærver gode Sæder, min kære Gunnar, og . . .

Nøgleknippet raslede udenfor paa Galleriet, en Nøgle

blev stukket i Laasen, Døren gik op, og Fangevogteren kom ind med sit Lys for at tænde Gassen.

— Det er altsaa sidste Aften i Aften, Hr. Warberg! sagde han.

— Ja, det er det jo, Hansen.

— Det er De vel glad ved?

— Aa ja . . .

— Jo—o, det kan jeg jo saa godt tænke, at De maa være! . . . Og nu vil jeg da sige Dem saa mange Tak for Deres Venlighed og for alle de gode Ord, De har udtalt til mig! . . . Jeg er kommen til at sætte voldsom Pris paa Dem, Hr. Warberg, det er jeg!

— Ja, kære Hansen, det er dog nok snarere mig, der skal takke Dem.

— Aa nej, aa nej! sagde Hansen ivrig — jeg véd jo nok, hvor Taknemmeligheden skal være! De er den fine og da'nede Herre, der har værdiges at tale ligefrem med en simpel Mand, og det glemmer jeg Dem aldrig. Vi gaar jo ellers her inde og snakker aldrig uden indbyrdes og med Fangerne, der ikke kan tale om andet end om, at de ingenting har gjort, og om hvad Straf de har faaet og saadan noget; saa det er jo en ren Benjefisje, naar her slumper til at komme En ind som Dem. Og jeg vilde saamænd ønske, at De skulde sidde her en Maaned endnu!

— Ja—a Tak, det er rigtig pænt af Dem, Hansen, men . . .

Fangevogteren stod og pillede forlegent ved sine Nøgler. Saa gik han pludselig hen og skød Døren tæt til. Derpaa vendte han sig om mod Warberg og sagde uden at se paa ham:

— Og saa ha'de jeg jo en Bøn til Dem . . .

— Har De det, Hansen? Ja, jeg skal gerne opfylde den, hvis jeg kan.

— Aa Tak, Tak, Hr. Warberg! . . . Jo—o, se det var . . . det var jo, om hvis De skulde høre, at . . . at et Herskab skulde ha' Brug for en paalidelig Mand

til Kusk, saa . . . helst ude paa Landet . . . til en gift Kusk, saa . . .

Gunnar stod et Øjeblik uvis, om han skulde betro Manden, at han ingen „Herskaber" kendte, slet ingen Herskaber; og at, selv om han havde kendt nogle . . . Men saa rakte han besluttet sin Haand ud imod ham og sagde:

— Det skal jeg, Hansen! Det er slet ikke umuligt, at jeg kan skaffe Dem en Plads. Jeg skal i det mindste gøre, hvad jeg kan.

Fangevogteren greb taknemmelig den fremstrakte Haand og trykkede den kraftig:

— Tak, sagde han — Tak! Saa har da et lille Haab at gaa rundt med her inde!

— — —

Men om Natten, da Gunnar laa paa sit ensomme Leje, havde han igen en Drøm:

. . . . Sif og han gik og spadserede sammen i en Skov.

Hun havde sit Barn med, en lile Pige paa tre-fire Aar.

Men Gunnar var ikke Barnets Fader.

Og han gik tavs ved hendes Side, thi han var led ved hende.

Da snublede den lille over en Sten, faldt og slog et gabende Hul i sin Pande, græd og klagede.

Men Sif rev hende op fra Jorden og truede og pryglede hende til Tavshed:

— Vil Du tie, din skidne Tøs!

Og Barnet tav under stille, jamrende Hulken.

Men Gunnar greb Sif haardt i Armen og bebrejdede hende hendes Adfærd:

— Hvem er Barnets Fader? spurgte han.

— Véd det ikke! sagde Sif og lo med sine skinnende Øjne og hvide Tænder — Men Du maa gerne ha' Ungen. Værs'god!

Og hun lagde den lille i hans Arme og gik bort.

Og trindt om fra Træernes Grene klang haanende Latter, og Kvindeansigter tittede ud skadefro, fortrukne og hoverende . . .

Men han gik frem gennem Skoven med Barnet trykket ind til sig. Han søgte efter Vand til at bade det med, thi Blodet løb det ned over Brystet fra Saaret i Panden.

Da lo Barnet paa en Gang en klukkende Latter med sin brede Mund, og han saa', at det havde sin Moders skinnende, begærfyldte Øjne og sin Moders sorte, lokkede Haar.

Og han vilde kaste det fra sig, men kunde ikke. Det slog Armene om hans Hals og hviskede ham uterlige Ord i Øret med sin Moders Stemme.

Og han blev greben af nagende Smerte . . .

De stod i en stor, hvælvet Port, muret af blodrøde Sten med sorte Fuger, Gunnar og Sifs Datter.

Og Porten var opfyldt af Kvinder, gamle og unge og Børn. Og de duftede af Blomster og Brunst.

Og de lo og sang og dansede vilde, uskønne Danse omkring ham:

Se, se!
Han slæber sig til Døde
paa en anden Mands Barn —
Hurila, hurila, hej!

Og de sønderrev deres Klæder, Kvinderne, og blottede deres Ryg og Bryst og Bug og alt, hvad Kvinder ellers ynder at skjule.

Og ude paa den aabne Plads bag Portens Bue bølgede der en tæt Skare af Mænd i alle Aldere. De rasede mod hinanden og truede og skreg og sloges om Kvindernes Gunst og Gave, som Hunde slaas paa Gader og Torve ved Foraarets Komme.

Og de gamle af Dage tog helst Børnene ind til sig.

Hurila, hurila, hej! . . .

Ud gennem Porten blev Gunnar trængt, [illegible] midt iblandt dem.

Og han saa', at der i et Hjørne af Pladsen var oprejst et Alter.

Og han saa', at der til Alterets øverste Spidse, hvor et gyldent Kors luede som Ild, var bundet Mænd og Kvinder. De hang Side om Side, en Mand og en Kvinde, og var fastgjort med Reb omkring Halsen til Korsets Fod. Men kun af deres Ansigter kunde han se, at det var Mænd og Kvinder, thi deres Legemer var som Kattes Legemer. Og medens de parrede sig under Skrigen og Jamren, sønderflængede de hinanden og søgte forgæves at fri sig ud af de snærende Baand.

Nøgne Satyrer og Mænader dansede i Ring omkring Alteret og sang:

Se, se!
Dette er det hellige Ægteskab!
Højlovet være det hellige Ægteskab!
Hurila, hurila, hej!

Gunnar gyste og trykkede Barnet fastere ind til sig som for at skærme det.

Men da følte han pludselig, at det gled bort af hans Arme. Og han saa' det som en stor sort Kat med blodskudte, begærlige Øjne glide ned ad sin Side.

Og han blev greben af Rædsel og raabte: Hjem, hjem! og flyede . . .

Og han stod i Haven paa sin Fædrenegaard med en oplukket Kniv i sin Haand.

Foran ham støttet mod et Træ stod hans Fader.

Ogsaa han var væbnet med en skarpsleben Kniv.

Men imellem dem som et Fredens Tegn stod hans Moder.

Og Gunnar hævede sin Kniv og saarede Faderen rundt i Arme og paa Hænder. Men hver Gang den

gamle vilde ramme ham, skød Moderen sit Legeme for som et Værn.

Da sank hun paa en Gang kraftløs i Knæ og raabte paa Naade og Naade!

Men Fader og Søn jog deres Knive i hinandens Arme, Bryst, Hals og Hænder.

Og Gunnar saa' Blodet flyde ud af sine Saar. Han tabte Kniven, vilde skrige om Hjælp, strakte Armene bønfaldende frem, og segnede til Jorden.

Og der laa han en Stund bevidstløs med lukkede Øjne.

Men saa fornam han med ét en stille, husvalende smerteløs Fred glide frem gennem sit Legeme.

Det var vel hans Moder, der knælede ved hans Side og lagde sine milde Hænder paa de Vunder, hans Fader havde slaaet.

Og han lagde taknemmelig Armene om hendes Hals og bød hende sine Læber til Kys.

Men da saa' han to skinnende, staalgraa Øjne brænde under et ravnsort Haar. En blodrød Mund sugede sig fast til hans. Et Legeme, blødt og mygt og lindt lagde sig ind til ham. Og medens han vred og vaandede sig vellystig sitrende som under et Favntag, hørte han Sifs Stemme hviske tæt ved sit Øre:

— Min lille, dejlige Dreng, saadan er det, jeg vil ha' dig!

Og han fôr op, famlende med sine Fingre efter hendes Hals for at kvæle hende ..... og vaagnede.

Og han hørte som et svindende, vigende Kor, der sang:

Elskov er Menneskets dyreste Gave,
Elskov er Jordens fagreste Blomst!
Hurila, hurila, hej!

* * *

Næste Formiddag Klokken ti kørte saa Gunnar bort fra Fængselet i en Droske med en bovlam Hest for. Det var Regn og Slud og Taage. Og lige overfor ham i Vognen, boret helt ind i et Hjørne, saa at kun Hovedet var synligt, sad hans trofaste lille Ven og uadskillige Følgesvend. Han havde knebet det ene Øje polisk sammen, Puslingen, og trukket Munden skævt op; og stødvis afbrudt af sin egen klukkende Latter og Køretøjets Skumplen sagde han:

— Ja nu . . . er det altsaa . . . at vi skal til . . . at gøre i . . . Skønhed . . . Godhed . . . og Sandhed . . . Gunnar Warberg!

PT
8175
W5
1920
Bd.1

Wied, Gustav Johannes
Mindeudgave [2. opl.]

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 06 05 04 015 3